

(باسم الناصر المعين)

جد لا یبعد ولا یحصا حضرت خداوند بی همتا ید لابق
واحرا در که اظهار ثبوت وحدانیت چون نشیب
وفراز کوه و صحرا و دشت و هامون خطه خبرانی نیجه
نیجه صنایع لطیفه عجیبه و یدایع حکیمه غریبه مختلفه
المظاهر و متفقه الحقایق الیه مزین و مطرا ایشدر
و درود متواردا لورد بی انتها اول نیر برج اصطفی
علیه اکمل التحایا افتد مز حضرت لرینه شایان و سزا
در که آفتاب قدسی نقاب رسالت لری نور مجتبی
شست جهت آفاق عالمیا نه ضیا ساز اولوب طرف
طرف سالک مسالک طلب فیض و عنایت نبویه لری
اولان فرقه ناجیه پی مستغرق انوار سعادت و هدا
و واصل سر منزل سلامت و هدایت خدا ایشدر
(ودخی)

(۴)

ودخی آل و اعجاب کرامی ادواحنه جسباند رکه
هر بری اول نور مجلای قدسی آثار دن اقتباس انوار
ایله نجوم آسمان هدایت اولوب امت مرحومه سنه
مقتدا اولمشلردر بعد از خدمت اتم جدا بنو فیک الله
تعالی سایه طوبی و آیه حضرت شاهانه ده بدایت
نظام اسنحسان انسجامدن بوآن سعید افترا نه دکن
عسا ~~کر~~ نصر تمام تر جناب جهانداری تعلیم
و تعلم ایدرک تحصیل فنون حریبه ده کسب مهارت
و اولو جمله مراتب جلیله عسکریه اکتساب
لیاقت ایمن و ایمنکده اولمشلرایسه ده بالا یجاب سفر
برادر قلری حالد صنف عسکریه دن هر بر صنفک
بولند قلری اردو ورده کیفیات خدماتی معین و هر بر
حرکات و ترتیباتک ایجابات قرانین حکمیده و قواعد
بحربه مستحسنه توفیقنی متضمن والد ماجد داود
درران جنمکان خلد آشیان الغازی سلطان محمود
خان صاب ثراه حضرت تلرینک زمان مسعدت افترا ن
سلسله شاننده ترجمه و ترتیب و طبع و تحویل قاندر ب

(۴)

(خدمت عسکر در زمان سفر) نسیله بنام اولان
کتابك بوکره نسخ معذوره مطبوعه سی قرین ختام
اوله رقی مجدداً طبعی لازم کلکله و چونکه حاوی
اولدینی احکام دینیه بعضیسی مأخذندن حین ترجمه سنده
ترك اولمش اولمستندن فضله مؤخر اولان تبحر ارب
حکیمیه به نظر علاوه سنده فوائد و محسنات کورینان
نیچه نیچه مسائل مأخذ مذکوره درج و تحریر قلمش
اولدیفندن ترجمه نک دخی مأخذینه تمامی توفیق ضمیمه
اکمال نقصانیه اصلاح و تفصیلی و طبع و تمثیلی سریر
ارای خلافت واریکه پیرای مجد و سلطنت خورشید
اوج معارف و نیر برج عواطف پادشاه دارادربان
وشه نشاه اسبکتدر توان السلطان بن السلطان بن
السلطان السلطان (عبد المعز بن خان) ادام الله تعالی
اطناب خیمه بشوکتیه بلوتله اخلود مشدوده و ظلال
رافته علی مفارق الانام ممدوده افتد مز حضور تکرینک
صنوف کالاتک کون بکون ترقی و تکثیری حقیقه شایان
بیوریلان افکار معارف آثار هلیه جناب ملوکانه ری
(حقیقه)

حقننده انواع منافع انضباطيله و تسهيل متاع
 سفر به بی مفی و جالب کور نمکله محسنات غیر
 معدوده جلیله جناب تاجدار یلرینه لاحق اولمق اوزره
 کتاب مذکور بوعبد عظیم البضاعه یعنی مکتب حریره
 شاهانه لرنده خاصه پیاده صاغ قول اغالغی رتبه
 رفیه سی و پیاده معلمی خدمت بهیه سیله مقهر محمد
 وصنی قوللرینک معرفت عاجزانه سیله مأخذینه
 بالتطبیق علاوه سی ایجاب ایدن احکام و مسائل
 ترجمه برله درج و تصریح و تباراتی حسب الطاقه
 تعیرات. آنوسه عسکریه ایله اصلاح و تصحیح
 (و خدمت سفریه عسکریه)

اسمیه توسیم قلندی

وبه یستعین

جدا فزونم سیم

حقانیا در آید

اداره قانونی

ایستاد

بادی

درست و عدل

کومتاد و حکایت

ترفع رستم فاند

برخیز تیار

جیب کتخت و ناسید

نویس دیوان

پای کتخت و تکیه

یکوزل دیوانه

استاندارد و تکیه

ایم منه و آتونا

اوران پریشان

کتب میراث

معد

معد و معد

نموده است

نموده است

مکتبہ اسلامیہ دارالعلوم دیوبند

بغداد عراق

کتاب

مکتبہ اسلامیہ

د + بغداد

✽ خدمت سفريه عسكريه ✽
(* برنجي مقاله *)

(اردو واركان اردونك اساس ترتيب وتنظيمي)

(* برنجي باب *)

(اردو لرك ترتيب وتنظيمي)
(ماده) . اردونك كافه ترتيب وتنظيمنده فرقہ
اصولي اساس اتخاذ اولنه كلديكندن بر قوميا ندارك
نحت اداره سسندہ اولق اوزره بر قاچ فرقہ نك نجمہ يله
كر ك بر (اردو) و كر ك بر (قول اردو) و كر ك بر (جناح اردو)
ويا خود بر (مركز اردو) و يا خود بر (احتياط اردو)
ترتيب وتنظيم اولنور
لوق العادہ اولان حالاتدن بشقه قول اردو تشكيل جاتر
(اوليوب)

(۳)

اولیوب آنجق بر قاج فرقه پرلشمش اوله رَق اقلی بر سحر
 ائاسنده منسوب اولدینی اردونك دائره حرکتي
 داخلنده ایریجه حرکت ایتلری لازمکده ترتیب اولنوب
 آنک قومانداری مفرز اولدینی اردوقو ماندارینك
 امرنده بولنور

بر یو اردوده بزقاج فرقه لری برلشد یروب یا جناح یا مرکب
 یا احتیاط و یا خود بشقه جء بر قول اردو ترتیب ایلن
 خصوصی اردوقو مانداری اولان ذاتک راینه منوط مواددن
 اولوب مشار الیهك ۱۰۰ مقتضی کوردیکی وقتیه قدر
 برلشمش بولنور

بر فرقه کرک پیاده و کرک سواری اولسون اکثری ایکی
 و یا خود ایچ لوان عبارت اولوب مأموریتنك نوعنه کوره
 اشو فرقه ده صنوف متنوعه عسکریه نك هر برندن بالقیاس
 مقدار کافی موجود بولنور ولوا اقلی ایکبشر لایدن مرکب
 اوله رق بر بنی الایلر صاغده و ایکنجیلر دخی صولده اولور
 و اگر بر فرقه ده الایلرک عددی نك اولور سه انلردن نك
 اولان الای لوان خارج عد اولنه بیلور

(۵)

عزیمتی و یا اردوسنی یا خود قوندیخی محالریخی سترایتکه
احتیاج واقع اولور ایسه اشو خدمت ایچون کفایت
مقداری حقیف سواری و یا پیاده عسکری اول سواری به
ترقیق اولنور اگر بر مقتضای وقت و حال لزومی ایجاب
ایدر سه لوار حقیف پیاده و سواری عسکرندن قاریشق
اوله بق ترتیب ازلده بیلورلر و بومثلا اولور مخصوصا ایلری
قره غول خدمتیه تعیین اولنور لر

{ اردویی و قول اردویی و ارمونک جناح لرخی
{ و مرکزی و فرقه بی کیملر قوماندان ایلدیکی

(۲) اردویی و قول اردویی مشیر رتبه سنده اولان پروزی
و یا خود قوماندانار قائم مقامی عتونه معنون اولان
وزرای عسکریه دن بر ذات قوماندان ایدر

بر اردونک صاغ جناحی صول جناحی مرکزی و یا خود
احتیاطی قوماندان اولان ذاتک بالنفس کدی زیر
قوماندان سنده اولمدیخی حالده انلرک هر بری فریق
رتبه سنده اولان بر ذات قوماندان ایدر

(٦)

هم بر فرقہ یی کذلک فریق ربته سنده اولان بر دار
قوماندا ایدر

اردو نك قوماندا سنده مأمور اولان ذاته قوماندار
و بر قول اردو نك قوماندا سنده تعیین اولنان ذاته دخی
فلان قول اردو نك قوماندانی عنوانی ویریلوب اشب
عنوان و مأموریت جانب جناب پادشاهیدن کندیلرینه
موقتا احاله و تفویض اولنور

صورت اوله نظراً (باش قوماندان) صورت ثانی یه
نظراً (قول اردو قوماندانی اطلاق) اولنور

برارد و نك جناحی و مرکزی و احتیاطی قوماندا ایدن
وزرای عسکر یه نك انتخاب و تعیینی اردو قوماندانی اولان
ذاتک رأینده منوطدر اشبو ذاتلر فلان اردو نك صاغ
جناح قوماندانی وصول جناح قوماندانی و یا مرکز
قوماندانی و یا خود احتیاط قوماندانی عنوانیله معنون
اولوب انجق معیتلرنده بولنان فرقہ لک او موز و خصوصته
و اداره دا خلیه سنده مداخله ایتمکه قطعاً استحقاقلری
(اولیه رقی)

(۷۰)

اولیه رق انلرک مأموریتلری فقط میدان معرکه ده اول فرقه لره
اقتضا ایدن اعمال و حرکاتی اجرا ایتدیرمکدن عبارتدر
موقت صورتیه کرک براردونی قوماندا ایدن قوماندانک
فکرک برقول اردویی ویا برجناسی ویا مرکزی ویا خود
احتیاطی قوماندا ایدن ذاتلرک مأموریتلری اخذ
ولغواولند قده انلردخی اشبوتأموریت موقته لرنه
مربوط اولان عنوان و استحقاق و احترام رسمیه دن
ساقط اولورلر

(قوماندایه استحقاق اولان ذوات)

(۳) قوماندان عنوانیه پایه دار اولان بر ذات فوت یاخود
جلب و دعوت ویا موقتاً مأموریتندن منفک و یاخود
منفصل اولد قده اول اردونک درونده اییوک واک اسکیمی
بولنان بر ذات انک یرینه موقتاً قوماندان تعیین اولور اردونک
ترتیبیه نظراً و یاخود کرک قوماندار و کرک قول اردویی
یا جناسی و یا فرقه بی قوماندا ایدن ذاتک ندا بیر
احتیاطیه سنه بناء پیاده عسکرندن عبارت اولان
برقطعه مغرزه یه سوای عسکری دخی ترفیق ایلک لازم

(۸)

کلید کیده سواری بی قوماندایدن ضابطه قد میله برا
هم رتبه اولور سه دخی پیاده ضابطه معیتده اولور
انجق اگر سواری ضابطه رتبه سی دیگر ندن بیوا
اولور ایه اول حالده پیاده ضابطه سواری ضابطه
قوماندایدر و کذلک سواری قطعه مقرره سینه بر مقدار
پیاده عسکرینک ترفیق لازم کلد کده استثنائات مشروطه
بونده دخی مرعی اولق اوزره پیاده عسکرینک قوماندانی
سواری قوماندانک امری تحتنده بولنور

ضابطان اجنبیه نک هیچ بروقده موقت صورتیه بیله اردو
و قول اردو قوماندانلغنه استحقاقلری اولیه جقدر
فقط قلاع و یا خود مواضع حرییده قوماندانلک اوزره
دولت علیه ضابطان ندن کیمنه بولند بی حالده نک
اولان قوماندانلقر ضابطان اجنبیه میانندن قدم رتبه
جهتیه فائق بولنا نلری انتخاب اولنه جفی مثلاًو عسکره
دخی قوماندانلک خصوصنده بینه انلردن یا لکتر رتبه
جهتیه فائق اولانی انتخاب اولنور
دولت علیه ایله اجنبی عسکر ندن مرکب بولنان قطعه
(مقرره)

مفرزه قوماندان لغنه موقت صورتیله اجنبی ضابطانی
 انتخاب و تعیین اولمسی جائز ايسه ده فقط اسکیلاک صره
 سندن صرف نظرله قومانده مذکوره به تعیین اولنه جق
 ضابطان اجنبیه نلک دولت علیه ضابطانندن رتبه لری
 بیوک اولمسی مشروطدر بوشللو قطعه مفرضه لرده بولنان
 ضابطانندن دولت علیه ضابطانی ایله اجنبی ضابطانی
 هم رتبه بولندقلری حالده یالکزد دولت علیه ضابطانندن
 و دم جهنیه الکی اسکی بولنان ضابطه قطعه مذکوره
 قوماندان لغنه تعیین اولنور

اجنبی الایلرندن ترتیب اولنان قطعات عسکریه نلک
 بالوکالیه اولان قوماندانلغیه یالکزه سبک اجنبیه دن
 تشکیل قلمدان قطعه مفرضه لرا موقت اولان قوماندانلغیه
 او قطعه لرده هم رتبه بولنان ضابطان قد میسری سره
 سنجه الی قد علیسی استخدام اولنوب منشیئنه باقلماز

{ صفوف عسکریه بیننده مرا سم عسکریجه
 { و جاتی لازم کلان صره نلک بیلانی

(۱۰)

(۴) صنوف متنوعه عسکریه نك صف حرب نظامه
 صره سی بروجه اتی ترتیب وتنظیم اولنشد شویله که
 (خفیف) و (صف پیاده سی) و * (هوسار) و (شاسور) و
 (مزد اقلی) و (دراغون) و (سواری طوبیجیسی) و (زره لی)
 و (قره بنالی) * بو وجهله ترتیب اولنوب (پیاده طوبیجیسیله)
 (استحکام عسکری) متعلق اولدقلری (قول اردو) و یا خود
 (فرقه لده) بولنان لوالرینک خط حربلری و سطرلنده
 و اجنبی عسکری دخی صنف جهتیله هم جنس اولدقلری
 ملت عسکرینک صولطرفلرنده صف حرب نظامنده
 صره جهتیله بروجه مشروح ترتیب وتنظیم اولنوب اشبو
 ینان اولنان صره نظامی محاربه نك کیفیات ایجاییه سنه
 کوره تبدل قبول ایده یسلور و اردوده صف حرب
 نظامنده بولنان فرقه لر صاغدن صوله طوغری بررقله
 ذکر اولنوب برنجی و ایکنجی و اوچنجی فرقه تسمیه
 اولدقلری مثلوق فرقه لده کائن لوالر دخی کذلک برنجی
 و ایکنجی و اوچنجی لوالرینه رک بررقله یاد اولدور
 حرکات عسکریه آنها لرنده هر بر فرقه ده و هر بر لوالده
 (دائما)

دائماً بالذات قوماندا ایدن ذاتك اسميله اشعار اولنور
 كرك لوارده بولنان الایلرك و كرك فرقه لده اولان لوارك
 صره سی تبدل ایده ییلد یكندن و زرای عسکر یه دن
 فریق اولوب فرقه لره قوماندا ایدن ذات بعض مهم
 سببلره بنی انلرك صره سی تبدل ایتمكه مقتدر اوله ییاور
 شویله كه فرضا بر فرقه خیلی وقت محاربه یه اقدام ایدوب
 پریشانیته دوچار اولمش و یا خود سر دتلی یوروشله
 کیدیلان پراوزون بولده قولك کیر و سی محافظه ایلمش
 اولدیغندن اول فرقه یه بالطبع ضعف طاری اولمش
 اولمغله فرقه بی قوماندا ایدن ذات حال و کیفیتی اردو
 قوماندانی اولان ذاته افاده و انهابره ذکر اولنان فرقه صف
 حرب نظامنده کندویه تخصیص اولمش اولان صره بی
 طوته مزاولدیغنی بیان ایدر

فریق اولان قوماندانلر میتلرنده بولنان لوارلی و الایلری
 علی الاطلاق خدمات متنوعده یعنی قره غول و قطعه
 مفرزه خدمتلرنده استخدام ایده ییلور لر اولجا لده صره
 و قدم جهتله حاصل اولان تفوق ادعای کابا سادط

اولوب چله سی علی السویه قوماندانلرک قرار ویرمش
اولدقلری رأی و تداییره متابعت ایدرلر

یرلوا و یا خود برالای مأمور رأفرقه سنیدن آریلوب بعده
ینه عودیت ایلدیکنده اگر بالاده ذکر اولنان سیلردن ناشی
زده نمش و ضعفیته دوچار اولمش اولمز سه کالاول
صف حرب نظا منده کستدی صره سنی اخذ ایدرلر

{ پاشا لقی عنواتی حائز قوماندانلر }
{ اولان ذواتک نصب و تعیینی کیفیتی }

(۵) هر بر اردونك ابتدای ترتیبده فرقه لری و مختلف
عسکریه دن مرکب قطعات عسکریه بی قوماندان ایده جگ
اولان ذوات جانب حضرت پادشاهیدن نصب و تعیین
اولنمیش اولدیغی حالده لردی قوماندانی اولان ذات اتلری
نصب و تعیین ایتمک مقتدر اولدیغندن بشقه آسای محاربه ده
واقع اولان تلفاتک و یا خود خد منده لازم کلان حسن
اداره نك ایجابنه کوره اقتضا ایدن تبدلاتی اجرا ایتمک
قوماندانلر مشارالیهک استحقاقی درکاردر

✕

(اشالة)

{ بأشائق عنوانه پایدار اولان ذواتك نفرات عسكريه
 { حقنده اولان فريضة ذملي واهرار نظر لري بياني }

(۶) فرقه لرك و لوارك قومانداسنه مأمور اولان ذواتك
 ••••• ملرنده بولنان عساكرده اصول نظام و انتظام و اطاعت
 و انقياد و حسن اداره و تعليم و تعلم ماده لري لايقي وجهله
 اجرا اولنديغني تحقيق و نفرات عساكر يه نك حسن حالده
 اولسنه موقوف عليه اولان موادك كافه سنه نظارت
 اينك فريضة ذمليدر فريق رتبه سنده اولان ذات زير
 اداره سنه تفويض و حاله اولنان عساكر هر بر خصوصي
 تحقيق اينك ايجون مناسب كوردكي حالده مجموع
 عسكري بالذات بلوك بلوك يوقليه رق كوزدن كچر
 و مير لوا مورا لوا سنه و اصل اولديغني آنده عسكري
 بالذات كوزدن كچورد كدنصكره سفره عزيمت و يا خود
 محاربه يه شروع ايده چكي وقت و الحاصل خدمت ك حسن ترويج
 ايجاب ايند كچه لواسني كوزدن كچر كه مجبوردر
 پاشا ر معي ملرنده اولان عساكر سلا حلرني و اثواب و طاقلرني
 و سوارينك طاقلرني خمس و تحقيق ايدوب تعميره محتاج

اولان اسياك بھیربی بلیه ایدرلو کذلک بئک خیوانلری
 و اشیا ی جدیدی کوزدن پکیروب دبوی تعبیر اولان
 اما تگاهده قالمغه و یا خود اردونک آغر لغیله برابر کتمکه محتاج
 اولان نفرات و حیواناتی تعیین ایدرلر هر بر میرلوا عسکرینی
 کوزدن پکیدیکنده فریقده افاده ایدوب اولدخی اردو
 قوماندارینه انھا ایدر

یوللرده کیدرکن هر بر میرلوا معینده اولان الایلرک عدد
 جهتیه قوه حقیقیه سی یوقلمه جسدوللرندن تحقیق
 ایلدن صکره اقتضای حالده محاربه یه چیقارده جنی عسکرک
 مقدارینی محققاً بیلک ایچون اولری کن دیسی هر کون یوقلمه یه جنی
 مئلوبعد المحاربه دخی یوقلیوب کیفیتی فریقده افاده ایدر
 و کذلک الایک و یا خود لوالک تعلیم ایچون ترتیب و تعیین
 و یا تجویز ایتش اولدیعی محل جمعیتی فریق مشار الیه
 خبر و یریب بکرمی درت ساعتدن زیاده وقت ایچون بر محلدن
 بر محله تبدیل مرقع ایتک لازم کلد کده بو یاده دخی مشار الیه
 دأینی طالب ایدر

✽ اینکچی باب ✽

(اردو)

(اردوده ارکان حربیه و ارکان حربیه رئیسک ترتیبی)
 (۷) پرمشیرک زیر قوماندا سنده اعلان اردوده، ارکان حربیه
 رئیسکی خدمتی فریق رتبه سنده اولان برذاته احاله اولوب
 برارکان حربیه میرلواسی و یا خود ارکان حربیه میرالایی رتبه
 سنده اولان دیگر برضابط دخی انک معینی اولمق ائزده
 تعیین اولنور

اگر ماراند کما ردونک قومانداسی فریق رتبه سنده اولان
 برذاته احاله اولمش اولورسه انک ارکان حربیه رئیسکی
 کذالک بر فریق و یا خود برارکان حربیه میرلواسی اولوب
 دیگر برارکان حربیه میرلواسی یا ارکان حربیه ضابطانندن
 میرالاییلق رتبه سنی قطع ایتمش اولان برضابط دخی اگا
 معین تعیین اولنور

بر قول اردوده ارکان حربیه رئیسکی بوجه بالا بر فریق و یا بر
 ارکان حربیه میرلواسی اولوب بر فرقانک ارکان حربیه
 رباسنه دخی ارکان حربیه ضابطانندن میرالایی و یا خود
 قائم مقام رتبه سنده برضابط تعیین اولنور
 براردونک جناحنده یا مرگزنده و یا خود احتیاطنده لازم

كلان ارکان حریبه رئیسك خدمت و مأموریتی موقتاً
ترتیب اولئان اول قسم عسکری بی قوماندانیدن فریقك
معیتند بولئان ارکان حریبه میرالایی و یا خود بو خدمت
ایچون مخصوصا تعیین اولئان ارکان حریبه میرلواسی
ایشا و اجرا ایدر

(ارکان حریبه رئیسك بالا بحال مأموریتی)

(۸) ارکان حریبه رئیسك خدمت و مأموریتی (اولا)
قوماندان طرفندن کندی واسطه سیله ویریلان واحری
یرلرینه ایصاله مسارعت و انشأآت طارحیه تعیینی واردو
کاهلر واسکشافات حریبه نك و قره ذول محلاترینك رؤیت
و تنظیمی و اقسام بسا ره خدمت نك جله سی ایچون بالذات
کندیسنه خطاب اولان امر لک اجرا سینه بذل مباحصل
سعی و غیرت ایتك (ثانیا) خدمت متعددده نك کلینبعی اجرا
اولکندیغندن سرعسکری کرکی کبی واقف و آگاه ایده بیلک
ایچون متعددده موقعلرده تعیین اولمش اولان طویچی
ومهندس ضابطانی و اردودفتر داری و محاسبه جیلر ایله
میکاتبه ایتك (ثالثا) اطرافیده اولان قول اردو لک موقعلرینی
(و جمیع)

آخر هم یا بلسدر

(۳۳)

نفرات اکثری بنك حیوانی اولیان نفراتک بینندن انتخاب و اخذ
اولند یغی * لالو پیاده عسکر نده دخی یا لکن خدمات
عسکری یه یه یرامیان نفرات بیننده بعضی لری بو خد مته
استخدام اولنوب انلر فقط ضابطانه متعلق اولان بار کبرلر
سوار اوله بیلورلر

* یدنجی باب *

(دپو تعیر اولنان امانتکاهلرک محلی)

(۲۰) دپو تعیر یله پیاده و سیواری الایلریه مخصوص
اولان امانتکاهلرک محلی صقجه صقجه تبدیل ایتکه مجبوریت
حاصل اولماق ایچون اول امانتکاهلری اردونک دائرة
حرکاتندن بز مقدار اوزاق مسافه ده کائن قلعه لرده
تعین ایلک و برلوایه حتی برفرقه یه مربوط اولان الایلرک
امانتکاهلرینک جمله سی بر محله جمع ایتک و یا خود ممکن
اولدیغی مرتبه یالیرینه یقین موقعلرده طوتمق مقتضای
حالدندر

(یوک دپولرک صورت تفتیشی)

(۲۱) برقاچ الایک دپولرندن عبارت اولان یوک دپولرک
نظارتی مفتش عنوانه معنون اولان پاشا لر دن برینک

عهدہ شدہ حالہ و تفویض اولنوب نظارتہ امور
اولدینی دیویلرکمرکزی اولان محلده اقامت ایدر
مارالذکر اما تشکاهدن سفر براولان بفرقه به کوندریله جک
قطعه مغر زملری اگر ممکن اولور ایسه دفعه جله سنی
اعزام ایتک لازم کلمکله ناظر اولان ذات اول قطعه لری
اگر پیاده ایسه طابور آلائی و اگر سواری ایسه
پلوت و یا خود الای اولقی اوزره ترتیب و ارسال ایدر
(کوچک دیویلر و یا اردو دیویلری احوالی)

(۲۲) (اردو دیویلری) و یا (کوچک دیویلر) فرقه
اوصوائجه و بهر صنف عسکری به مناسب و جمهله ترتیب
و تنظیم اولنوب انلرک قوماندا و اداره سی دخی مجروح
و یا خود یور غونلق حسیله خدمته یرامیان ضابطلره حاله
اولنور و خسته خانه لر و بیمارخانه لر اگر ممکن اولور سه
اشبود دیویلر هر بوط اولقی لازم کلور

مارالذکر دیویلرده قوه عسکری به تکثیر ایتدیکجه برویا برقاچ
باشانک نظارتہ حاله اولنوب معیتلرینه دخی ایجابنه کوره
طابور و الای کاتبلری تعیین اولنور

ذکری مسبق دیویلر اردو به ارسال و اعزام اولنان
(قطعه)

(۳۵)

قطعه مفروضه لک ارامگاهی و محل اجتماعی مشابه سنده اولی
اوزده ترتیب اولنوب ذکر اولنان قطعه مفروضه لک
مرورنده دیویده موجود و آماده بولنان کنیده نفرات
اول قطعه مفروضه تسلیم اولنوب بالمقابل قطعه مفروضه
خدمته یرامیان نفرات دیویده آلیقونیلور
(ایکجی مقاله)

(هنکام سقرده خدمات داخلیه نک اساس و ترتیب عمومی سی)
(۲۳) عساکر خدمات داخلیه سنه دأر اصول و نظام
عادی اشبوقانوننامه ده تأسیس و تأکید اولنان اصوله
موافق اولوب مغایر اولمه یغنی حالده دستور العمل
و مرعی طو تیلور

هر برضابط بعض وقوعات مهمیه دأر نهاسی واقع
اولدقده در عقب مافوقنده اولان ضابطه واروب تقدیم
ایمکه مجبور در

میرالایلو مفروضه بولنان ضابطه میرلوارینه تقدیمی لازم کلان
اتهارنوجه ترتیب اولنه جغنی مومی الیه میرلوار طرفلرندن
کندیلرینه اشعار اولکونور

(۳۶)

(هفته خدمتی)

(۲۴) هنگام محاربه ده هفته خدمتده اولان یوزباشینک
مأموریتی تعیینات توزیعندن عبارت اولوب حتی بو خدمتدن
طولانی توزیع یوزباشیسی عنوانیله یاد اولنور و خدمات
داخلیه ده دایر نظامک وقایه سی مذکور یوزباشینک مأموریت
معلوم مه سندن معدود ایسه ده اشبو مأموریتی نظام
قره غولند تعیین اولنان یوزباشی اجرا ایدر

هفته خدمتده اولان ضابطلراذن ور حستلری اولدقجه
ویرلینه آخرلری نصب و تعیین اولندقجه هیچ بریسی
اردوگاهدن منفک اوله مزل

اردونک موقعی جهتیله اگر هفته خدمتی پک زحمتلو
وم قتلواولور ایسه میرالای میرلوانک اذن ور ایله یوباشییه
اعانه اولمق اوزره کوندز خدمتی تعدیل و یا خود خدمت
مذکوره نک سهولتیچون معیتند دیکر بر معین دخی
تعیین و ترفیق ایدر

(خدمتک وقت و ساعتی تعیینی)

(۲۵) اردوگاهک قومانداسنه مأمور اولان ذات اوینخودن
(اویاندره)

(۳۷)

اوپاندره جق وسوربه یئیه جک وقتی وانهارلک و یوقلمه لرک
 و قره غول د کشد رمنک و بارکیرخد متلرینک و توز یعلرک
 و طهارت و نظافتده داتراغریه لرک وقت و ساعتلرینی تعیین ایدر
 اشبوما موریت هر بر قول اردو بی و طبشاری قره غوللری
 و باشلی باشنه اولان و دشمنه یقین بولنان قطعه مفرضه بی
 قوماندا ایدن ذاتک طرفزدن دخی عینیه اجرا اولنور
 او یخودن او یاندره ق اشارتی اولابرجی خطک صاغباشه
 قونمیش اولان الایک نظام قره غولنده کی تر پته دن باشنور
 طهارت و نظافت انگریه سی نظارتی داتما نظام قره غولنده
 اولان ملازم عهده سنه احاله اولمیش اولوب هفته خدمتمنده
 اولان اونباشلر انگریه ده اولان نفراته بشون اردونک
 سوقا قلیزینی سپورتد کد نصرکه تفنکلکارلر حددا سندن
 قرق خطوه ایلری طوغری اردونک اوکنده اولان میدانی
 دخی سپورتدیرر قره غول د کشد رمنک جبعیتنده هفته
 نوبتجیسی اولان چاوشلر قره غوله و قطعه منتظره تعیین
 اولنه جق اونباشلری و نفراتی اردونک ایلری ستمده اولان
 میلانده برلشدیروب هفته نوبتنده اولان ضابطلر دخی

اصول یوقلمه بی اجرا ایدرلر و مذکور ضابطلر هر شیدن زیاده
 انلرک سلا حارینه و مهمما تلرینه مخصوصا دقت ایدرلر
 و نظام قره غولی یوزباشیسی دخی انلرک یوقلمه لرینه نظارت
 ایدر قره غول دکشدرمک ایچون یوقلمه اولوکن نوبته کیره جک
 اولان مارالند کرایکی نوع قره غول الایک اورتیه سنده
 برئشوب انجق ایچری یه طایفه جق اولان قره غول لر تفرقه کک
 خطتک یکر می بش خطوه ایلر و سنده و قطعاً منتظره دخی
 اون ایکی خطوه انلرک کریسندیه طور لر و هفته نوبتندیه اولان
 ییکبکاشی و سائر ضابطلر همه حال موجود بولنوب انلری
 یوقلد قد نصکره قره غولده بولنان الک اسکی یوزباشی قره غوله
 قوماند اولالیت ایدرک رسم یکجید اجرا ایتدیر یات ترنیه سی
 اشارتی اوینخودن او یاندر مقی اشارتی : تالو کذلک برنجی خطک
 صاغباشنده اولان الایک ترنیتد لرندن باشلنور هر کون
 معنادا وزرده اوج دفعه یوقلمه خدیه تی اجرا اولنق لازم کیکله
 بری اوینخودن او یانقد نیارم ساعت صکره و دیگر می اولیه
 وقتندیه و اوینخوبیسی دخی یاتسو دنیارم ساعت صکره اجرا
 اولنهرق اشویوقلمه لرک اجرا سیچون بلوکار اردونک
 (اوکند)

(۳۹)

او کند اولان میدانده جمع اولورلر
اخشام و صبح یوقلمه لرنده نفرات عسکری یه سلاح سر
وچاته سزا اولوب انجق او یله یوقلمه سنده جمله سنی مجرد
سلاح لر یله وچاته لری ارقه لرنده اولمیدر و کذلک صبح
و اخشام یوقلمه لرنده یالکزه هفته خد متنده اولان
ضابطلر موجود بولمغه مجبور اولوب انجق او یله یوقلمه سنده
بالجمله ضابطلر موجود بولمیدر لر

هفته خد متنده بولنان ضابطان صبح و او یله یوقلمه لرینی
نظام قره غولنه مأمور اولان یوزباشی یه شفاها تقریر و تفهیم
ایدوب اخشام یوقلمه سنی تخریرا تقدیم ایدر لر
صبح یوقلمه سنده انصکره کچول ضابطلر و نفرات عسکریه
تفکک لرینی تفهیم کلدن اولوب تمیز پاک سئلد کدنصکره در عقب
ینه یلرینه قورلر و هفته نوبتنده اولان ضابطان بو خد منک
اجرا سنه نظارت ایدر لر

او یله یوقلمه سنی رسمنده هفته خد متنده اولان ییکباشی
صره لری کری آچدیروب هر بر یوزباشی یه کند ی باو کینی
وزدن کچر دیروا کر تفکک ایچنده بعض تعمیره محتاج

تفنگلر بولنور ايسه مذکور یوز پاشیلرد حال کنددی
 بیکباشیلرینه تحریرا تقریر ایدوب بیکباشی دخی مارالذکر
 تقریری در عقب میرالایه تقدیم ایدرو باش چاوشلردوریسی
 کون ایچون لازم کلان خدمتلی تنبیه ایدرلر
 اخشام یوقلمه سنده هفته خدمتده اولان ضابطلر
 و چاوشلر جمع تفنگکلری کوزدن پکروب اگر هوانک
 بوزقلغنی فهم ایدرلر ايسه هفته نوبتده اولان بیکباشینک
 اذن و تنبیهله تفنگلری چادرلره و یا قولبه لره آلورلر
 و سواری نفراتنک یوقلمه اصول ايسه اردونک یوک
 سوقاقلرنده بلوکله و بارکیملرک تیاریوقلمه سی دخی اکثریا
 صباح یمندن بر ساعت صکره اجرا اولنور او یله وقتند نصکر
 اجرا اولنان یوقلمه ده مجموع نفرات عسکری یه مسلح اولوب
 ضابطلرک جمله سی دخی موجود بولنور لر اگر سواری
 میرلواسی اقتضا ایدر ايسه تیاریوقلمه سی کونده ایکی دفعه
 اجرا ایتدیر

(مطبخ ترتیلری)

(۲۶) هر بر اون باشی طاقی کنددی یکنی پیشرد و اگر
 (باوکده)

(۴۱)

بلو کده نفراتک مقدارى آز اولور ايسه اولخالده مطبخلرک
 عددى دخی تتریل ایتک لازم کلور ائچق بنه هر بر مطبخده
 دائماً اون ایکی ویا خود اون التى نفرک غذا سته وفايده
 جک قدر طعام پیشیریلور واکر بلوک قوناقلره قوندرلسن
 اولور ايسه اشجیلق خد'منده بولسان نفراتک جله سنى
 ممکن اولدیغى حالده بر محله جمع ایدوب هر براون باشى
 طاقنک يمکی بڑ محله پیشیریلور واکر اشجیلرک بشقه بشقه
 صوطاشیلری ممنوع اولور ايسه هفته خد'منده اولان
 چاوشلر اشجیلری جمع ایدوب جله سنى بردن نظام اوزره
 صویه کتور رل

(بیوک ضابطلرک قرار کاهلری)

(۲۷) اگر الای بر قاج قسمه منقسم اولور ايسه میر الای
 قوماندارک رأى و تنیهی اوزره یا قوت ویا موقع ویا خود
 اجرا اید جک اعمال و حرکاتى جهتیه الایک اک ملترم
 اولان قسمنده بولوب قائمقام دخی اگر کند یسنه آخر
 وجهله بر امر ویرلماش ايسه دائماً میر الایک بولدیغى
 قسمدن عدد جهتیه دون اولان قسم دیکرنده بولنور

(۴۲)

بيکباشيلر کڙلک طابورلر يک هر قنچي قسمنده بولنلری لازم
کلور ايسه اول قسمنده قائم اولوب سوارى بيکباشيلری دخی
ميرالای طرفتدن تعيين اولنان بلوکلرده موجود بولنورلر
(الای اميني و سنجقدار و عمله لک احوالی)

(۴۸) الای امينک مأموريتی الایک دفترلری ترتيب و تنظيم
و بعضى سندات و اوراق ميريه يی تحریر ايتدیر مکة نظارت
ایک و جانب ميردن کرک نقدا و کرک عینا ویریلان
مبلغ و اشیایه دائر لازم کلان محاسبه لری رؤیت ایلک
ماده زندن عبارت اولوب اشبوما مورتی سفر بر اولان
مفرز طابورلرده بو خصوص ایجون مخصوصه بجه تعيين
اولنان یوزباشی ایفا ایدر

{ کرک پیاده و کرک سواریده سنجقدارلر }
{ البسه و سلاحله نظارت ایدر }

تفنگچی و سراج و ترزی و جزمه جی اصنافندن برر نفر استاد
و یاسفر بر اولان طابورلرده و یا خود سوارى بلوکلرنده
موجود بولنق لازم کلوب مارالذکر طابور و یا خود سوارى
اولکلرنده نفرات اسکرى په دن مقدار وافی عمله بولنمديغی
(حالده)

(۴۳)

حالتده اقتضاییدن مقدار عمل صره دن خارج بولتان نفراتدن
اخذ اولنه رقی اول استادك معیتلرینه تعیین اولنورلر
وتفکچی استادی سلا حرك تعمیرندن ماء-دا مطبخ
مالزمه لرینك اعمارینه دخی مأمور اولدیغندن بوخید مت
ایچون کندیسنه معین اولمشق اوزره بهر طابوردن ولما ایکی
سوارلی بلور ~~کند~~ بر نفر تعیین اولنور

(۱) اسلحه ومهماتك محافظه سی

(۲۹) اسلحه ومهماتك اداره ومحافظه سی داغایوزباشیلرک
دقت مخصوصه لرینی ایجاب ایدر کیفیاتدن اولمغله استعمالده
لازم کلان فالیه آچه جق ایکنده بورغوس-وکه جک منکده
وبرمدهد فالیه ممی و بودش-لما اولزومی درکار اولان
سائر نسنه لک هر برنفرده بوانمستیم بوزباشیلر بغایت
دقت ایتلیدر و سوارلی یوزباشیلری بونلردن ماعددا اگرلر
وطاقلرینک و بارکیرنعلارینک مکمل اولدیغنی وحسن حالده
طوتلرلرینی دخی تجسس وتحقیق ایتکده مجبوردرلر
خسته حانه به ~~کوندر~~ یلان نفرنک فشنکلری آلتوب

(۴۴)

فشنكلرى اوليان نفراته ويريلور وباروتى تلف اولمش
فشنكلرك قورشونلرى دوشيريلوب جلهسى طوچى به
تسليم اولنور و طولو بولسان تفنكلرى بوشالتمق ايجاب
ايتدكده مجرد پاى حنيزاييله قورشونى چيقرمق لازم
كلوب انجق بو وجهله چيقرلمسى ممكن اولديغى حالده اويله
وقتلك يوقلمه سى اجرا سنده طولو اولان تفنكلرى
اردونك او كنده ميدانه چيقاروب هفته نوتهنده بولسان
ضابطانك كوزى او كنده بوشالتمليدر

(مهماتك استدعاسى)

(۳۰) مهمات استدعاسى لازم كلدكده ميرالايلىز ميرلوالرينه
انها و افاده ايدوب انلر دخی و يرلمسى مناسب كوردكلرى
حالده فرقه نك اركان حرييه رئيسنه انها ايدرلر و رئيس
مومى اليه دخی فريق اولان ذاتن بالاستيدان مهماتك
ويرلمسى لازم كلدكي تقديرده بوبابده فريق طرفندن
ويريلان امرلى طوچى قوماندانه ارسال ايدر

(تأديياتك اجرا سى)

(۳۱) شديد كوز حبسنه وضع اولنه حق برضا بطك قاچي
(مطلق)

(۴۵)

متعلق اولد یغی الایک میرالاینه تسلیم اولنوب عسکری
اولیان ضابطک قلیچی دخی فرقه ده اولان ارکان حریره
رئیسنه احاله و تفویض اولنور

اردو لرده محبوسلر چادرالتنده ویاخود قبوله لرده توقیف
اولنور کوچک تمهتلرا یله متهم اولملر نظام قره غولندن
مفرزا اولان اردو قره وولنک تحت حکمنده اولوب بره هجوم
وقوعنده متعلق اولد قلمری بلوکلرینه کوندریاور انجق
تمهتلری دیوان حربده فصل ورؤیت اوانه جق متهملر
اردو قومانداریک قرارگاهنده اولان مجبسه کوندریلوب
مرکز قومانداریک تحت حکمنده بولنور

(* او جنجی مقاله *)

(اردوگاه وقوناجی بیانی)

(۳۴) عساکر چادرالتنده ویاخود چادر سز
وقولبه سز اچیقده اولد قلمری حالده اردوگاه تعیر اولنور
وقشلاقلرده اولمیه رق قصبه وقریه لرده اماکن و مساکنده
قوندرلش اولد قلمری تقدیرده قونق تعیر اولنوب واردوگاه
ایله قوناقلرک ترتیب و تهیه سی خصوصیه ما مور اولان

(۴۶)

اشخاصك تجمعه دخی قوناچی تعبیر اولنور

— (اردو کا هك انتخاب و صورت تسکلی)

(۳۳) قوماندان اولان ذات اردو کا هك موقعی ممکن اولدیغی مرتبه اولجه تصارلق لازم کلوب موقع مذکورک انتخاب و رسمنی مصمم اولان مر املک استحصائنه موافق اوله جق وجهله تعیین ایدرا کرمارالذکر اردوگاه عسکرک اثنای راهده قاعده اوزره قوریلان اردو سی مثللو اولور ایسه اردویی قورمغه مأمور اولان ضابط مجرد عسکرک راحت و امنیت و حضوری و مخبرات و اختلاطک سهولتی و اورمان و صولک قرب و جواریتی و ذخیره و علف و صمانک تدارک و جایی ماده لرینی التزام برله هیچ برنوع صعوبت واقع اولیه جق وجهله موقعی تعیین ایلیدر

واکر اردو کا هك اطرافی متر سله محدود و موقعی جهنیه براراضینک محافظه سنه و یادشمنی تعبیر و تضیق و یا خود موجود و محاط بولنان قوه عسکریه سنک مقدار یله دشمنی یا اغفال و یا الخافیه ایتمک مخصوص اولور ایسه اوله اردوگاهک رسم و انتخاب موقعی مجرد اشبو مصمم اولان (مقصدک)

مقصدك تحصيله موافق وجهله تعيين اولنور

✽ اردو قورمغه تعيين اولنان مأمورلك اجتماعي ✽

(۳۴) قوماندان اولان ذات اردو كا هك موقعي حاضر لمق ايچون اقتضا ايدن مأمورلى اولجه كونده ره بيلديكي حائده بويابده لازم كلان تعليماتي اركان حربيه رئيسنه ويروب اكرا وراق موسمي هنوز حلول ايتما مش ايسه اكترلر ك تلف و سرفدن صيياتي و يا خود ذخيره و علف و صمان توزييعي خصوصه نه دائر اقتضا ايدن ترتيبلري تعيين ايدر واركان حربيه رئيسي هر برالايدن اردو قورمغه مأمور اولان نفقاتي آلوب كوندر دكده اركان حربيه ضابطلر دن برييوك ضابطي دنخي انلره دلا لت ايتمك اوزره ترفيق ايدر (اردو قورمغه تعيين اولنان مأمورلك كيلردن عبارت ايدوكي)

(۳۵) برالايك اردو كا هني تعيينه مأمور اولانلر بر قول اغا سندن و برم لازم مدن و هر بر بلوك دن اولمق اوزره بر بلوك اميني و براونباشي و ايكيشم نغردن عبارت دتر اكبر طابوري بشقه جهه قوندر مق لازم كلور ايتنه

اول طا بوردن بر ملازم اردو کاهی تعیین ایتکه ما مور
اولنره دلالت ایدر الایلرک جمله سی بر محاسبه و یا خود
بشقعه بشقه محاسبه قوندر لمق ایجاب ایلد یکنی
و نظام قره غولی اردو کاهک تعیینه ما مور
اولنرایله برابر کتمک لازم کلوب کلمد یکنی قوماندار
اولان ذات تعیین ایلد یکنندن قطع نظر اردو کاهی
تعیین ایدنلرک امنیتی و بعض پکیدی و قریه و یا خود
سائر بوملر اولجه ضبط و تسخیری الزم اولان محللرک
اله کتور مسیچون مناسب کورلد یکی حالده
انلرایله برابر بر قاج طا بور یا بلوک و یا خود سوار
بلوکلی کسوندنر یلور اردو ک هر به لری ویدک
بار کیر لری هیچ بروجمله اردو کاهی تعیین ایتکه
ما مور اولنرایله برابر کوندر لمک جائز دکلدر
(اردو قور مغه ما مور اولان قول اغاسنک فریضه ذمتی)
(۳۶) اردو کاهک تعیینه ما مور اولنره دلالت ایدن
قول اغاسی صوا لنه جق و حیوان صسوله یه جق محلازی
یا بالذات و یا خود دیکر ما مور واسطه سیله تجسس ایدوب
کرمک

كرك دشمنه يعنى دشمن تو كرك آخر بر نوع سيندن طولاني
 مخاطره اولان محله رى تحقيق واسعار ايدن و اگر صوابه
 كوجك اولوب قولايلى ايچون بعضى ايرلى ياپدرمى لازم
 كلورسه نظام قره غولنده اولان نقراتى و يا خود آهالى بي
 ايشلده رنك دگرى مسوق كوجلكى تسهيل و تسويه ايدن
 و بوندن ماعتدا مذكور قول اغاسى تفكيكى و سراج
 استادر نيك ايشيله تيلز ايچون اردويه يعين محله انله
 برباب مسكن دنى تدارك ايدروا كدر دوگاهى يعين
 ايجكه مامور اولنلر عست كردن ايتلى كوتدرلا مش
 اولور لايسته قول اغازندن بى اردوگاهه واصل
 اولد ينى آنده در عقب بالاده نريفه اولنان خد متلك
 اجراسته مامور اولور

(قولادوز و بكنيلرك تعين)

(۳۷) اردوگاهى يعين ايجكه مامور اولنلرك ضابطلرى
 اگر اقتضا ايدلا يسه اهالىدن قولادوز لايوب
 انلري بلوك اميلرى و او بنا شيلره و يا خود بر مقدار
 نقراته دقيق ايدرك هكركلا استعانه كوتدرلا و مذكور

اردو گاهی و یا خود اردو قریه غولنی قوماندا ایدن ضابط
 اودوگاهده تعیین اولان قولده لره و مسکنلره و یا خود
 اتسار لره و اگر صوبك قلی ایجاب ایدر ایسه قبولره
 و چشمه لره بکچیلر تعیین ایدوب اولانلر اردوگاهده و اصل
 اولد قلمری آنده اول بکچیلر د کشدربلوب برلرینه
 بوخدمته مخصوص اولان قریه غوللر تعیین اولورلر

{عسکر اردوگاهده برلشمسندن
 {اول و بریلان امرک مضمونی

(۳۸) عمومی جمعیتلرده واقع اولد یغی مشلوعسکر
 اردوگاهده و اصل اولد قده ییاده عسکری داغا اردو سنك
 ایلر یسنده اولان میدا نده جم اولوب سواری عسکری
 ایسه بالعکس اردوگاهده و یا خود اچقده اولد یغی حالده
 تجمع محلاک کر یسنده جم اولور و قوماندار اولان
 ذوات عسکرک حضور و واجتی التزام ایدوب خصوصاً
 اوزون و مشغول بولر بوزومش اولد قلمری حالده ایلری
 بران اقدام اردوگاهده قوندر معقه مسارعت ایدرلر
 و هر برلوا ی قوماندا ایدن میرلوا میندم اولان میرلوا
 (بالقوس)

بالغنم کندیلرینه افطسا ایدن نئی هائی ایراد اشد کد نص کره
 انلر دخی بیوک ضابطلری و بوز باشیلری و قول اغالری
 و باش چاوشلر یوز باشیلرک کیز و سنده اولوق
 اوزده جله شی جمع ایله حلقه بند ایدوب قره غوللری
 و قطعه منظره بی ترتیب و امر چاوشلوق خد شی اجرا
 اینک ایچون بهر لایدن ویریه جک نقراتک مقدار بی
 و توزیماتک نوحی و وقت و شلقت و یحلی و انغریه
 کوندریله جک نقراتی تعین و رشقه مخابراتک تأسیسی
 و یاخوده بعض موقعاتک اطراف مؤسسه احاطه سیچون
 یا یله جق محلولی برآن اقدام لیشتمکد باشماده جق
 و عسکوک حرکات عز غنمه دار تو قیلری و ارد و نک
 خد هات دا خلید و خار جیده سی و حسن نظام دان نظامک
 و قایه سیچون لازم کلان امله و تیجهلری تفهیم
 و هفتده فیهام اولان قول اغالری ملو لاند کور خد متلرک
 ترتیبده جملاتلرک ایضا لوند ایدو لوند ایدو
 و بوز باشیلر امر و تنفی لولرک مضوق کده بی بلوکلرینه
 آواز بلبلر ایله ندا و اعلان اینسما کد نطق کور ایدو

آگاهید بلك ایچون اقتضا ایدن بعض تعریفلری دئی
ایضاح و علاوه ایدوب باش چاوشلردر عقب خدمته
کوندورله جگ نفراتی ترتیب و تعیین ایدر له هفته نویتمده
بولسان یسوک ضابطه فرم غوللری و قطعه متظلم بی
جمع ایدوب بدجمله سنی بلا تاخیر تعیین اولندقلری محالره
کوندور مکه مسارعت ایدر

(اردو کاهه قونق اصولی) *

(۳۹). بالاده ذکر و بیان اولشان ترتیدلر تکمیل اولدقد نصکره
هر والا یگ سنجایی هر قنغی طابور ایله کنودره اور ایسه
اول طابورک اوو ته سنه نصب اولنوب بلوکلر تفکلرینی
چتارلر و هر بلوکلدن ایکبشر نفر برچاوشک نظام بسله
تفکلرینی یاغده تعیین اولنوب تکمیل ایلد کلرنده
اوله بلون کندی تفکلرینی وضع ایدرلر

و ذخیره و حطب و علف و صمان جللی انفریه سنه
وساثر خدمتلك اجرا سته تعیین اولنان قطعه مؤفرزه
تفکلرک کیر و سنه جمع اولورکن خدمته سوق اولنمان
نفراتی قولبلرک انشاسنه مباشرت ایدرلر و اکوارده
(دشمنه)

دشمنه یقین مسافه ده اور نور ایسه بالاده مذکور عهد منوره
 کوندلش نفرات عودت ایدنجه د کین قطعه متخلوه دن
 عبادت اولان قره غول سلاح اتنده طور وب حتی اکر
 اقتضا ایدر ایسه اول قره غوللره تقویت ویرملک اوزره
 بر بلوکلف بر مقدار نفرات دخی ترتیب ایله اتلره توفیق
 اولنور

سوارى همگرنده منجانی موقعا الایک نظام قره غولانه
 تودیع ایلد گدنصره هر بر فرقه بار گیرلک باخلنه جقلری
 محلدن براز کرى به چکیلوب بروجه آتی قرق ایکجی ماده ده
 ذکر ویسان اولته جق وجهله بر هنره اوزره طور
 ونفرا ت بار گیرلدن ایند کلری حالده بار گیرى طوته جق
 نفرا ت مقدارى تعیین اولته رق اوزر لى سلاحلری
 محله وضع ایتد کدن صکره در عقب تاز قرقا قوب
 کوسه کلر با غلرلر و بار گیرلری با غلیوب انلره دا ترا قضا
 ایدن خدمتی تکمیل ایتد کجه هیچ بر نفرا قولیه یا عفه مشغول
 اوله مز و قولیه لری یا پد فده هر بر نفرا تفتکنى یا قره بناسنى
 و یا خود مز را تخی قولیه تک یا غوردن سالم اولان طرفه

وضع برله قلیچنی وبارکیرلرک دخی باشلغنی اولحلله تعلیق
ایدرلر وبعده سنجانی میرالایک قولبه سنه کتوردلر

{ براردوگاهک رسم و ترتیبیچون }
{ لازم کلان معلوماتک یسانی }

(۴۰) صف حرب نظامنده عسکرک باشی ویوزی
ویانی و صاغ و صول جناحی و دیزبسی و صره سی
تعبیر اولندیغی مثلاً براردوگاهک دخی کذلک بو تعبیرات
عینله اطلاق اولنور و اردوگاهک کافه مساحه سی
ایکی قدمدن عبارت اولان برخطوه ایله اولخیابوب
واوچ خطوه دخی ایکی متره یه مساوی قبول اولنشد
واردوگاهک بوی دخی اکثری قوندریله جق عسکرک
یوزی قدر اولور و قولبه لرک وسعتی اعمال اولنه جق
کراسته نک نوعنه کوره تخلف ایدر ایسه ده علی العموم
یوک اولملری اذهر جهت مرجدر شویله که یکرمی نفر
ایچون یاییلان قولبه لرک انی یدی و بوی اون خطوه
اولوب اون التی نفر ایچون یاییلانلرک انی یدی و بوی
سکز خطوه و سکز نفر ایچون یاییلان قولبه لرک دخی
(انی)

انی دَرْت و بونی سکز خطوه اولق اوزده انشا و انور
 سواری عسکرنده هر بر نفر اکرنی دخی قولبه سنه المق
 لازم کلکله اول قولبه ره قونه جق عسکرک مقدار
 پیاده عسکرینک مقدارندن آزا اولق اقتضا ایدر
 و مارا ل ذکر قولبه ردیزی و صره نظامی اوزده
 ترتیب اولوب انجق صره لک عدد مقداری پیاده
 و یا خود سواری بلوکلرینک قوه عسکر به سنه
 و قولبه لک وسعتنه کوره تخلف ایدر
 * پیاده اردو کاهی *

(۴۱) پیاده عسکرنده هر بلوکل قولبه لری ایکی ردیزی
 اوزده تنظیم اولنده رق آره لری بیوک برسوقاق ایله آیرلمش
 اولغله اشو سوقاغک انی خط حربک یوزی احاطه
 ایلدیکی مسافه تک اوز ناعنه قیا سله تعیین اولنور
 ایسه ده ینه بش خطوه دن آزا اولق جا ژد کلدر
 و بر بلوکلدن اول بر بلوکه قدر آرا لرنده اولان مسافه
 ایکی خطوه یه مساوی برکوچک سوقاقدن عبارت اولوب
 طا بورک صاغ باشند و وصول باشند اولان بر دیزی

قوله لہ آریچہ یا پاور لروطا پور لک ارا سنده اولان
 مسافہ صف حرب نظامندہ اولدینی گی اوتوز خطوه
 برا غیلورو اکر قوله لریکرمی و یا خسود اون الٹی نفر
 صیغہ جق قدر اولور سه انلک انلی یوزینی اردونک
 درینلکنہ طوغری ترتیب ایدوب قبولی دخی انسز یوزینہ
 یا پیلہ رق اردونک ایلروسندہ اولان میدانہ طوغری
 آچیلورو اولخالده ہر برصرہ نک ارا سنے بش خطوه
 انندہ سوراق برا غیلور (صحیفہ ۱ شکل ۱) و پیادہ
 اردو کاھنک درینلکینی ممکن مرتبہ آز پرا قفسہ جہدہ
 ایتمک لازم کلکلا اکر قوله لریکرنفر ایچون یا پلمش
 اولور ایسہ انلی یوزلی اردونک بوینہ متوازی اولوق اوزرہ
 انشا اولنوب قبولی بیوٹ سوراقا غہ آچیلورو اولخالده
 ہر برصرہ نک ارا سنے اوج خطوه انندہ سوراق
 برا غلق اقتضا ایدر (صحیفہ ۲ شکل ۱) و ہر بربلوکل
 ایکی عدد تفنکلکلی اولہ رق برنجی صرہ قوله لرندن
 ارن بش خطوه ایلریدہ بلوکل اورتہ سنے طوغری
 یا پیلوب ارا رتدہ لازم کلان مسافہ بلوکل یوزینہ کوردہ
 (تعیین)

بعین او لنور و الایک سنجای تفکله کله یله بر حذاده نصب
 او لنور و قوله لک آله نهایتدی صره سندن یکر می
 خطوه مسافه کیده مطیح قوله لری انلرک یکر می خطوه
 کریسنده کوچک ارکان الای و الایک کیلار قوله لری
 و انلردن یکر می خطوه کیده بلوک ضابطلرینک
 قوله لری و الحاصل انلردن یکر می خطوه کیده
 دخی ارکان اردو قوله لری ترتیب انشا اول نور
 و هر بر بلوک ضابطلری کندی بلوکلرینک اوردته سی
 کریسنده بولمق لازم کله یوزیا شبنک قوله سی
 بلوکک صاغ طرفنده و ملازم اول ایله ملازم ثانی
 دخی ایکسی بر قوله ده اولق اوزره بلوکک صول طرفنده
 یا پیلور و هر ییکب شبنک قوله سی اکثری ذره نجی
 بلوکک اردنده یا پیلور صاغول اغاسینک قوله سی
 ایکنجی بلوکک و حکیمک قوله سی دخی یدنجی بلوکک
 اردنجه ترتیب اول نور میرالایک و قائماتمنک قوله لری
 الایک اوردته سی کریسنده یا بلمق لازم کاوب انجق
 طابور لک اراسنده اولان مسافه دایما اددو تک

دَرِ سِجِه بَوِیْدَن بَوِیْه خالی براتقی اقتضای تکلمه و می الیهم
 ضابطلرک قولبسه لری اول میدانی قیاتما مق اوزره
 انشا اولنور والایک کاتب لریله و سنجاقدارینک قولبسه لری
 دخی میرالایک قولبسه سنه یقین اوله رق بر حذاده یا پیلور
 و هر برالایک نظام قره غولی کوچک ارکان الای
 قولبسه لریله بر حذاده اولمغله اکرالای اوچ طا بوردن
 عبارت اولور ایسه نظام قره غولنک قولبسه سی ایکنجی
 طابورک ادرته سی کریسنده و اکر ایکی طا بوردن
 عبارت اولور ایسه ایکنجی طابورک صاعباشی کریسنده
 تعیین اولنور اشبو نظام قره غولنک قولبسه سی برکولکه
 لکدن عبارت اولوب اول کولکه لکک ادرزی و اوچ طرفی
 اورتلس اوله رق فقط اردونک ایلریسنده کی میدانه ناظر
 اولان طرفی آچق و او زونلخی اوچ طا بوردن عبارت
 اولان برالای ایچون اونوز خطوه اولمق اوزره انشا اولنور
 و اشبویوک کولکه لکک صاعباشی اتصا لنده دیکر برکولک
 کولکه لک دخی قره غول خدمتنده اولان ضابطلر ایچون
 یا پیلور و نظام قره غولنک تفکله کی کولکه لکک صول طرفی
 (ایلریسنده)

يلريستندہ اعمال اولنوب انك درت خطوه كريستندہ
 دخی قطعہ منتظرہ قرہ غولنك تفكلكي انشا اولنور
 نظام قرہ غولندن مغرز اردو قرہ غولنك موقعي اراضينك
 عالنه كوره تفكلكرك حذاستندن تقریباً ايكيوز خطوه
 يلريده الايك اورته سي قارشو سنده كائن اولوب
 نك قولبه سي دخی بروجہ بالا نظام قرہ غولی ایچون
 اییلان قولبه مثلاً بركولكه لكندن عبارت اوله رق
 سعتی قرہ غولك قوهء عسكریه سنه كوره انشا اولنور
 محبوب سارك قولبه سي (صحیفه اشكل ۱) ده كوردیكي
 وزره اردو قرہ غولی كولكه لكندن درت خطوه
 كریده یا پیلور واکراردو ایکی خطوه او زره تنظیم
 ونمش والای ایکنجی خطده قونمش الایلدن بری
 ونمش اولور ایسه اول حالده انك اردو قرہ غولی دخی
 يلريده تعین اولنمیشوب كندی یسوك ضابطلرينك
 قولبه لرندن ايكيوز خطوه كریده وضع اولنور
 ركان الای ضابطلرينك وعربه لرئ بار كیرلی ارکان
 الای قولبه لرندن یكرمی بش خطوه كریده باغلانیلور

(۶۰)

و عربہ لری دخی یار کیرلک خذاسنه جمع ایدوب
 انلرک اتصالنده ابواب امنی وعمله استدلری وعمله
 وعربہ بجی نفرا تنک قولہ لری انشا اولتور جسکرک
 مشاری هر برطا بورلک اور ته سسی ایلر یسنده
 یوزاللی خطوه مسافه ده وضابطه لمرک بمشاری
 دخی عسکر قولہ لری نیک نهاریتندن یوز خطوه کیر یسنده
 یا ییابوب ییراقلی دالرایله اور تیلور (صحیفه اشکل ۱)
 ده ککسترلیدیکی اوزره اون التیشتر نفرا یچون
 یا ییلان قولبلرایله ترتیب اولتان ارموده هر برطا بورلک
 یوزی ایک یوز اوتوز سکز خطوه دن ویا خسود
 بهر طا بور سکز یوز قرق نفر دن عبارت فرض اولمش
 اولوب انجسقی یولنه سسوقا قلرک انجیش خطوه به
 قدر ایندر مک طا بورلک یوزی یوز التیش التی خطوه به
 قدر تنزیل ایلک ایله ممکن اوله یلور واکر برطا بوردن
 عبارت اولان اردونک یوزی فیله تنزیل ایلک
 لازم کلور ایسه هر بر بلوک انجسون یا لید کز بر دی
 قولیه تخصیص ایتیلدر و بر خر قدا عشار اولان
 (ایک)

ایکی بلوکلک اراسنه بیوک برستوقاق و هر بر قرقه نك
 اراسنه ~~سک~~ و چك سوتاق براغه رقی اردونك
 وزینی کوجلتك امکان قبول ایدر

(صحه ۲، شکل ۱) ده کوسترلد یکی اوزره سکر تفرایچون
 یایلان قولبدن ترتیب اولنان اردوده قولبدن لک انلی
 وزی اددونك اوزنلغنه متوازی اولاق اوزره یاپیش
 اولد یغسندن هر برطسا بورک یوزی کدک ایکیوز
 اوتوز سکر خطومه قرصی اولمشدر انجیق یوک
 سوتاقلرک اتی بشر خطومیه قه رتنزیل ایدرک اردونك
 یوزینی یوز سکرسان ایکی خطومیه قدر ایدر مک ممکن
 اوله ییلور اکر یوز سکرسان ایکی خطومه دن نقصان
 ولسی مطلوب اولور ایسد اولخالده بر بلوکه یالکر
 زده بزنی قولبدن تخصیص ایدوب فرقه اعتبار اولنان ایکی
 بلوکلک اراسنه فقط یوز سوتاق بر اقلیدر اردوگاهده
 یوز سکرسان وضعیتی دشلک مجموعی و قوعنده طوبلر پیاده
 عسکرلرین محفاظطه اولد بیلک و باخصوصن اردونك

(۴۰)

و عربہ ری دخی بار کیرلک خدا سنہ جمع ایدوب
 انلرک اتصالندہ اثواب امینی وعملہ استدلری وعملہ
 وعربہ بی نفرا تنک قولہ ری انشا اولتور جسکرک
 محشاری ہر برطا بورلک اور تہ سخی ایلر بسندہ
 یوزاللی خطوہ مسافہ دہ وضابطہ لمرک محشاری
 دخی عسکر قولہ لریک نہا ریتندن یوز خطوہ کور بسندہ
 یاپیلوب یپراقلی دالرایلہ اورتیلور (صحیفہ اشکل ۱)
 دہ کوسرکس دیکی اوزرہ اون التیشر نفر ایچون
 یایلان قولہ لمرایلہ ترتیب اولتان ارودہ ہر برطا بورلک
 یوزی ایک یوز اوتوز سکز خطوہ دن ویا خسود
 بہر طا بور سکز یوز قرق نفر دن عبادت فرض اولنفس
 اولوب انجسق یولہ سسوقا قیلرک انی بئش خطوہ بہ
 قدر ایندرمک طا بورلک یوز بی یوز التیش التی خطوہ بہ
 قدر تنزیل ایلک ایلہ ممکن اولہ یلور واکر برطا بوردن
 عبادت اولان اردونک یوز بی زیادہ تنزیل ایتلک
 لازم کلور ایسہ ہر برطا بورلک انجسون یالیکر بردیوی
 قولہ تخصیص اتخلید و بر فرقا عباد اولتان
 (ایکی)

ایکی بلوکلک اراسه بیوک برسوناق و هر بر فرقه نك
 اراسه كوچك سوناق براغه رقی اردونك
 یوزینی گوجلتمك امكان قبول ایدر

(صحیفه ۴، شکی ۱) ده کوسترلدیکی اوزره سکر تفرایچون
 یایلان قولبدن تر تیب اولنان اردوده قولبدن لک انلی
 یوزی اوردونك اوزنلغنه متوازی اولقی اوزره یاپیش
 اولدیغندن هر بر طابورک یوزی کذلک ایکوز
 اوتوز سکر خطومه فرض اولمشدر انجیق بیوک
 سوناقلرک اتی بشر خطومه قدر تنزیل ایدرک اردونك
 یوزینی یوز سکرلن ایکی خطومه مقددا یندر مک
 اوله ییلودا کر یوز سکرسان ایکی خطومه دن نقصان
 اولسی مطلوب اولور اینه اولخالده بر بلوکه یالکر
 برده بری قولبدن تخصیص ایدر بر فرقه اعتبار اولنان ایکی
 بلوکلک اراسه فقط بر بیوک سوناق بر اقلیدر اردو کا هده
 طوبیجینک وضعیتی دشمنک هجومی و غوغا نده طوبان پیاده
 عسکرلرین عیاضه اولدی بیلک وباخصوص اردونك

اولئور وعلف وياخودسمان دخی صره ترك اراسنده
اولان یرده وضع اولئور وعطفچلر بهر دیزی قولبه ترك
يکرمی خطوه ایلر یسند یاپیلور

بلوکلرک کوچک ضابطلری برنجی صره قولبه زنده قرار
ایدلر کوچک ارکان الای وعمله ترك وعربه بیلرک
والای کلارینک وجامه شویچیلرک قولبه لری عساکر
قولبه لرینک ایاکریسند هکی صره یه نصب اولوب نظام
قره غولنک کولکه لکی دخی اول صره ده الایک اورتیه سته
طوغری یاپیلور قره غولده اولان نفرات
تفکلمی کولکه لکه طیارلر

ضابطلرک قولبه لری عسکر قولبه لرینک دیزیسی
اوز نلقجه اردونک کریسند ایکی صره اوزره
یا یسلوب انلی یوزلری اردونک درینلکه متوازی
اولسق اوزره ترتیب وبلوکلرک ضابطلرینک قولبه لری
کندی بلوکلرندن اوتوز خطوه کریده ویکبا شیلرک
وازاکان الای ضابطلرینک قولبه لری دخی اتلردن
اوتوز خطوه کریده تنظیم اولنور یوزبا شیلرک قولبه لری
(بلوکلرینک)

بولكلرينك صاغباشى وملازم اول وئانيلرك قولبه لى
 بولباشى اردنجه انشا اولنوب ييكباشيلرك قولبه لى
 دى زيرقو ماندالرنده اولان بولكلردن بريسنىك
 كريسندە پاپيلور ميرالايك قولبه سى الايك اورتە سى
 ريسندە قانقماق قولبه سى انك صاغندە وقول اغارينك
 ولبه سى دى جەله سى بريرده اولمق اوزره ميرالايك
 مولنشدە وكا تبلريله سنجاقداركذلك بريرده اوله رق
 نلرك قولبه سى دى صاغباشندە اولان بولكلرك
 بىسى اردندە انشا اولنور اركان الاى ضابطلرينك
 وكيرلى كندى قولبه لرينك اتصالنندە بولكلرك
 وكيرلريله بر حذاده باغلنور

خسته عربە لرينك باركيرلى دى الايك صاغندە وياخود
 مولنشدە بردىرى اوزره باغلنيلوب انلر هایدە يان
 راتنك قولبه لريله بردىرىدە پاپيلور بيطرباشى معاويله
 لىكيدە ومعتندە اولان نعليندرك جەله سى بريرده
 لمق اوزره انلرك قولبه سى كوچك اركان الاى قولبه لى
 سرە سى نهايتندە انشا اولنور

تیمور اوجانی عرب‌لری و سائر عرب‌لر خسته عرب‌لرینک
 اردنجه جمع و تعبیه ائلنور یوک عرب‌لرینک و صاتیجیلرک
 بارکیرلری برو یاخود ایکی صره اوزره دیزلمش ائلهرق
 ارکان الای قولبه لرینک آچیغنده اردونک صول
 باشنده و یاخود صاغ باشنده اولان بلوکلک قولبه‌لری
 حذا سنده باغلنیلور

نظام قره غولندن مخرج اردو قره غولنک موقعی پیاده
 اردو سنده اولدیغی مثللو برنجی صره قولبه لرندن
 اراضینک ایجا بنه کوره تخمینا ایکسوز خطوه ایلری
 مسافده الایک اورتیه سی قارشو سنده کائن اولوب
 انک بارکیرلری دخی بر یاخود ایکی صره اوزره باغلنیلور
 عساکرک ممشاری برنجی صره قولبه لرندن یوز اللی
 خطوه ایلرید . وضا بطرک ممشاری دخی ارکان
 الای قولبه لرندن یوز خطوه کریده بیر اقلی داللرایله
 ارتولک اوزره یایلور (صحیفه ۳۰ شکل ۱) ده
 کورلدیکی اوزره اشو سواری اردو سنده بهر
 قولبه اون الی نفر ایچون والای الی بلوکلک و بهر
 (بلوکلک)

(۶۷)

بلوك التمش درت ديزيدن وبتون الايك يوزى بلوكا كارك
اراسنده اولان بش قطعه مسافه خاليه يى برابر صابهرق
التبوز طقسان خطوه دن ويا درتبوز التمش درت مئودن
عبارت فرض اولتمش اولمغله اكر الايك مقدارى آزا اولور
ايسه سوقا قلك اتى از الدهرق الايك يوزى كوجلتك
ممکن اوله ييلور

(طوپچى اردوگاهى)

برطوپچى بلوكى اوج طاقدن مرتب اولديغندن بلوك
مزبورك اردوگاهده وضعيتى طاقله اوج ديزى اوزره
ترتيب اولندهرق طاقلك اراسى اوتوز ايكبشر مئو
طوانده برريوك سوقاق وقولبه لر صره لرينك اراسيدنجى
اردوگاهك جبهه سنده هوازى اولق اوزره اوزر مئو
طوانده برر كوجك سوقاق ايله تفريق اولور

طولا (۵۲۰) وعرضا (۸۵ و ۴) مئو وسعتنده اعمال
اولنان هر برقلبه اون ايكي نفر استيعاب ايدوب بونلردن
برى اونباشى ويا خود جيجانه جى و بشى نومر و نفراتى
يا خود بار كير سز نفرات والتبسى دنجى طوپلرك سؤوقنده

بارگیره سوار اولان عرب بهی نفراتندن عبارتدر و ایجابی
 حالنده مذکور قلهلرک عرض و طولی (۷۰ و ۴) مترو
 اوله رق انشا اولنه یلور

اکثری حالده برنجی چفت بارگیرلک ییونلرنده اولان
 جو طلری قوشوملری طیشارویه کلک اوزره بربرینه
 استناداً ترتیب و تنظیم و دیگر ایکنجی چفت بارگیرلک
 جو طلری دخی بروج مشروح ترتیب اولندقدنصکره
 برنجی قوشوملرک یانسه وهرایکی اگر بربری اوزرنده
 و بللملری اشاغیده اولدیغی حالده جو طلرک اوزرینه
 وضع اولنور و درت بارگیرک قوشوم واکر طاقلری تقریباً
 برمترو محل استیعاب ایده جکندن هر بر قولیده بروج بالا
 اسم و شهرتلی ییان اولنان الی عدد نفراتک دخی
 بارگیرلرینک اگر و قوشوم طاقلری اگرلر ایچسون
 تخصیص اولنان محله وضع اولندقدن بونلردخی تقریباً
 اوج و یا خود اوج یچق مترو مقداری محل استیعاب
 ایله جکندن بو حالده مذکور قولیده اقامت ایده جک
 نفرات سوادری طو یچبسی اولور ایسه نومرو نفراتک
 (کر)

اگر طاق لرینی وضع ایملک ابچون دخی مقدار کافی
محل قالمش اولور

شودخی خفی اولمیه که اوندرت سواری نفری استیعاب
ایده جک وجهله اعمال اولنان قولبه لک ابعادینه
مساوی اولمق اوزره انشا اولنان قولبه لده اقتضای
حالده اون ایکی طوپچی نفراتی هر برایشیاسیله راحت
راحت بیتوتت ایده ییلورلر

اشبو طوپچی قولبه لرینک قپوری سواری قولبه لری
حقننده قبول اولنان اصولک غیری اوله رق اردونک
یوزینه طوغری آچیلور اکر سواری طوپچی بلوکی اولور
ایسه بازکی لری قولبه دیزیلرینک طولجه صاغنه وصولنه
واکریاده طوپچی بلوکی اولور ایسه قولبه دیزیلرینک
فقط صول طرفنه بوجه آتی ترتیب وتنظیم اولنور
شویله که ییاده طوپچی بلوکنک بازکی لری قولبه دیزیلرینک
تام طولنه مساوی اولدیغی حالده صول طرفنه الی
متر و مسافه آچینه چاقلمش قوی سکه لره مر بوط طاوا
ایپارینه باغلنور و سواری طوپچی بلوکنک قوشوم بازکی لری

(۷۰)

قولبه دیزلرینک صول طرفنه بروجه مشروح باغلانوب
تومرونفراتنک بارکیملری دخی هربردیزی قولبه نك
صاغطرفنه ورنجی قولبه دن اعتباراً دردنجی قولبه یه
قدراولان محله تعریف اولندیغی وجهله باغلنور
ومطبخلردخی هربردی قولبه دیزسنک برنجی صره سندن
اعتبارایکرمی متروایلروسنده ترتیب اولنور وطاقلرک
کوچک ضابطانی برنجی صره قولبه لرندن واحتیاط
خدمتنده استخدام اولنان ضابطان دخی قولبه لرک نهایتنده
واقع صره نك وسطنده کی قولبه ده اقامت ایدرلر و بوضره نك
دیگرایکی قولبه لرندن بری بلرکیرخسته خاتنه سنده مستخدم
تفراته و دیگریدخی باوکلله برابر بولنوب صره دن خارج
اولان عله وسائره یه وریلور و ضابطان قولبه لری عسکر
قولبه لرینک یان طرفلرنده بولنان ایکی دیزی قولبه لرک
استقامتی اوزرنده نهایتنده کی قولبه لر دن اعتباراً یکرمی
متروکیروده و یوزباشیلرک قولبه لری صاغده و ملازمه لرک
قولبه لری صولده اوله رق افشا و اعمال اولنور
و ضابطان قولبه لرینک اوتوز مترو مسافه کیروسنده طوب
(وطوپارلق)

و طوبارلق و سائر مهمات حربیه عربیه رینه وضع
و ترتیبی ضمننده (ساحه طوبجیان) تعبیر اولنان محل
تعیین و تخصیص اولنورکه وسطی اردو کاهک وسطی
امتدادنده اوله رق بزنجی صره ده طوبلر وانلرک
کیروسنه طوبارلقلر و بونلرک ارقه رینه دخی صره به صره
عربه لر نظامی وجهله وضع و ترتیب اولنور و عربیه لرک
دیزیلری بینده برا غلشی لازم کلان مسافه ایجاب
ایدن خدمت لرک سهولتله کور یله ییامسیچون طیش
چالپاره لردن اعتباراً اوج مترو و صره لری بیننده
ترک اولنه جق مسافه کرک طوب و کرک عربیه لر
کندیلرنجه اقتضا ایدن محلی استیعاب ایتد کد نصکره
حقیقتاً سکر مترو اولق و اسب و محک امر محافظه سیچون
لازم کلان قره غول موقعی دخی اولمحک یکرمی مترو
مسافه کیروسنه بولمق ایجاب ایدر و الحاصل
اردو کاهک ایلر و سنده و بزنجی صره قولبه لرندن
اعتباراً تقریباً یوز الی مترو مسافه ده مستور بر محله
عسکر مشالری و نهایت قوابه لرندن اعتباراً یوز مترو

(۷۴)

مسافه کیروده کذلک مستور بر محله ضابطان ممشاری
ترتیب اولنور

(اولده قونق صورتی)

(۴۳) ضابطاندن فرد و احدلوانك احاطه ایتدیکی
مسافده کائن اولرده بالنفس اسکان یا خود اشیا
و عربه سنی وضع ایتکه هیچ بروجهله مأذون اولمیوب
حتی اول خانه زکلیا خالی بولنسه بیله ینسه میرلوا
بو خصوصی فریق اولان ذاته افاده برله رخصتی
تحصیل ایدوب اکاکوره مخصوص اذن ویره رجه
اول خانه لرده اسکان ایتک بالکلیه ممنوعدر

(مخبراتک تعیینی)

(۴۴) ارد و قومانداری اولان ذات امر مخبره نك لزوم
تعیینی مس ایتدیکی حالده میرالایلی کنیدی قائمقاملریله
و بر قول اغاسیله بالاتفاق کوندروب زمینک کیفیتنی
نجس و استکشاف ایتدر دكد نصکره مشارالیه هر بر
الایک حصه سنه اصابت ایدن ایشک مقدارینی تعیین ایدر
واکرالایلرده بو خدمت ایچون اقتضایدن آلتره وجود
(بولمنز)

بولن ايسه استحکام و يا خود طويلی احتياطيہ سندن
کنديلرينه و ريلور

(عسکری اچقده قوند ر مق)

(۴۵) آچقده قوند ريله جق اردونك زميني بالتر جمع
نملکدن سالم اوله رق قوراق و اوللجقه محفوظ و ذخيره
وعلف و صمانك جلب و نقلنه سهيل و يقين بر موقع
اولق اوزره انتخاب و تخصیص اولنور
برسواری الایني آچقده قوند ر مق لازم کلد کده میرالای
عسکرک امنیتی چون لازم کلان اسباب احتیاطیه بی
الترام ایلد کد نصکره زمینک حال و کیفیتی مساعد
اولد یغی مرتبه اردو سنی زیرده تعریف اولنه جق نظام
اوزره ترتیب ایدر

صف حرب اوزره اولان الای قونه جفی محلاک اردنجه
طور مش فرض اولنغله میرالای آنی طاقم یارم صاغ
قوماندان سیله قول نظامنه ادخال ایلد کده هر بر طاقک
بار کیرلری بر صره اوزره دیریلی اوله رق بالاده ذکر
و تعریف اولسان وجه اوزره باغلنور و بتون کیجه

اگر لری سرتلر نده اوله رق حاضر و آماده طو نیلور
 ونفرات عسکریه تشکرینی و یا خود مزراقلرینی بار کیرلرک
 بهر صره سی اردنجه چاتوب قلیلمرینی دخی بار کیرلرک
 باشاقلریله برابر چاتلمش اولان تفنگلره و یا خود مزراقلره
 تعلیق ایدرلر و علف یا خود صمانی بار کیرلرک بهر صره سی
 اوزنلغنجه صاغ طرفنه وضع ایدوب بهر طاقدن
 ایکیشر نفر آخورد قره غولی خدمتیه بار کیرلری بکلرلر
 هر برطاقک ایلر یسندده بار کیرلر صره سنک صولنده
 طوغری یکریمی خطوه مسافده آتش یا قیلوب نفرات
 عسکریه اول آتشک اطرافنه جمع اولور حتی اگر ممکن
 اولور ایسه بر کولکه لک دخی یا پیله ییلور اولخالده
 هر بر نفر سلاحی و بار کیرینک باشلغنی اول کولکه لکه
 تعلیق ایدر

ضا بطلره مخصوص اولان آتشلر و کولکه لکلر علف
 قو نیلان محملدن اقلی اوتوز خطوه کریده یا ییلور
 و بو کلرک آره سندده اولان مسافده اردونک درینلکنجه
 بویدن بویه خالی براغیلوب کولکه لکلرک آره سندده
 (اولان)

اولان مسافه دخی شویله براغلیلدر که بلوکار حسب الایجاب
 اردونک کرک ایلر بسنده و کرک کرک بسنده صف حرب
 اوزره طوره جقلری محله سهولته کله پیله لر
 بار کیرلری تیمار اتینک وصوله منک وقتی دشمن اردوسنک
 منزله کوره تعیین اولنور و اکر بار کیرلر اکرلری
 المغه مأذون اولور ایسه اکرلر بار کیرلر اردنجه یقین
 محله وضع اولنوب مجموع طاقی دائما در دست اولق
 ایچون اوزرینه قونیلور پیاده عسکری آچیقه قونمش
 اولدیغی حالده بهر بلوکلر آتشی تفنکله کلرک صمره سی
 اردنجه یعنی قولبه لرک یا پیله جفی محله یا قیلوب نفرات
 عسکریه اول آتشلر اطرافنه جمع اولورلر و اکر ممکن
 اولور سه کولکه لکلر یا پارلر و اکر دشمنک بغته حمله
 وهجو مندن خوف و خذر اولنور ایسه پیاده عسکری
 صباحه قارشو سلاح الوب حاضر اولدیغی مثل اولور
 اطراف و اکنا فلک نجمس و استکشاف حوالی ایچون
 طایفه لاری قره غوللر عودت ایدنجه دکین سوار ی
 عسکری دخی بار کیر اوزرنده بولنور و اکر سلاحلری

سوکوب تمیزلک لازم کلور ایسه بلوکلراش-بو خدمتی
بربری ارد بصره بالمنساوبه اجرا ایدرلر

{ سواری و پیاده عساکرینک شهر }
{ وقصبه و قریه لره قوندر لمسی }

(۴۶) بارکیرلرک صیانت و بسلملری بغایت ملترم
بر ماده اولدیغنه مبنی دشمنک اوزاقلغی وصف حرب
نظامنده کندی موقعنه واصل اولنجیه دکین لازم
کلان وقت وزمانک امتدادی مساعدیه ایتدیکجه
سواری عسکرینق قریه لره قوندر مق مقضای حالدن
اولمغله عساکر مذکوره بی احاطه ایده جک قریه لرک
عددی کیفیات حالیه به کوره تعیین اولنور
اگر قوناقلرک ترتیبی اولجه کورلماش اولور ایسه
هربرالیدن برر قول اغاسی واروب بلوکلرک موقعی
صف حرب نظامنجه تعیین ایلد کدنصکره بهر بلوکل
بلوکل امینی کندی بلوکنه تعیین اولنمش اولان قوناقلری
در عقب تحقیق ایدر اشبو قوناقلر ایچون بالترجیح
وسعتلو آخورلری اولان، حاهلر و خصوصاً اوکینده
(واسع)

واسع میدانی اولان چغللکلر و خان و خانه لر ترتیب و تعیینه
اولور میرالای الایخی اقتضای حالده تیر الدن طولیه
یملک ایچون اکثری قوناق یرینک طبشار یسنده اولمق
اوزره بر محل اجتماع تعیین ایدوب اولمکلر یوللری
کندی حقنده سهل المرور اولمق اندن دیگر قوناقلرک
اوزرینه آما چکلکمکه موافق اولوب انجق موقعی
جهتله دشمن حقنده تقریبی مشکل بر محل اولمیدر خدمتله
وتوزیلرله وعسکرک حرکت وعزیمتله دائر امر لر
وبرلدیکی آنده قول اغاسی قره غوللری تعیین ایدوب
نظام قره غولی وساطتیه سنجاغی میرالایک قوناغنه کتورر
وهفته خدمتده اولان سواری بیکباشیسی قطعه منتظره
قره غوللرینی تعیین ایدوب انلره بشقه برآخوردخی
تخصیص ایدر

میرالای کندی قائمقامیله بالاتفاق واروب بیوک قره غوللری
بالنفس تعیین ایتد کدنصکره مرتفع بر بنانک یاخود
براجاچک اوزرنده برنوبنجی نفری بکلدوب دشمنک
تقریبی بر تنک سسیله خبر و بر مک اوزره آکاتنبه ایدر

و هر طرفه قره غول لر تعیین اولند قده برنجی یوز باشیلر
 بلو کمره دلالت ایدوب اینه جکلری قونقلرک اوکنه
 کتور لر واکر احتیاطه رعایت اقتضا ایدر ایسه نفرات
 عسکر یه آخوردده یا توب بورو جیلردخی باش چاوشلرایله
 برا بر قونا قده یا خود انلره پک بقین بر محله قرار ایدر لر
 اکر عسکرک تعییناتی قاعده اوزره توزیع اولنه مز اولور
 ایسه ضابطلر کندیلر بلو کلرینک اسکانیچون تعیین اولمش
 اولان خانه لردن حاصل اولان شیلری مساوات اوزره
 توزیع و تقسیم ایدر لر و نفرات عسکر یه بار کیرلرینه در حال
 عاف یا خود صمان ویرر لر و بلو کلر قوناقلره داخل
 اولدقدن ایکی ساعت صکره بار کیرلرینی نظام اوزره
 و بربری آردیصره صوله یوب یئرینی دخی اصرر لر واکر
 بار کیرلرینک اکرینی صرترلرندن المفه اذن یو غیسه فقط
 قولانلرینی کوشدوب سپور که ایله تمیز لر لر

الایک بر قاج کون مکت و آرامنده نصکره میرالای نفرات
 عسکر یه بی دایما حاضر و اماده بولمغه الشدر مق ایچون
 کان دشمن همان هجوم ایدر جه سینه اشارت کا ذبه ایله
 (اغفا)

(۷۹)

اغفال ایدوب اگر نفرات حاضر لنوب جمع اولمقده نائی
و ببطائت اوزره طاورانور لر ایسه انلری ئادیبا آجقده
قوندرر اشبو تریدیات پیاده عسکری قوناقلری حقنده
دخی علی الاطلاق جاری اولوب دشمن قریبنده نفرات
عسکریه بی بر محمله طوب طوتمق ایچون ممکن مرتبه
بهر خانه به بر بلسوک و یا خود هیچ اولمز ایسه بر طاقم
قوندر مق و مرکون علی الصباح شفق اغرر کن مجموع
بلو کلر مسلحا یوقتمق لازم کلور

اگر قوناق یرنده پیاده عسکر یله برابر سواری عسکری
دخی بولنور ایسه ایلحاک اسایشی و امنیتی و وقایه سی
کوندز ائاسینده سواری عسکرینه و کیجه و قنده پیاده
عسکر یله ا حاله اولنور

(قوناقلرک بیانی)

(۴۷) عسکر دشمن مواجهه منده قوناقلره قوندر لمس
اولد یغنی حالده اول عسکری ایلر و قره غوللرایله و طبیعی
و یا خود صنعی مانعلرله محافظه ایتک لازمدر بر محاربه
دینصکره و یا خود بر مشارکه ائاسینده عسکری قوندر مق

وعسكرك تشويشنى موجب اولماق ايچون اش-بو ترپته
و بورى مشقنك وقت وساعتى جله يه معلوم اولماق ايچون
بهركون ويريله كلان انهاء يويميده تعيين اولنور

✽ درديجي مقاله ✽

(اوامر و تنبيهاتك بحثي)

(ترتيبات عموميه نك كيفيتي).

(۵۰) قاعده اوزره لسانا ويا خود بعض مهم مصلحتلره
داثر تحريرا و مهمورا و يريلان امر لر دائما اركان حرييه
ضابطلريله ويا خود يا ور حر بلرايله ارسال اولنور تحريرا
و مهمورا اولان امر لر امر چاوشلري ويا بو خد متنه
مأمور نفرات ايله كوند رلد يكي حالده ظرفي اوزرنده قنغي
محلدن وساعت قاچده كوند رلمس اولديغي ذكر و بيان
اولديغي شللو مذكور چاوشك يا نفر كيدينه و يريلان
وصول نامه ده دني قنغي محلده و قنغي ساعته واصل
اولديغي ذكر و اشارت اولنور اش-بو امر لر بر قاعده
مكتوب طرزنده يازلق ممكن ايسه دني محض عسكري
امري سبككنده يازلق و عسكر جه افاده اولماق اذهر جهت
(ار بحدرد)

و بعد از ذکر اولئسان امر لک کوندریلان محلہ وصولی
و وجه اجرانی مراتب عسکر یہ اصولہ رعایت اولئحق
یعنی اردو قوما نداشتن فریقہ و فریقہ میرلوایہ و اندن
میرالایہ و یا خود میرالایدن میرلوایہ و میرلوادن فریقہ
و اندن اردو قوما نداشتن کوندر ملک لازم ایسہ فقط
بعض مهم و مستعجل کیفیتلرده اشبو اصولہ رعایت
اولئہ میوب فریق بالذات میرالایہ امر کوندر ملک
واقع اولہ بیاور فرضا میرالای موقعی جہتیلہ میرلوآنک
قرار کاہندن فریق قرار کاہنہ دہا یقین بولئوب
اول الایک علی العجلہ حرکتی لازم کلد کده اولخا لده
فریق اولان ذات وقتی ضایع ایتما مک البچون بالنفس
میرالایہ امر کوندر مکہ مجبور اولوب اول دخی بر طرفدن
امری اجرا و بر طرفدن دخی امر مذکور ی ما فوفندہ
اولان میرلوایہ بلا تأخیر انہا ایدر
الایلر ایچون ویریلان امر لردا نما اردو کاہ کوندر یوب
اندن ما رائد کرالایہ ویر ملک لازم کلہ بکلیہ میرالای
موجود اولد یغنی حالہ قائمہ و اولدخی حاضر

بولند یغی تقدیرده مذکور امر له هفته تو بتنده بولسان
 بیکباشی یه ویریلوب اولدخی در عقب اجراسته لازم کلان
 ترتیبلره تشبث ایدر

یا لکن برطسا بودیشقه جسه قوغش اولدیغی تقدیرده
 ما کر بیکباشی موجود بولمز ایسه صاع و یا خود صول
 قول اغاسی بولردخی موجود اولد قلی حالده ال اسکی
 اولدن یوزباشی کلان امر لی الوب اجراسته مباشرت ایدر
 ویریلان امر لی جمله سی بر در قم ایله اشارت اولتوب
 انجق اشبور قسک صره سی دخی ایکی اوله رقی بری
 عمومی امر لره و اولبری خصوصی امر لره وضع اولنور
 اردونک اداره سته و امور عسکریه یه و یا خود عسکرک
 احاطه ایتدیکی مملکته دا اوردو قومانداری طرفندن
 هر نظر حکم و ترتیبات قرار لشد رلش اولور ایسه دا اعا
 امر رسم اول عنوانده اوله رقی نشر و تحریر اولنور

(خصوصی امر لره)

(۵۱) خصوصی امر لره مضمونی یا لکن اجرا اولنه جق
 هر کتوره و دهین اولنه جق قره غول موخه لرینه و سوق
 (اولنه جق)

اولنه جق قطعه مغرزه لره وضا بطلرك ذاتنه و طوباً
 واستحكام و ذخيره خصوصاً لرینه و عسكر ك اسكان
 اينديكي ممالككه والحاصل عسكره بيلدولسي لازم كليان
 ماده لری شاملدر

(عمومي امر لرك نشري)

(۵۲) بهر يوم و يريله كلان عمومي امر لرك بالاسنه فلان
 اردودن و يا جناحدن و يا مر كز دن و يا احتياطدن
 و يا فلان فرقه دن و يا لواندن و يا خودالايدن و يرلمش
 اولنديغي شرح اولتديغندن قُطع نظر اشبو امر لربالاده
 ذكر اولنان خصوصي امر لردن فرق و تميز اولق ايچون
 عمومي امر تمبيريله تعميمه اولنور و عمومي امر لرفقط
 اقتضاي حالده و يريلوب (اولا) تعييناتك و آيلقلرك
 توزيع اولنده جق محل و ساعتی (ثانيا) يوقلمه لره
 و خدمات سائره به تعيين اولنان وقت و زمانى (ثالثا)
 امر چاوشلرك مقدار و نوعى و دكشدر لرینه مخصوص
 وقت و ساعت تعيينى (رابعا) مظلم داخل يه و زمينك
 كيفيتنه و وقت و حالك ايچسانه كوره تنبيه اولنده جق

يسافله دآره لازم كلان امر لك نشرى (خامسا)
 نقدي لازم كلان دفترل وانترك صورتلرى (سادسا)
 اردو امورينه دائر قرارلشدرلش اولان تنبيهات
 ونا كيداتك اعلاني (سابعا) عوما وياخود منفردا
 ضابطان و نقرابه خطاب اولنه جق تعذيرات ياخود
 تحسين و تلطيفات و الحاصل جيع اردونك بيلمى لازم
 كلان كافه خصوصاتك تفصيلي ذكر اولنان عومي
 امر لده درج و بيان اولنور عومي امر ليا اردونك
 فوماندرى ويا قول اردونك ياخود جناح و مركز
 وياخود احتياط وياخود هيج بفرقه نك و بهرلوا و الايك
 فوماندرى اولان ذاتلر طرفلرندن زير قوماندانده
 اولان جمعيت عسكر بيه و يريلور اركان حريمه رئيسلرى
 اشيو امر لك مسوده سنى فوماندار اولان ذاته ارايه برله
 رأى و تصويبنى تحصيل ايلد كد نصكره محانه كوندركه
 مباشرت ايلد لار و دو فوماندار ينك عومي امر لى
 اردودن قول اردولرى و اردونك جناح لرني ياخود
 مركزي قوماندان ايدن قوماندان پاشايه كوندركه يكي
 (مثالو)

مئلوقول اردونی و جناحی یا خود مرکزی قوماندایدن
 باشالرك عمومى امرلى دخی فریقلره و برفریقك عمومى
 امرلى میرلوالره و میرلوالرك بوکونه امرلى دخی تحت
 لوالرنده اولان بالایلرك میرالایلرینه کوندریلور اردو
 قوماندارینك قرارگاهنده بولسان باشالره و طوپی
 و استحکام صنفلرینی و ضبطیه یی و قرارگاه عمومیده
 قوماندایدن ذواته وارد و دفردار عمومیه سنده و معیتنده بولسان
 محاسبه جیلره اولان امرلر مجرد ارکان حریره رئیسلى
 طرفندن و بریلوب بولور و میرلوالرك معیتلرنده اولان
 یا و حربلر اشبو و امرلى ثبت و قید ایلک ایچون
 مخصوص جریده لر طوتمغه مأموردرلر واردونك ارکان
 حریره رئیسى اولان ذات اشبو و بریلان عمومى امرلرك
 صورتی جریده دن اخراج برله آیده بردفعه مقام
 سرعسکری به تقدیم ایدر

(مأموریتده تعیین قلنسان ضابطلرك کیفیتى)

(۵۳) بعضى مأموریت مخصوصه به و حتی اوزاقده
 بولسان قول اردو و قطعۀ مقرزلره کوندریلان ضابطلر

از هر جهت امنیت تأدیه شایسته اوله رقی انلری حامل
اوله فلری تحویراتک مفهومنه واقف و آگاه ایملک
اوزره ارباب صدق واستقامتن اولمیدرلر
دشمن قره غوللردن حصر و احاطه اولمن اولان
برممکنه مأموریتله کوندربیلان برضابط معینه اقلی
ایکی نفر سواری آملق لازم کلکله اشوسواریلر بیجملک
فن و اصولی کرکی کبی تخصیص ایمن اولان نفراتک
یئنده انتخاب اولنور

ومذکور ضابط قصبه و قریه لردن بکجه اجستتاب
ایدوب و جاده دن ایسه صبه بوللردن کتمکی ترجیح
واشای راهده ممکن اولدیغی مرتبه آزادکلوب جزئی
استراحتیچون دماغا صبه و سپرلری انتخاب ایتلیدر
مخوف و مخاطره لو کورنمان بوللرده ایکی سواریدن
بررسی ایلروبه کوندروب کندیسنه تودیع اولنان
تحویراتی اقتضای حالده شق و حرق و یا خودمحو و ضایع
و حتی بوتغیله حاضر و معاده اولمیدر و کندی مأموریتنه
و یا خود اردونک احوالنه مأمور دشمن طرفتمدن وارد

(اوله)

اوله یلن سوالره حستله و مرر بخته و یرمه جک وجهله
جوابلر و برمسک اوزره دأتما تدار کده بولنوب وقوی
محممل اولان تهدیدات و ترهیبات دن قطعاً احتراز
صودنلری کوستر ماملیدر

❖ ایشنجی مقاله ❖

(پاروله تک نه ایدوی ونوجهله استعمال اولندیغی)
(۵۴) براردونک کرک دا خلند و کرک خار جنه نصب
و تعیین اولسان قوللر و قره غوللر و استکشافاته
مأمور اولان ضابطلر و ایلری قره غوللر و قطعه مفرزه لر
بررلرینی طانیوب دشمنک بصقندن سالم بولنلری چون
باروله تعمیر اولنان کلام تعیین اولنمش اولوب اشسبو
هر کون تبدیل و چهار کون بشقه بشقه برری مالد ذکر
قول و قره غول و مأمورله اعطال اولنور پاروله ایچی اول
نوع اولوب برینه کلام امر و دیگرینه کلام اجتماع
دینمور کلام امرده مجرد بریسوک ذاتک یا بر مشهور
اردو قومانداریک و یا خود میدات ناموسده شان غزایله
شهید اولمش بر ذات دلیرک اسمی یاد و ایاده اولنوب کلام

اوله یلن
تکمله تیغ

اجتماع دخی اکثری بر مشهور جنک محلی یاربیلو شهر

ویا خود بر عسکر مردکی استمدن عبارتند

اردو قوماندری اولان ذات کلام امر و کلام اجتماع

ایچون یارب قاج کونلک و یا خود مناسب کورد ایسه هر کون

برد کلام تعیین ایدر عمومی ارکان حریبه رئیس اشبو

کلامی ممهور اجنا حلی و مرکزی و احتیاطی واکر بشقه

بر قول اردو اولور ایسه آنی قوماندا ایدن پاشاره

کوندروب انلردخی فریقلره و فریقلمیرلور و پرلر ارکان

حریبه رئیس لری اول کلامی کذلک طوینی و استحکام

صنف لری نی قوماندا ایدن ذاتلره وارد و دفتر دار

عمو بینه و یا خود محاسبه چی یه و عسکری ضبطیه سیله

قررگاه قوماندارینه کوندربولر میرلرلر معیتلرنده اولان

میرالایله و قطعه مفروضه لره قوماندا نلرینه بهر یوم

برد کلام تعیین ایتلک لازم کلکله مذکور کلامی کون

اخشا ملز بن قره غوللره یتشدره بیتلک ایچون و فتیله

یتشیدر بر قطعه مفروضه بغایت اوزاق بولند یغندن

تیرالدن خبرالوب ویرمکه کوجلاک واقع اولدیغی

(حالده)

کلام ملکی

دخی این

نارنجیه

ایسه

رسم

استمد

تبار

حالده اول قطعه يي قوماندا ايدن ضابط زير اداره سنه
حواله قلنان عسكركه هرگون برر كلام تعيين ايدر
عسكرك اقامت ايلديكي قلعه لر اردوگاهدن اوزاق
اولد قلري صورتده اول قلعه لر پاروله ينه عيني
وجمله ويريلور

(پاروله نك الايله واردو قره غوللرينه نوجهله و برلديكي)
(۵۵) جيع الايلرده هفته نو بنده اولان قول اغاسي
پاروله يي ييوك قره غوللره و طبشاري قره غوللري
قوماندا ايدن ضابطلره زيرده سكسان التجي ماده ده
ذكر و تعريف اولنه حق وجهه اوزره مخصوص بر نفر امر
چاوشى واسطه سيله مهورا كوند ر مكه مامور اولوب اول
قره غوللرك ضابطلري دنجي مذكور كلامي شفاها معيتلر نده
اولان كوچك قره غوللره ويرر لر يتسو نو بنده نصكره هفته
نو بنده اولان ييوك ضابط نظام قره غولنده كيجه خدمته
تعيين اولنان يوز باشى و ملازملره وصاغ و صولقول
اغالرينه و چاوشه و نظام قره غولنده مربوط اولان كوچك
قره غوللرك لر نباشلرينه پاروله يي و يرمك لازم كالمكه

اشبو خدمت ایچون جلهسی اردونک ایلریسنده اولان
میسد انده جمع اولوب طبش خلقه نك تر نیچون اقتضا
ایدن مقدار و اق نفیرات فظلام قره غولندن تعیین اولنور
وهفته نوبتنده بولنان ییکباشی اول جمعیتی فرصت اتخاذ
ایدرك کیجه وقتنده تعیین اولنه جق قول و قره غوللره
ودور دیه ونو تجیلر خد متنه داتر متاسب کوردیکی
تبیها تنی تأکید ایدر

(پاروله نك ضایع اولسی)

(۵۶) کلام امر و کلام اجتماع اسملری ذکر و قید اولنان
دفتر از قضا ضایع اولدیخی و یا خود دشمك الله پکدیکی
حالیسه اول کلاملری در عقب دکشدو مک ایچون
ارکان حریسه دیشی اولان ذات لازم کلان تعلیماتی
اقتضا ایدن مأ موردلره وقتیلله ویردوبویله بر کفیتده
قوماندا اولان ذات در عقب اوردو قوماندارینسه
افاده وانها ایلدیکدن بشقه بر طرفدن دخی بقینده
اولان قطعه مفروضه و قره غول ضابطلریخی خیر و آگاه ایدر
قره غولده پاروله ضایع اولدیخی حالده و یا خود ایچلرندن
(نفرك)

(۹۳)

نفرک بری فراد ایلد کده پادوله بی دشمنه کتوروش
 احترازیله آتی در حال تبدیل اتمکه مجبوریت حاصل
 اولدیغی صورتده اول قره غولک ضابطی دیگر برکلام
 تعیین اتمکه مسارعت ایدوب بر طرفدن دخی یقینده
 بولسان قطعه مفروزه لره وقره غولره وما فوقنده اولان
 باشلره در حال خبر کوندر

﴿التنهی مقاله﴾

(خد متلک اجر اسنده لازم کلان حسن نظامک بحشی)
 (الای و لوالده خد متلک نظامی)

(۵۷) قره زده اولان لوالهک و لوالده اولان الایلرک
 خدمتاری اجر اسنده طوتیلان نظام مجرد صف حرب
 نظامنده هر برینک بولتدیغی صوره رعایتله تعیین
 اولنور خد متلره و قطعه مفروزه لره دائر و بریلان امرار
 رأسامیر اولره کوندر یلوب انلردخی هر بر الایک موقعه
 وقوه عسکر به سنده کوره تعیین اولانه جق قره غوللرنی
 و اول قره غوللره کوندر یله جک نفراتک مقصد ارنی
 تخصص ایدر

(خدمتلك صره سي)

(۵۸) خدمتلك ايچون اوچ صره تعين اولمش اولوب
 برنجي صره (اولا) يوك قره غوللرك و سائر طشمره به تعين
 اولنان قره غوللرك (ثانيا) تعظيم و تكريم ضمنده وزراي
 عسكريه به ترفيق اولنان قره غوللرك (ثالثا) انبارلره
 و خسته خانلره و سائر محللره و داخلا قونيله جق نو تجيلري
 برابر صايه رق جميع قره غوللرك (رابعا) امرچاوشلرك
 (خامسا) نظام قره غوللرك خدمتلكي شاملدر ايكنجى
 صره خدمتلرنده (اولا) اعمال حريسته دن معدود
 استحکامات، خفيغه انشاسنه، مبادرت ايتك و مخابره
 يوللري آچق (ثانيا) اشبو اعمال حريسته مكافظه
 سچون لازم كلان قطعه مقررلري تعين ايتك (ثالثا)
 متعدد انغيريلري محافظه ايتكه قطعه مقررله مأمور قلمق
 خصوصلري درج اولمليدر اوچنجى صره خدمتلرنده
 (اولا) اردونك ايچري و طبشماريسنده تعين اولنان
 سلاحسز انغيريلرك اجرا سني (ثانيا) اول انغيريلرك
 (اجرا)

اجراسنه ميا شرت ايدن قطعه مفروزه لك مأمور بتلريدز
سوارى نظاما تنده آخور قره غولى دخی انغريه لك
جمله سندن اقدام اولق اوزره بشقه جده برخدمت اولوب
صره اصولنه ربط اولمشد در بنجى صره دن اولان
خدمات متنوعه به تعيين اولنان ضابطلر و كوچك ضابطلر
ونفرا ت عسكرى به بالاده ذكر اولنان نظام اوزره يوريمك
لازم كلكله اول باول كيد نلر بيوك قره غوللرده و بعده
كيد نلر تعظيم قره غوللرنده و انك صكره كيد نلر دخی
نظام قره غوللرنده استخدام اولنورلر و اينك بنجى صره
خدمتلرده دخی عيني اصوله رعایت اولنورق ابتدا كيد نلر
اعمال حرييه نك محافظه سنه مأمور اولوب بعده كيد نلر
عمله طاقى و انك صكره كيد نلر دخی انغريه لك محافظه سنه
تعيين قنورلر و اى چنجى صره خدمتلرده كذلك ابتدا
كيد نلر ارادونك خار جنده ديكر لرى دخی دا خلنده
تعيين اولنان انغريه لره طاغيلورلر اشوا و چنجى صره
تدملرينه تعيين اولنان ضابطلر اكثريسى همرته
رلد بنجى حالده بولنورلر ايسه ايجلرنده انك اسكپسى

انغریه نك كثير المقدار اءلان قسمی قوماندا ایدر
(خدمتلك وجه تعیین و ترتیبی)

(۹۹) اشبوا وچ صمره اوزره ترتیب اءلنان خدمتلكه
لازم كلان ضا بطر قدم اصولنده رعایتاً تعیین اءلنور
یوزباشیلرا اشبو خدمتلكی بیتلرنده بالمناوبه اجرا ایدوب
انجق توزیعات انغریه لرندن ماعداد دیگر انغریه لك
جمله سندن ائلمعا قدرلر ملازم اول و ثانیه لركنلك
مناوبه اوزره استخدام اولنوب الناسكى ملازم اول
لك اول كیدوب آند نصكره لك اسكى ملازم ثانى
تعقیب ایدر و دیگرلری دخی بوقیاس اوزره قدم اصولنده
رعایتله بربرى ارنجه تعیین اولنور اشبوا وچ صمره
خدمتلك هر برنده چاوشلرو اونیاشلرو نفرات عسكریه
و تربیتله خدمات داخلیه و قلعه خدمانته دارقانون
نامه لرده حکم اولنان نظامات موجبنه تعیین اولنوب
برنجی صمره دن معدود خدمتلك جمله سنده چاوشلری
ارقه لرند اولا رقی كیدرلر و اگر كندیلرینه آخر وجهله
امرو تنبیه اولمش اولمزا بسه ایدر و دن طشیره اءلان
(خدمتلكه)

حد متلره جله سی سلاح و پلا سقه و چانتلریله تعیین
اولنورلر سوارلی نظاماتی حکمنجه هر تقدیر حیوان
ایله کورلیله جک حد متلر اولور ایسه جله سی عسکرلر
بار کیرلری ایله اجرا اولنور

(ناموجود و یا خود خسته اولان ضابطک کیفیتی)

(۶۰) هر قنغی بر خد متته تعیین اولنان بر ضابط اول
خدمتی اجرا ایتمکله مقدر و یا خود خد متته کید یله جک
وقت اردوده موجود اولمادیغی حالده مذکورک
آردنجه خد متد کیده جک ضابط انک رینه تعیین اولنور
و طبشاری کیده جک قره غوللر اردویه حدود تعیین
اولنان محلی کچمد کلری و یا خودا کر ایچرویه تعیین
اوله جق قره غول ایسه کندی قره غول خانه سینه
واصل اولدیغی انده انکله کیده میان ضابط ارتق
آنی قومانده ایدرونه اکامربوط اوله بربوب ایکنسی
رینه کیدن ضابطک مأ مور بینه تعیین اولنور

خد متته تعیین اولنان ضابط خسته لغی حسببیلله
مأ مورینک ایفا سینه مقدر اوله مدیغی صورته

(۹۸)

انك صره سی چمیش اتخاذاولنوب اشـبواصول
على السويه كوجك ضا بطلك ونفقات عسكریه نك
جمله سی حقلرنده دخی جاریدر

(اجرا اولمش اتخاذاولنان خدمتک بیانی)

(۶۱) قره غوللر ویا خود قطعه مفروضه لار اردوبه
ویاقوناقلره تعیین اولنان حدودی کچد کلری اکر ایجری
قره غولی ایسه کندی محله واصل اولدیغی آنده اول
قره غوللر برنجی وایکنجی صره دن معدود اولان
خدمتلی اجرا ایش اتخاذاولنور وکذلک انغریه لره
مأمور قلنان قطعه لار اردوگاه تعیین اولمش حدودی
کچد کلرنده واکرا انغریه لار اردونک دا خننده
اجرا اولنه جق ایسه باشلندیغی آنده اراق اولخدمت
اجرا اولمش اتخاد اولنور

(تکرار امباشرت اولنه جق خدمتک صره سی)

(۶۲) برنجی صره دن معدود اولان خدمتله کیدن
ویا خود اول باول کیده جک اولان هر برضا بط
ویا کوجک ضابط یا خود نفر اکر یکرمی درت ساعتدن
(زیاده)

(۹۹)

زیاده وقت ایچون برقطعه مفروزه ایله کتمش اولمز ایسه
برنجی صره خدمتی مدتده کندیسنه ایکنجی و اوچنجی
صره خدمتلرندن اصابت ایلدیکی حالده برنجی صره
خدمتی عقیبنده ایکنجی و یاخود اوچنجی صره خدمتلرینه
تعیین اولنه بیلور

(سواریده بیان کوریلان خدمتک بیانی)

(۶۳) سواری عسکری بیننده پیاده قالمش اولان
یاخود بارگیری حاضر و اماده بولنمیان نفرات بالترجیح
بیان خدمتلرده استخدام اولنوب اکربونلر
مقداری وافی اولمز ایسه اولخالده بارگیری اولان
نفراتدن دخی اولخدمتله تعیین اولنورلر اونباشیلردن
ویاخود نفراتدن هربری بیان خدمتله تعیین اولدیغی
حالده اولخدمته کتمزدن اول هفته نو بتندم اولان چاوشک
و موجود اولمدیغی صورتده کندی طاقنک چاوشی
مواجهه سنده بارگیرینک طاقنی و هکیمه سنی تسلیم ایدر
واقضای حالده الای بقعه حاضر انوب کیتک لازم کلور
ایسه بیان خدمتده اولان نفرک بارگیرینک تعیین قبان

خله کتور لمسته تسليم ايلد يکي چاروشی مقيد اولور
 (طابوری قوماندانلار ایدن قول اغاسی و یایوز باشینک یانی)
 (۶۲) طابوری بالوکاله موقتا قوماندانلار ایدن قول اغاسی
 و یایوز باشی اشبو مأموریتلری ممتد اولد بجه دیگر
 حد متلرک بجه سندن معاف اولمغله اول اراقده
 کندیلرینه هر قنغی خدمتک صره سی اصابت ایدرایسه
 ایتسون هیچ برنده استخدام اولنمز

{ پیاده نک ممتاز و اوجی بلوکلرله سوار بده }
 { اوجی و مزراقلی بلوکلرینک خدمتلی }

(۶۵) ممتاز و اوجی نفراتی برنجی و ایکنجی صره دن
 معدود اولان خدمتلرده تفکیکیان مثلوعینی قیاس
 اوزره استخدام اولسوب انلرا کثری و ممکن مرتبه
 فرمانداسی ممتاز ضابطلری و کوچک ضابطلرینه
 مخصوص و محمول اولان قره غوللره تعیین اولنورلر کرک
 تمظیم قره غولی و کرک بیوک قره غوللره و بالتزجیح
 بالجله طبشاری قره غوللرینه اشبو ممتاز و اوجی
 نفراتی تعیین اولنق لازم کلمکله برقره غولی یالان
 (بونلره)

بونلره احواله ايلك اوزره مقدار وافي نفرات اولمديغي
 حالده چند نفر تفنگچي نفراتي دنخي انلره ترفيق اولنور
 وايكنجي صره دن معدود اولان خدمتلك نوعنه
 كوره اشبو خدمتلك اكر يكرمي درت ساعتمدن زياده
 وقت ايچون اردودن خارج محصلده اجرا اولمق لارم
 كلور ايسه اردو قوماند اربنك بو باده باشقه جه امري
 اولمده اول مقوله خدمتلكه ممتاز و آوجي نفراتي
 تعيين اولمز ممتاز و آوجي نفراتي كندى بلوكلرينده
 لازم كلان انغريه خدمتلكدن ماعداد ديكرا انغريه لره
 قارشى يوب حتى نظام قره غولنه ييله نادرا تعيين
 اولنورل ممتاز و آوجي بلوكلرنده اولان چاوشلرك
 واوناشيلرك و ترينت و بوريزنلرك خدمتلكرى
 عيني تفنگچي باشوكلرينك اصولى اوزره صره سنجده
 فترله اجرا اولنور ايسه ده بونلر ايچون بشقه جه
 رد فترطو تيلوب اولوجهله تعيين اولنورل اراضينك
 لبيعتنه و خدمتلك نوعنه و دشمن عسكرينك صورت
 تيبينه نظرأ (مزد اقلي) الايلر بنك آوجي لره

(۱۰۲)

(هوسار) الاينك بهرندن ايجاب ايدن عساكر
يا التفريق خدمات مختلفه ذه استخدام اولنور

{ ممتاز و آوجى بلوكلرنده ضابطلرك و كوچك }
{ ضابطلرك يرينده ديكرلرينك تعيينى }

(۶۶) بر ممتاز بلوكلرك يوز باشبسى قول اغالىق خده تنه
ويا بالذات طابورك قومانداسنه مأمور اولمش ايكن
اول ارالنده بلوكى طابوردن افراز ايله بر ستمه تعيين
اولنور ايسه كنديسى بلوكيله كيتيموب اولخالده
ميرالاي تفنگچى يوز باشيلرندن برىنى آنك يرينده
موقتاً اول قطعه مفرزه يه تعيين ايدراشبو مأموريت
هر حالده آلايده موجود بولنان ضابطلرك مقدارينه
و ممتاز بلوكلرك تعيين اولنديغى خدمتك لزوم اهميته
كوره تخصيص اولنور و قطعه مفرزه ده بولنان
ممتاز بلوكلرك يوز باشبسى اسكىلىكى حسبيله قول اغالى
خدمتى ويا طابورك قومانداسنى موقتاً ادا ايتكه دعوت
اولندقدده اكر بر قاج كونلك مسافه اوزاق محله
دكل ايسه اول يوز باشى بلوكنى ترك ايدوب ميرالاي
(انك)

(۱۰۳)

انك يرينه ديكري نى نصب و تعيين ايدر و كذلك ممتاز
و آوجى بلوكلرينك عزيمتى هكاهنده ناموجود اولان
ضابطلرك و كوچك ضابطلرك و اونباشيلرك يرينه
ميرالاي اكر مناسب كوررايسه بشقه لر بنى تعيين
ايدوب اصل ضابطلرى عودت ايدنجيه دكين بونلر
بالوكاله اولبوكلره مربوط قالورلر

(بيوك ضابطلرك خدمتى)

(٦٧) اكر قره غوللرك و قطعه مفزه لرك اهميتى ايجاب
ايدر ايسه آلايلرك بيوك ضابطلرى دنى برنجى و ايكنجى
صره لردن معدود اولان خدمتلرده استخدام اولنه
يياوب اولخالده فرقه نك اركان حريه رئيسى ميرلوانك
بر نفر ياود حرييله برابر اول ضابطلر ايجون مخصوص
بر قطعه دفتر طوتوب اسكياكلرينه رعايله انلرى
صره سييله تعيين ايدر

(* يدنجى مقاله *)

* نظام قره غولى و قطعه منظره *

(* برنجى باب *)

(نظام قره غولی و نظام قره غولنك صورت ترتیبی)
 (۶۸) بهر الایده هر کون بر نظام قره غولی تعیین اولنوب
 اشبو قره غولنك ترتیبی ایکی چاوش و درت اونباشی
 و ایکی ترتیبه و یا خود ایکی بوری و موقعک و وقت و حالک
 انجا به کوره اقتضا ایدن نو تجیلری و تجسس قوللری
 تعیین ایتکه کفایت مقداری نگرانیدن عبارت اوله رق
 بونلر جمع بلوکلردن و اگر ممکن اولور ایسه بهر بلوکلدن
 مساوات اوزره اخذ اولنور بر الایده اولان نظام
 قره غولنك قومانداسی بر یوزباشی یه احاله اولنوب
 معینده بر ملارم اول و بر ملازم ثانی تعیین اولند یغندن
 بیست و هفتده نویتمده بولنا ییکباشی دخی ازل قره غوله
 نظارت ایدر و اشبو قره غولنك خدمت و مأموریتی
 مجرد الایده نظام و انتظامک احکامی لایقیله اجرا
 ایتدر مکندن عبارتدر برنجی صره خدمتنه کیده جکلردن
 بر چارش و ایکی اونباشی و بر ترتیبه و یا بر بوری و نوبته
 وارد و صره غولنده توقیف قلنه جق محبوسه لراک
 محافضه سنه تعیین اولنه جق مقدار وافی نفقات نظام
 (قره)

قره غولندن افزاولنوب اردو قره غولی ترنبیچون
تعیین اولنق لازم کلمکله اشبونفرات ممکن مرتبه
جیع بلوکلردن علی السویه اخذ اولنور ل

الای درت طابوردن عبارت اوله رق اردو کا هده
اقامت ایتسی لازم کلور ایسه ایکی عدد نظام قره غولی
ترتیب ایدوب بری صاغدن ایکی طابور ک دیگری
سولدن ایکی طابور ک محافظه سته تعیین اولق اوزره
هرینک قومانداسی بر ملازم اول و یا ثانی به احاله قلنور
بولنرک ایکبسته بردن قوماندایک اوزره دخی
کثر یا صاغ طرف طابورلرینک نظام قره غولنده
قامت ایتک و کیجه بی دخی اوراده بکورمک اوزره
یوزباشی تعیین اولنور و بهر نظام قره غولنددخی
ردو قره غولی ترتیب اولنور اگر طابور قطع
قرزه ده بولنور ایسه انک نظام قره غولی ایکی چاوش
اوج اونباشی و ایکی ترنبته و یا ایکی بوری اقتضایدن
قدار نفراند عبارت اوله رق بولنرک قومانداسی
ملازم اول و یا بر ملازم ثانی به احاله اولندقدن صکره

(۱۰۶)

بوندلردن برچاوش و براونباشيله اون ايكي نفر
و برتر بده و يا بر بوري آير ياوب ار دو قره غولنه
تعيين اولنورلر و اشبو طابور دن بر يوز باشي دخي
يوقلمه لره و برالايك نظام قره غولنه تعيين اولنان ضابطك
مأمورتي مئالو كافه امور و خصوصه نظارت ايتك اوزره
تعيين اولنوب اوليوز باشينك خدمتي بروجده بالا ايكنجي
صره خد متلردن عد اولنور

برسوارى آلاينك نظام قره غولى نفرا تك مقدارى
جهتيله عيني بر پياده طابورينك نظام قره غولى كبي
اولوب هفته خدمتنده بولنان يوز باشينك زير قومانداسنه
احاله اولنور انجق اكراهيتي سببيله مير آلاي مناسب
كورر ايسه مذكور قره غولك قومانداسني بر قول اغاسنه
احاله ايدوب مومي اليه دخي هفته خدمتنده بولنان
يوك ضابطك معبتهنده اولور و بوحالده مذكور يوز باشي
ياكيز يوقلمه لرو بار كير خد متلري مأمورينيله قالور
واشبو نظام قره غولنده بولنان سوار يلردن بر مقدارى
بار كيرلري تيار ايتك ايچون پيدير ي ارسال قلنور
(ومار)

(۱۰۷)

وما را الذکر قره غولی بالترجیح بیان نفران دن تعیین
اولنوب انجق اردو قره غولنه دائماً جله سی آتلوا اولق
اوزره تعیین اولنورل

(*آخور قره غولی خدمتی*)

(۶۹) بهر سواری بلوکنده برنر او نباشی آخور قره
غولنه نظارت ایتک اوزره تعیین اولنوب آنک خدمتی
یا تسو وقتندن باشلنوب صباح یعی وقتنده تکمیل اولور
وآخور قره غولنه تعیین اولنان نفرانک مقداری ایکی
ساعتده برکره دکشدر مکمه وافی اوله جق قدر ترتیب
اولنور و نظار تلمرینه مأمور اولان مذکور او نباشی انلری
پیدرپی قولده لنده یوقلمغه مباشریدر و یا تسو نوبتی
چالند قدر نکسر کیجه وقتنده بوشانمش اولان بار کیرلری
طوته بیتک ایچون اول او نباشی اردونک سوقا تلمرینه
ایب کروب قیاد ر

(نظام قره غولنه مأمور اولان ضابطک فریضه خدمتی)
(۷۰) نظام قره غولنه مأمور اولان یوزباشی اردنک
نظام وانتظامندن ویمیز و پاک طو تلمسندن مسؤ اندر

ونظام قره غولنده اولان ترنبتله لرو بوريلر واسطه سسيه
اقتضايدين نوبتلر و اشارتلى اوردير و بلوكلارده اجرا
اولنان اخشام يوقلمه سنك پوصله لرني آلوب عومي
يوقلمه جدولنى تريب و ميرالايه تقديم ايلدكد نصكره
هفته نوبتنده اولان قول اغا سنك و ساطتيله قائمقامد
و هفته خد متنده بولنان ييكباشى يه دخى شفاها تقرير
ايتدير

نظام قره غولنك واردى قره غولنك بولند قلى موقعه
مسلح عسكر يا قلاشه جنى حالده جله سى سائر قره غوللر
مثلاو تعظيما سلاح آلورلر

(نوبتيلرك و انلره ويريلان تنبيهاتك بحثي)

(۷۱) ايكي طابور دن عبارت اولان برالايك نظام
قره غوله اون نفر نوبتجي اخراج ايدوب انلردن برنفر
نوبتجي سلاحلرك ايلريسنه و برنفر ميرالايك قولبه سى
قيوسنه و اوج نفر اردونك ايلريسنده اولان ميدانك
بومنجه نصب اولنوب انلردن برى سنجايك يانده
واوج نفر نوبتجي بيوك ضابطلرك قولبه لرنيك اللى خطوه
(كريسنه)

کریسنه و بردنفر دخی الایک ایکی یاننه یعنی یاننده کی
 الای ایلہ ارالزنده اولان مسافه یه تعیین اولنورلر
 اگر الای خط حربک صاغ باشنده و یا خود صول
 باشنده اولور ایسه برطرفی آحق بولند یغندن اولطرفه
 برنوبچی دهانصب اولنور اگر الای اوج طابوردن
 عبارت اولور ایسه اردونک ایلریسنده اولان میدانک
 بوینه و بیوک ضابطلرک قولبه لرینک اردینه ایکسیر
 نفرز یاده اوله رق بشرنوبچی تعیین اولنور
 نظام قره غولندن تعیین اولنه کلان نوبچی نفراتنه
 قاعده اوزره وریلان عمومی تنبیهاتدن ماعدانلره اشبو
 زرده بیان اولنه جق تنبیهات مخصوصه دخی ویرلک
 لازم کلور سنجاغک یاننه تعیین اولنان نوبتچی یه شویله
 تنبیه اولنور که بر قطعه دفرزه موجود اولمده سنجاغی
 پرندن ارینا تغه مساعده ایتیه و سنجاقدار و یا خود نظام
 قره غولنده کی چاوش یانی صره ایکی مسلح نفر ایلہ
 کلمه بکجه بولنوردن ماعداسا اثر بر کیمسنه یه سنجاغه
 ال اوردر میه و میر آلایک قپوسننه نصب اولنان

فو بئجي نه شو وجهله سپارش اولنور كه كرك كيجه وكر
 كوند زوقتنده اردونك دا خلنده و خار چنده وقوت
 بولان هر نوع فوق العاده حركتي در عقب مير آلايه خ
 ايله وآلايك ايلريسنه و كريسنه وايكي يانلرينه قونيلار
 فو بئجلره شوبله امر اولنور كه نفراتدن بربنك الندا
 بربار كير يا خود بربنك اولوب ياني صره كوچك
 ضابط و يا خود بر او نباشي اولدقچه اول نفرى اردودن
 طبشارى صالحو يريمه و كيجه وقتنده كوچك
 ضابطلردن و نفراتدن برى اردودن طبشارى چيقمق
 استد كده دفع طبع حاجتدن ماعدا غيرى هيچ بر نوع
 بهانه ايله براقيه لر و كوند زوقتنده اردونك اطرافنده
 طولاشان شبه لو كيمسند لرى و كيجه وقتنده هر كيم
 اولور ايسه اولسون ساثر آلايلرك نفراتدن بيله اولسه
 فرد واحد اردونك ايجريسنه صالحو يريمه لر
 بروجه بالانوبئجي نفراتنك اليقود رد قلرى كيمسند لر
 طوغرى نظام فره غولى يوز باشبسنه كتور يالوب
 اولدنى اقتضا ايدن سؤاللرى ايتد كد نص بكمه اكر لازم
 (كلور)

کلور ایسه انلری هفته خدمتنده اولان بیکباشی به کوندر
(نظام قره غولنک تفصیلی)

(۷۲) یاتسونوبتنده یوزباشی نظام قره غولنی یوقلدوب
تفککله حالنی وطولواورد قلرینی تحقیق ایتک ایچون
انلری بالذات کوزدن کچروب یوقلر و اول ائاده ملازم
اول دخی واروب اردو قره غولنده یوقلمه خدمتی
عینی اصول اوزره اجرا ایدرون نظام قره غولنده
اولان چاوش ایکی مسلح نفر ایله برابر واروب سنجاق
دوشردکد نصکره تفککله بر ازار دنجه مخصوص
سنجاق ایچون چاقیلان قازقلرک اوزرینه یاتروا خشام
یوقلمه سند نصکره مذکور چاوش اردونک چار شوسته
چقوب، دکالرده قالمش اولان کوچک ضابطلری
ونفراقی برلرینه کوندر و مطبخلره واروب آشلرک
سوغمش ایلد یعنی تحقیق ایدر

هفته خدمتنده بولنان بیکباشی نظام وار دو قره غولرینک
کجه وقتنده تیقظ و انتباه اوزره بولدیغنی صتیجه
بالذات تحقیق ایدوب اشبو ایکی قره غولرک ضابط

و کوچك ضا بطلرندن قول طولاشه جق اولئرینی
تعیین ایدر

قره غولده بولان ضا بطلر مناسب و مقتضی کورد بکجه
دفعاتله قول چیقاردقد نصکره کندیلهری دخی بالذات
صقجه صقجه طولاشوب توبتی نفرلرینی یوقلرلر
اخشام یوقلد سند نصکره کرلر چارشو دکالرنده بولان
نفرات و کرلر اولد کالرک صا جملری اردو قره غولنه
کوندریلوب اشبو دکا نیجیلر احکام نظامیه مخالف
حرکتده بولمش اولد قلینه مبنی شدیدا تأدیبولنور
اویخودن اویاندر مق اشارتنده نظام قره غولی سلاح
آکوب بوزباشی انلری یوقلد قد نصکره ملازم اول دخی
واروب اردو قره غولنی یوقلرلر و چاوش واروب
سجانی کند ی برینه نصب ایدر و نظام قره غولنک
بوزباشی انهای سنی تحریر ایدوب اردو قره غولنک
انهای سنی دخی ایچنه درج ایده رک هفته خد متنده بولان
بیکیباشی یه کوندر

(نظام قره غولندن مفر زاردو قره غولنک خدمتی)

(۷۳) اردو قره غولی مجرد نظام قره غولنه مأثور
یوزباش-بیک معیتندہ اولہ رق اش-بو قره غولک
نفراتی هیچ برنوع بہانہ ایلہ یرلندن دور اولہ مزلرحتی
شورباری دخی بولند قلمی محله کتوریلور ایکی
طابوردن عبارت اولان برالایده اردو قره غولندن
درت نفر نو بتجی دخی اخذ اولنوب کوند زرتی
قره غولخانہ نک برقاج خطوہ ایلرینستہ یعنی بری الابک
صاغ باشند و بری صول باشند و دیکری اورتہ سنہ
طوغری و دردن بتجی دخی تفنگلرک اوکنہ تعیین
اولورلر اگرالای اوج طابوردن عبارت اولور ایستہ
اولخالده اش-بو ایلری بہ نصب اولنان نو بتجیلرک مقداری
دخی ارتیلہ رق بش نفرہ ابلاغ اولنوب بونلرک
خدمت-لری اردنک ایلرینستہ ممکن اولدیشی قدر
اوزاقدن کوردوب خبر ویرمکدن عبارت اولدیغندن
اولہ برمر تفع موقہ وضع اولنمایدرلر کہ اندن پک
اوزاق کورمکہ مقتدر اولہ بیلہ لر و اش-بونو بتجیلرہ
ویریلان تانیہات شونلر درکہ کوچک ضابطہ لردن

و نسراندن هیچ بر کیمسندی اردی نك اطرافنده تحدید
از لنان سـنوردن طبشاری کچمکه صالیویریه دل
و طبشاریدن اردیه طوغری عسکر طوغریاوب
کالدیکنی کوردکلرنده در عقب قره غول ضابطنه
خبرویره لر واردی نك ایچریسنه کیرمک سوداسنده
از لنان کیمسنه لری الیقویه لر واردو قره غولی چاوشی
اشـبو الیقونیلان شبهه لو کیمسنه لری نظام قره غولی
ضابطنه کوندروهرنه وقت طبشاریدن مسلح عسکر
اردیه یا قلاشدیغنی کورد ایسه در عقب اولضا بطنه
خبریتشـدردر و تفنگلرک ایلریسنه تعین اولنان
نوبتجی نفری محبوسـلری کوزی اوکندن ایرمیه رقی
انلره نظارت ایدر حتی یایی صره مسلح برنفرقاتمدجه
الردن هیچ بریسنی دخی ممشایه صالیویرمز و یا تسو
نوبتنده اردو قره غولی سلاح آلوب اونباشی کچه
ایچرن الایک ایلریسنه تعین اولنه جق نوبتجیلرک
مقدارینی ارتره رق ایکی نفر دخی زیاده نصب و تعین
ایدر و اگر خد نك ایجاب واقضا سـنه کوره کچه
(وقتی)

وقتی بر کیمسند بی اردودن طبشاری کوندرومک لازم
 کلورایسه نظام قره غولی بوزباشی اول کیمسند بی
 اردو قره غولی چاوشنده کوندروب اولدخی نوبتجیلرک
 خطنی کچرمک اوزره یانی صره براونباشی ترفیق ایدر
 و او نخودن او یانمق نوبتدنده اردو قره غولی کذلک
 سلاح آلوب ارنباشی الایک ایلر یسنده زیاده اوله رق
 تعیین ایلدی یکی ایکی نفر نوبتجیلری کری یه آلور
 ونظام قره غولندن ملازم اول صباحین اردو قره
 غولنی یوقلمغه کلدکده اشوقره غرله نامور اولان چارم
 کجه لین ظهوره کلان وقوعاتی ملازمه انها ایدر
 مفرزبولان بر طابورده کذلک بروجده بالا اردونک
 ایلر یسنجه ممکن اولدبغی قدر اذاق کورب خبر ویرمک
 اوزره اردو قره غولندن اوج نفر نوبتجی تعیین
 اولنوب بونلرک ایکه یسی طابورک و بر یسی دخی
 تفکارک ایلر و سنده نصب اولور انجق کیمه وقت
 ایچون زیاده نفر تعیین ایتک ایجاب ایتز ایکنجی خضده
 بولندان الایلرده نظام قره غولندن مفرز اولان

اردو قره غولندن طاغیلان نو بتجیلره ویریلان
 تنبیهلر عینی بی-وک ضابطلرک قولبه لرینک اردنجه
 نصب اولنان نو بتجیلره ویریلان تنبیهات کبی اولور
 (مفرز اولان کوجک قره غوللر)

(۷۴) اگر کیجه وقتنده نو بتجیلرک زنجیرینی ایکی قات
 ایتک اوزره ادرینه کوجک قره غوللر تعینیه
 اردونک یوزنی قیامتق مقتضی اولور ایسه اشبو
 قره غوللرک نظارتی نظام قره غولسه مأمور اولان
 یوزباشی یه احاله اولمغله اول یوزباشی انلرک خدمتی
 اردو قره غولنک خدمته ربط ادرک صقجه صقجه
 قوللر کوندروب یوقلدر

(بوله سیر و عزیمت حالی)

(۷۵) الای حرکت ایده جکی حالده نظام قره غولنده
 اولان نفرات کنددی بلوکلرینه طاغیلوب انجق اردو
 قره غولی نه حاکمه قالور

سواری عسکرنده حاضرانق بوروسی چالند قده الای
 حاضرلنجه یه قدر نظام قره غولی ضابطی قره غولده
 (بولان)

بولتان نقرائی بارکیرزنی اگر لیوب حاضر لنق ایچون
 ازل نصف مقدارنی انلر حاضر لند قد نصکره اردیصره
 دیگر نصفنی دخی کوندروب بالمله الای جمع اولد قدہ
 هر بر نفر کندی بلوکنه داخل اولور

اگر اردو قورق ایچون تعیین قلنان مأمور لر الایدن
 ایلری کیدوب بکی نظام قره غولیله بکی اردو قره
 غولی دخی اول مأمور لر ایله برابر کیتمش اولور ایسه
 نظام قره غولی اردو کاھد واسل اولد قدہ الای
 ایچون تعیین اولتان زمینک اورتہ سی ایلری سنبه او توز
 خطوه مسافده طور وب صف حرب او زره طاہور
 ایدر وار دو تنظیمندہ مأمور ارلان ضابط نظام قره
 غولی بوزباشی سندن هر قاج نفر قره غول ونوبچی
 طالب ایدر ایسه بلاتاً غیر تعیین ایدوب اردو قره
 غولنی در عقب محلیه نصب ایدر

{ تأدیاً حبس اولتان کسیه لک }
 { اثنای راهده امر محافظداری }

(۸۶) اسکی اردو قره غولی اثنای راهده سونکرلری

طا قاش اوله رق کندی الای الیه برابر برنجی وایکنجی
 طابورلرک ارا سنده یورر و محبوس اولان کسیندر اول قره
 غولک ایکی صر سی ارا سنده کیدوب اگر شدید
 تأ دییه مستحق متهملرک اردو مرکزنده کائن حبسخانه یه
 ارسالی ممکن اوله من ایسه انلربغلی اولدیغی حالده
 کتور یله رک مخصوص صجه محافظه اولنده یلک ایچون
 اردلری صره بر اونباشی دخی تمقیب ایدر وار دو کاهه
 واصل اولدقده یکی نظام قره غولندن مفرز اردو
 قره غولنده تسلیم اولنور لر
 (* ایکنجی باب *)

(قطعه منتظره و قطعه منتظره نك ترتيب و تعیینی)
 (۷۷) قطعه منتظره نك ترتیبی برنجی صره دن معدود
 خدمته اول با قول کیده جک اولان ضابطلرک
 و کوچک ضابطلرک و نفراتک جمعیتندن عبارت اولوب
 یکرمی دوت ساعت طرفنده فوق العاده وقوعات
 ایچون تعیین اولنده کلان قطعه مفرزه لر و قره غوللر
 اشبو قطعه منتظره دن ترتیب و احراج اولنده جغندن
 (پهر)

بهر یوم نظام قره غولنك نفراقی تعیین اولندیغی
 عقیبنده قطعه منتظره نفراقی دخی تعیین اولنور
 واشبو قطعه منتظره نك خده تی بر قطعه مفرزه
 یا بر قره غوله کیمش و یا آچقده کچرمش اولنلرك
 حقلرنده برنجی صره خدمتدن عد اولنور قطعه
 منتظره نك ضابطلری و کوچك ضابطلر و نفرات
 دائما کندیلری کیمش و بارکیلری اکرلش و چانتیلری
 ارقه لرینه الله جك وجهله تنظیم اولمش اوله رق
 حاضر و آماده بولناید لر قطعه مفرزه لر و تعدد
 قره غوللر ایچون قطعه منتظره یه تعیین اولنان
 ضابطلر و کوچك ضابطلر و نفرات دائما اول باول
 خدمته کیده جك اولنلردن انتخاب اولنوب نفرات
 عسکریه ممکن اولدیغی مرتبه بهر بلوكدن مقدار
 مساوی اولق اوزره اخذ اولنورلر یا تسویوقله سندن
 اول قطعه منتظره ده بولنان ضابطلرك و کوچك
 ضابطلرك و نفراتك بر خدمته تعیینلری لازم کلدکه
 یئرلینه بشقه لری تعیین اولنوب دکیشرلر انجیق

(۱۲۰)

یا تو یوقلمه سسند نصکره کید نلرک یرینه امر مخصوص
و یرلد بکند دکشمزل

(قطعه منتظرک ترتیبی)

(۷۸) برالایده قطعه منتظره ترتیبی چون بهر طابوردن
ایکی چاوش و درن اونباشی و برترپته و یا بر بوری
و قرق نفر اخذ اولنوب اشبو قره خولک قومانداسی
بر یوزباشی به احاله اولنور اکر الای ایکی طابوردن
عبارت اولور ایسه یوزباشینگ معیتنه بر ملازم اول
یا خود بر ملام ثانی دخی تعیین اولنوب انجق اکر الای
اچ طابوردن عبارت اولور ایسه اول حالده
یوزباشینگ معیتنه ایکی ملازم اول یا خود ایکی ملازم
ثانی تخصیص اولنور یا لکنز بر طابوردن قطعه مفروضه
بولند یخی حالده انک قطعه منتظره قره خولی بر ملازم
اولک و یا خود بر ملازم ثانینگ زیر قومانداسنه احاله
اولور و بر سوازی الای انک قطعه منتظره سیچون
بهر باولک کدن اونز نفر آلد رق بونلرک قومانداسی
کذلک بر یوزباشی به احاله اولند قد نصکره معیتنه
(بنه)

(۱۲۱)

ینه ایکی ملازم اول و یا خود ایکی ملازم ثان
و درت چماوش و سکنز او نباشی و ایکی بوری دخی
تعیین اولور و سواراری الایی بر قاج قسمه منقسم
اولدینی جالده بهر قسمدن تعیین اولنه جق قطعه
منتظره قره غولنک ترتیبی اجرا ایده چکی خدمته
قیاسله اولور و مقرز بولنسان برسوای بلوکنده
قطعه منتظره قره غولنک اداره و قومانداسی بر ملازم
اول و یا خود بر ملازم ثان یه خواله اولور
(قطعه منتظره نك اجتماعي)

(۷۹) هفته خدمتده بوانسان قول اغاسی تبدیل
قره غول رسمده قاعده ازره قره غوللری جمع
ایتدیردیکی ائشاره قطعه منتظره دخی جمع
ایتدیروب ایکی و یا خود اچ بلوکه منقسم املق
ازره قره غوللرک ازن ایکی خطوه کریسنده
تنظیم ایتدیروب رسم پکید اجرا ایتدیرمز
(قطعه منتظره) قره غوللر رسم پکید اجرا
ایتدکرن صکره قطعه منتظره قومانداری اکا

(۱۲۴)

دلا لت ايدرك نظام قره غولنك صول طرفنه كيتوروب
تفنگلرینی كندیلرینه مخصوص اولان تفنگلکه
وضع ایدر ر اشبو تفنگلر كوز دلمسی نظام
قره غولنك تفنگلرینی بکلیان نو بیجی نفره امانه
احاله اولنور پاشا لدن بری یامیرالای و یا خود هفته
نوبتنده بولنان بیوک ضابطا کر قطعه منتظره بی
کوزدن کچر مک مراد ایدر ایسه و یا خود اندن
برقطعه مفرزه و یا قره غول ترتیب و اخراج اولنه جق
ایسه فقط بو حالته اشبو قره غول سلاح الوب
نظام قره غولنك صول طرفنده طایور ایدر
هفته نوبتنده بولنان بیوک ضابطا قطعه منتظره بی
کونده بر قاج دفعه یوقله دروانی جمع ایتك ایچون
نظام قره غولنده کی ترتیب بر اوزون صاچه
وعقبنده اوج نقطه اوره رق ترتیب و بوریلری
جمع ایدوب قاعده اوزره چالنان یوقلمه اشارتی
بربری اردیصره ایکی دفعه چالار و قطعه منتظره نك
یوقلمه و کوزدن کچیرلمسی پیاده ایسه نقراتك
(چاته)

چانته لری ارقه لرنده اوله رق سواری ایسه
 پیاده بولنه رق اجرا اولنور یاتسو یوقلمه سنده
 قطعه منتظره برلشوب یوزباشی انی یوقلد قدنصره
 بالنفس کند پسی دخی سلا حلرینی ککودن پکرر
 واشبو قطعه منتظره ده بولنان ملازملرو کوچک
 ضابطلرو نقرات کیجه لری کند یلرینه تخصیص
 اولنان قولبه لرده یاترلر ایسه ده ائوابلرینی چیقارمزلر
 وحی کیجه وقتنده فوق العاده برک یفیتک
 ظهوری ایجا بندن ناشی قطعه منتظره نك جله سی
 و یا خود بر قسمی برسته کوندولمک ایچون جمع اتمک
 لازم کلدکده هفته خدمتنده بولنان قول اغاسی
 مذکور قطعه منتظره نك ضابطلرینه خبر و یروب
 انلردخی ترنپنه چالدریمیه رق و اورتیه لغی ولوله یه
 و یریمیه رک همان کوچک ضابطلری اویاند یروب
 و انلردخی نفرانی اویاند رلر بونک ایچون کمرک
 ضابطلرو کرک کوچک ضابطلر او یاند ره چقلری
 کیمسندلر قولبه لری اولجه بلاید رلر و سواری

(۱۲۴)

قطعه منتظره سی کیجه وقتى بارکیرله تجمع ایدرلر
هرنوقت الایلر تعالیم ویا عزیمت ویا خود جنك
ایتك ایچون برلشوب سلاح آماق لازم کلور ایسه
قطعه منتظره لر بلوکلرینه چکیلورلر

قطعه منتظره نك آچیقده کیجه لمسی

(۸۰) قطعه منتظره کیجه بی آچیقده کچر مکه
مجبور اولدقده میرالای انك محلی تعیین ایدوب
سواری اولد یغی حالده بارکیرلری اکرلی وکندیلری
حاضر و همیا بولمق ازره کیجه بی کچیرلر و قطعه
منتظره لر کرچه متفرق اوله رق تعیین اولنور ایسه ده
کیجه بی کچیره جکلری محل اوردون اوزاق
ویا خود دشمنه یقین برسمده بولند یغی حالده
جمله سی طوب اوله رق تعیین اولنور

(سکرنجی مقاله)

(ایلری قره غوللرک بیانی)

(بیوک قره غوللرک ترتیبی و بولردن غرضنه اولد یغی)
(۸۱) بیوک قره غوللرک دائماً بر اوردونک ویا خود

(برقوناق)

برقوناق محلك ايلريسنه تعيين اولنوب دشمنك
 تقريندن ايل اددوي محافظه اينكه مأمور اولورلر
 واشبو بيوك قره غوللرك مقدارى قوت و موقعي
 ميرلورل طرفيندن تعيين اولنديغى دشملاو بر قطعه
 مفترزه ده دخی ایل قطعه بی قوماندایدن ضابط
 طرفیندن تعیین اولنور سوارینک بیوک قره غوللری
 ممکن اولدیغی مرتبه پیاده نك بیوک قره غوللریله
 ارتباط اوزره وضع و ترتیب اولنمایدرك پیاده
 قره غوللری سوارى یه مستند ایل اق و سوارى
 قره غوللری دخی ایلری نوبتی طاعلق اوزره
 بربرلینه اعانه ایده بیلر لاکر محاربه نك و بولندقلری
 محاکمتک حال و کیفیتى مساعدده ایدرایسه و یا خود
 سوارینک ضعفیندن طولای لازم کلورایسه
 کرک بریرده خدمت کورمک و کرک دشمندن
 سرعت اوزره خبر آله یلمک ایچون پیاده نك
 بیوک قره غوللرینه سوارى نفراتی ویریله بیایدور
 پیاده و یا خود سوارى الاینده وحتی برطابورده

بیوک قره غولک قومانداسی اکثری بریوزباشی به احاله
 اولسوب اول قره غوله تعیین اولنان ملازمه لرك
 وكوچك ضابطلرك وائنباشیلرك ونفرت عسكری به نك
 عدد ومقداری مجرد اشبو قره غولك وجه
 مأ موریتنه والایك قوه عسكریه سنه وپهرنوبت
 محلی دردر نفریورلیه رق اداره ایتك لازم
 كلكله اول اصوله كوره تعیین اولسنور

اردینك بولندیغی زمینك کیفیتنه عریض وعیق
 اطرافیه واقف واکاه اواق ودشمن عساکیرینك
 قنغی قسم عسکریدن ونمقداردن عبارت اولدیغنی
 صكرکی کبی تجسس وتحقیق ایتك ودشمنك نیت
 ومرادنده دائر صحیح خبراماق والخاصل اهالی
 مملکتك مزاج واستعدادندن استدلال اولنان
 معامله به كوره طاورامق مقتضای مصلحتدن اولمغله
 اشبو تحصیل اولنان معلوماتلردن هرنوجهله ایجاب
 ایدرایسه اكاكوره بیوک قره غوللرك هقدار
 وقوتنی حتی تعیین اولنمش اولدقدن صكره بیله
 (یاآزاتلق)

یا آزا لتقی ویاخود اترتمق لازم کلود
 (بیوک قره غوللرک خدمتیه نصارت ایدنلرک بیانی)
 (۸۲) فریقلرک و میراوارلرک بهر قطعۀ مفروضه یی
 قوماندایدن ضابطک بیوک قره غوللر اوزرینه
 بالفعل نظارتلری علی السویه جاری ایلندیغدن
 بشقّه هر برالایده بیوک قره غوللک موقعی انتخابی
 و خدمتلربک ترتیب و تنظیمی مخصوصا میرالایه
 و قائمقامه و بونلرموجود ایلدیغی حالده پیاده
 و یا سواری یکبارسه بستمه احاله ایلنوب اکر
 اقتضا ایدر ایسه قول اغازی دخی اکا اعانت ایدرلر
 و کذالک کرک یا لکز بولنان بر پیاده طا بورنده یاخود
 سواری بلوکنده و کرک هر قنخی بر قطعۀ مفروضه ده
 بیوک قره غوللرک انتخاب و تعیینی و خدمتلرینک وجه
 تنظیمی اول قطعۀ یی قوماندایدن ضابطک و قول
 اغاسنک و اعای مومی الیه موجود ایلدیغی حالده انک
 خدمتی بالوکاله اجرا ایدن ضابطک اداره و اموریتمه
 محولدر

قوماندار اولان ضابطلرک پياده و کرک سوارى
 ضابطلرینک صورت خدمتلرینی وقت و حالک
 کیفیاتنه کوره ترتیب و تعیین ایدوب انلردخی بوبابده
 اقتضاسی وجهله کند یسنه اعانت ایدرلر اکریولک
 قره غوللرک کثرت مقدارى و خدمتلرینک اهمیتی
 انجباب ایدرایسه و یا خود مذکور قره غوللر اقسام
 متنوعه عسکریه دن عبارت اولور ایسه اولحالده
 لوانده بولنان ییـولک ضابطلردن برى اول ییـولک
 قره غوللرک قومانداسنه نصب اولنوب انک قرار
 ایده جکی محل دخی قومانداد طرفندن تعیین اولور
 فریق اولان ذات ییوک قره غوللرک موفعلرله
 خدمتلرینه ارکان حربیه ضابطلری واسطه سیله
 کسب و قوف ایدوب انجق لوانده اجرا اولنان
 خدمات خارجیه نک نظام و انتظام اوزره اجراسی
 و لازم کلان مسؤولیتک هر برلوايه راجع اولمسی
 ایچون ارکان حربیه ضابطلرینک خصوصیات
 منبوره به اولان مأموریتلری یا لکز فریق اولان دانه
 (وقوع)

(۱۲۹)

فوع مالی افاده و انہا ایتمکہ منحصر از لوب فقط
ضی مهم بر کیفیت ظہور ندہ و یا یوئ قرہ غوللرہ
مور اولان لوانک یوئ ضابطا نسدن هیچ بری
وجود اولدیغی تقدیردہ یوئ قرہ غوللرہ اقتضا ایدن
رلری ویردیر

(یوئ قرہ غوللرہ جمعیت و عزیمتی)

۸۴) یوئ قرہ غوللرہ قاعدہ اوزرہ سائر قرہ غوللرہ
ہر بار بر دکتیلور انجق دیرلوا و یا خود مفرزہ اولان
رہر قطعہ یں قوماند ایدن ضابطا اگر صباحہ یقین
یہ غوللرہ ایکی قات قوت ویرمکی الزام و انسب کورد
سہ علی السحر یوئ قرہ غوللری دکشدرہ ییلور
مثلا و کیفیتہ مار الذکر یوئ قرہ غوللرہ شمتہ سز
مع اولوب و محل مأموریتلرینہ عزیمت ایدر ایکن
ای حرکنلرنده کتدکلری محلاک اطراف و اکشافی
کی کبی تجسس و استکشاف ایدرلر

برقنغی کون بر محله مجد دأ بر قرہ غوللرہ تعیین ایتمک
مکلور ایسہ و بعضی آخر کیفیتلر ایجاب ایدر ایسہ

اشبو حزم واحتياطه رعايت اولمليد ر و چونكه
 قره غوللره ايكي قات تقويت و يرلمكده مجرد هم
 الايلرك قوتنه نقصان كلور و هم نفرات عسكريه
 يوريلور بنا عليه اشبو ترتيب ممكن اولديغى قدر
 نادر ا اجرا اولنور حتى اكر عزيمت تداركى كورلمكده
 ايسه و يا خود محاربه يه مباشرت اولنه جق ايسه
 بو ترتيبك اجرا سى قطعاً تجويز اولنم

بيوك قره غوللر ايلك دفعه سنده موقعلرينه ميرالاي
 و يا خود قائمقام واسطه سيله سوق اولنور لر اكر
 قائمقام بالذات قره غوللرك موقعلرينك تعييننده
 ميرلوا ايله برابر بولنماش ايسه زمينك كشفنده
 ميرلوا يه رفاقت اينس اعلان قول اعلى ميرالايه
 و يا قائمقام دلالت ايدر لر بر بيوك قره غولك موقعى
 تعيين و نأ سبس اولد قده قوماندارى اعلان ضابطه
 كندى دكشده چك اعلان قره غوله نولا غرزلق
 ايتك ارزده هر نه زمان لازم كلور ايسه فيه غويست
 مستعد بر كندى هه نوبجى اعلان قول اعلى سنده

(ر نرندر)

کوندر

بر قره غولده اولان ضابط قره غولی دکشدیرمک ایچون
 کنددی یرینه کلان ضابطک رتبه سی کنددی رتبه
 سندن دون و نفراتنک مقصداری آزاو لسه ییله
 یکشلمکده تردد ایتمیوب انجق اکر کلان قره غول
 کنددی الایندن یا لواسندن ایلزسه واکر بویابده
 کند یسنه بر خبر ویرلمش ویا خود تحریرأ امر وارد
 ویش بولماز ایسه ارحاده قره غولی دکشدیرمکی
 بویز ایتمدیکندن بشقه اکر کلان عسکر مطافا
 ند یسنه نامعلوم ایسه ما فوقنده اولان ضابطدن
 وغری طوغریه امر وارد اولدقجه بولند یغی
 یقه یا قلا شدرمغه دخی مساعده ایتمز

❦ بیوک قره غولک محل و موقعی ❦

۸) بیوک قره غوللرک موقعی اکر مخصوص کوزده جک
 یا خود محافظه ایده جک یکجید محملاری ایلز ایسه
 اثر زمانده ووقت حالک وزمینک مساعده سی
 لدفقه کوزده جکلاری اراضینک در صکننده

(۱۳۲)

بعض محفوظ محله و حتی دشمن از موقعی اوزاقدق
کوره بیلور ایسه دخی دروننده بولنان قوئ
عسکریه بی تحبیلوب استخراج ایده بیلامک ایچون
ممکن مرتبه مرتفع برسمده تعیین اولمق لازم کلور
بیوک قره غوللرک دشمن طرفندن ضبط ونسبیری
احترارینه مبنی ارقه لرینی اورمانه طایمقدن
بغایت صاقلیدر اشبو قره غوللر دشمنه پک یقین
محله و یاخود مواججه سنده نصب اولندقلری
حالده احتیاطه رعایه انلرک ورا سبجه کیجه
ایچون دیگر بر محمل دخی تعیین اولنوب فقط
اخشام اولنججه اولمحله عسکر وضع اولنور
اورمانلغی ونهری لری چوق براراضیده یاخود
طاغلق محله و یاخصوص اها ابسی دشمنه مائل اولان
بربلده ده بیوک قره غوللری دائما اردولره یاخود
قوناق برلینه یقین طوتمق لازم کلوب اگر بولری
اوزاقلتمق اقتضایدر ایسه اولحالده ادرالینه
دیگر قره غوللر دخی تعیین ایتمک مقتضای حالدرند
(بیوک)

(۱۳۳)

بيوك قره غوللرك تعيينندن اصل مرام ايلريده اولان
دشمني كوزتمك وكندى يينلرنده لازم كلان ارتباط
ومخابراتى وقايله اتمك واختيار اولنان خط مخابره
كرك طوغرى وكرك اكرى اولسون انك يان طرفلرينى
محافظه اينك وكندى يوللرى اوزرنده كائن دره
ياخود اورمان اغرلرينى والحاصل كرى چكلملى
ايجاب ايدرايسه چك-ه چكلى كوبريلرى وطار
چكلى بى بى بى بى بى بى بى بى بى بى بى بى بى بى
اشبويوك قره غوللرك اردودن اوزاقلاعه قيايله
اره يردنه تعيين اولنه جق قره غوللر استناد ايجونى
ياخود كوزتمك ايجونى تعيين اولنق ايجاب ايدر
هر نوجه يله اولورايسه اردودن ويريله جك
عسكرى مقدارى دى اكا كوره تخصيص اولنور
بوك قره غوللرك اطرافى نادراحتى قوماندان طرفندن
مر اىلدقچ-ه هيج بردفعه مترس ييله احاطه اولنق
جا اولمىوب انجق اووه ده بولنوب دشمن سواريسى
بجودندن احترازى اولان بيوك قره غوللرك

(۱۳۴)

اطرافنی بیغتیله و یاد ائره شکلنده خندك قازه رق
ویا خود کسکش اغاجلریغه رق اولو جهله
قیاتمق ممکن اوله ییلور

فربق اولان ذات اکر مناسب کور دایسه اش-بو
بیوک قره غوللرک موقعی تحقیق و ویریلان تنبهاقی
تصحیح ایتدیکندن ماعدالوارک ارالری بربريله ربط
ایتمک و یا خود آچ-یق قلان یان طرفلرنی قیاتمق
ایچون لازمی کورینان محللرده دیکر قره غوللر
دخی نصب و آیین ایتدیر

(کوچک قره غوللرک بحنی)

(۸۵) کرک بریوک قره غوله تعین اولنان ضابطک
و کرک پاشا زومیر الایلر و قائمقاملرک اقدام اهتمام
ود قتلری مجرد قره غول تعین اولندیغی آنده در حال
دشمنک احوالندن استخبار ایدوب بعدده بولندیغی
موقعی و اطرافنده کائن یوللری و طار بوغازلی
و دربندلری و کوپرلری و نهر کچیدلرنده دشمنک
یکه ییله جکنه سمت بولنان و یا خود از زربنده وارلق
(ایچون)

(۱۳۵)

بچون پکمی ممکن ازلان پکیدی کرکی کبی تجسس
تحقیق ایچکه مخصوص و منحصر اولور

یلری قره غول و یا خود کوچک قره غوللرک قوه
سکریه سی و محل و موقعی و کیجه و کوندز و قتده
لماغیله جق نو بتجیلرک مقداری ذکر اولتان استکشافات
و جنبه تعیین اولنوب بونلرک قوماندا و اداره سی
و قعلرینک اهمیتنه نظراً ضابطلره و کوچک ضابطلره
یا خود ارنباشیلره احاله اولنور و سوارینک ایلری
ره غوللری وقت و حالک ایجابنه کوره هر درت
اعتده و یا خود هر سکز ساعتده بر دفعه دکندره یله
تک وجه اوزره تعیین اولنور

شالرو و بیوک ضابطلری یوک قره غولک قوندارلینه
ایجاب ایدن امر و تعلیماتی اعطایتد کلری مثلاً کذلک
وک قره غولک قومانداری دخی کوچک قره غوللرک
ضابطلرینه موقعلرینک مقتض سنجه لازم کلان
غارت و خدمتلرینه دائر و بولند قلری موقعی
نسب الایجاب محافظه ایچکه و یا نورد کری به چکلرکه

مجبوریت حاصل اولد قده نوجمله حرکت اید جکلمینه
متداثر مفصلا تعلیماتلرینی ویردر یی-وا قره غولک
قومانداری اگر مهم و مقتضی کورر ایه کوچک قره
غوللارک موقعی تبدیل ایتکمه مقتدر در

اگر کوچک قره غوللارک موقعی کججدری تبدیل ایتک
لازم کلور ایه ییوک قره غول کندی کجه لیه-کی
موقعه چکلمد کجه بونلر کندی کوندلک موقعی ترک
ایدوب کجه لک موقعلرینه کلملر و بونی دخی قرانلق
بصدقند صکره نه حرکت اید کارینی دشمنه سر رشته
ویر مکسزین برضابطک دلالت و نضارتیله شمانه
سزجه و کمال سرشت ایله اجرا ایدرلر

مقرز بولنان قطعلرده قاعده اوزره تعیین اولند کلان
کوچک قره غوللاردن ماعداد بعض زکی و درایتلو
نفراندن عبارت دیگر کوچک قره غوللاردخی کجه
وقتنده ممکن اولد یغی مرتبه اوزاق کوندریلوب اگر
دشمن طرفندن موقعک اوزرینه هجوم ایتک و یان طرانی
قوشاتیق و یا خود کری چکیله جک بولاری کسمک
(قصیدیه)

قصد یله برنوع حرکت واقع اولور سه بونلر دشمك
 كله یيله جكي يوللرك اوزرينه قدر ايلر بليوب موقع
 طورلر واشبو قره غوللر بالترجیح بربرينه متسلاقی
 اولان يوللرك اوزرينه چيقوب آتش یا قیه رق بر محله
 کیزلنوب طور دقلری یزلی صقجه صقجه تبدیل ایدر لر
 و بونلر بربرل یله قطعا مربوط دکلدر لر

اشبو کوچك قره غوللر کندیلرینه تعریف ارنمش اولان
 اشارت واسطه سیله دشمك تقریبنی خبر ویردر لر و ارنجه
 تجسس و تصحیح ایتدکلری یوللردن بور و یهرك کندیلرینه
 تعین ارنمش اولان محللره چکیلوب اندن کوندر
 وقتنده بیوك قره غوله عودت ایدر لر

(بیوك قره غوللره ویریلان سرلیل و کلام اجتماع)
 (۸۶) بریـوك قره غولك ضابطی هر کون اخشام
 اوزری براونباشی یا حود براسکی نفر هفته خدمتده
 اولان قول اغاسنه کوندر وب ازل کون ویریله جك
 سرلیل و کلام اجتماعی حای تذکره بی اخذ ایتدکد نصکره
 کند یسی دخی کیجه اولنزدن اول ایلریده اولان کوچك

قره غوللره کوتدر لر
اگر سرلیل و کلام اجتماع غائب و یا بر سبب ایله وقتیه
کله مدیکی و یا خود بر تقریب دشمن الله بجدیکی حالد
بیوک قره غولک قومانداری همان دیگر بر سرلیل و یا کلام
اجتماع بالذات ترتیب و اعطاسنه مسارعت ایدوب
کیفیتی عسکره و همجواری بولنان قره غوللره اعلان
واشعار ایلدیکی مثلاً وزیر ادره سنده بولنان پاشاره دخی
بر طرفدن وقوع حالی افاده و بیان ایدر

(تنبیهاتک ییانی)

(۸۷) هر بیوک قره غوله اسباب تعیننه دأر مخصوصجه
و یریلان بعض تنبیهاتدن ماعداجله سنه علی الاشتراک
هر وقت و یریه کلان تنبیهلر بونلردر یعنی دشمنک
عزیتندن و جمیع حرکتلردن و احتراز ایلدکلری
یا خود طیانیه ییله جکلری هجوملردن در عقب
اطرافده اولان قره غوللره والایه وارد و قوماندارینه
خبر و یره لر

بیوک قره غولک یانندن چکن و باخصوص طشره دن

(کلان)

کلان کسنه لری تحری و تجسس ایدوب انده اشمه سی
 معلوم برما موزدن یول تذکره سی اولیان کسنه لری
 وایلری قره غوللری کچمک سودا سنده اولان نفرات
 یصاتیجی و خد متکارلری الیقویه لروا حاصل اردویه
 کلان هر بر کویلی بی بعض ما کولاته دائر شیلر صاتمق
 بچون اولسه بيله اکر بو بایده آخر وجهله حرکت ایتک
 وزره امر ویراش اولما یایسه اول کویلسوی مجرد
 وماندار اولان ذاتک حضورینه قدر کونده ره لر
 بشاری قره غوللرک هر بری کیجه وقتنده قول
 لمورایسه و قره غوله هر کیم بقلا شورایسه سلاح
 لق لازم کلکله تفنگلرک ایلر بسنده بکلیان نوبتی
 ره بو بایده اقتضا ایدن تزیه لر ویرملیدر
 ری قره غوللر اکر دشمن مواجهه سنده بولنورلایسه
 نی دشمنک کورمسی مخاطره سندن سالم دکلرایسه
 رسم تعظیم و یا خود یوقلمه لری چون سلاح المزلر
 نازلر و فرقه نک ارکان حربیه رئیس اولان ذات
 پیرالای و قائمقام والایک هفته نوبتجیسی اولر

(۱۴۰)

بيوك ضابط اشبو يوك قره غوللرك قوماندارلر نه
اقتضايدين تنبهلري و يروب بونلر دخی اول تنبهاتي
اردونك و يا خود فرقه نك ارکان حريه ضابطلرله
كندی الايلرينك قول اغازيه بر وجه مطلوب افاده
و بيان ايتكه مجبور اولد قلرندن ما عدا كند يلرينك
واقف و اكاه اوله بيلدكلري معلومات سارمه يي
دخی علاوه و اعصابدرلر

بيوك قره غوللراك كزي ارکان حريه ضابطي
طرفندن بعض يوكسك محملله قونيلان اشارلرك
محافظه و نظارت نه دخی مأمور اولملرله بوبابده
كند يلرينه و يريلان تنبهات مخصوصه موجب
حرکت ايدرلر

(پياده و سوار ي نو تجيلري)

(۸۸) پياده و سوار ي نو تجيلرينك اقدام مأموريئلري
دشمني كوزتمك و جميع حركتلريني خبر و يرملك
ماده سندن عبارت اولمغله بونلر يزلرنده بريرينه
وفره غوللرله لازم كلان اختلاط و ارتباطلرينك
(زنجيريني)

زنجیر نی کسمیه رک اوزا قدن کورینه بیله جک مر تفع
 محلالره تعیین اولنورلر اشبو نو بتجیلر ممکن اولدیغی
 مرتبه دشمنه کوزکا مک ایچون فقط باشلری آچقده
 قالمق اوزه بردیوار یا براغاج و یا خود بریوکسه رک یری
 و سائر بومثللو حائل اولان نسنه لری کند یلرینه سپر
 آلورلر دشمنی کورب کند یسی کوزکا منک فائده سی
 هر تقدیر جسم ایسه ده پک اوزاق کور منک فائده سی
 بسمه حال کوزکا مک فائده سنه مر جمع اولسه
 کر کدر نو بتجیلری بعض محفوظ محصله یعنی دشمنک
 بر تقریب کیزلنوب انلری اخذ و گرفت ایتککه
 فرصتیاب ائله بیله جکی یرلره پک بقین تعیین ایتک
 جارد کلدربرنو بتجی نفری هر حالده آتش ایتککه حاضر
 و مهیا بولنماید و سوار ی نو بتجیسک فلنطه سی
 یا خود پشتوی دائمالنده اولماید رانجق ساخته
 قورقوایله قره غولی و لوله یه ویرما مک ایچون پیاده
 یا خود سوار ی نو بتجی نفری دشمنی ایوجه کورب
 فرق و تمیز ایتد پکده آتش ایتز حتی اولحاده کند ی

طرفندن هر درلومحافظه ييهوده اولور ايسه دخی
ينه سرعت اوزره آتش ايدوب همان خبر ويرمکدن
خالی اولمايلدر زيراقره غولک سلامتی بوکا توقف ایده
ييلور هر برنوتجی نفری دشمن طرفنه کچن کسسه نك
اوزرينه بيمه حال آتش اينکه ما ذوندرا کر برنوتجی يي
خبر يتشدره ييله ميه جک مسافه ده تعين اينکه مجبوريت
حاصل اولور ايسه قره غول ضابطی درت نفر ايله
براونباشی افراز ايدوب ايلمله کوندرو اولخالده
دخی نفرک بری قره غول بکليوب کوز درکن دیکری
خبر کتوره بيلک ايچون نوبتيلرک مقدارخی ايکی قات
ايدرک اولوجهله تعين اينک واشبو ترتيب لردن
ماعدا کوندزو وقتنده يينلرنده ارجه عهد و اتفاق
اولان بعض اشارتلفرضاً برياض يا غلق يا برکوچک
بیراق ويا خود باشندن يوکسک ساژدرلوعلا متلرک
هربری برر معنای مخصوصه يي حاوی ايله رق
ايشللو اشارتلفرضاً ليله دشمنک اسواليني خبر
ويرمک ممکن ايله ييلور سه واری نوبتيلری اشبو

نیتسه مبنی یعنی دشمنیدن استنبار اینک صد دی ایله
 بر مقدار اراضی بی دایر اما دار و یا خود طولاً و عرضاً
 طولاً شش ییلورلر نو بتجیلر کیجه وقتنده یوقارودن
 کلان کمسنه لری بر ایوجه فرق و تمیز ایده بیلک ایچون
 بالتر جمیع الحق یرلره تعین اولنورلر

قوللردوریه خد متنی تخفیف اینک و کیجه وقتنده
 نفرا تکز زیاده سنی ایا قده طوتمق ایچون نو بتجیلری
 هر ساعت دکشدر مک لازم کلور اشبو نو بتجیلر
 دشمن طرفندن بغته اخذ و گرفت اولمق مخاطره سندن
 سالم بولمق ایچون یا تکز پاروله یرینه و یا پاروله ایله
 برابر یینلرنده بعضی اشارتلا استعمال ایتسه لرا کثری
 فائده دن خالی ایلما مغله اوله کیفیتمله کرک طوران
 و کزن قره غوللر و کرک قوللریا اللری چریمق
 و یا سلا حلیرنیک بر طرفنه اوره رق شمشاته اینک
 و یا خود مقایله اولنن سائر هر بر اشارتی اجرا ایلک
 لازم کلور

نوبتده بولسان بر نفر کیجه وقتنده بر کسده نیت

یا قلا شد یعنی ایستد کده در عقب تفنگی قوروب
 (اونده دور) دیوندا ایدروایکنجی دفعه چاغرمسند
 دخی اول کسند طور مز ایسه اوزرینه آتش ایدر
 آنجق اگر طور رایسه (کیمدراو) دیوسؤال ایدر
 و (قولدر) دیو جواب ویرلد کده تکرار (پاروله یه کل)
 دیو چاغردا کر کند بسنه جواب ویرمز ایسه و یا خود
 عهد و مقاوله اولنان اشارتی خبر ویرمز ایسه و اگر
 قولک ضابطی یا لکز جه ایلر و لیوب پاروله بی
 سوبلر ایسه او خالده نوبنجی نفری آتش ایدوب
 قره غوله طوغری چکیلور اکرم مذکور نوبنجی
 تفنگلرک ایلر بسند بولنوب (کیمدراو) سؤاله جواب
 آلور ایسه (تفنگ آل) دیو چاغرد قده بنون قره غول
 در عقب صف حرب نظامی اوزره طوروب کیم
 ازاد یعنی اکلامق ایچون اونباشی یا لکز جد ایلری کیدر
 اگر نوبتجیلرک موقعی دشمنه بیلدر مامک مطلوب ایسه
 (کیمدراو) سؤالک یرنه بعض اشارتلا استعمال
 اوله یلور او خالده نوبتجیلر اول باول بر اشارت
 (ایدوب)

(۱۴۵)

ایدوب عهد و مفاوله اولند یغی و جهله کند یلرینه
 ینه بالاشماره جواب و یریلور اگر نفرات عسکریه
 محاربه ایتمکده الشمش اولمز ایسه و یا خود دشمنک
 خفیف پیاده سنک مقدار و جنسی ایجاب ایدر ایسه
 نوبتچیلر ایکبشر تعیین اولند ییلور لر حتی بعض دفعه
 مناره آفاقدہ برده مقدار مسافه یی بینلرنده تقسیم
 ایدہ بیلک یا مستجمل بر خبر یاشدر مک و یا خود بر کسنه یی
 الیه قومق لازم کلدر ایسه نوبتچیلری ایکبشر تعیین ایلک
 انضما ایتمکله اولمالده قره غوللرک زنجیریند قطعاً
 خال کلیمه دن بریسی مثل مأموریتده ثبات اولزه
 طوردکن دیکری بالاده ذکر اولنان خدمتی اجرا
 ایادراشبوا- قیاط خصوصیه اولمالیغی و نهر لری
 چوق اولان وزمین دوز اولیان برار اضیده و دشمنک
 سیومنه مساءه و مراقب اولان فرانلق و فور ملنگلی
 کیمه رده بغایت لازملی اولور و بونوبتچیلرک بری
 اطرافنی کوزتمکده ایکن دیکری نهرک کنسار لری
 وزمینک اگری بوکری یرلری و چقور یوللرک حرب

محملارینی کزوب طولاشد یغندن بونلره کزر قره غول
تسمیه اولنور

یوک قره غوللرک قومانلاری صقجه صقجه نوبجیلری
طولاشوب مناسیبی و جمله بعضیلرینی مجددا تعیین
و بعضیلرینک موقعی تبدیل ایدر و ویریلان تنبیهلری
کندیلرینه تکرار سویدوب نه کیفیته و قنغی
اشارته چکملری لازم کلدیکنی برابوجه اکلادرلر
واکر دشمن انلرک ارزرینه هجوم ایدوب اردلری
صره قوالر ایسه طوغری طوغری یه چکلیوب زیاده
وقت قزانق ارزره دشمنی اوزاقدن طولاسدیروب
اکلدرمک ایچون اکری بوکری یور ویشله چکملرینی
تأکیداً تنبیه ایدر

(یوک قره غوللرک کیجه وقتی لازم کلان تیقلری)
(۸۹) یوک قره غوللر متعلق اولدقلری عسکری
دشمنک بغته هجومندن و کیجه بصغندن محافظه اینککه
مأمور و مخصوص اولغله نفراتک نصی تنقلری
یانلرنده اوله رق راحتلنورکن دیگر نصی سلها بکارلر
(وسوار)

و سوارينك ييوك قره غوللارنده نفرات بار كيرلر
 باشلقلريني چيقارميه رق ديز كينلريني قوللارينده
 عاقوب قطعاً ايومزلر سوارينك ييوك قره غوللاري
 دشمن طرفندن تقربى مشكل اولان بىر موقعه تعيين
 اولند قلري حالده قوماندار اولان ذات بار كيرلر
 ياللكز بر قسم جزئى سىنك باشقلريني الدير وب كچه
 وقتنده يم ويرملرينه رخصت ويره ييلور باشقلاري
 النمش اولان بار كيرلر نفرات بار كيرلريني قاچرمامق
 ايچون قات اندر قات دقت ونضارت ايدرلر
 صباحه بر ساعت قاله رق پياده نك ييوك قره غوللاري
 سلاح آلوب سوارينك ييوك قره غوللاري دخی
 بار كيرلر سوار اولورلر ايلري قره غوللارده نفراتك
 بر قسمى بتون كچه سلاح التنده ويا خود بار كيرلر
 اوز رنده بولنورلر

(تجسس وكشف و دوريه قوللارينك بحثي)

(۹۰) برييوك قره غولك قومانداري تجسس و دوريه
 قوللارينك مقداريني وساعتلريني وطولاشه جق يرلريني

معینده بولان عسکرک قوتنه وحزم و احتیاطی
 ارتره جق کیفیتلرک احتیاجنه کوره تعیین و تخصیص
 ایدر ایسه ده اشبو حزم و احتیاطی آرتریق
 احتیاجی مجرد کندی قره غولی اوزرینه هجوم اولمق
 خصوصنده واقع اوله بیان صعوبت و یا خود سهولتدن
 و دشمنه پک یقین و یا اوزاق بولمستدن و اهالی
 بلده نک کندی حقیقه ظاهره کلان معامله سندن
 و کندیشنی جسور و یا خود مخترازیده بیان سائر
 هر نوع حال و کیفیتدن نشأت ایدر

بریوک قره غولک قومانداری کیجه تجسس و دوریه
 قوللرینی سوق ایده جک ضابطلرایله برابرلا تفاق
 واروب قوللرک طولاشه جغلری یوللری بالنفس
 تجسس و استکشاف ایدر تجسس قوللری دایما یواش
 یواش و احتیاطد رعایتله و شماته سز یوررل و اطرافه
 قولاق و یرمک ایچون صفجه صفجه طوروب کشت
 و گذار ایتدکلری زمین ککری کبی دقت ایله تجسس
 ایدرلر

قره غوللرك ونوبجیلرك تیقنط وانتباه اوزره اولملرینی
تحقیق ایتمکله ما مور اولان دوریه قوللرینک ضابطلری
وکوچک ضابطاری یا نلری صره داتما ایکی ارج
نفر دخی الوب عادتاکشف قوللری مثلما یواس یواس
واحتیاطه رعایتله یورویه رکه قره غوللره عائد اولان
هر بر خصوصه دقت ایدر لر

اشبو تجسس قوللری طولاشمه لرینی صباحه یقین
دخی زیاده صقلاشدیروب انجیق کز مه لرینی یالکز
قره غوللک اطرافنه حصر ایسه رکه ممکن اولان
احتیاطی الدن براقیوب چقور یوللری وجمع اولغه
موافق اولان ایندلی ویوقوشلی برلری کشف وتفتیش
ایدر لر

بوکشف خدمتی اناسنده کندی قوللرندن بالاتبه قوت ایله
غوغایه طولاشماق وارقه لر قوشادلق مخاطره سنده
بولنماق ایچون هر نه لازم کلور ایسه اجرا سنده
اهمال و مسامحه ایته لر

اگر دشمن بوللرک اوزرینه هجوم ایدر ایسه یاخود

بولده دشمنه راست كلور ايسه همان اوزرينه
 آتش ايدوب اليقومه نك چاره سنه باقرل اشبو
 كشف قوللري طولاشمقده ايكن جميع قره غوللرده
 پياده سي سلاح اتنده وسه سواريسي دخی باركير
 اوزرنده بولتورلر

سوارينك تجسس وكشف قوللري اوزاق كيدرلر
 طولاشد قلري اراضي بي دقتله ارايوب طرامق
 لازم ~~كامله~~ خودتلرنده پياده قره غوللرينك
 ام ~~بتيچ~~ ون كوردكلري وايشدكلري احوالي
 ابلره خبرويرلر

كرل پياده نك وكرل سوارينك صباحه بقين
 چيقان تجسس وكشف قوللري اورته لق اعاردقه
 عودت ايلر بله بولر عودت ايتدكن صكره كيجه
 نو ~~تجصيلي~~ دكشدريلسوب قره غوللر دخی كندري
 كوندلك موقعلرني اخذ ايدرلر تجسس وكشف
 قوللري طقوزنجي مقاله ده استكشافات يوميه دار
 پيسان و اشعار ازلان خصوصاته متابعت ايدرلر
 (اكر)

کرد شمتك سوارى نوبتجیلرینه کوزکیسه رك
ك یقین وارمغه قدر زینك مساعده سی اولور
یسه و بعض اسباب مخصوصه یه مبنی اکر تجسس
قوللری ایلری قره غوللرك زنجیرینی تجاوز ایتك
اوزره امر المش اولورلر ایسه بوماده دن طولای
جیع کوچك قره غوللری ونوبتجیلری واقف و آگاه
تیک لازم کلدیکندن بشقه انلرك عودتنده برنوع
سهو و غلط واقع ایلماق ایچون کمال حزم و احتیاطه
عیایت ایدرلر و تجسس قوللرینك ضابطلری عودت
ایلدکلرنده طولاشدقلری زمینك احوال و کیفیات
دشمن قره غوللرینك درجه تیقظ و انتباهلرینی
الحاصل کوروب ایشدکلری خصوصاتك جمله سنی
یوئ قره غولك ضابطنه افاده و انها ایدوب اولدنی
نقریرینی هفته خدمتنده بولنان یوئ ضابطه کونده در
قره غوللری وضع و ترتیب و تبدیل ایتکمه قادراولنلرك بیانی
(۹) یالکز پاسار وارکان حریره رئیس لری ایلری
قره غوللرك زنجیرینی ایلری کچه یلورلر و اقتضای

(۱۵۲)

حانده انلری تبدیل یا تعیین و یا خود اخروج مهله
استخدام آتی که مقتدر اولورل
(آتش لری یانی)

(۹۲) بیوک قره غوللرک موقعی بر دیوار یا بر دیبه و یا در میان
و یا خود بوملار و بعضی سوار له جق محملارک آردنده
تعیین اولنده میوب میدانده تعیین آتی که مجبوریت
حاصل اولریغی حالده آتش لرک دشمنده طوغری
ناظر اولان طرفنی ستر آتیله در اکروبونک دخی
چاره سی بولمز ایسه مخصوص چقورلر قازوب ایجنده
آتش یا قورلر و بوندن ماعد اکزن نوبتجیلری جابجا آچقده
و حتی اقتضای حالده خلقلک ممری اولوب قیامسی
مناسب کورلیان بهض یکیدلرک اوزرنده دخی
آتش یا قورلر

الحاصل اگر کوچک قره غوللرک دشمن هجومده
سر رشته ویرمکه بر نوع احترازی اولور ایسه
آتش یا قهری بالکلیه ممنوعدر دشمنی اغفال آتی که
یا خود بغتة هجومندن صافنق نیشله بعضا آتشی
(در عقب)

(۱۵۳)

رعقب سهوند ر مكن ارله كلمكه بوكا مخصوص
وله رق ممكن ايسه بر مقدار قباطو براق و يا صولى چادر
انما حاضر و اما ده بولسه ذن اولان

(باركيزرك صوله مغه كوتورلسي)

۹۳) باركيزركى صباح و ختام صوله بق لازم كلمكه
ره غوللرك صباحين كوندرك موقعه نه و اخشاملين
كيسه لك موقعه نكلز دن اول كونده ايكي دفعه صولمق
تى قه بين اولمق اولوب بعضا هوانك شدت حراتى
ناسنده باركيزرك كوندز وقتى دخی بربرى اردى صره
سويه كوتور يا اور و اكر صوله بق ايچون باشمقلىرىنى
يقارمزل ايسه فقط صولو قلىرىنى و ييلانلرىنى
كوشدرلر و بيوك قره غولك باركيزرك نندن بر قسمى
سوله مغه كوتور ركن قسم ديكر ك اوزرينه نفرات
نوب حاضر و مهيا طوردرلر

وك قره غول باركيزرك نندن ايند كده قوماندار اولان
نابطم و يرملرىنى امر و تنبيه ايدرانچق بودتى بربرى
ردى صره اجرا اولمليددر شويله كه بر مقدارى

یم برکن مقدار آخری حاضر و آماده بولنده
 و کوچک قره غوللری یوک قره غوله خودت ایاد کدن
 صکره بار کیرلرینی سولر

{ ایلری قره غوللره بعض اجنبی عسکر }
 { و دشمن طرفندن ایلیجی و رودی }

(۹۴) اگر کیجه وقتنده قره غوله بر طاقم عسکر کلوب
 خبر سمزجه اردویه کیرمک مرا منده ایلور ایسه
 قره غولک ضابطی کند یسنه معلوم کسنه اولد یجه
 یا خود بدنده محرم بر امری بولند یجه انی عسکر یله
 ایچری کیرمک هیچ بر بهانه ایله صالیور میوب
 انجق عسکری قره غوله قطعاً یا تلاشد میه رق
 آنکز مذکور ضابطی بر قاج امین نفراتک رفاقتیه
 هفته نوبتند، اولان یوک ضابطه کوند رد کدن صکره
 اطراف قره غوللرک ضابطلرینه دخی بصیرت
 اوزره اولمیرینی خبر ویرر

طشردن کلان بوروجیلر و ایچلک مأموریتله کلان
 بکسنه لر قره غولک ایلک زنجیرینی ایلری بکسه مزلر
 (وایچری)

ایچری کیرملرینه رخصت و برینجیه قدر
 زلری کلرکلری طرفه ناظر اوله رق اردلرینی
 بشادوب اقتضای حالده کوزلرینی دخی باخلرلر
 کوچک ضابطلردن بری اشبو ترتیلرک اجراسینه
 اشرت ایتک و بعض ظریفانه جوابلرله تجسس
 شغلرینه مانع اوله جق صورتده اغفال ایتک چا شفق
 و تبجیلر طرفندن بونلرک حققلرنده ظهوری محمل
 لان بعض نامرضی کیفیاتک وقوعنه مانع اولمق
 چون اولضا بط ذکر مسبوق کلانلرک یانلرنده قالور
 ونلرک کتور دکلری تحریرات در عقب میرلویه
 ندر یلوب بیوک قره غولک ضابطی اول تحریراتک
 ند و قبضنی مشعریندن برقععه سند و یردرک انلری
 ری یه اعاده ایدر انجیق اشبو الیچیلک اأ ووریدیلله
 لان کسنه لک بعض کیفیلرده فرضا دشمندن
 تم و اخفا اولتمسی لازم کلان بعض اعم معلوماتی
 صیل ایتش یا حود اردویه و رودلری بعض حرکات
 سکر به نک اجراسی هنکامنه تصادف ایتش اولدینی

حائده موقتاتو قیفلری ایجاب ایدر

(فرار یلرک وشبهه لوکسنه لک بانی)

(۹۵) ایملری قره غوللرده فرار یلرک سلاخلری
آنوب او یله جه بیسوک قره غولک ضابطند کتور لکده
اولدخی قره غولنک امانتده دأراقضا ایدن سؤالری
ایدروا کر فرار یلر کیجه وقتنده کلورلر ایسه ومقدارلری
چوق اولور ایسه ایملری قره غولک ضابطی انلری
برر وکال احتیاط ازره یا قلاشدر

وبونلر بیسوک قره غولک ضابطنه کتور لکده یاخود
مذکور ضابطه ایملری قره غوله مخصوص نفرات
کوندروب انلری جلب ایتدکده قره غولدن برهقدار
ایملری مسافه ده ایلره برخل تعیین ایدوب صباحه قدر
بکلدیرو صباحین انلری ان یقین ازلان اردونک ویاخود
قونا خلک قوماندانه کوندروب اولدخی طوعدریبه
میرلوا یه کوندیر میرلوا دخی اقمضا ایدن سؤالری
ایتدکده نصکره انلری فریق ازلان ذاتک قرار کاهته
ارسال ایدر کری یه تعیین اولنان قره غوللر ایملری
(قره)

به غوالر مثلواو اجانبه دن اولان كسه نلرك بجهله سني
 بقورار و قره غولك ضابطلي شهيد لو كورينان كسه نلرك
 زريني كندى مواجهه سنده اراتدر
 دشمنك هجومى وقوعنده بيوك قره غولك حركتى (۹۶)
 دشمن طرفندن بر بيوك قره غولك اوزرينه
 هجوم اولدقدده و ياخود دشمنك هجوم ايده جكدن
 به غول احترازده بولندقدده اول قره غولك ضابطلي
 رعتب ديرلوايه رمتعلق اولديغى الايه كيفيت حالى
 ستعجلا خبر و يرر دشمن بيوك قره غولك اوزرينه
 وروديكي آنده اكر مارالزكر قره غول بك قوى دكل
 يسه و اكر مقابله يه مباشرت حظه به برنوع مخاطردي
 مستوجب اوله جق ايسه و يا قره غولك اطرافى مسدود
 محدود دكل ايسه و ياخود محافظه سى تنبيه و احاله
 قىمش بر كچيدك اوزرينه تعيين اولمش ايلز ايسه
 اولخالده دشمن ايله غوغايه طوششق جائز اولايوب
 رقتيله صاوششق قيندنده اولور انجق اكر بونلرك
 عكسبسى اولور ايسه يعنى قوتلو و مقابله يه مقتدر

بولنور ايسه اولخالده بيوك قره غول متعدد موقعلر
طوته رق دشمنك ايلرولمسنى تأخير ايده جك حركتلر
اجرا و اولو جهله ايجاب حاله كوره مو قسا آرجيلره
مخصوص اولان مأموريتي ايفا ايدو

اشبو بيوك قره غول زمينك كيفياتنه و يا خود محاربه
ايتديكي عسكرك جنسنه كوره يا غوب و يا خود طاغبق
اولق ازره محاربه ايدروالماصل متعلق اولديغي
الايك حداسنه واصل اولديغي آنده و يا خود محافظه
ايتديكي زمينك ازرينه مقدار رافي عسكري تشديرلش
اولديغي تقديرده بيوك قره غول اراتق كندى الاينه
چكيلور

(الغرافي مترس ايله محدود اولان قره غوللرك يياني)
(۹۷) براردونك اختيار ايلديكي اصول محاربه مجرد
تحافظي اولدقچا ايك قره غولنى مترس ايله احاطه ايتك
لازم كليوب انجق بعض ضعيف طرفلري قياتمق
و يادشمنه هيچ كوسترمامك و يا خود دشمن كرك هجوم
ايلدكده و كرك قوالد قده كچمكه مجبور اولديغي بعض
(موقعلري)

ماری اولجه طوتمق و الحاصل طایفلار اراسهنده
به ایتک و بکچیدی قباتمق و یا خود بمخاله نی محافظه
ن ایچون قره غوللر تعیین لازم کلد کده بونلرک
افی همه حال مترس ایله احاطه اولنسه کرکدر
، علیه هر برقره غولک مترس ایله احاطه سی متعلق
، یعنی اردنک حرکاتنه موقوف و قوماندار اولان
، نصیم کرده سی اولان مقاصد و تدابیرینه منوط

ور

لی اولان هر بر محله طوب قونلق ایجاب ایلدیکی
ه اول محل مجرد قره غول موقعی نظرله باتیلوب
فضه سی ضمنده مقدار وافی عسکر و مخصوص
ابط تعیین ایتک اقتضا ایدرایسه ده بئسون اردو
سز آچیقده ازلد یعنی حالده قوماندار اولان ذاتک
حی قوماندا ایدن پاشانک و یا خود فریقک امری
قبحه بوقوله و قعه مترس انشا اولمز بر مترسلی موقعی
و ترتیب ایدن پاشا امر محافظه به دائر اقتضا
مفصل تعلیماتی اولموقعک قومانداننه و یروب

نه درجه به قدر محافظه به اقدام ايتك وقتي کیفیت
فارغ اذائق لازم کلدیکی اکا تفهیم برله حد محافظه
تحدید ایدر

مترسله محمد و د بره موقعه قوماندان نصب اولسان
ضابط محل مأمور بتك خارجتی و داخلی کرکی کبی
تجسس ابتدا کردن صکره خدمتاری و طولاً سیله جق
اراضی بی معیتده بولسان ضابطله و کوچك ضابطله
توجیه و تقسیم ایدر و بر احتیاط دخی تعیین ایدوب
وقوعی محتمل اولان هر حال و کیفیتده نوجمله حرکت
ایده جکلرینه دائر لازم کلان تعلیماتی ویرر
حتی عسکرینی دشمن طرفه دن ظهور ایده جك
محقق هجومه دائما حاضر و ممیا بولند رفق ایچون
گاه بگاه ساخته هجوم فرض ایدر ك ایلری امر
محافظه به اقدام اولنه جق و جمهله ترتیب و تنظیم ایدر
بوسلی و دومانلی هوالرده دقت و بصیرتی زیاده
سیله ارتروب قوللرك ساعتارینی و طولاً شد قلمری
استقامتی تبدیل ایدر دشمن طرفه دن بر مصالحه

(کلان)

ڪلن اڻڀريلی وٺاريلی بيڪانه لری قره غولك
 اڇنڊه قبول ايتي-وب اکر سالف الذڪر اڇيلرن
 بعيندن ڇڪمسي لازم ڪل-ور ايسه ڪوزلرني
 باغيوب از لوحه لڳي ڇڏي ڇڏي ڇڏي ڇڏي
 قره غولي وسائڙ هر نوع عسڪري طبش ساريد ،
 طوتوب ڪري ڪي دفتله فحري و فحس ايد ڇڏي
 ايتري ته ڪي ملرني هيچ بروحه لڳي ڇڏي
 مٿيلي برهه وڌيڪ اوڙندڙ دشمن ڇڏي رافع
 اواندندڙ املو ڇڏي فوماندي ارلان ضابطه هيچ
 برامر بڪلمه ڇڏي ويڏنڊه ڇڏي ڇڏي ڇڏي
 همان اقتضائي ولائي وجهه ارڙهه حرڪت ايتري
 ، قدر در ڪافه مهمات و ذخيره سي تڪميل و يا خود
 سڪر ڇڏي قسم ڪيترن ئي تلف ايتري ڇڏي ڇڏي
 نهايت ارتق امر محافضه ڇڏي امتدادی ممڪن اولديغي
 ڪور بچ ڇڏي همان طو پلرني چيو بليوب ڇڏي ڇڏي
 عانه سيله و يا خود دشمن قره غولرنيڪ ارانندن
 ورايله ڪندي نه يول آچهرق اردويه چڪم

(۱۶۲)

چاره سنه باقر مترله احاطه ارنش هر بر موقعه
بولنان ضابط اردو به عودت ایتد ~~مکدن~~ صکره
محافظه سنه وچکلمسنه دائر تیرئه ذمتی اوله جق
اسبابی ایراد ایدر قوماندان اولان ذات اقتضای
حالده انک ایراد ایلدیکی سبیلرک محاکمه سی ضمنده
برنجس دیوان حربی ترتیب ایدر

* طقوزنجی مقاله *

(قطعات مفرزه بجی)

(قطعات مفرزه نک صورت اجتماعی)

(۹۷) متعدد الایلردن بر مقدار عسکر آله رق
بشقه جه بر قطعه ترتیب اینک مناسب کورلدکده
ارکان حربیه رئیس اول قطعه لری بالذات جمع
ایدوب و یاخود معیتده بولنان ضابط لر واسطه لریله
جمع ایتد یروب اردو قوماندانی طرفندن و بریلان
تعییماتی اول قطعه نک قومانداری نصب اولنان
ضابطه اعطا ایدر

اشبو قطعه لر اکر بهر لوادن اخذ اولنق اوزره ترتیب

(اولنور)

(۱۶۳)

اولنور ايسه ميرلوا انلری جمع اتيك ايچون هفته نوبتنده
بولنان بيوك ضا بطلردن بريسي تعيين ايدر
(قطعات مفرزه نك تركيب وتشكيلی)

(۹۹) قطعه مفرزه لربالترجیح طابور ويا بلوك
ويا طاقم ويا سوارى بلوكى وهكذا اولمق اوزره
ترتيب اولمليد حتي اشبو قطعه مفرزه لك اخذیچون
برلوانك الایلری وبرالايك طابورلری وبرطابورك
بلوكلری بيلنده بشقه جه برخد مت صره سی
تعیین اولمشدر

ممتاز و آوجی باوكلری فريق اولان ذاتك مخصوص
امری اولمدجه يكرمی ددت ساعتدن زیاده
وقت ايچون ترتيب اولنان برقطعه مفرزه به تعیین
اولمزلر انجق اكر بتون طابورلری تعیین اولنور ايسه
انلردخی برا برکيدرلر

متعدد طابورلردن ويا خود بلوكلردن عبارت اولان
برقطعه هر نه سمتہ تعیین اولنور ايسه اول بلوك
وطا بوره متعلق اولان ضا بطلروكو چك ضا بصلر

(۱۶۴)

دخی مذکور قطعہ ایلہ برابر کیدر لر مستثنا اولہ رقہ
بر قطعہ مفروزہ نک اگر پیادہ ویاسواری الابلریک
جیع بلوکلرندن اخذ اولمق اوززہ ترتیب اولمسی
لزو منی فریق اولان ذات تصور ایدرایسہ اشہ
خدمتہ ال اول قرہ غولہ کیدہ جک اولان مرات
تعیین و تخصیص اولنوب اولحالیسہ اگر قطعہ
مفروزہ کیدہ جکی محلدہ یکرمی درت ساعتدن
زیادہ اکلنہ جک اولور ایسہ و بر بلوکلن ایکی
ضابط و یا خود ایکی کوچک ضابط اول قطعہ ایلہ
کیتک لازم کلور ایسہ ایکبسندن ال اشانی رتبہ ده
اولان و یا خود ایکبسی بر رتبہ ده اولدیغی حالده
ال یکبسی بولسان ضابط یکرمی درت ساعتک
اقتضا ایدن دیگر برخدمتده استحدام اولنوب
اندن صکرہ خدمتہ کیدہ جک بر ضابط انک یرنبہ
تعیین اولنور و الحاصل یکرمی درت ساعتدن
زیادہ برخدمت ایچون بر بلوکلن ایکی ضابط و یا ایکی
کوچک ضابطک تفریق جائز دکلدر

(بر قطعہ)

برقعه مفرزه ایچون ترتیب اولنه جق ضابطان
و کوچک ضابطان و نفرات دیکر بر خده ده
بواند قلمی حاله برقعه مفرزه نک عزیزتدن اول
ارد و کاهه و یا خود مشتایه کلسلری ممکن
اولور ایسه افر اولنه مدن دکشدیر یلوب قلعه
مفرزه یه تعیین اولور

ریکباشی کندی طابورینک نصفیله و یا خود نصفه
قدیم برقعه سیله و حتی اکر وصلحتک اهمیت
یکباشینک بولمسی ایجاب ایدر ایسه قوه قیله دن
ببارت برقعه ایله دخی عزیت ایدر بیلور و کذلک
بر بر رتبه ده اولان ضابطلر قاعده مذکوره اولره
تندیلرینک قورالینک دکشدیر کلسلری قلعهدن دخی
و ک و یا خود کورچک برقعه ایله تعیین اولنه بیلور
برالای بر قورالینک قورالینک قورالینک قورالینک
مارندن بری دایما آکار فاقت ایتدیکی مللوقاق مقام
پیاده و یا سواری یکباشیلرله برابر کذلک برقعه
ناسی کیدر متعدد الیلردن اخذ ایله ترتیب اولمان

برقطعه مفروزه نك قومانداسی اگر ممکن اولور ایسه
اول قطعه ده بولسان ضابطلرک رتبه سندن
بالا ترتبه ده اولان بریوک ضابطه ویا خود برارکان
حریه ضابطنه احاله اولنور

{ قطعه مفروزه لرك والره مربوط
اولان ضابطلرک صره سی }

(۱۰۰) لوارده اون الیلر و فرقه ده اولان لوار
صره لر نی هر نوجه له حفظ ایدرلر ایسه مفروز اولان
قطعه لر دخی بینلرنده عینی وجه له صره لرینه
رعایت ایدرلر

اگر برقطعه مفروزه نك ترتیبده قوماندانی هنوز تعیین
اولنماش اولور ایسه الك بیوک رتبه ده اولان ضابط
وجه له سی هم رتبه اولد قلری حالده قدم جهتیله الك
اسکبسی اول قطعه یه قوماندای ایدر

واشبو اصول کرک ازه ده و کرک اورمانلق
محللرده پیاده ایله سواریدن عبارت اولان مشتاق جمیع
قطعه مفروزه لر ده جاریدر الحاصل قوماندای ایتک
(استحقاق)

(۱۶۷)

استحقاقی یا الکز رتبه بیوکلکنده یا خود قدم جهته
توقف ایدوب انجق برقطه مندرزه به مر بوط اولان
ارکان حریبه ضابطی **ا**کر کنند رتبه سندن
یوقار ورتبه ده برضابطه بولنمز ایسه کند یسنگ اول
قطعه بی قوماندا اینککه استحقاقی اولور

متعدد الایلردن ترتیب اولان برقطه ده اکر یا الکز
برالایدن عبارت اولان قسمک ضابطه احتیاجی
اولور ایسه انک قوماندا سی بشقه الایدن برضابطه
احاله اولنه ییلوب انجق مر قوم ضابط اکر ممکن ایسه
اول الایک متعلق اولدیغی لوان اولمق اوزره تعیین
اولور

(برمحلده متعدد قسعه مفروزه لک بالتصادف اجتماعی)
(۱۰۱) اکر برقاچ قطعه مفروزه بشقه عسکر بولنمان
برمحلده بربرلرینه تصادفاجع اولوب هر نه قدر مدت
اولمحلده برشمش اولور لر ایسه جمله سی یا الکز
برقطه کی عد اولند یغدن ییلرنده فرماندا خصوصی
دخی براصول اوزره تنظیم اولور انجق برقطه

مفرزه نك ضابطی دیگر قطعهٔ مفروزه ضابطك تعیین
از آنست یعنی با موردك مد ارمته و حامل ارلد یعنی
امر لك اجرا کنند ما از ازله من

اكر بر قطعهٔ مفروزه عساكر سائر ايله شرط و استیلا
ارلس بر موقعه داخل ارلور ایسه قصهٔ مفروزه نك
قوماندانی از الحده سورد یعنی مد تبء محل مزبور
قوماندا نك رتدسی كدی رته سندن دون
ارلسه یيله انك امری نشد بولورب انبى اولملاك
قوماندا نی هیم برهانا الله قد عه مفروزه ای و راده
بوقیده منتد را زله من

(پایاده و سواریدن مرکب قطعهٔ مفروزه نك از ازله من یعنی
(۱۰۲) قطعهٔ مفروزه لر اثنای من و جد آى
اون ایکنجی مقاله ده الا يلوك عزیز چرن بعریف
و توصیف اوله جن عینی نام و احتیاط لره رعایت
ارلر

اكر قطعهٔ مفروزه پایاده و سواریدن عبارت اولور ایسه
اش-بو ایکی قسم عسکری بر برینه معاونت ایده یيله جنگ
(وجهله)

وجمله ترتیب ارلئرب کوندلری واروالق یرلرده
 کیدرکن پیددار و دمدار و ایکی یاندن کیدن جانبدار
 قره غوللری سوارلی عسکرندن تعیین اولنه رق
 اصل بولك قولك باشنه دخی اکثری بونلر دلالت
 ابدکتری مللو صاغقی واورما رقی اولان اراضیده
 و کینه و فتند دیکچیلان یرلرده پیددار و دمدار قره
 غوللری واصل قولك باسند دلالت ابدنلری یاد ددن
 عبارت اولوب او حالده ایلریده و کریده و نوعی
 مختل اولان کیفیاتی تیزالمن حیر و برمک اینچون
 پیددار قره غولك ایلریسنه دمدار قره غولك
 کریسته برهقدار، راری دخی دین اداور برقطعه
 مفرزه ضابطلی اگر کجه اینچون تعیین ارنه سبق
 پاروله بی و قنبله المن اولمز ایسه کجه حد منچون
 کند بلکندن عسکرینه براروله تعیین ایتمک
 مقتدر در

(قطعات مفرزه ضابطلرینک اقتدار و انها زافاده ری)
 (۱۰۳) قطعات مفرزه ضابطلری میر آلاپلر مللو

معیتلرندہ بولمان عساکرک نظام وانتظاملری
 وقایہ سندہ وخدملری اجر اسندہ عین نفوذ واقتدارہ
 مالک اولارق چاوشلرک واونباشیلرک رتبہ لر بنی
 [تعاقب برلہ بتون بتون ساقط اولتملری خصوصنی
 میرالایہ انہا ایدوب جزا قانوتنامہ ہما یونی احکامنجہ
 اردو قوندانی طرفندن ورود ایدہ جک امر اوزرینہ
 خدمتدن طرد ایتککہ مفتدر د لر یوللردہ واردولردہ
 ویا خود قوق مللرندہ معیتلرینہ احالہ اولمان عساکرک
 نظام ارزہ طاور انمستدن وانلری موقعندہ قوندروب
 لازم کلان امنیت واطمینانی تحصیل ایتدہ مکیدن
 ومباشرت یا خود مقاومت ایدہ جکلری محاربہ لرک
 ثمرہ ونتیجہ سمندن مسؤلدرلر وحسب الاقتضا زمینک
 مساعد اولد بنی کیفیاتدن استفادہ ایدرک بولند قری
 موقعک اطرافنی مترسلہ احاطہ ایتککہ مأذون اولوب
 انجق کمال درجہ لزوم واحتیاجی مس ایتدیککہ موقعک
 اندامنی بوز مقندن مجاہدت ایدرلر بر قطعہ مفروزہ
 عودت ایلد کسدہ اگر اول قطعہ برفرقہ دن افراز
 (اولنمش)

اولنمش ايسه قومانداری اولان ضابطه فریق اولان
 ذاته واکر برلواندن افراز اولنمش ايسه ميرلوايه واکر
 برآلایدن ایرلمش ايسه ميرالایه و برطابور دن مفرز
 اولور ايسه يیکباشی به واروب مأمور تنی ایفا ایتش
 اولد یغنی تقریر ایدر الحاصل قضاعات مفرزه نك
 ضابطلری هر حالده و کیفیتده نضام وانتسم یا خود
 اداره عسکریده دائر لازم کلان هر بر خصوصی
 مافوق قلرنده اولان ضابطلره افاده وانها ایتکد مجبور درلر
 * اوتجی مزالله *

{ تجسسات و استکشافات بحئی }
 { استکشافات تعبیریك تفریق }

(۱۰۴) موقع عسکری اتخاذ اولنه حق مناسب و موافق
 بر یا خود بر قاج محملار بولنوب انتخاب و یا خود تحقیق
 ایتک و دشمنك احوال و حرکاتدن خبر المق و یا خود
 ضابطلر محاربه یه تخصیص قلنان اراضینك کیفیاته
 واقف ارنق خصوصلرینه دائر جلب اولنان معلومات
 و بومتلار کافه حرکات عسکریه مجرد استکشافات

(۱۷۲)

تعبیر اول مغله اشبو اسه تکشافات ارج نوع از لوب
بری اسه تکشافات یومیه و دیگری اسه تکشافات
مخصوصه و از پنج پند دخی استکشافات تعرضیه تعبیر
اول نور

(برنجی باب)

{ اسکشافات یومیه واسه کساعات }
{ یومیه دن مرام و مقصود }

(۱۰۵) اردولرك وقونا نلرك وایلری قره غوللرك
اسایش و امنیتیچون بهر یوم اطراف واکنا فی تجسس
وتحریری انك مقتضای اصول حریبه دن ارامله اشبو
تجسس دن اصل مرام اگر دشمن اور مانلق و طاغلق
مخالف دن و یا خود بغتة هجومی ستیریا عانه ایسه که موافق
اولان یرلر دن اسفا ده برله اولد یرلر یوسوقومش
و یا سرد به صغین عسکری حاضر امش بولنور ایسه
واگر دشمنك ایلری قره غوللری ار تلمش یا موقعلمری
تبدیل ارنمش و یا ایلری یوردلمش اولور ایسه و اگر
ارد و سنده محاربه به یا خود عزیمتسه داثر تدارك
(و حاضرلق)

(۱۷۳)

و حاضر لق کر و لاسکده ایسه بو کیفیتملرک جمله سنی تصحیح
و تحقیق اینمکدن عبارتدر

{ استکشافات بومیه خدمتک
بهرلواده بشقه بشقه ترتیبی }

(۱۰۶) استکشافات بومیه خدمتی هر برلواده بشقه
بشقه اجرا ارنلق لازم کلدیکمندن میرلوا ائل خدمتی
هر برلوانک قارشوسه سنده اولان دشتک موقعنه
وزمینک کیفیاتنه کوره ترتیب ایدرو بوندن بشقه
هر کون ییوک قره غوللری قوماندایدن ضابطلرک
امریله ائل قره غوللردن بر دمق دار عکر قول
مئابه سنده تعیین ائلنوب پک اوزاتمیہ رق المراف
واکنافی تجسس ایدرلر

تجسس و تحقیق اولسان هر بر خصوص تحریرا انہا
ارنلق لازم کلوب انجیق پک صریح و صحیح و مثبت
و واضح ارنلق از زره افاده ارنمیدر - تی بو خدمت
مأمور اولان ضابط کوزبله کوردیکی اح - وال ایله
ایشتمش اولدیغی کیفیاتک صحتی بر بوندن مخصوصا

آبری اشعار ایتلیدر

(استکشافات یومییه به دأمور اولنلرک ترتیبی)

(۱۰۷) استکشافات یومییه به تعیین اولنلرک مقداری
 آز اوله رق مملکتک کیفیتنه کوره یا پیاده و یا خود
 سواریدن و حتی ممکن ایسه ایکی قسم عسکریدن دخی
 عبارت اولق لازم کاور بونلرک مقداری و قوتی
 و طولاشه جقلری محملاری و حقیقه جقلری وقت
 و ساعتلی مجرد زمینک کیفیتنه و دشمنک موقعنه
 کوره تعیین اولنوب انجق بونلری اکثری پک صاغینق
 کز در مامکه و دأما معین بر ساعتده چیقار مامغه
 و هر وقت بر یولدن طولاشدر مامغه بغایت دقت
 اولنور دشمن طرفندن بر نوع حرکت اولوب اولدیغنی
 تحقیق ایتک و غفله بعض یقین دره رده و یا خود
 بعض اور مانلقلرده بر تقریب دشمن کیزلنش اولور
 ایسه وقت وزمانیله خبرالنه بیتک ایچون بونلر اخشام
 اوزری طولاشمغه تعیین اولنسه ییلورلر اووه لق
 محملاری تجسس و استکشاف ایتکه یالکز سوار
 (عسکری)

(۱۷۵)

عسکری مأمور اولدیغی مثلا۔ وطاقاق واور ماناق
 یولک تجسی دخی پیاده عسکرینه احاله اولمش ایسه ده
 بعض اهم والزم خبرلری یتشدره بیلک ایچون اشبو
 پیاده یه بعض سواری دخی ترفیق اولنور
 طاعلق و اووه لقله قریشق ازلان بعض اراضینک
 تجسس واستکشافی لازم کلدکده اووه ده آتلو واسطه
 سیله پیاده نک حرکتی محافظه وطاققده دخی پیاده یه
 بر طار بوغازی و یا خود بر یکید طوندیررق آتلونک
 چکیمسنه معاونت ایتدیره بیلک ایچون پیاده و آتوبی
 بریده استمدام ایتک لازم کلور

{ استکشافات خدمتنده رعایتی لازم }
 { کلان حزم و احتیاطلرک بیانی }

(۱۰۸) تجسس واستکشافه مأمور ازلان ضابطلرک
 زیاده تعریف و بیان اولنه جق احتیاطلره رعایت
 ایتلری لازم کلور شویله که مذکور ضابطلر جاب
 ونحصل ایده ییلدکلری حواد نلری در عقب بیوک
 قره غوللره واندن دخی ادریه در حال یتشدره بیلک

ایچون بول اوزرنده بعض کوجک قره غوللر یا خو
امر چارش طاقلرینی قدمه نلغامی اوزره ترتیب
و تعیین ایدرلر

اشبواسکشافات، امور تی عینی بولک قره غوللر
، امور تی کبی اولوب فقط کز بی نوسندن یعی بره
ثابت و دیکری متحرک ازلدیغدن بالک کز کور مک
و نجسس اینککه فحصر اوله رق بخاربه اینککه مخصوص
اولدیغنه منی بولما موریتیه تعیین ازلان ضابط
دخی داماحزم و احتیاط اوزره کزوب دشمن ای
تلاشقدن اجتناب ایدرلر و بوسبب ایچون عدد و مقدار
جهتله کندی قوتلرینه کوره بر ایلری قره غول
ترتیب ایدوب ایکه سوز خطوه ایلریدن یورودرلر
و آتلورلک ایچنندن بار کیره بنجکی ایویان و بودقوا
خد ملره یار اولان واکر ممکن اولورایسه مملکتک
لسانه ازلدقجه، اشنا بولغان بعض نفرانی انتخاب ایدوب
ایلری قره غولک ایلر یسندن کینک اوزره تعیین ایدرلر
بولر کوندز و قتمده کریدن کلان قطع دلرینی کوزلرند
(آیرمزل)

واکر بر بوکسک دپه به چیملری لازم کلور ایسه
 ایکبسی بردن چیمایوب بری قوشه رق چیقار کن
 اول بریسی یاری یولده طور ملیدر که اکریوقار و
 چیقان دشمن طرفنیدن اخذ و گرفت اولنق واقع
 اولور ایسه اولبری کری به خبر و یروب قطعه سنی
 دشمن بصغندن محافظه ایده بیله صباح ایلزندن اول
 قره غول و مذکور آتولر بر برلینه یاقلا شوب یواش
 یواش و سکوت ایله یوردرل و اطرافه قولاق و یرمک
 ایچون صقجه صقجه طوردرل و تتون ایچسکی منع ایدوب
 حتی چوق کشنیان بار کیرلری بیله کری به براغورلر
 تجسسه مأمور اولان ضابطلر قریه لره و دره لره و اورمانلره
 و بوغازلره ایلجه آتولر نی کوندروب کرکی کبی
 فصیح و تحقیق ایندیکه و ایجابنده اها لیدن رهین
 بیله المذقجه کندیلری اولتحلله کیرمزلر و کندیلرینک
 کتدکری بوللره قاشان و المره موازی اولان یوللره
 دقت ایدرک یوللرک نره دن کلوب نره به چقد یغنی
 فصیح ایدرلر و دشمنه دائره هر بر خصوصی اها لیدن

سؤال و تحقیق ایدوب کندی کتدکاری بولدن کیدن
 کیمسند لری هر کیملر اولور ايسه اولسون کرى يه
 براقدردلر حتى بعض شبهه لو کورينا نلری اليقورلر
 اطراف تجسمنه أمور اولان ضابط زمينک مدبصرندن
 هر کيفيتي **ا**کلايه بيالك ولازمي اولان موقعلری
 وباخصوص اردونک کرى چکلمسى حالده ايشه يرايان
 محملاری اولجه طامق ايچون کاه بکاه باشي ايکي طرفه
 چو يروب کرکی کچی دقت ايدر مذکور ضابط ممکن
 اولد يغي مرتبه چوق يركزوب ايزيني دشمنه بلایي
 ايتامک ايچون اردويه عودتده **ا**کثری کيتديکی
 بولدن دونغوب بشقه بولدن عودت ايدر واهالده
 کيتديکی يوللرک اوزرينه نه امر چاوشی طامقی
 ونه قهره غول براغر

(تجسس ايچون کزرکن دشمنک تصادفی)

(۱۰۹) تجسس ايچون کزرکن يولده دشمنه راست
 کلد کده آنک حرکتی کوزدوب **ا**کرممکن ايسه
 کوزکيه رک ارد بصره کيتايدر و مادامکه اصل مرام
 (دشمنک)

(۱۷۹)

دشمنك نيتنى وقوتنى اكلامقدن عبارت اوليور آنك
ايچون كال مجبوريت حاصل اولدقجه آخر طربق ايله
معلومات تحصيل اولنه ميوب مجرد بعض اسير طومغه
صرف مقدرت ايتك لازم كلد كجه دشمن ايله تلا شفق
هيچ بروجمله جائز دكلدر حتى اسير آله جق يرده اسير
ويرومكدن بغايت صاقليدر انجق اكر دشمن سر عله
اردونك ويا خود قوناق يرينك اوزرينه يور يور
ايسد اولخالده تجسس ويا استكشافه مأمور اولان
ضابط كنديسى پك مخاطره يه قوميه رق دشمنك يولنى
كسه بله جكنى عفى كسر ايسه همان اوزرينه واروب
اورمغه متردد اولما مليدر

مذكور ضابط اردويه تيزالدين خبر يتشدره بيلمك ايچون
مخصوص امر چاوشلى انتخاب ارساله مسارعت
ايلد كندن ماعد ابول اوزرند ه كائن بعض قولبه لره
يا ايتق اورتولى دكرمانلره آتش ويروك يا خود
اولجه عهد و مقاوله اولنان سائر بعض اشارتلى
كوسسته راء دشمنك ايلروا كده و كند ينك كرى يه

چكمله كده ارلد يغنى خبر و يرمليدو

(ايكنجى باب)

{ استكشافات مخصوصه واستكشافات
مخصوصه دن مرام ومقصودك بيانى }

(۱۱۰) (اولا) متعدد قوللرى وسائر اقسام متنوعه

عسكريه نك هر برينى يوروده بيتلك ايچون بوللرى

واوزاقلغنى واحوالنى ودوزه ديله جك محمللرني

وزمينك كسيمنى ومرورى سهل وياخود مشكل اولان

پكيدلرى تجسس وتحقيق ايتك

(ثانيا) كرك واقع اولان هجوملرده بربرلرني محافظه

ايتك ودشمن طرفندن مقاومت وياخود نخطي

ظهورنده طيانه بيتلك وكرك كرى يه چكملك لازم

كلد كده دشمن قورقوسندن عارى وسالم بولنق ايچون

متعاقبا طولمسي لازم كلان موقعلرى وقتيله انتهاب

وتعيين ايتك

(ثالثا) دشمنك بللى باشلى وياخود اطرافى مترسلى اولان

قره غوللرينك موقعنى وايچننده بولسان قوه

(عسكري)

عسکریه سی و طوتمش اولدیغی موقعلرک کسیمی
و محافظه ضمنده اولموقعلرده انشا اینش اولدیغی
استحکاماتی و اولمحارره یقلاشمک چاره سنی و یا خود
نه کوجلکلر اولدیغی اکلا بوب واقف و آگاه اولماق
(رابعا) الحاصل هر بر موقعده دشمنک قوه عسکریه سنی
ممکن اولدیغی مرتبه نخمین ایدوب خارجه چیقارماق
خصوصلرندن عبارتدر

(استکشافات مخصوصه یه کیلر مأمور اولدیغی)

(۱۱۱) استکشافات مخصوصه نک اجرایی قنغی
غرض و مقصده مبنی ایسه اکا کوره اقتضا
ایدن ضابطانک ارسال لازم کله جکندن یارکان
حریبه و یا طویچی و یا خود استحکام ضابطی
تعین ایدیلور و ایجاب ایدن تعلیمات مخصوصه لری
دخی قوماندانلری طرفلرندن ویریلور و بو خدمته
مأمور اولان ضابط دخی هر قنغی لوانک قره غوللرینی
ایلری کچه جک ایسه اول لوانک میرلوا سته
مأموریتنی خبر ویرر و مومی الیه میرلوا دخی دشمنک

احواله وزمینک کیفیتلرینه دائرکنندینک بشقه جه
جانب و تحصیل آیمیش اولدیغی معلوماتی آکا
اشعار و بیان ایلدیکندن صکره آنک معیننه تعیین
ایده جکی نفراتی اول سمتره نصب اولنده جق قره غوللره
کوندرجکی نفراتک پیندن انتخاب و تعیین ایدرکه
بکلیه جکلری یرلی اولجه طایمیش اولدر

دشمنک زیرضبطنده اولان بعض موقعلرک اهمیت
جهتیه اکر دشمن قره غوللرینی اولوقعلردن جبراطرد
ایدوب ضبط و تسخیری لازم کلدور ایسه ارکان
حریره ضابطی اردو قوماندانی اولان ذاتدن
بالاستیدان مشارالیهک رأیی منظم اولدقجه هیچ
برنوع حرکنه مباحثرت ایده مز

(ارچنجی باب)

{ استکشافات تعرضیه و استکشافات
تعرضیه دن مرام و مقصود }

(۱۱۲) استکشافات تعرضیه دن اصل مقصود

دشمنک مجموع موقعه و پاخود بعض مقتضی ملارینه

(کرکی)

کری کی واقف واکاه اولق وقوه عسکریه سنی
 ومحافظه یه قیام ایتک ایچون مالک اولدیغی
 مهمات و ذخیره سیک مقدارینی بیلک ماده لرندن
 عبارت اولوب اشبو استکشافات تعرضیه
 اکثر زمانده یا حقیقی هجو ملره و حتی جسیم محاربه لره
 بر مقدمه مشابه سنده اولاق اوزره و یا خود
 بر کوشش نیتنه مبنی اجرا اولنور الحاصل هر حال
 و کیفیتده استکشافات تعرضیه نک نتیجه سی دشمن
 قره غولارینی کری یه چکدر مکده اجبار ایدوب حتی بعضا
 بتون عسکرینی میدانه چیتارمغه مجبور ایتک نیتیه
 اردو سیله محاربه یه طو اشمغه دخی منتج اوله بیلور
 { استکشافات تعرضیه کیملرک }
 { امر و تنبیه یله اجرا اولدیغی }

(۱۱۳) استکشافات تعرضیه مجرد حرکات و ترتیبات
 سفریه دن معدود اولوب انجق نتیجه سی اکثری
 مصمم اولان سبب تعیینی کی چیتایوب بعض ثمره
 اهمه پی موجب اوله بیلدیکندن اشبو اموریت یا لکنز

از دو قومانداری ارلان ذاتك تنبيهيله تعيين اولتود
ايسه ده سار قول قوماندان عسكرى ارلان پاشا لر
دخی كندی باشلی باشلرینه حرکت ایلدكلى حالده
ويا خود مسؤلینك بسط ویسانده ترد داری
جائز اولمیان بعض کیفیات اهمه وقوعنده اشبو
مأموریتك تعییننه مأذون اوله ییاورلر

(در دنجی باب)

(استكشافاته دار ارلان انهار)

(۱۱۴) بهر استكشافات عقینده تحریرا بر قطعه
تفریر ترتیب و تقدیم اولمق لازم كلكله اشبو تقریرك
سبك و عبارته سی واضح و اصطلاحات مغلقدن
عاری اوله رق محقق و صحیح املق ازره قلمه آلنور
ومذکور تقریری ترتیب ایدن ضابطه كندی كوزیله
كورمیش اولدیغی خصوصاتی بشقه و مسموعاتیه
صحتی تحقیق ایده ییلسدیكى روایاتی بشقه املق
ازره بریزدن فرق ایده رك کیفیتی مخصوصجه انهاسنده
درج ویسان ایدر

(استكشا)

استكشافات مخصوصه و تعرضيه ايچون ترتيب اولنان
تقريردن ماعداراضنيك كيفيتني و رشمك ترتيباتي
و موقع محافظه اتخاذ ايمش اولديغي محملري كوز
تخميني له خريطه رسمده چيزيلوب مارالذكر
تقريرايله برابر تقديم اولنور

﴿ اُون بَرْنِجِ مَقَالَه ﴾

(چاپوچیلرو جانبدارلرک بختی)

(چاپوچيلرك ترتيبي وتعيين اولغىلىرىنىڭ مىراسى)

(۱۱۵) چا پوچى عسكردن عبارت اولان قطع دلك
حركتلىرى بجر داختيار اولنان اصول محاربه نك نوعه
ومحل معركه نك كيفيتنه موقوف اولوب اردو قوماندانى
اولان ذاتك ترتيبات سفریه سه داخل اولدقلرندن
بونلر يالكنز مومى اليه طرفندن تعيين اولنه ييلورلر
چا پوچى وجانبدار قطع لرينك ترتيب وقوتلىرى
اجرا ايدى جكلرى مأمور يته وتحمل ايدى ييله جكلرى
كوجلك ومشفتلره وطولا شه جكلرى مسافه يه
ووقت مأمور يتلرينك على التخمين امتدادينه

کوره اولور اشیبو منفرد و مفروز قطعه لری ترتیب
 و تعیین ایتکدن اصل مرام اردونک جناح لری نی
 اوزاقدن کوزتمک و کافه حرکاتی محافظه و حمایت
 ایتک و دشمنی الدائق و اختلاط و مخابرانسه رنجیده
 وجفا ایدرک خلل و یرمک و اوالا تلیرینی و تاتار لری نی
 و درون مملکت ایله اولان مکاتبه سنی اله کتورمک
 و انبار و مخزن لری نی یا کلیا تخریب و یا خود تخریب لری نی
 اخافه ایتک و بعض قره غول موقع لری نی و مهمات
 و ذخیره و سائر آغزلق عربه لری نی اوروب ضبط
 ایتک و یا خود هیچ اولما یسه بونلری قطعات
 مفروزه ایله محافظه ایتکده دشمنی اجبار ایدرک
 آنک حرکت و عزیمتی ممکن مرتبه عوق و نأخره
کرفتار ایتک خصوص لرندن عبارتدر اشیبو
 مفروز قطعه لر بر طرفدن دشمنی بو وجهله یور یوب
 حرکات لری نه ثبات و اذیت ایتکدن خالی اولما یکن
 طرف آخردن دخی دوست مملکتنده اهالی یه اعتماد
 و اطمینان تحصیل ایتدیره جک و دشمنی مملکتنده اهالی یی
 (خافه)

اخافه وانا عتده طوته جق طریقلك هیچ برینی مسامحه
 ابتزلر وقت و حاله کوره کاه نأمین و کاه بیحضوریده جک
 بعض حوادنلر نسر ایدوب اکسزین نأ مول ازانسان
 سمترده کورغلیدر لر شویله کد فوتلری تقدردر و غیر
 منتظم عسکرمید ریو خسه ایلری قره غولیدر
 نه اولد قلرینی فرق و فہم اینککه هیچ بریکسنه مقتدر
 ارالہ مید بومقوله حرکاتریغما ایچون واقع اولان ارفاق
 تلک محاربہ لک مجموع حرکاتلرینی شامل اولدیغندن
 بوما موریتده بولنا نلر آجق کوز لیلک و اغزی پکلک
 و کسکبئلک و چویکلککه محتاجدر لر چا پوله تعیین
 اولمان ضابطہر نوع مخاطرہدن قوریتله بیلمک ایچون
 کوجی قوتی یتشه مید جک وقعہ و حرکتی حیالہ
 و یا خود جرئت و جسارت ایله اداره اینککه مجبور
 اولدیغندن مذکور ضابطانہ پیا جغنی در عقب
 قرار لشدیروب هنر و شدت ایله اجرا اینک ایچون
 لازم کلان تجارب سفریہ به و درایت و تعمق عقلیہ
 مالک اولمیدر چا پوله کوندربلان قطعہ لر بعضا اقسام

متنوعهٔ عسکریه دن عبارت اولور ايسه دخی سوارى
 عسکرى سرعتلى يورويش-لرايله پک اوزاق محلايه
 چا پوجق واروب دشمنى بهمهغه وآکسزین اوزرينه
 هجوم بر له يينه ضرر سزجه کرى به چکلمکه مقتدر
 اولد يغندن بومقوله خدمت بالتخصيص خف-يف
 سوارى به عائد اولمشد

{ چاپوله مأه ورايان ضابطلرک }
 { حزم واحتياطه رعایت-لری }

(۱۱۶) چاپوله کوندربيلان ضابط اکثرى کيجه وقتنده
 بوله چي-قبوب کوندزين بعض مستور ومحفوظ محلايه
 کيزل-سنه رک اکل-نور واطرف-نه کوچک قره غولار
 ونوبتچيلر طاغيدوب انلری پک اوزاق يعنى کندی
 اوزرينه کل-سنه بيله جک يول اغزلرينه قدر کوندر
 وهذکور ضابط زیر قومانداسنه احاله اولنان عسکرى
 کمال نظام وانتظام اوزره طوتوب انلرک طور و مساکنى
 مجرد اما اينک قلوبى جلب ايد جک وجهه اويدرمغه
 سعى وغیرت ايدرک اهاالى يي کنديسنه دوست
 (وغير)

وغير تنگس ايد نمک ايچون لازم کلان وسا ئلک هيچ
 بر بنده اهل و مسامحه ايتز کرک اهل ايله کير ليجه
 خبر لسه رک و کيرک کير لي مأمور لر کوندره رک بونلرک
 واسطه لريله تحصيلي لازم کلان معلوماق جلب
 واستحصال ايتکدن خالي اولمز

چاپوله تعيين اولنان مذکور ضابط قصبه و قريه لر دن
 چکمه اجتناب ايدوب اکثري حقيقتي را حت
 و قولاي اولان طولاشقلى دره لر و اورما نلر دن
 و تنها چفتاکلر دن چکمه کي ترجيح ايدروا کر مسکون
 يزلر دن چکمه مجبور اولورا يسه اوللا اورته لغی
 کرکي کي نجسس و تحقيق ايدوب اويله بکروا کر
 قريه لر دن ذخيره و علف و شعير آلمغه مجبور اولور
 ايسه دائما معيتمده موجود بولنان عسکر
 و حيواناتک مقدار دن زياده طلب ايدوب مارا لند کر
 ذخيره ي قريه نك طبشار يسنه کثور ملر ني تنبيه
 ايدروا کر قريه لر ده مکث واقامت ايتکمه مجبور اولور
 ايسه اطرفه هاسوس لمر کوندر وب حسب الاقتضا

(۱۹۰)

وَجُوه اِهالى يى رهن طريقيه اليه قودىغىنىدىن ما عدا
اِهالىنىڭ طئىرە ايله خبرلىشىملىرىنى منع ايتىڭ ايچون
اقتىضاسى وجە، ازىرە قرە غوللىرى تەيىن ايدىرىمىز كۆر
ضا بىلەن مۇندە بولدىغىنى وياخودىمىز ايسە
موقع وندىنى دشمندىن كىزىمىڭ ايچون لازىم كىلان
احتياطلارە رعايت ايدىرىمىز اكر اوشىق ايجاب
ايدىرايسە بىلە كىندىسىنى طائىغە رەمەيتىندە اولان
فەئەسنىڭ قوتى تۇخىمىن ايتىرىمىز مەكە وقت وىرىمىزىن
همان كىل سىرەت وشدەلە دشمنىڭ اوزىرىنە ھىجرەم
ايدىر انجىق نەتىجەسى مشكوك كورىنان وياخودىمىز مقصود
ومىرامىدىن كىندىسىنى دورايتىمىز مەكە موجب اولە بىلان
مىمار بەلە قىيام ايتىمىز اكر تىرى وآنسىزىن يولنىڭ
اىتقائىنى تەبدىل ايدىر چاھولە كوندىرىلان بىر ضابطە
بىر پوصوقور مەنە ما مورايدىغىنى خالەنە طرفە
كىدە جىكەنى وندە نەتەندە اولدىغىنى كىل دقت واهىمەلە
كىتمە ايدىرىمىز دشمنىڭ قوتى و قوندىلىرى مىللىرى
وقرە غوللىرىنىڭ موقعلىرىنى تەحقىق ايدىرىمىز (ودوما)

ودوما نلی وپک صیبق هوار داتما پوصونک نتیجئ
 مراننه مساعد وبونلرک استحصا لئه بغایت موافق
 اولد یغندن قطع نظر اکر دشمن کرکی کبی تقید
 وبصیرت ایله کندیسنی قرر مقده اولمز ایسه صباحه
 قرشو پوصو قور مق اوقات سائر دین مر بحد
 اچا بوله کوند ریلان ضابط اردو قوماندانی طرفندن
 کندیسنه ویریلان خفی امر لری و ما موریتنک
 مقصود ومدتی وارد و ایله ملاقات ایده جکی متعدد
 محملاری معینده بولسان ضابطه تفویض وتود یع
 قلمق ندا بیر عاقلانه ایجا بندندر

(قولا غوزلرک و جاسوسلرک استخدا ملری)

(۱۱۷) چا پولجیلر اکثر یا قولا غوزلر و بعضا دخی
 جاسوسلر قوللننه مجبور اولورلر

قولا غوزلر ق خدتیچون داتما درایت لو کیمسنه لر
 و بالخصوص آوجی و چوبان و کورجی و اودینی
 و قیر بکچبسی و قوریچی و سائر بوللویوللری و ارمانلری
 و دره و دپه لری کزمش یورمش ایونپان آدم لری
 انتخاب اولورلر

اشبهو کیمسند لردن بعضیلرینی طوتوب بشقه بش
تفتیش و تجسس ایتد کدنصکره تقریرلرینک بربریند
مطابق اولوب اولمادیغنی تحقیق ایتک ایچون انلر
یوزلشدرملک تداییره مقوله دندرا کر یا لکنز بر قولاعو
اولوب دیکری بولنمز ایسه انی بالترجیح ایلری قره عو
ایله برا بر یورتک لازم ایسه ده آنک کوز دلمسچوا
ایکی نفر مأمور تعیین قنوب مجرد انلرک اراسند
یورددیلور و اقتضای حالده مذکور قولاعوزا
حقننه خنف و شد تله معامله اولنور و بعضایله بغله نود
مکرک دیده بان و صاتیجی مقوله لری کیمسند لمخصوص
بجاسوس سلق خدمتنده بولنمغه یارلر و بعض کرا
دخی انلری کوز تمک اوزره مملکتک لساننه آشته
امین و درایتلو بر کیمسند انلره ترفیق اولنه ییلور
(آغزلق و ذخیره عربهلرینی اوزمق صورتی)

(۱۱۸) آغزلق عربهلرینی اوزمق ایچون بالترجیح
یا آرام یرنده ایکن و یا قوناق محمله اینرکن و یا خود
حیوانلری صولمغه کوتورلمش ایکن وقتک فرصتی
(قولالمیدر)

(۱۹۳)

قولله ايدريء كذا مار الان كر عرب لبر اعا جلق محلسه
بر طاريوله كير مش ايكن ويا خود بر يوقوش چيقار
ايكن انري اوره جق بغايت مساعد و قندر آغر لوق
عربه لرني اوره مغه مأمور اولان بر قععه مفرزه
مجرد سوار بدن عبارت اولوق لازم كلوب انجق
نتيجه غلبه به مظهر اراق ايچون انلره بر مقدار پياده
دخني ترفيق اولسه فائده دن خالي اولمز

اشبه مأمور يتده بولنان ضابطك اول اهتمام و تتيدي
مذكور عرب لره ترفيقا تعيين اولنان عسكري
طاغتمه منوط اولمغله معينده بولنان قطعه نك
بر قسمي دشمن عسكركله مقابله ايدر كن ديكر قسمي
عربه لري اشغال ايدوب قسم آخري دخني احتياطه
اليقو مليدر و آرجيلرني بولك ايكي طرفنه طاغدوب
باركير لرك قوشو ملرني كسدر كه جهد ايتدر مليدر
وكريده بولنان عرب لرك ايلر بله سنه مانع ولنه يتك
ايچون ايلريده اولان عرب لري ضبيد ايدوب بول
اوزريه آقري وضع ايتك لازمدر

اگر عرب به قوناق یزنده قونمش اولرد ایسه برطرف
 سواری عسکری اطرائنی قوشادوب دشمن عسکر
 اشغال وائلحدان اوزا قلندرمغه چالشورکن طرف
 آنخردن پیاده عسکری عرب، لرك محافظه سیچ
 قالمش اولان عسکر ایله محاربیه طوتشوب اعو
 ایله عرب لرك التذن کچه لرك ادرته لینه صوقولماید
 اکر سواری عسکری یالکز بولنوب دشمن دخی بوزله
 یوز طوترا یسه پیاده نك کوره جکی خدمتی اجرا ایما
 ایچون بر مقدار سواری بار کیرلردن اینسوب پسا
 اولردن و اشبو عرب به لرك مقداری کلیتاً اولو
 ایسه محافظه سینه دأ مور اولان عسکر ک قوت
 تقسیم ایدر لک طاغده بیلک ایچون مجرد وار قوت
 انلرک مرکز ی اوزرنه صرف ایتماید

اشیای مهمه ایله شمول اولان عرب به لری اوزرق ایچوا
 ینسه بالترجیح عیبی اصول استعمال اولنوب ضربه
 موفق اولاندقدن عسکر اسبوا لازمی عرب به ل فوشلر
 اولان بار کیرلرک مقداری اتر یله رق نصفه برابرد

(عرب ل)

(۱۹۵)

عربہ ل احراق بالنار اولنور کرک اسرانک و کرک
حوله حیوانانک نقلیچون تعین و ترفیق اولسان
عسکری اور مغہ بنہ عینی اصول استعمال اولنور
ایسہ دخی وجه مباشرتی اسهل طریقہ استحصال
اولنور

(اخذ غنایم)

(۱۱۹) چابو جیلرک اخذ ایلدیکی اشیای غنایم
کندیلربنہ عائد اولغله مذکور اشیای فی الواقع
دشمندن التمش اولدیغی تحقیق ایدرایسہ اردو
قوماندانک امریلہ قرار کاهنہ کرتوریابوب ارکان
حریسہ ریسمی و عمومی اردو دفتر داری یا خود
محاسبہ جی و اگر ممکن اولور ایسہ چاپول ایدن
قطعه نک ضابطہ و کوچک ضابطلری مواجہہ رندہ
مارالذکر اشیانک بہاری تقدیر و اولوجہلہ بیع
و فروختنہ مباشرت اولندقد نصکرہ اکر اول
قطعه هنوز طائرہ دد بولنور ایسہ اشیای غنایمدن
حاصل اولان مبلغ وزنہ دارہ کوندریابوب اولدخی

اقتضای و جهله تقسیم ایدر
اگر اشیای غنیمه بر قلعه به کوندریا و رایسه اشبو
قلعه نك قومانداری ارکان حریبه رئیس اولان ذاتك
یرینی طوتوب اكا مخصوص اولان مأموریتی اجرا ایدر
اسلحه و مهمات حریبه و ذخیره اشیای میریه دن عد
اولمقله و جهل من الوجوه یا فروخت و یا خود تقسیم
اولنه مزبو مقوله اشیای دشمندن اخذ اید نلره
بر مقدار عطیه و یرمك لازم كل كلكه مبلغ مذکورك
مقداری اردو قومانداری طرفندن تعیین اولنور
اشیای غنیمه دن بش حصه سی بیوك ضابطلره و درت
حصه سی یوزباشیلره و اوج حصه سی ملازم اول
و ثانیلره و ابکی حصه سی کوچك ضابطلره و بر
حصه سی دخی اونباشی و نقرا ته عا ند اولمق اوزه
تقسیم اولند قد نصکره اشیای مذکور نك اخذ
و استصالی خصوصنه تعیین قتلان چا پولجیلر ك
قوماندانی بولنان ضابط کندی رتبه سنه عا ند اولان
حصه دن ماعدا التي حصه دخی زحمتیچون آلود
(و اءوال)

واموال غنیمه ایچنده اگر اهاالی بلده به متعلق بارگیر
ویا خود ساثر اشیا بولنور ایسه در عقب اصحابنه رد
اولنور اشبو ترتیبات مختلفه اشیا ی غنیمه اخذینه
مأمور اولان هر قنغی بر قصه مفرزه حقنده جاریدر
(* اون ایکنغی مقاله *)

(یوله مشی و عزیمت)

(ترتیبات عمومی)

(۱۲۰) حرکتک مقصودینه وزمینک کیفیتنه کوره
یوله کیمتک نسامی و یوریه جک قوللرک عددی و بهر
قولی قنغی صنف عسکریدن ترتیب ایملک لازم کلدیگی
تعیین اولنور

قوللرک عددی ممکن هر تبه تکثیر ایملک لازم ایسده
عددی آرتورمق ایچون پک ضعیف قالما دلرینه بغایت
دقت و احتیاط ایروب بیدلرنده لازم کلان مسافه شویله
اولمیدرکه مارا انکر قوللر بربرایله مخابره و اقتضای
حالده بربراینی محافظه انیمکه و حسب الایجاب سهولته
ینه بر محله جمع اولمغه مقتدر اوله بیله لر

و خصوصاً مشروحیه بناء دخی قول قوماندانلری
 کندولرینه ویرایش اولان تعلیمات مخصوصه دن بشقه
 دیگر قوللرک استقامت و قوتلرندن و صورت ترکیبلرندن
 کسب معلومات ایده رک اکا کوره حرکت ایتاید لر
 (بیشدار و دمدازیانی)

(۱۲۱) بیشدار و دمدار اکثری عساکر خفیفه دن
 عبارت اوله رق اولرک قوتی و اقسام متنوعه عسکریه نک
 قنغی قسمندن ترتیب اولغی لازم کادیکی زمینک
 کیفیتنه و دشمنک موقعنه قیاسله بولند قلری موقعک
 اقتضا سنه کوره تنظیم اولنور اشبو قره غوللرک
 مأموریتی فقط متعلق اولد قلری الایک حرکتلری
 سترایتمک و اردو قومانداری طرفندن اقتضا ایدن
 ترابیلر کورنجیه قدر دشمنی الیقومغه مخصوصه صدر
 دمدار دائمی قولک باشنده یورو و یسوب اگر عسکر
 یان طرفله یوررایسه اولدخی اجرا اولنان حرکتلری
 سترایتمک مخصوص اولان موقعلرک ضبطنه تعین
 فلنور

(اکر)

اگر زردی در کار او لورا یسه به وضاحت کام باو کاری
دخی ماراند کردم اداره ترفیق اول نور

(عزیمت ایچون چالانان ترنپته و بوری اشارتلی)
(۱۲۲) اردونک عزیمتی لازم کلد که یوله چیمزدن
برساعت اول اردو کا هه طوبلنق ایچون جمعیت
اشارتی چالانوب هر برالای یوله چیمزه جکی وقول
نظامنه کیره جکی آنده یوقلمه اشارتی دخی چالنور
سواریده آته بنگ بور بسندن برساعت اول اکثری
حاضر لنق اشارتی چالنور

برالای یالکزجه عزیمت اینک لازم کلد یکی حالده
بالاده ذکر اولان اشارتلیک یرینه الایه مخصوص
ازلان آرش هوا سی چالنور فقط سوارای الایری
کندی بیدلرنده بروجیه مقاوله بعض اشارات
مخصوصه تعیین ایدوب معتاد اولان اشارتله ضم
و علاوه ایدرلر

برخی اشارت ایله یوقلمه اشارتی یننده طلیح طالقنی
و ادوات سائر بی طوبلدوب نفلار بنده مأمور اولان

(۲۰۰)

ضابطه‌ها را تماماً تسلیم ایالت و عرب‌های یوگادوب
تخصیص اولیان محله برلشدومک اوزره کوندومک
خصوصاً صلیب ضابطه‌ها را دقت و اهتمام ایدرل و عسکرک
حرکت کردن دشمنه سر رشته ویرانمک ایچون مطبخ
آتش‌های سوندروب قولبه و صمان مثل شیلره آتش
ویرانمکده صاف‌های تکیه‌ها کیداتنییه ایدرل و سوار
ضابطه‌های باقی قلان صمان و غنی طوبی و دوب دمت
باغ‌های لر عزیمت کوندومک ممکن ایدرل عسکرک
شوریسی بوله چیه، زدن اول ویرانمک

(عموم اشارتی)

(۱۲۳) دشمن اوزرینه فجأة یوروک لازم کلد کده
بیادده طابور ترنیتسی و ششمانه ده جمعیت یوریسی
و سواریده حیوانه بنگ یوروسی چالوب اشواشارنده
کرک پیاده و کرک ششمانه‌چی و کرک سوار ی عسکری
در عقب ایدرل کاهک و یاخود قوناق محلتک ایلر بسنده
ترتیب و تنظیم اول نورل و طویچی بلوک‌های مربوط
اولد قلی دیگر الایلر ایلر حرکت ایدرل
(طوبی‌ها)

(۲۰۱)

طوپلره دائر ازلان دیکر عربیه لر و فشنگ قیاقاولری
و خسته عربیه لری قولک آردیصره بوردرلر و سائر
آغریلق عربیه لر دخی دمدارک تحت محافظه سنده
اوله رق بوردرلر

(سوارسک عزیمتی)

(۱۲۴) سوارى به کوره بورویشنی پیادهک خطوه سنده
و کندیسنى بر طار بوغازی مرورايدن قوللارک
اوز نلغنه ایدرمق لزومیتی بغایت مشکل بر کیفیت
اولدیندن دشمنک تعربی انجاب ایتدیکجه اشبوایکی
قسم برابر بورودلمز

اگر سوارى عسکری باشلی باشنه اوله رق دشمندن
اوزاق بولنور ایسه بورویشک اصولی قولک باشندن
کریسنه قدر برسیاق اوزره حفظ از لئق وزمینک
مساعده سی اولد قجه سرعتی یورویه ییملک ایتچون
هر برسوارى الاینده و ممکن مرتبه هر برسوارى
بلوکنده بورویشک اصولی قولک باشندن تعیین
اولنور اشبو ترتیلر مجرد قنغ منازلی تعجیله بروسایله

(۲۰۲)

اولدېغندن سـ واري عسكري هر نوقت كيديله چك
يوللرك كـيفيتى نجه سـ برله بواصوله موافقت
ايدە بيلە جكنى تحقيق ايدرايسە بار كيرلى زياده
راحتلندرمك ونعل وساثر نقصان ازلان طاقلىرىك
اكائنه تقيد وائتمام ايدە يىلك ايچون بواند قلىرى
قوناقدن عزيزلىرىنى نجيل ايتامليدرو يوله چيقە جنلىرى
آندە باشلقلىرىنى طاقوب حيوانلىرى باشلقىلە بكتەمكەن
صاقليدىرلر

(ائىلى راهده اجرا اولئان يوقلـمـلـر)

(۱۲۵) سـ واريدە يوز باشلىرو كوچك ضابطلر
تركيلىك تنظيمە بالنفس دقت ونظارت ايدىرلر
كرك پياده وكرك ششمانه جى وكرك سواريدە
بيوك ضابطلر و يوز باشلىر ائىلى راهده يوقللىرىنى
اجرا ايدىرلر اولكى ارا كاهه وصوللندە مارالدى كر
ضابطلر نئاممىز قونلىش اولان البسە و طاقلىرى
دوزلدوب و بار كيرلرك اوزلىرىنى يولورنجه
رلشدرتمكە و قولللىرىنى چكدرمكە وبوئەللىر سـ
(خدهلىرى)

(۲۰۳)

خدمت‌لری اجرا ایتدرمکه مقید اولودلر و چاتد لری
وترکیلری صقیجه صقیجه یوقایوب یکر نکک اصولندن
خارج اولان اشیایی ترک ایدرلر
(انهالریانی)

(۱۲۶) عسکرک جمعیتی ائنا سنده میرالایر انهالری
میرلوالرینه شفاهه تقریر ایدوب وقوع بولان
تبدلاتی حاوی سلاح ائتده موجود بولنلر
بالاجال برقععه جدولنی تقدیم ایتدکن صکره
میرلوالر دخی اول انهالرک عینی فریق اولان ذاته
تقریر ایدرلر

(محل اجتماعک تعینی)

(۱۲۷) طریق عام وطریق مخصوص و ناسک آمد
شدینه خلل ویره ییلن برلری و سائر بوملار و اولان
محللری اکرممکن ایسه محل اجتماع نخاذ ایتدکن
اجتناب ایتلیدر

فریق اولان ذاتلر الایلری قرش وایق اوزره
ارکان حریره ضابطلرندن برینی اولجه محل اجتماعه

ارسال ایدرلر مفروز بولغان لوارل ویاخود الایلر محل
مذکورہ کذا لک برر ضابطہ کوندورلر پیساده
وسواری عساکری محل اجتماعه واصل اولدقلرنده
اکر کندیلرینه آخر وجهله امر وتنبیه اولنما مش ایسه
بولنلر صف حرب نظامنده کندی صرہ لریخی اخذایدوب
بناشق قول نظامنده طوررلر واکرطوپلر و عربہ لر
یول اوزرنده قالورلر ایسه انلری قولک ایکی یانلرندن
بریسندہ برصرہ اوزره دیزوب قولک اولبریانی عسکرک
مرور یچون خالی براغیلور

متعدد الایلرک عساکری بریولدن کئیده جک
اولدقلری حالده رتبہ جهتبله انک ییوک رتبہده
واکر جله سی هم رتبہ بولنورلر ایسه قدم جهتبله
انک اسکی اولان ضابطہ انلرک یوله چیقہ جقلری ساعتی
تعین ایتک خدمت مخصوصه سندن اولغله هر بر
الایک مأمورینده دائر الدیغی امرلرہ کوره انک عزیمتی
قعی بین ایتکدن و بویا بده موقعی محتمل اولان عوق
ورتأخیردن ضابطہ مذکور بهمہ حال مسؤل اولور
(عزیمتک)

(۲۰۵)

(عزیمتک عدم و تأخیری)

(۱۲۸) امر لرك اجرا سنده . قطعا تاخير جائز
اولمديغدن اكر بر فریق یا میرلوا و یا میرالای و یا خود
دیگر رتبه ده بولن ان هر قنغی بر ضابطه عسکرک
عزیمت ایده . جکی وقت باشی او جنده . بولمز ایسه
انک آلت یاننده اولان ضابطه عسکری بلا تاخیر
یوله چیقارمغه مسارعت ایدر

{ قوللرك باشنده بالطه جیاق }
{ وشاخصلق خدمتی ایفا ایدنلر }

(۱۲۹) قوللرك یوریشنی تاخیره سبب اولان مانعلری
تسویه ایتک ایچون استحکام عسکرکدن و یا خود
الایه مربوط اولان بالطه جیلردن بول اوزرنده کائن
مانعلری دوزلتمکه مخصوص اولیق اوزره تعیینی
ممکن اولان مقدار بالطه جیان هر بر قولک
ایلری سنده بوررلر و اشوبو بالطه جیلره اقتضای
حالده معاونت ایتک اوزره اهلیدن و یا پیاده
عسکرکدن لزومی مندراری نفرات دخی ترفیق اولنور

اشبهو بالغه جیان قطعه سی ایکی طاقه تقسیم اولنوب
 برنجی طاقم اول باول تصادف ایتدیکی مانعک
 تسویه سنده مشغول ایکن ایکنجی طاقم دیگر مانعک
 تصادفنه دکن ایلری یه طرغری یوردرو استحکام
 ضابطی و بولمادیغی حالده بو خدمته تعیین وتخصیص
 قدنان دیگر برضابط لازم کلان خدمت لری تقسیم
 وتوجیه ایدر

کریده قلمش اولان نفر لره و عمر به لره کیده جک لری
 یولی کوستر مک ایچون اگر چتال یوللرک اغزلرینه
 ارکان حریره ضابطلرندن برضابط براغلامش
 اولور ایسه قولک انک کریسند اولان الایک
 قول اغلارندن بری اشبو چتال یوللرک اغزلرینه
 اشارت اولق اوزره براغاجه اکین صابی یا خود
 کسیک داللرباغلا درق طوغریله جق لری یولی
 تعیین ایتککه مأمور اولور کیجه وقتنده یوله کیدرکن
 فنا وتهلکه لی محملاری کچرکن درایتلو بلوک امینلرندن
 ویا خود ارباشیلردن بعضیلری انتخاب اولنوب
 (شاخصلق)

(۲۰۷)

شاخصلق خد متنه تعیین از نورل واشـبوشاخصلر
محل مذکورى مرور ایدنجیه قدر طابوردن
طابوره ایلقی از زره بربری آدیصره دکشلورل
(اثنای راهده لازم کلان نظامات)

(۱۳۰) یولده کیدرکن تفنک آتمق و طور و آرش منهلو
قوماندار اینک بالکلیه ممنوعدر

نفرات ایرملرینه و قیوباشلرنده یا نکزجه اکلرینه
ممکن مرتبه آزرخصت ویرلـدیـکـدن عـسـکرک
عزیمندن ازل جـله سـنک مطره لینی طولدرتمق
لازم کلور

عسکری قریه لدن پکر مکدن اجتناب اینک
لازم ایسه ده بهمه حال قریه دن یکمهک مجبوریت
حاصل از ادینی تقدیرده هیچ برنفر کندى صرد سندن
چیقماغه ضابطلر بغایت دقت ایدرل

دمدار قره غولندن ماعدا قولک الک کریده کی
الایندن برقطعه دخی افراز اولنوب آکالدى الاقتضا
هربرالایدن بعض کوچک ضابطلر دخی علاوه برله

اگر اردو قوماندانی طرفدن تنسبب اولنور ايسه
 كرى يه قالمش اولانلرى طولمغه امور قنور واسه
 قطعه عسكرى به چقور يوللرى و چقتلك و قريه لرى
 يوقليوب كرك يغما ايچون طولاشان و كرك اجراى
 نهمت اوزنده اخذ اولنان نفراتى اليقويه رق
 نهمتلرى ديوان حربده رؤيت اولنه جقلرى
 ژاندرميه نهمتلرى حزنى اولنلرى متعلق اولدقلرى
 الايلرينك قره غرلنه تسليم ايدر
 باركيلرى اعلمق ايچون كرى به راققدن اجتناب
 ايدوب نعلمز اولان باركيلر كى ممكن مرتبه جيله سى
 بر نعلبنده طولمليوب كوچك ضابطلردن برك
 نضارتنه احاله ايلمق اوزره اوزرلرينه تعيين اولنور
 كيجه وقتنده اكر قرانلق و يا خود يوللرده كوچك
 سبيله يورمنك اصولنه خلل كلمك واقع اولور ايسه
 اشبو كيفيتى خبر و يرمك ايچون هر برطابورك اردنجه
 قون اغاسينك معيتمده اواق اوزره برنفر ترينه
 و يا بوردى تعيين اولن دىغى مثلاى هر بر سوارى
 (بلوكك)

(۲۰۹)

بلوگك اردنجه دخی بر بوری براغیلور و بواشارتار
الایک کریسندن ایلریسنه قدر هر برط بوردن تکرار
اولسور

{ اثنای راهده جهله سنی برلکده برسیاق اوزره
یورتک اصولک وقایه سی خمنده قوماندان
باش لارک و سائر ییوک ضابطا تک تقید لری }

(۱۳۱) قوماندان باشلار و سائر ییوک ضابطان
اثنای راهده عسکرک مشی و حرکتی تعیین اولان
نظام اوزره اولدیغنی وینلرنده لازم کلان مساندنی
حفظ ایتکده اولدقلرینی بیلک ایچون صقجه صقجه
طوروب تحقیق ایدرلر و وقت بوقت قولک کریسنه
ضا بطلر کوندر و بونلر عودت لرنده هر نه وجهله
تقریر ایدرلر ایسه مشارالیه دخی یوریشک اصولی
اولوجهله تنظیم ایدرلر

اگر اردو قوماندانی اولان ذات قولی سرعتلی
یوروشک مراد ایدر ایسه اشبو حرکتی جمیع بلوگ
ویا طاقلر دفعه بروقتده اجرا ایتک ایچون میرالایلره

آرجه خبر کوندر رحتی قوما ابر مشار آلیه بو باند
 مخصوص بر ترنیده و یا بر بوری اشارتی تعیین ایدوب
 اشبو اشارت طا بوردن هر بر طا بوره بشقه بشقه
 تکرار ائلور جسمیم بر قولی طا بر پکیدن پکر مک
 ایچون ائلور لک بوییدی اوز انغه مجبوریت حاصل
 ائلور قدده اردد قوماندا نی اولان ذات میرالایله خبر
 و یروب انلردخی پکیده یقلشد قلرنده طا بوردلی
 بتون بتون قول ینا شد ررل و هر بر بلوک و یا خود
 طا قلممکن ائلور بغی قدر ینا شوب بوریشلرینی
 سرعتلندیره رک بربری اردد بصره پکیده کیررل
 و قولک باشنده ائلان طاقم و یا خود بلوک پکیدلی
 پکد کدن صکره ینا شق قولک صیغمنه لازم کلان
 مسافه نی براغه جق میدان قدر ایلری یورد کده
 طور وب انکریده کی طا قلمر پکیدن چیقد قدده
 انلری اکلندر مکه مجبور ایتمک ایچون ینه حرکت
 مباشرت ایدرل

و ایدیه هر بر بلوک قوله واصل اولمق ایچون

(بوروشنی)

(۲۱۱)

یو ریشی سرعتلندر مزدن اول اصلی اولان بول
نظامنی طاقیق لازمدر اگر دشمنك اوزاقلغی
مساعده ایدرایسه طا بورلر پکیدك کریسنده
وایلریسنده قول یناشد قد نصکره تفنك چاترل
برکوپرینك یا خود بر طار بوغازك پکیدنده اگر عسکرک
بربری اوزرینه بیغلقلغی یا خود نظامسه سزلغی
وقوعندن احترازا اولنورایسه اردو قوماندانی
طرفندن برویا خود بر قاج بلوگ ایله برارکان حریبه
ضابطی اولحلله تعیین اولنوب هر برلوا هر ورایتدیکه
اولبلوکلری تبدیل اینککه مجبور اولور
حرکتك مقصدی و کیدبله جگ محلاک اوزنلغی
مساعده ایتدیکی قدرائشای راهده صقجه صقجه
آراملر اولنوب اشبو آرام اولنان وقتدن وبالتر جمیع
پکیدى پکدکد نصکره اکلنیلان اوقاتدن استفاده
اولنورق عسکرى نظامه ادخال اینککه فرصتیاب
اولنور
کرکائشای راهده و کرک ارامکاهلرده رسم سلام

(۲۱۲)

وتعظیم فقط اردو قوماندانی اولان ذاته اجرا اولنور

{خسته لك وبنك بار كيرلرينك }
{واغرلقلرك ال صوحر كترلر}

(۱۳۲) خسته عربہ لری داتما اغرلقلرایله برابر نقل

اولنوب ضابطلرك يدك ویا خود بنك بار كيرلری

دخی بسبب بندیر لمامش اولان كسسه لك بار كيرلریله

برابر الایلك آردی صره کوتور یلور اردو قوماندانك

عربہ سیله مجروح ویا خسته اولان پاشا لك عربہ لری

مستثنا اوله رق قوللرایله برلكده كیدر ایسه ده دیکر

آغرلقلرایله عربہ جی باشك زیر اداره سنده اولمق

اوزره هیچ بروقت قوللرایله برابر كیتمز

اكر طوپی و خسته عربہ لرينك قوللرایله برابر كیتلرینی

قوماندان اولان ذات تنسب و تجویزاید رایسه

بونلك نه محمله ونه صره ده یوروپه جكلرینی ترتیب

وتعیین ایدر

(معدد عساكر ك بربریه تصادف یا خود قاوشملری)

(۱۳۳) بریولك اوزرنده قاوشان فرقه لركرك

(بربرلیله)

بربر لر یله تصادف و کرک ایکسیده براسستقامتده
 یورمک اوزره قایشدقلرنده اکر یولک انی اشواییکی
 قول احاطه ایدجک قدر ککبش اولور ايسه هربری
 کندى صاعنه طوغری استناد ایدر انجق اکر یولک
 انی مذکور قوللری احاطه ایدمز ايسه بوبابده برارکان
 حریبه ضابطی واسطه سیله آخر برنوع مخالف
 امر یا تحریرا و یا شفاها توارد ایتش اولمديغی صورتده
 صف حرب نظامنده برنجی اعتبار اولشان قول
 دیگرلرینه تقدم ایتک لازم کلکله برنجی قول کنجیه
 دکن اولبر قوللر حرکتلرینی توقیف ایدوب بعده
 صره لری کلکچکه انلردنخی منابوه اوزره بربری
 اردیصره عزیمت ایدرلی

اشبو قاعدهء مرعیه متعدد فرقه لره متعلق اولان
 پیاده و سواری لوارى و الایلری و مفروز قطعده لری
 حقلرنده دنخی حلی السویه جاری اولور
 حتی برفرقه و یا خود برلوا اثنای راهده برالایه
 راست کلوب اول الای اکر صف حرب نظامنده

صاغباشی احاطه ایدن فرقه و یا خود لوانک الایلرندن
بری اولمش اولور ایسه انک حقننده کذلک رسم رعایتی
عینی وجهله اجرا ایدر

بر عسکریور دکن دیکر بر عسکر آنک یولنی قطع ایتک
هیچ بروجهله جائز دکلدرد

عسکر دیکر بر عسکری طور مش بولدقده اکر بری
اولبرینه فائق ایسه تفوقی اولان ایلری پکر حتی تفوقی
اولمادیغی حالده بیلله ~~ا~~ک طور ان عسکریور وین
عسکر دن اول یوله چیقماق استحقاقنی در حال ادعا
ایتز ایسه یورین عسکر یولنه مدام اولور

چنان ایکی یولک برلشدیکی یرده ایکی عسکر
قرش-ولشدقلمری تقدیرده جکر دن کلان عسکر
هرقنغی صبرده اولور ایسه اولسون اول کلان
عسکرک مرورینی بکلر

بر عسکرک مرورینه یول ویرمک ایچون بکلیان قوللر
اول عسکرک مروری عقبنده عربه لرینی طور دروب
کندیلری اول یوله چیقارلر و کذلک قوللر

(انهای)

(۲۱۵)

انسانای راهده عربیه لره تصادف ایلد کلرنده اکر
غیری وجهله یوللرینه مداومت ایده مز اولورلایسه
عربیه لری توقف ایدوب کندیلری اول پکر
عسکرك عزیمتی توقیف ایدن پاشالرو ییوك ضابطلر
بو بایده استحقاقلری هر نقدر درکارایسه ده مصلحتك
طبیعتی و خدمتک حسن نظام و ترویجی مقتضاستیجه
استه قاذملرندن صرف نظرا بملری لازم کلوب کلدیکی
کندیلری دقت و اهتمام ایله تجسس و تحقیق ایدوب
توقیف ایده جکلی عسکرك ییوك ضابطلریله
لدالاستشاره انک طرفنده ویرامش اولان اولامراک
مضموننده موافقتله قرارلشد رفق و اصول عمومیه
ارلق اوزره اردونک کلیتو منفعتی استحصاسندن
ماعداد بکر هیچ برنوع اصوله مراجعت و تبعیت
ایلامک خصوصلری اموورلازم دندر

(ازن ارچنجی مقاله)

(اصول محاربه یه دارتعلیمات اجمالیه نک بیانی)

(ترتیبات عمومیه)

(۱۳۴) محاربه نك قاعده لری مجرد ایکی طرف
 عساکریك جنس و مقدارینه و محاربه یه مباشرت
 اولنه جق وقتیده عسكرك هیئت حالیه واسه تعداد
 و ماهیتلرینه و محاربه نك نوعنه و زمینك کیفیتنه
 و ضابطلرك اهلیت و درایتلرینه و الحاصل منوی ضمیر
 اولان ماده نك صورتنه کورد اولوب کونا کونا تبدلات
 طالع اولدیغندن قوه عسکریه استعمال و تنظیم اتمك
 اصولنی بر قاعده مطلقه تحتنه ادخال اتمك ممکن
 اولیوب فقط اصول مذکوریه اساس اعلق اوزره
 بعض کیفیاتك بو محمله تعریفله اکتفا اولنور
 اصطلاحات عتیقه ده چرخه جی تعبیر اولنان پیدار
 دشمنك ایلری قره غوللری موقعی اوزرینه
 هجوم ایدوب انلرك بتون بتون ضبطنه و یا خود
 اردوسيله اولان اختلاط و مخبراتنك انقضاعنه
 دائماسعی و اقدام اتمك لازم ایسه ده دسترس اوله مدبغی
 تقدیرده ایلریایه رك متعلق اولدیغنی عسكرك كرك
 ایلری طوغری عزیمتی ستر یا خود تسهیل ایده بیان
 (کافه)

(۲۱۷)

کافهٔ موقعی و کړک کړی چکله حالته ضبطی
له هم والزم اولان کوپړی وطار بوغاز واور مانلق
و مرتفع محللر واولملو سائره موضعلری طوعغه دأما
جهد وسعی موفور ایتک لازم کاور مارالذکر پیدار
اشبو مرامک استحصانه موفقی اولدقدن صکره
دشمنی اشغال و مسابقت ایلدیکی اردونک نیت
وعزیمته آنی اغفال ایده بیتک ایچون کندیسنی
تملکه یه القاینگسزین بعض هجو ملره ابتدار ایدر
اگر دشمن بر مقدار عسکرینی پرده مللو ایملری یه
چکمش وایل پرده نک ارقه سنده کندیسنی مستور
وحرکتی خفی طومش اولور ایسه پیدار قوماندانی
اولان ضابط دوشمنک حرکتی و بولندیغی موقعی
تجسس و تحقیق ایتک نیتیه کشفلر ترتیب اولنه رق
بو خدمته یار واهلیت او ضابطلرک قومانداسنه
احاله ایدرک دشمنک صاغ و صول طرفلرینه
کوندر راگر اشبو تقریبه تحصیل مرانه موفقی اوله من
ایسه انجق دشمن ایله جسیم بر محاربه یه طو تشمسزین

آنی میدانہ چقار دتی خصوصہ دسترس اولہ ییلک
ایچون لازم کلان وسائلک مجموعنی صرف ایدر
مارالذکر پیشدارضابطی ہنر و معرفتہ بعض کوسترشلر
و باخصوص دشمنک ایلریش اولان عسکریلہ اصل
اردوسی بندہ اختلاط وارتباطی قطع ایدہ جک
یولوو حرکتلرایلہ آنی اخافہ ایدر و اعمال و حرکتی
دائما زمینک کیفیاتہ تطبیقا عسکری نی قدمہ نظامی
اوزرہ تنغیم ایدوب الحاصل کاه ہجومات کاذبہ یہ
وکاہ سو بسو شدتہ ادر شغہ مبادرت و نہایۃ الامر
مأمور ازلدیغی پیشدارلقدن مرام اصلی اولان
فوائدی آخرو جہلہ تحصیل ایتہک عیدم الا مکان
ازلدیغی لدی المشاہدہ بر محاربۃ جقیقہ یہ مباشرت
ایدہ ییلور

پیشدار قدمہ ترتیبی خصوصندہ کری یدہ بر مقدار
عسکر براقہ جغندن اول عسکرک یرینہ بشقہ عسکر
تعیین اولندیغی آندہ انلر کلوب کالاول پیشدار ایلہ
بر لکشور لراکر پیشدارک ضبط ایتیش اولدیغی موقع
(مرتفع)

مرتفع محللر ویا طار بوغازلر سه بیله اصل اردودن
ایر یلویده ییئلرنده لازم کلانرشته اختلاط وارتباطک
مخافظه سیچون ضبطی اقتضاییش ایلور ایسه
پیشدارک قوتنه خلل **ک** تورما مک ایچون اصل
اردودن بر مقدار عسکر افراز برله ایلقتضی موقعلرک
مخافظه سنه تعیین ایلور

دشتمه اولدقجه یقین ایلوب ادر شفق مراد اولندقدنه
اگر عسکرک مقدری مساعده ایدرایسه انلری اول
امرده بر قاج خط اوزره تنظیم ایتک لازم کلوب انجق
ایکی خطدن زیاده ترتیب اولنه مدیغی صورتده بر قاج
طابور قول نظامنده اوله رق ایکنجی خطک جناحلری
اردنجه وضع اولور اشبو خطلر زینک کیفیتنه
ویا خود محاربه نک تداییر مصممه سنه کوره یا قول
ویا خود صف حرب نظامی اوزره ترتیب اولنه بیلور
ایخالده پیشداردخی دیگر عسکر ایله برلشدیلرله رک
یا جناحلره ویا دشمنی تعقیب ویا خود متعلق اولدیغی
اردونک رجعتی ستر و مخافظه ایلمکه مساعده

و قوغ، لمقدمه مأمول اولان نتیجه یه مذاکره اوردونک
 کری چکلمه سنده انی ستر و محافظه یه برار اولوق
 ازره بر موقع مناسبه یه وضع ایتلیدر
 احتیاط عسکری کنندینی محافظه و یا هجوم ایتک ایچون
 دائماً کری و علی الخصوص مرکز و یا خود دشمنک
 هر قنغی طرفنی زیاد تضییق مراد اولنور ایسه
 اولخلله یقین وضع اولنور ایشبو احتیاط ممکن مرتبه
 پیاده و سوار ی عسکرندن ترتیب اولنه رق مأموریتی
 مجرد دشمنک انهمزانی تکمیل و یا خود متعاق اولدیغی
 اردونک کری چکلمه سنی تسهیل ایتکدن عبارت
 اولغله مذکور احتیاط مجموع عساکرک الکزیده سندن
 انتخاب اولنوب اه ایستلو و جسور برضا بطک زیر
 قومانداسنه تفویض اولنور ایشبو احتیاطی قوماند
 ایدن مذکور برضا بطک متصف اولدیغی خصائص
 اهمه دن بری کیفیت حالیه یه کوره تیز الدن نه پیا جغنی
 درک ایدوب انی در حال قرار لشد ر مق و بلا تردد
 اجرا سنه مسارعت ایتک خصوصیدر

(سواری)

سواری عسکری اگر حرکت و محاربه ایتمکه زمینک
 موضعی مساعد اولور ایسه قدمه نظامی اوزره
 جناح لره و مرکز تقسیم اولور زیرا انک خدمت
 و مأموریتی کو سترش و هجومدن عبارت اولدیغندن
 هر قنغی طرفی قورقوده ییلور و هر قنغی محمله ایش
 کوره ییلور ایسه اول طرفه یقین بولنسی لازم کاور
 سوارینک اوصاف و کیفیاتی مجرد مجموع حرکتلرینی
 شدت و نظام و سرعتله اجرا ایتمک اولمغله دشمن
 جناحلرینک بریسی اوزرینه هجوم ایتمک و بو خصوص
 ایچون ترتیب و تهیه اولنان عسکر ایله بالاتفاق
 اردینی قوشاتمغه ممکن اولدیغی مرتبه چالشمق
 و یکباره حرکتدن و هیئت مجموعنه سندن مأمول
 اولان قوتنی قطعاً ضایع ایتمک ایچون تمام هجوم
 منزله کمد بکجه دشمن اوزرینه درت نعل یورماک
 و دشمنک هجومی طور دیخی یرده بکله یوب مقابله
 بالمل اوله رق دشمن هجوم ایدرکن کذلک اوزرینه
 هجوم و اقتحام ایتمک و یا خود اگر هجومه مقتدر دکل

(۴۴۴)

ایسه حسن نصامله کری به چکلمک و الحاصل دسمنی
قوغه لاقده زحمت چکمالک و برکونه عقوبت ظهورنده
ویا خود دشمن احتیاطنک هجوملری وقوعنده مقاومه
مقتدر بولمق ایچون جمیع باوکلربی بردن محاربه به
صوقیوب برنلثنی قول یا خود قدمه نظامی اوزره
ایکی جناح لرندن بریسنک کیروسی حذاسنده طوتمق
واش-بواصول سوارری بی ایکی خط اوزره ترتیب
اینگدن مرجع اولدیغدن اصول مذکوره به دائماً
رعایت اولتمق خصوصلری سواری عسکرینه توصیه
وتنبیه اولنور

طوپلرک آتشی ایکی وجهله استعمال اولنور یعنی
اصول تهاجیده برمحلاک اوزرینه واروب اورمسنی
قرارلشدر دقده طوپلرک خدقی دشمن طابیهلریک
آتشی کورلتمک و اصول تدافعیده طوپلرک آتشی-
بالتراجیح ایلرلیان دشمن عسکرینک اوزرینه
طوغر لتمق لازم کلکله اش-بوشقک ایکپسندده دخی
طوپلرک آتشی ممکن مرتبه برمحله جمیع ایدرک زیاده سیله
(تأثیرلو)

تأثیر لوود هشتلو قیلق ایچون انلری ممکن مر بیه
 باشلیجه اولان هجوملرک ملحوظ اولدیغی محاربه
 برلشدرمک مفتضای اصول حربیه دندر کرک محاربه
 لده و کرک جسم حرکتلرده دائما دشمنی اصول
 تداعی به حصر ایتمک چالشلیدر انجق بویله بر حرکت
 استحصالنه منات قلب و امنیت نامه ایله مباشرت اید
 بیلک ایچون هم عسکرک قوتی کرک مقدار و کرک
 کیفیت جهتیله دشمندن قوی و هم حرکت اولنه جق
 زمینک کیفیتی موقع جهتیله تقریبی سهل و هجومه
 مساعد و موافق بر محل اولیق لازم کلور و اگر اصول
 تداعی بی اختیار ایتمک مجبوریت حاصل اولور ایس،
 بویله بر حال دبولند بیغی موقعک فائده منی بیغایتیدرک
 اصول نه اچیده در کار اولان تفوق تحصیل اینک
 ایچون میدان محاربه اتخ ذ اولنه جق محکم و راستنده
 موقع طوئوت دشمنی طرف ایتمک ایلمحه قدر ایلمر و ملک جائز
 دکلدر محاربه لده دائما هم و نتیجه بخش بر موقع وارد کرک
 مجرد اول موقعک ضبط یله ضفر یاب اولنه کلدیکی بالتجربه

(۲۴۴)

ظهوره کلبش کیغیاندن اولدیغندن کلیتلوقوت ایله
اولموقعک اوزرینه هجوم ایتک ایچون لازم کلان
وسائلک تحصیل مواد لازمه دندراشبومرامک
نتیجه سینه مظهر اولمق ایچون ترتیبات و تداییر
حریبه یی هجومات کاذبه ایله ستر و احفا ایتک لازم
کلمکله بر طرفدن ضبطی مراد اولمیان بعض موقعلرک
اوزرینه متعدد قوللر سوق بعده اندن کمال سرعته
اصل مقصد هجوم و تسخیر اولان موقعک اوزرینه
کله ایتک اوزره انلری ترتیب ایتک و بر طرفدن دشمنی
بر مقدار عسکر بر یکدیروب کرک اراضینک مساعده سی
اولان موقعلرک اردنجه و کرک حرکت اوزره
اولان یا خود صف حرب قاعده سنجه طوران دیگر
عسکرک ارقه سنجه دشمندن کیرلو اولمق اوزره
تنظیم و تهیه قلمق و الحاصیل ضبطی مطلوب و منوی
اولمیان محله ده ممکن اولدیغنی قدر آرزو عسکر ایله
دشمنک قوه جسمه سنی اشغال ایتکه مخصوص
ایلان و سائلی استعمال ایتک خصوصلریله مارالذکر
(نتیجه)

نتیجه بخش اولان موقعک ضمیمه دسترس ائنه ییلور
 کورک اصول تدافعیده و کورک اصول تجماع و زنده ادم
 و الزم بر محل اولدیغی حالده هنرمعرفت اولمحلله
 در عقب اتقال اینکده درو محل مذکور موقعک
 مقتضای مثابه سنده اولدیغندن دشمن وار قوتی
 اولمحلله ویه جکی آنکار اوله رق دائمانی اولمحلله
 بکلیه رک ایجاب ایدن و سائطه قشبت ایلیدر و محل
 مذکورک اوزرینه دشمنک هجومی تهاکه لوارلدیغنه
 بناء امر محافظه سیچون اقتضا ایدن قوتی دخی
 صرف ایلیدر

دشمنک منوبات و تدبیر اتندن طولانی تحصیل اولنه
 بیان معلومات محتمله یه مقابل تنظیم اولنان ترتیلردن
 شقه عسکریک جنا - لرینی بررامین یه استناد ایتک
 ازم کلکله اکرزمینده اورمان و کول و بوکونه سائر
 مساعد یرلر بولمز ایسه بونلره بدل اوله رق قدمه
 نظامی اوزره برر مقدار دسکر جنا حله اردنجه
 وضع ایلیدر انجق دشمنی اولمحلله بکلمکدن ایسه

بولند یغی موقعدن طرفداتیک مہمہرار لور ایسہ
 اولحالده در حال اصول تجا و زی یی اختیار ایتلیدر
 اشبو اصول دشمنی شاشرمغه و نفقات عسکریہ یی
 امنیت قلب وغیرت و یرمکہ و اکثری آثار غلبہ نک
 استحصالنہ برو سیلہ مستقلہ اولور اصول تجا و زی
 اخذ ازلند یغی آندہ در عقب یناشق بر قوی ایکی
 جناح لردن بر یسک اوزرینہ و یا خود دشمنک یا نظرفی
 ایستہ کمال سرعتلہ یورنمکہ چالشمایدراشبو یناشق
 قوی بربری ادیصرہ طا بورایدوب در حال هر بر
 طا بوری صف حرب اوزرہ بشقہ بشقہ ایلری
 یور و تمیلیدر دشمنی سر یعا قدمہ نضامی اوزرہ
 شو و جہلہ اوزرملیدر کہ تبدیل حذا ایتکہ و یا خود
 احتیاطنی ایلری سورمکہ وقتی قالمسون اشبو ترتیلرک
 جملہ ساندہ و علی الخصوص هجوم ایتک کیفیتندہ
 مصمم اولان نیت و مرا مہنی دشمنہ ممکن اولد یغی
 مرتبہ کججہ ییلدرمک و اجرا سنی کمال سرعتلہ قوہ دن
 فعلہ کتورمک خصوصلرینی قانده اصایہ و مطلقہ دن
 اتخاذ ایتیدر

و کذا قوماند ارلان ذات دشمنك يالارينده ويا کبر وسته
 عسکر سوق ايلک ايچون بالترجيح کيجه وقتني
 انتخاب ايلسي مناسب ايسه ده اجرا سنه موفق ايله
 مديغي صورتده حرکات جسميه نك اجرا سنه تشبث
 ايدرك کوندر دېکي عسکرك حرکتنی ستر ايليا ر
 برارد و قوماندانی اطراف ايله لازم کلان احتلاط
 و ارتباطدن و کرى چکيله جک يوللردن تحصیل
 امنیت ايتدیکجه هجوم و محاربه يه جسارتی بروجهله
 جائز ايلد يغندن ناشی مشارالیه عکس قضيه
 ظهوريله نتیجه محاربه به موفق ايله مديغي حالده
 نوجهله حرکت ايلک اقتضا ايلد يکنه دائر تديا تي
 قبل الوقوع تنظيم و تعيين ايتک مصلحت مأوره
 سندن ايلغله استبصاری ممکن اولان کيفيات
 متنوعده نوجهله حرکت ايله جکلرينی و مناقبا
 طوته جکلری موقعلر قنغلری ايلديغنی معينده بولنان
 پاشاره و ميرالايه اشعار ايدر قالديکجه قوماندان
 مشارالیه يوم محاربه نك کافه تفصیلاتی اکر چه

زیر اداره سنده اولان مارالذکر پاشا و بیوا ضابطه لم
 ایله علی قدر الا مکان استشاره ایتمش ایسه ده بونلر
 کیفیات محاربه نك ایجا بندن ناشی یدنلرنده قرار گیر
 اولان اشبو ترتیساتدن صرف نظر ایله آخر ترتیلرک
 مبادرتنه مقتدر اوله ییلور لر ایسه ده هر حالده اردونك
 و یا خود فرقه نك اصول عمومیه سنه و یکجهت اوزنه
 حرکتنه موافق اوله جق صورتده بولماید لر
 بر اردونك جناح لری و مرکزی و فرقه لر و لوالر
 بر لر لرنك اعانه سنه یتشمك لازم کله جکندن حتی
 پاشا لدن بری آخر بر موقعده دشمنك غلبه سنی منع
 ایتمکه و یا خود دیکر بر قول عسکرک امدادینه یتشمکه
 مقتدر ایکن اجرا یتیوبده بولند یغی موقعده دشمن
 اوزوننه غلبه ایتمش اولسه ییله موحي اليهک ابراز
 ایتد یکی خدمت قطعاً مدحه سزا اولمیوب بایکه
 بالهکس حقنده ذم و تعریضی مستلزم بر کیفیت اولور
 غلبه عقیبنده فقط عسا کر خفیفه سریعا دشمنك
 اردیهره تعقیب ایدوب عسا کر ساثره باقولک دروننده

(نظام)

(۲۲۹)

نظام و انتظام را بطه پذیرا و مذبحه یزلندن دبر نمزل
 حتی حسن نظام تأسیس اولدقد نصکره بیله مارالذکر
 قافله لر بر موقعدن از لبر موقعه قونهرق و دائماً دشمنک
 هجوم منی ردود دفع ایتمک درجه سنده قوی ومهیا
 یوزانه رق از لوچهله ایلری یوزرل
 کرک از دو قومانی اولان ذات و کرک جناحلی
 و مرکزی و احتیاطی و فرقه لری قوماندایدن
 پاشا هنکام محاربه ده و بیله کلان آنها و تقریرلری
 اخذ ایتمک ضمننده بولنه جقلری محملری هر نقدر
 ممکن اوله بیلور ایسه قبل الهجوم اشعارایدرلر و اگر
 محملاری تبدیل ایسه جک اولورلر ایسه دائماً اولجه
 خبر ویررلر قنعی استقامتلی اخذ ایتمش اولد قلربی
 بیلدرمک ایچون ترک ایتمک لری محله بررضا بعد
 برغرلر

{ اثنای محاربه ده ضابطلرک
 و کوچک ضابطلرک فریضة ذمتری }

(۱۳۵) محاربه اثناسنده ضابطلر و کوچک ضابطلر

تجيز اولد قلمرى ضابطلاک نفوذ و قدرتيه زير
 قومانداننده اولان طوائف عسکريه يي کندی
 صره لنده طوتمق و اقتضای حالده انلری اطاعت
 و انقياده اجباراً بک امور لازمه دندر محاربه ده شهيد
 اولانلری صويعق و يا خود اوزرلني آرامق ايچون
 هيچ بر نفرک صره دن چي قسمتي تجويز ايتزلر حتى
 بر رخصت مخصوصه و بر لمديکجه مجر و حمرک نقايچون
 ييله فرد و احدي صالير مزلر اقدم احتياج و لزوميت
 و مقدم فريضة ذمت مجر و ظفر و غنبدنک تحصيلي
 خصوصندن عبارت اولوب مجر و حمر حقلرنده لازم
 کلان اهمه نام و دقت انجق غلبه و قوعيله حصوله
 کلاه ييلديکندن نتيجه محاربه قرارلشمده چجه مجر و حمرک
 محل آخره نقللرينسه بروجهله رخصت و يرلمز
 شان شجاعتک تماميتي محضا عالي جنا بليق ماده سي
 اولد يغني ضابطلر دائما نفرات عسکريه يه اخلاص
 ايدرك انشای محاربه ده اخذ اولسان اسيرلری
 صويعق جائز اولوب هر بر يک رتبه و قدرينه کور
 (حقتنده)

(۲۳۱)

حقننده مراسم حرمت و رعایای بجقها احرا ایللری
خصوصی امر و تنبیه ایتک یوک و وک و چک
ضابطانک اقدام وظیفه لرندندر

(دفتردار و محاسبه جیلرک فریضه ذمتری)

(۱۳۶) عسکری دفتردار و محاسبه جیلری نفقات
عسکریه نک صحت بدنیه لری خدمتندن و مجروحلرک
اعانه و اقتضایدن محالره نقللری ایجون لازم کیلان
و سائک استحصالی بالذت مسؤلیرلری اقتصاصندندر
کرک محاربه دن اول و کرک محاربه ائناسنده مارالذکر
دفتردار و محاسبه جیلر اشبوا هتومات و تقیدات
اهمه و لازمه یه مشغول اءله رق و قوع عالی پاشاره
تقدیرایدلر و مشارالهم پاشار و ارکان حریه
رئیسلری دخی دفتردار و محاسبه جیلرک

و خسته لر او زرینه دامور اولان ضابطلرک ییننده
اقدام و غیرتلیله ممتاز اولانلری انهارنده
ذکرایدرل

(طوبجی ضابطہ لریٹک واجبہ ذیلری)

(۱۳۷) طوبجی ضابطہ لری بعد المحاربه میدان معرکہ ده

قالمش اولان طوب و سلاح و زرخ و قوش و م

واشیای سائرہ بی جہ اینک از زره مأمور کوندر لر

{ تقریر و امر لرده و حوادث محسـ کریه }
{ اورا قندہ ذکر ی لازم کلان کیفیاتک بیانی }

(۱۳۸) پیاده و یا خود سواری ییکباشـ یلرندن

باشلیہ رق تار دو قومانداری اولان ذاته وارنجہ

هربری کند ییہ متعلق از لان کیفیاتی اول کونٹ

تقریرند درج ایدر

عسکریدن بری اثنای محاربه ده بر حسن سلوکندن

طولایی مجرد ذکر مستحق و مخصوص اولد یغی

اسب کردار کسه شویله که یا بر سنجاق یا بر طوب

انیش و یا خود پاشاردن و یا یسوک ضابطلردن

بر یسی دشمن الندن قور تارمش و یا خود بومشلو

دیگر شجیعانه بر خدمت ابراز انیش اولد قده آنک

خدمت مقبوله و مدیر دسی مستقل یر تقریرک تحریرینه

(شایان)

(۲۳۳)

شایان اولش اولغله تقریر مذکور ی اردودن
ویرله کلان ازامر بومیه ده وحرکات عسکریه به
متدائر نشر اولنه کلان حوادث اورا قنده ذکر
واشـ اراینک لازم کلوب کلمدیکی اردو قوماندانی
اولان ذاتک رأی وتندسینه منوطدر هر حالده
تقریر مذکور ازامر بومیه ده مندرج اولدیغی
صورته حوادث عسکریه اورا قنده دخی درجی
لازم کلور

ذکری مسـ جوق خدمت شجیعانه هر قنغی ضابطک
زیر قومانداسـ نده بولنان نفر دن ظهور ایتش وهر
قنغی ضابطک کوزی اوکنده وقوعبولش ایسه حتی
اول ضابط عسکر سزیه اولسه بالاده ذکر ی سبقت
ایدن نفرک بشقه جه تقریری تحریر و امضا و عمیر
اونقدن صکره اردو قوماندانی وانک قائم می
اولان ذوات انی دقتله تحقیق وتصدیق ایدر لر
قوماندان مشار الیه ایله انک قائم می تقریر مذکورک
کرک اردونک اوامر بومیه سنده وحوادث عسکریه

اورا قنده ذكرى و كرك اندن لازم كله جك مكافانك
 اجراسى فى الحقيقه ارزان و مستحق اولديغنى بيان
 ايتك اوزره بويابده آراى مثبته لرىنى درج و تسطير
 ايدرل الحاصل اشـبو حوادث عسكرىه اورا قنده
 بالاده ذكر اولنان رسملك جله سى تكميل ادا اولنور قجه
 يالكزبر آدم ايچسون لازم كلان تحسينات و مدايح
 مخصوصه درج اولنن بهر يوم نشر اولنسه كلان
 حوادث عسكرىه اورا قى نيزالدين ترتيب و تحرير
 وارسال قلمق اقتضا ايتك كله اشبو اورا قنده
 فقط مدايح عموميه و اعمال و حرركات عسكرىه نك
 حكايه سى درج و تسطير اولنور

✽ (اون در دىنى مقاله) ✽

{ قافله لرك و انلره ترفيق اولنوب جبهه لو }
 { تعبير اولنان مستحفظ دسكرينك احوالى }

{ قافله نك انوعى و انلره رفاقت ايدن }
 { جبهه لو تفراك صورت ترتيبى }

(۱۳۹) قافله لردر لودر لولوب انلرك مأمورتى

(مهمات)

(۲۳۵)

مهمات سه فریه و تود و ذخیره و البسه و اسلحه
و خستد خانه و سائر بومثلواشیایی نقل ایستادن
عبارت در اشبهو قافله لره ترفیق اولنه جق نفراتک
قوت و ترتیبی حوله نک نوعنه و اهمیتنه و وقو
محتمل اولان ز تهلیکدره و کیدیله جک یوللرک کیفیته
کوره حساب و تعیین اولنور

اگر مارالذکر قافله لره حوله سی باروت اولور ایسه
دشمن تصادفندن و وقوعی محتمل اولان محاربه یی
قاله لردن کرکی کبی اوزاق مسافده ایده بیلمک ایچون
آنلره ترفیق اولنه جق نفراتک مقداری چوق اولاق
لازم کلور

قافله لره محافضه سنده سواری عسکرینک اعانه سی
اوزاقدن دشمنک و یوللرک احوالی خبر و یرمک
خدمتک نسه بت لازمه سنه کوره اولق اقتضا
ایتمکله آجق و اوو و لقی اولان اراضیلرده سوارینک
مقداری چوق و طاق و یا خود اورمانلق اولان
ممکنه آزا اولق اوزره تعیین اولنور

(۲۴۶)

هر بر قافله به بالعه جیلردخی تعیین ایتک لازم کلکله
اکرتیزالیدن موجود بالطه جیلر بولغز ایسه
اهالی مملکتدن مقدار وافی آدمه لراخذ ویوللا مرک
صعوبتنی تسهیل وتسویه ایتکله ویا خود اغاج
کوده لی مثلوش-یلر ایله بعضی مواع تدافعیه یی
از وقتده یا عفه مخصوص ارلان آلتلر ایله تجهیز
اولوب برابرجه کوندریلور

اشنای راهده شکست ارلان عربه لی نیزالیدن
تعمیر ایتک ایچون تکرلک و دینکل وارن ویرمملو
عربه به متعلق اغاجلردن بررایکیش برابرجه یدک
ایلق اوزره دائما برابر طاشیمیدر
بهمه حال قافله نک ترتیب و تنظیمه ویوله چقارمسه
مأمور ارلان پاشا قافله قومانداسنه تعیین اولنان
ضابطه تحریر ابغایت مفصل و مصرح اوله رق
بر تعلیمات ویرمیلیدر

(قافله قومانداریک اقتداری)

(۱۴۰) بر قافله نک مسته نظی بولنان عساکره قوماند
(ایدن)

(۲۳۷)

ن ضابطہ مستصحبی اولان بالجلہ اقسام عسکرینک
افلہ نقلنہ مأمورا اولنلرک اوزرلرینہ نفوذ
قداری جاریدر

رمارالذکر قافلہ نک جوہ سی مهمات سفریہ دن
رت اولور ایسه انک قومانداسی برطویچی ضابطنہ
دلزلہ جغندن اشبو ضابطک رتبہ سی مستحفظ
کری قوماندانی اولان ضابطک رتبہ سندن
نرو یا خود انکله هم رتبہ اولور ایسه یلہ هر بر
تده قافلہ نک محافظہ سنہ مأمورا اولان ضابط
چیسقلہ جق وقت وساعتلری تعیین ایتک
فلہ یی قوند رمق انای راہدہ اقتضایدن نظام
تیبی وقایہ ایتک ووقوعی محتمل اولان تھلکہ لردن
ہ بی صیانتہ نوبتی وقرہ غوللر نصب ایتک
ہو صلرینہ دا رطویچی ضابطی طرفندن
ورایدن مسئولانہ امر محافظہ نک شروطی
زایتدیکی قدر مماشات و مراعات ایدر
نک نقلنہ مأمور اولمیوب انجق برابرجه عزیت

ایدن ضابطلرنه رتبه ده اولور لر ایسه اولسونلر
 قافله نك قومانداسنه .أ موراء لان ضابطك رأی
 منضم اولد قجه هیچ بر خصوصه مداخله ایدمزلر
 قوماندار مو می الیه خدمتک حسن نظام و ترویجچرن
 کرک هر تبه و کرک کد یسندن دون رتبه ده اولان
 جله ضابطلری استمدام ایتمک مقتدر در

(قافله نك تقسیمی)

(۱۴۱) بر قافله جسیم اولدیغی حالده آنی بر قاج
 قسم تقسیم ایتمک لازم کلمکه اولقسملرک نظام
 و ترتیبده خلل کلمامک و اثنای راهده بر عربه دن
 اولبر عربه یه قدر بیدارنده درت خطوه دن زیاده
 مسافه براقدر ماق خصوصلرینه دقت و اعتنا
 اولمق ایچون بهر قسمه اقتصا ایدن پیاده و سواریدن
 مرتب بر کوچک قطعه مفروضه تعیین اولور و اگر
 اشوبو قافله ده اهالی عربهلری و یا حیواناتی دخی
 بولور ایسه عربهلری و کاره جیلره مقید اولمق
 ایچون مسافه بمسافه بر ایاکثر نفر تعیین اولور
 (اکثری)

اکثری حالده یولده کیدرکن 'قافله نك نظامی
 شو و جهله ترتیب اولور که ازل باول مهمات سفریه
 قافله سی واند نصکره ذخیره قافله سی و بونلرک اردنجه
 عسکرک اشیا سیله محمول ازلان قافله لر بوردر
 ضا بظلمه متعلق ازلان عربیه و مکاره لر بشقه جه
 بر قسم اولق ازره بورو یوب بونلرک یولده نظام
 و ترتیلری متعلق اولدقلری ضا بظلمه رتبه لرینه
 کونه اولور صا نیجیلرک و سائر نیجارلرک عربیه
 و مکاره لری الک کربدن کیدرلر ایشو ترتیلر هر حالده
 دشدک حالنی تجسس اتدن جلب اولنه ییلان محملاته
 کوره اجرا اولنه جغندن اردونک عندنده محافظه
 و سلامتی اقدام و الزم ازلان هر به و یا مکاره لری
 دئما مخاطره و تهاکه دن سالم بولمغه مخصوص اولان
 نظام ازره یورتمایدر
 نفرات عسکریه چلاتته لرینی اصلا عربیه و مکاره یه
 قویغنه ، اذون دکدرلر
 (ازجه تحصیلی لازم کلان استکشافات و معلومات)

(۱۴۲) قافله نك نظام و بورويشى دىنىك يتيلىغى
 و محافظى سىنى تەيىن ار لىنان عىدىكى قىسم و قوتى
 و بورودكارى مەلىكىتىكى صورت كىيىتىنى و بوللارنى
 احوالنى كۆرە تەتظىم ار لىنىق لازىم كىلىكلىرى بوللارنى
 قومانداسىنىدە مأمور ار لىلان ضابط اشبو مواد مەنوعىيە
 دائر اقسا ايدىن مەلوماتى على اتصیل جاب و تحصيل
 ايتدىكى نىكەرە قىرىن صحت اولدىغىنى كىرىكى كىيى تحقىق
 ايدە بىلىك ايچون اتتضاسى قدر ار لىلاق مەلەرە آدمەر
 كوندروب ار لىلوا لىنىك احوالىنى حقىقىتى ار زىرە كىشف
 و تجسس ايتدىر رو اشبو مەلەرە بوللارنى تەقرىر لىنى آلوب
 اكاكورە مأمور لىرە اقسا ايدىن تەللىماتى و برمد بىكە
 قافله لىر يولە چىقارمىز اشبو تىدىلەرە ايتدار ار لىند قەدە
 مذکور ضابط عقل و درایت و حزم و احتیاطى
 هر حالده كىندىسىنى دایل قوی انخاذا ايتايدىر
 قافله نك حرىكت و محافظى ايچون لازىم كىلان تىدىلەر
 (۱۴۳) قافله نك اداره سىنى مأمور ار لىلان ضابط
 ايلرىيە و كرىيە دائما بر رقرە غول و بعضى محلىرىنى
 (برر)

برر کو چك قطعہ تعیین ایتد کد نص کره عسکرک چوغنی
 کند یسی بالاستصحاب انک اہم والزم اولان موقعہ
 عزیمت ایدر بتون بتون آچقلق و اووہ لق محللردہ
 عسکرک اکثر یسی قافلہ صرہ سنک اورتہ سی حداسنجہ
 یولک ایکی طرفندن یورییوب سائر محللردہ
 یا ایلریدن و یا کریدن یعنی دشمنک هجومی ہرقغنی
 طرفدن ملحوظ ایسہ اولطرفدن یوررلر

ایلری، تر، غول یولده قافلہ لک توقیفنی موجب اولہ
 ییلن مانعلری تنسیق و تسویہ ایتک ایچون اولد قجہ
 ازلجہ یولہ چیقوب کویلری و طار بوغازلری تحری
 و تجسس ایدرک عزیمت ایدرک اشبوایلری قرہ غول
 جلب ایتدیکی معلوماتی در عقب قوماندار اولان
 ضابطہ یتشددروب آنک امرنی تحصیل ایتک ایچون
 بعض آتلو نفراتی واسطہ لر یلہ خبر لشدور و قافلہ لر
 ایچون آرام و قوناق ایتکہ یرار اولان یرلری اشبو
 قرہ غول انتخاب و تعیین ایدر

اگر قولک ایلریسندہ دشمن قورقوسی اولور ایسہ

ایلری قره غول دشمنک عسکر قویه ییله جکی و یا خود
 قباده ییله جکی جمیع یوللری و طار بوغازلری
 و موقعلری ضبط و تسخیر ایدر و اول کیفیتده عسکرک
 چونگی ایلری قره غوله یقین ارله رق یوریوب انک
 قالقدیغی موقعلره قونار و قولک باشی ارلحه و اصل
 ارلمد قجه مارالذکر عسکر یوله چیقماز و اشبوع عسکرک
 برازمقداری اگر اقتضا ایدر ایسه مذکور محملره
 براغیلوب انجق قافله ارلحه و اصل ارلدقده انلره
 رفاقت ایدن عسکر دن برر مقدار عسکر دیکر لرینک
 یرینه قالدرق انلر یدر پی دکشیلور لر الحاصل جموع
 قافله کچمد بجه اول موقعلر ترک اولمز حتی اگر
 قوماندان اولان ضابط مناسب کورر ایسه بتون قافله
 کچد کد نصکره ییله مذکور عسکری ارلحه لارده برر مقدار
 دخی توقیف ایدر

اگر دشمن قور قوسی قولک کریسنده ارلور ایسه
 ینه عینی حرکتلره موافق املق لازم کلوب ارلحالده
 دمدار قره غولی کریده اولان کوپریری هدم ایتکه
 (و یوللری)

ویوللری بوزمغه و دشمنه سدره اولق ازرده ممکن
 مرتبه مانعلر احداث ایدرک ایلرلمسنی تأخیرایمکه ماور
 اولور وایلری قره غول دئلاو بعض آتلونفرانک آمد
 شدیله قافله ایله خبرلشوراکر دشمنک قورقوسی یان
 طرفلرندن ایسه وهم زمینک کیفیتنه کوره یوللرکوج
 ونهرلر ایله محدود اولور ایسه وچکیله جک برقاچ
 طار بوغازلر بولنور ایسه اولخالده قافله نک محافظه سی
 دخی مشکله اولیق لازم کلدیکندن ایله برکیفیتنه
 پیشدار ودمدار قره غوللرینه آزعسکر براغلوب
 کلیتوقوت ایله قافله نک مرورینی محافظه ایدیه ییلن
 موقعلری اولجه ضبط ایلمیدرک قولک باشی اول
 موقعلرک حداسنه کلرندن اول و قول بتون بتون
 کچدکد نصکره به دکن مذکور موقعلر ائده بولنوب
 دشمن طرفندن برنوع رنجیده یه دوچار اولیسه اکر
 قافله نک مقداری پاک چوق و دشمنک قریبتی وقوی
 سببیه **ک**یدیه جک یوللر مخا طره لو اولور ایسه
 قافله نک مجموعنی تهلسکه یه الفایتاماک ایچونانی بعض کره

بر فاج قسمه تقسیم ایدوب هر بر قسمی بشقه بشقه
 و ارالینه فاصله ویره رك كوچ و مخاطره لویوللرك اوته
 طرفنده قاوشمق اوزره یوله چیقارمق لازم كلوراشبو
 کیفیتده عسكرك قسم اعظمی برنجی قسم قافله ایله برابر
 یور یوب ضبط ایتدیكى موقعلری آوجیلر ایله ولدالاقضا
 بعض كوچك قره غوللر ایله ستر و حفظ ایدر قافله نك
 مجموعی كچمكجه اول موقعلری ترك ایتزواكر مارالذكر
 قافله ایله طوبلردخی اولور ایسه قافله نك قوماندانی
 اولان ضابط زمینك کیفیتنه و وقت حالك ایجابنه كوره
 انلری ترتیب ایدر یور ویشی تجیل و محافظه سنی
 تسهیل ایتك ایچون یوللرك وسعتی مساعده ایتدكجه
 عربهلری و سائر مكاره لری ایكى صره اولاق اوزره
 یور تلیدر

اكرائشای راهده عربهلری قریلور ایسه
 یا خود سائر مكاره حیواناتدن بریسنك حوله سی
 و كرك كندوسی فناپزیر اولور ایسه انلری یول
 اوزرندن چیقاروب تیزالدن تعمیر و تحسیل ایلدكده
 (قافله)

قافله لرك اردنجه بوله قوشمليد رانجق تعمير و تحميلي
ممکن اولمز ايسه حوله سنی بوشالديوب ديكر
عربه و مكاره لره تقسيم و بار كيرلرني اقتضای حالده
اعانه يه محتاج اولان عربه لره قوشلق اوزره تعيين
ايتليد

كرا و نهرا نقل اولنان مهمات سفر يه و ذخيره
واشاي سائر نك محافظه سي ينه بالاده ذكر اولنان
عيني قاعده لره رعائتله تحصيل اولنوب هر برقايعه
ر كوچك قره غول تعيين اولندقد نصكره عسكر ك
اقبسی بشقه جه قايقلايله ايلريدن يا خود كريدن
عزيمت ايدركرك قايقلارك حذا سنجه كيدن اتلولر
ركرك پيشدار و دم دار قره غوللري بعض نفرات
واسطه سييله قايقلايله دائما خبر لشوب انلره دار
ولان حوادثي ايصال ايدرلر اكر نه رلر بربرلر يسه
ك يقين ايكي طاعك اراسندن جريان ايدرلر ايسه
شمی دپه لرده موقع طوتوب قايقلا ره رنجيده و خسارت
عسكرن منع ايتك ايچون پياده عسكر ينك قسم

اعظمی نہرک بونجہ قرہ دن یورورل
 عربہ لری قوندورق ویک و آرام ایتک بیانی
 (۱۴۴) حیواناتی نفس اندر مک و کری یہ تالمش
 اولان عربہ و سائرہ کارہ لک کلوب کند ی مسافہ لریہ
 ینا شملرینہ وقت یرمک ایچون هر ساعتہ بر قاج
 دقیقہ مکث و آرام ایتک لازم کلور بر محلہ خیالی
 وقت آرام ایتک بک نادر اور وارلدخی اکر
 مکث اولنہ جق محل اولنہ تفتیش و تجسس اولنمش
 و قافلہ لک محافلہ سنہ موافق بر موقع اولدیغی
 اکلا شملش ایسہ اولخالده زیاده جه آرام اولنہ
 یی اور اطرافده کائن قریہ لری و دشمنک صاقلنہ
 ییلہ جکی محملاری کرکی کچی کشف ایتد کدنصرہ
 ییلہ ینہ بار کیرلک قوشو ملرینی چیقار میوب
 و سائرہ کارہ لک حوالہ لری دخی بوزوب ایندر میوب
 ہمہ حال قاعدہ عسکریہ ارزہ دشمندن صاقلیدر
 کیجہ لری دخی قافلہ ده واقع عربہ لک قوندورق
 شو و جهلہ اور کہ دشمنک آنکاره جو مند
 (و یاخود)

و یا خود کیزی با صغندن کند یلرینی محافظنه اینک
 حاضر بولنه لر حتی اگر کتد کلری یلر دشمن مملکتی
 و یا خود اهاالینک عدم موافقتلرندن طولای
 اویغونسز محاررا اولور ایسه اولخالده بالترجیح
 مسکون و قالبالتی یلردن اوزاق قوندرملیدر
 عربهلری نظام اوزره قوندرمق ایچون انلری
 دینکل دینکله و اولقلری براستقامتده اوله رق بر قاج
 صره اوزره تنظیم و تنسیق ایدوب بارکیلرلر
 سهولتله دونه ییملر ایچون بهر صره نک اراسنده
 اولد قجه وسعتلی سوقاق براغیلور اگر دشمنک
 هجومندن قورقور اولور ایسه عربهلری قلعه شکله
 قویوب قوندرمق لازم کله کله آرد تسکیرلکری
 طیشاری چورلمش اوله رق تنظیم ایدوب بارکیلر
 و سایر کاره حیواناتی بولور ایسه انلردخی قجه نک
 ادرته سنه وضع و ترتیب اولورلر و عربهلر اعزیمتده
 هر بر قسم ایلری حرکت ایتش اولان قسمک ارنجه
 حرکت ایتکله حاضر اولدیغی حالده بارکیلرلر
 باشلقلری طاقیلور

(قافله نك امر محافظه سی)

(۱۴۵) قافله نك قومانداسنه مأمور اولان ضابط
دشمنك ظهورینی خبر الدیغی آنده عربه و سائر
دکاره لرك صره سنی ممکن اولدیغی مرتبه بربرینه
یناشد یروب کمال نظام وانتظام ایله یولنه مداومت
ایتدیرر و محاربه ایده جك و سبیل لرندن اکثری
اجتناب ایدر ایسه ده اگر دشمن بر طار بو غازه
ویا خود یولك اوزرینه حواله اولان بر موقعه
ارکته چیقار ایسه آرتق اجتنابی ممکن اولدیغندن
همان عسکرینك قسم اعظمی طو پل یوب دشمنك
اوزرینه کمال شدتله هجوم ایتکدن غیری چاره سی
قالمز و اگر دشمنی کر یله ده ییلسه قافله دن اوز قلمق
و دشمنك کری چکلمسنی مصنع اولق احتمالیله
بر صرپ یره دشما مک ایچون آردی صیره قطعاً تعقب
ایتز و اول ارا لقه قافله یی طور در مق لازم کلمکله
مذکور ضابط اولموقعی ضبط ایتدکجه انلری یوله
چقارمز و هر قوم ضابطه دشمنك قوتی کندی قوتندن

(زیاده)

زیاده اولدیغنی تحقیق ایلدکده قافله بی قوندرمغه
 قرار ویرمک لازم کمالکله اولقافله بی یولدن چقاروب
 بالاده ذکر و بیان اولنان نظام اوزره قعه شکلنده
 ترتیب و تنظیم ایدر انجق یولدن چقارمق ممکن
 اولمز ایسه واکر عربه لریان یانه اوله رق ایکی صره
 اوزره دیزلمش بولمز ایسه مذکور قوماندار در عقب
 انلری چفت دیزی اولمق اوزره یان یانه کتوروب
 اوقلرینی بولک ایچ طرفنه چویره رک هر بر عربه بی
 ایلر یسنده اولان عربه نک اوستنه ممکن اولدیغنی
 قدرینا شدر در ویوللری قیایمق ایچون ایلریده
 وکریده بعض عربه لری بولک اوزینه آقیری قویدر
 عربه جیلر بار کیرلینی ضبط ایتک ایچون پیاده
 اوله رق بار کیرلینک باشلری اوجنده بولنور لر
 کرک مذکور عربه جیلر وکرک مکاره جی مقوله سی
 اولنلر اکر فرار ایتک صدندده اولور لر ایسه بولنلرک
 حقندنه ایجاب ایدن معامله نک اجرا سی بیو ک
 کوچک ضابطلرک رأی مطابقه لینه محول اولور

(۲۵۰)

و تقویت ویرمك اقتضاید رایسه قوماندان ارلان
قافله دن اوزاق طوتمق لازم كلور و اكر بونلره امداد
او جیلرو واسطه سیله دشمنی ممکن اولدیغی مرتبه
ضابطو حرکتی کمال حزم و احتیاط اوزره اجرا ایدر
زیرا دشمنك شدت هجومی ائنا سنده یاننده زیاده قوت
بولنق ایچون عسكرك ممكن مرتبه چوغنی دایما بر محمله
جمع ایدوب طوب طوتمق اهم والنمدر

عربه لرك اراسه آتش ظهور ایتدیکی تقدیرده
اكر بر محمله قونمش بولنور لر ايسه آتش الممش
اولان عربه لری تیزالدين اوزا قلمق لازم كلوب
انجق اكر ممكن اولمز ايسه اول با قول مهمات حریره
عربه لرینی و بعده روز کار ائتمده بولنلر لری در عقب
اوزاغیه چكملیدر

ویا خود یوله یقین بعض خندق و چقه-ور محملار
وبایلر اولور ايسه یا غمده اولان عربه لری ازلحه
یوار لیوب اتملیدر

اكر محاربته نك صورتی وزمینك کیفیتی و یا خود محکم
(برقره)

(۲۵۱)

برقره غول موقبل یتینلخی مساعدّه ایدرایسه
عربه وسائر مکاره لک برطاقنی اولمخله طوغری
کری به کوندردمکه چاشمیلدر
قوماندان اولان ضابط بعض کره قافله نک بر مقدارینی
قورتره بیلک ایچون برطاقنی دشمنه ترل ایتک لازم کلوب
اولیه برکیفیتده بالترجیح مشروبات ولسزومسن
اشیا ایله محمول اولان عربه وسائر مکاره لری
ترک ایدوب مهمات حریبه حوله لرینی یالکیز صوک
درجه ده مجبورت حاصل اولدیغی حالده فدا اینککه
قرار ویررحی مذکور قوماندان کمال تعنید ایله
کندیسنی محافظه ایدوب معیتده یولنان عسکرینک
قسم اعظمی تلف ایتدکن صکره آرتق مقدار دتمه
مقدر اوله میه جغنی استحساس ایادکده وهیج
برطرفدن برنوع اسداد ظهوری مأمولنده
اولدیغی تقدیرده همان عربه لره وسائر حمله لره
آتش ویروب بارکیلری برابر کتوره رک کمال شدت
و حرارتله هجوم واقفحام و دشمنی اراسنده کنیدیسنه

برچای سلامت آچغنه سعی بایغ واهتمام ایدر
 خسته و مجروح قافله لرینک محافظه سی ینه عینی
 وجهله اولوب انجق اثنای محاربه ده اخذ اولنان
 اسر انک محافظه سی زیاده سیله مشکل اولور
 اکر دشمن ایله جنک لشمک ایچون طور مغه مجبوریت
 حاصل اولور ایسه اسیرلری تیرالدن یره یاتروب
 اکر کندیلرینه امر ویرلدبکده قالمغه جسارت
 ایدر لر ایسه اوزر لر ینه آتش اولنور دیوقور قوتلیدر
 اکر بوکاحاجت قالمیوب وقتک مساعده سی
 اولور ایسه انلری چاپک یورودوب برقریه یه
 ادخال وبرواسع بناالته قبادوب اطرافنی محافظه
 ودشمنک یقلاشمسنی منع ایتملیدر

✽ اون بشنجی مقاله ✽

(توزیعاتک بحثی)

(ترتیبات عمومیه نک بیانی)

(۱۴۶) پاشا و بیوک ضابطلر و دفتر دار و محاسبه
 جیلر و اُمورین عسکرینه سائره مجرد نفراتک
 (تعینات)

تعینات یومیسه لری خصوصنه دقت و اهتمام ایله
 مشغول اولمق لازم کلمکله بونک اک اهون طریق
 تدارکی وجاب اولنه بیان ذخایری و قتیله حساب
 ایدوب اکا کوره جله سنه و تخمین اولنان مدت
 احتیاجه کفایت ایده جک و جهله استعمال ایتلیدر
 اگر ذخیره انبارلری هنوز ترتیب و تعیین اولنماش
 اولور ایسه مارالذکر دفتردار و محاسبه جیلر
 مأمورا اولدقلری قضاره واروب قوماندان اولان
 ذاتک رأیسه اول قضارک حاکمی و حکومه
 مأمورا اولان ایش ارلری معرفتیه اقتضاییدن
 اجناس ذخایرک جمع و ادخارینه مباشرت ایدر لر
 لکن کمال سرعتله یوله کیدیه جک و یا خود
 محاربه یه قیام اولنه جق اولدیغندن ناشی
 تدارک ذخیره ماده سنده لازم کلان احتیاطه
 رعایت اولنه مامش اولدیغنی تقدیرده عسکری
 ممکن اولدیغنی مرتبه نظام و انتظام و ضابطلرک
 دلالتیه ذخیره جلبنه کوندروب کرک دشمنک

هجومه مندن محافظه و جايه ايته كه و كرك اول عسكري
 حدا اعتدال و حقانيتده طومغه مقتدر اوله جق
 مقداري مسلح عسكردني انلرايله برابر ترفيق ايتلير
 و ايله بر كيفيته قريه لري و يوللري و اهالي ي
 و ملتزم انبارلري الايلرك و پياده و سوار ي
 بلوكلرينك بينلرنده نظام اوزره تقسيم ايتليركه
 بوبابده برايغونسلر ق حاصل اوليه

{ اثنای توزيعده بردفتردار و يا برمحاسبه جي
 { واركان حريمه ضابطلرندن برينك لزوم وجودي }

(۱۴۷) اكر تعييناتك توزيعي برقاج فرقه لرايچون
 اولور ايسه و يريله جك اجناس ذخايرك وزن و كيتني
 تحقيق و الايلردن واقع اوله بيان شكايترلر احقاق
 حق ايتك ايچون بردفتردار يا خود برمحاسبه جي
 واركان حريمه ضابطلرندن برييه سوك ضابطه محل
 توزيعده بولنورلر و اكر تعييناتك توزيعي ياكيز
 برفرقه ايچون اولور ايسه بوكا قياسله حاضر
 بولنه جق مأمورلر برمحاسبه جي و براركان حريمه
 ضابطندن عبارت اولور

(اكر)

(۲۵۵)

اگر بفرقه‌یه ویریله جگ لحم تعینا تیچون
لازم کلان حیواناتک ذبحی الایلره احالسه
اول نورایسه کس یلان حیوانلرک بغرصق لرینی
دفع ودفن اینک ایچون ارکان حربیه ریسمی
بهرالایده نوبت ابله برانغریه خدمتی تعیین ایدر
واکر لحم تعیینی یالکز برالای ایچون اولورایسه
اش-بوانغریه بی هفتقه نوبتده بولان قول اغاسی
اجرا ایدر

(تعینات اخذیچون الایلرده لازم کلان نظامک بیانی)
(۱۴۸) فرقه لرده ولوانرده والایلرده تعیناتک
توزیعی بالمناوبه یا صاغ یا خود صولباشدن باشلور
یعنی فرقه لرده اولان لوالر ولوانرده اولان الایلر
و پیاده و یا خود سواری الایلرنده اولان طابورلر
و یا خود بلوکلر صف حرب نشا فجه هر نو جهله
تنظیم اولمش اولورایسه تعیناتک توزیعی دخی
اول نظام اوزره اجرا اولور
برالایک اول باول خدمتسه کیتکه صره سی کلش

(۲۵۶)

اولسه بيله تعيينات اخذينه باشمش اولان د بگر
برالاي منع ايدوب كنديسي تعيين آلمغه باشلايه مزجورد
كندی صره سنی بكململیدر

(تعیینات توزیعنه مأمور اولان یوزباشینك کیفیتي)
(۱۴۹) هر پیاده و یا خود سواری الاینده برتفر
یوزباشی تعیینات توزیعنه مأمور اولوب اشبو خدمت
او چنجی صره خدمتدن عد اولنور و سواریده
بو خدمت ایچون یوزباشی وکیه لارندن بریسی تعیین
ارلنور

اگر بر پیاده طا بوری یا خود ایکی سواری باوکلری
مفرز بولنور لر ایسه توزیعات خدمتیه کذلک بر
یوزباشی مأمور اولور

مذکور توزیعات یوزباشیسی خدمات داخلیه د اثر
قانوننامه ده مندرج اولان اصوله موافقتله مأموریتنی
اجرا ایدر و اگر ذخیره نك کیمتدن و یا خود و زندن
طولای مرقوم یوزباشینك بر نوع شکایتی واقم اولوب
تیز الدن احقاق حق ایتدیره مزاولور ایسه تعییناتك
(توزیعی)

توزیع یعنی تأخیر ایدرک کیفیت خالی قوماندان ارلان
 ذاته وارکان حربیه رئیسینه و محاسبه چی به و یا حدود
 قضایک اداره سنه دأ مور ارلان ضایه لره افاده و انها
 ایدر تعییناته و یریله جک لحمی اسیمحاق ایکن توزیع
 ایتدیرمکه مارالذکریوز باشی بغایت دقت ایدر انجق
 اگر آخر وجهله ممکن اولیوب بهممه حال هنوز دج
 و لنمس اسیمحاق لحم و یرلمک لازم کلور ایسه حاصل
 اوله جق نقصانیده بدل ایلنق ارزره کفایت مقداری
 لحم مساعد اولور ایسه نفراتی غدردن صیانه تعییناته
 ر مقدار زیاده لحم علاوه اولور

تعیینات توزیعی کرک اردو مأمور لری و کرک قضا
 نا بطلری طرفلرندن هر کیلمرک معرفت لربله اولور
 یسه اولسون تعیینات بدلی و یرلمک بالکلیه ممنوعدر
 موجود اولمیان بار کیرلره بم تعیینی و یرلمز

(حسته خانه نک زیارت و تفتیشی)

۱۵۰) اگر اردو کاهه و یا حدود قشلاغه یقین محمله
 رحسته خانه بولور ایسه توزیعات یوزبانتیسی

(۲۵۸)

حسته لره ویریلان دا کولانک کیفیتنی تحقیق وانلردن
وقوعه کلان شکایتی استماع اینک ایچون ارلحسته
خانه یه واروب تفتیش و تجسس ایتمک مجبوردر
اگر تعینات خدمتی ذکر اولنان بوزباشیک حسته
خانه یه کتمسند مانع اولور ایسه انک یریه او چخی
صره خدمته اول باول کیده. جک اولان بوزباشی
تعیین اولنور

اشبو توزیعات یوزباشیسی تعینات توزیعنه
وباخصوص حسته خانه زیارتنه دایرانها سنی هفته
خدمتده بولنان بیوک ضابطه تقدم ایدر

(ذخیره دن خالی اولان انبارلرک کیفیتنی)

(۱۵۱) انبارلرک ذخیره دن خالی قالمش اولرقلری
حالده پاشالر قریه لردن جاب وتدارک اولنه جق
اجناس ذخائر جمع ایتمک ایچون ارکان حرییه دن
ویا خود هر برالایدن بعض ضابطلر انتخاب برله محاسبه
جیلر ایله برابر اشبو خدمته تعیین ایده بیاورلر توزیعات
یوزباشیسی وبوم اموریتده بولنان ضابطان سائره
(انگریه)

انقریه خد متلرینه تعیین اولنان نفراته . لالت ایددرنک
 انلری نظام از زره تعیینات اخذینه کوتوردرلر وکذلک
 بعض کینیات حایه نک تصادفندن ناشی اکر تعییناته
 ویریله جک ذخائر برمحله جمع وادخار اولمش اولدیغندن
 واروب پراکنده محللرندن بشقه بشقه تدارک وجلب
 ایتکه مجبوریت حاصل اولور ایسه اشبو انقریه یه
 کیدن نفرانی کوزتمکه و محافظه ایتکه مأمور اولان
 مساح عسکرک قومانداسی ینه توزیعات یوزباشیسنه
 احاله اولنور

(سواری یه مخصوص اولان ترتیباتک بیانی)
 (۱۵۳) یم وعلفک تدارکی سه هولتچون سواری نی
 اکثری قریه ره قوندرمه لازم کلکله پاشار سوارینک
 فونه جنی محللری تقسیم و ترتیت و تنظیم ایتکه دقش
 واهمام ایدرلر اکر بر قاج کون قالمق لازم کلور ایسه
 بر قریه ده قوماندایدن هر برضابط علف تقیمی
 تلف و سرفندن صائله نظام و اداره ایله اجرا اولمق
 وعلفک قلی درکار اولان بدض ملرده قونمش اولان

بار کیرلر دیگر بار کیرلر مثل او عینی قیاس اوزره مقدار
 تعیینه حصه دار اوله بئلك ایچسون اهالی بی جمع
 ایدوب، انلرک واسطه لریله علفی تقسیم ایتدر
 اگر سواد ی آچقده قونمش اولور ایسه و یا خود
 قریه لر اولوب انجق قونقی مراد اولمز ایسه پاشا
 والایلرک یوک ضابطلری علفی طویایوب و دمدم
 باغلیوب طشریه کتوزمک خصوصنی و قتیه اهالی
 یه تنیه ایتلریله انلردنخی نظام اوزره تعیین اولنان
 محله کتورلر و اثنای راهده انلرک امنیئلریچسون
 لازم کلان احتیاطه رعایت اولنور

اشبوا اهالی معرفتیه بم و علف جمع ایتدر تمک ترتیبی
 اردونک لزو میچون اولان صمانک تدارکنده دنخی
 عینی وجهله جاری اولوب بر قریه یه تعیین ائلش
 اولان هر بر قوماندان بوبده پاشا طرفندن وارد
 اولان امرلری و محاسبه جیلرک مطلوبلرینی اجرا
 ایتکه مأمور درلر و عسکرک ارزاقنه داتر سائر برشی
 ایچون ینه عینی بو وجهله حرکت ائلنور

(طویچی)

(۲۶۱)

و یچی راستحکام و نقلیه و پیاده ضابطلرینک
کیرلری تعبیه ایتچون لازم کلان شعبه و علیق
نه جک قریه لری پاشا لر بالنفس تخصیص ایدرلر
لقریه لرده مأمور بولنان قوماندارلر دخی تعبئاتک
مطاسچون پاشا لرک امرخی کوردکلرنده سوار
مکرینه ویریه کلان تعبیه قیاسله در عقب
ر مکه مجبور درلر توزیعات یوزباشیلری علف
همان انقریه سنه کیدن نفرا تک نظام اوزره
وب کللرینه بغایت دقت ایدوب ویولده
لمق سودا سنده اولان خدمتکارلری تأدیبات
یده ابله تربیه ایتدرلر

اردودا ره سنده بولنان پوسته خانه لرک بیانی
(۱۴) پوسته خانه لر ذخیره جهتیله فوق العاده
ح و توزیع اولنه کلان تکالیف و ترتیبه
ماداخل اولسوب انجق خانه مذکوره لرده در
راولنمش بولنان ذخیره اگر خانه صاحبیه متعلق
وب آخر کمنه طرفندن امانه وضع اولنمش

(۲۶۲)

اولور ايسه اولخالده ذخيره مذكوره نك اعابت
ايدن حصه سي اخذ اولتور

(پاشارلك قوناقلرى احوالى)

(۱۵۴) پاشارلك اسكان ايندكارى قوناقلر ذخيره
چمئيله فوق العاده طرح وتوزيع اولننه كلان
تكاليف وترتيبدين معاف ايسه لده اردونك لزوم چچون
مقنن ويريله كلان مرتباتى ويرمكدن معاف اوله مزلر
{ استيلا اولتمش مملكتده نفقات وضابطانك }
{ هر بيرننه ويريلان اشيارلك يياني }

(۱۵۵) اروده بولنان پاشارلك استيلا اولتمش ممالكه
قوندرلمش عساكر لذرات وضابطاننه تسيم اولننه جق
فوق العاده توزيعات اليه وسائر انتفاع دائر كا فئه
استمدعالي سرعسكر بولنان ذاتك ر آى وتنسبي
ارزره شرف صدور اينه جلك اراده سنيديه
توقف ايدر

(سفر برلك وقت وحالتك كيفيت)

(۱۵۶) برا لايله امرل ويريلوب برطرفدن امانتكامى
(ترتيب)

ترتیب و انبر طرفین دخی سفر بر اړه جق طاوور لړنی
 ویاخوداگر سوارۍ ایسه بلر کلرخی تنسیم ایتک
 وعزیمته حاضر و آماده بولنق اوزره تنبیه اولند قدده
 امر مذکور ضابطان حق لرنده رقت سفردده لازم
 کلان بار کیر لری تدارک ایتک مجبوریتنی متضمن
 عد اولنغله اکر وجهه و اخر له عکسی بر امر صدور
 ایش ایلزایسه ارضایه لراقتضا ایدن بار کیر لری
 مباحیه ایتش اولد قلمرنی مثبت محاسبه جی اضایله
 بر قطعه قصد یقنانه دنی مجلس محاسبه جی به تقدیم
 ایدوب اړ لوجهه سفره نکامنده اله کلد کلری
 شعیر و تلف قییماتی اینه ایده بلرر
 (تعیینات فی کتب کیفیت)

(۵۷) برارد و سفره عزیمت ایده جک اولد یغی
 حالده بالا ستمقلال اردو قوماندانی ازلان ذات
 ازل اردونک ماوردینده کوره یعی اختیار ایده جکی
 تنها جی ویاخود نحاظمی اصرله و ایش بوا یکی شقه
 دوچار اړه جی احتیاج ریا خود رفاهیه کرده

تعمیناتك فیثات دفترخی ترتید ایدر
 قوماندار مذار الیه مذکور فیثات دفترخی وقت
 و حالک ایجابیه کرده تعدیل و تقلیل ایدہ یلور ایسہ
 دخی ضم و دلاوہ ایدہ مزاجحق اگر غیبہ لظہور یلہ
 اردوی مذکور حدود مماںکی تخطی ایدر ل دشمن
 اراضیسنہ یکمیش بولور ایسہ و ضمیمہ نک لزومی
 درکار اولوب انحق جانب میری بہ طوقور و مصارفی
 موجب اولور بر کیفیت اولمز ایسہ اولحالسدہ
 بر مقدار آتر مغہ مقدار اولہ یلور

(حال حضرده اعاده ایتدرامی احوالی)

(۱۵۸) وقت حصر دہ اعاده اولنمش اولان سواری
 حصر کیری قشلاقلرینہ داخل اولدقدن اولنیش
 کون صکرہ بہ و ضابطلری دخی بر ماہہ دکن وقت
 سفر مللوشعیر و علف تعینانی بالتام اخذ ایدر ل
 انحق ضابطلربار کیرلری اولتاریخدنصکرب تاسفر
 وقوعندہ کندیلرینہ تخصیص اولنہ حق مقدارہ
 ابلاغ ایدنچہ دکن یالکز مالک اولدقلری ابر کیرل
 (اچون)

ایچون تعیین آلودر اشبورتیبات حیوانه سوار اولان
کافه صنوف عسکریه ضابطانی حقنده چاری
طوتیاور

﴿اون التبحی مقاله﴾

{ اردونك اردیصره کیدن عربه و مکاره لرك }
{ وصاتیجیلرك و جامه شویجیلر و ساتیجار لرك یانی }
(عربه و مکاره لرك انواع و اعدادینك بیانی)

(۱۵۹) امور حربیه نظارتیه بالاستقلال اردو
فرماندانی اولان ذات توزیع اولنه جق تعییناتك
دفتری ترتیب و تنظیم ایلدیگی وقتده هر براردونك
مأموریتنه و کیده جکی بر لرك کیفیته کوره پاشالره
و مراتب متنوعه ده بولسان ضابطلره واردو
دفتردارى خدمه سنه والایله و حسته خانه لره
مأمور اولان ضابطلره و خدمات متعدده ده
مستخدم مأمور لره و ساتیجلره و جامه شویجیلره
واردونك معینده کزن کسنه لره اعطا اولنه جق
عربه و ساتر مکاره لرك انواع و اعدادینی دخی تعیین

(۲۶۶)

ايندراجق اشبو ترتيبات (۱۵۷) ماده يه تطبيق بعض
تعديلاتي قبول ايده بيلور لر

(باشلرك قرارگاهلرينه مأمور عربيه جي باشلرك يياني)

(۱۶۰) كرك اردو قومانداني اعلان ذاتك وكرك

بهر فرقه نك قرارگاهنه بر د عربيه جي باشي تعيين

اولمق لازم كلور اشبو عربيه جي باشيلر اردونك

اردنجه عسكربسز بولسان ضابطلردن بالانتخاب

نصب اولور

اردو قومانداني قرارگاهنك عربيه جي باشي

بيوك ضابطلردن وفرقه لك اردوگاهلرينه مأمور

عربيه جي باشيلردنخي يوز باشي ويا خود ملازم لردن

اواق اوزره تعيين اولورلر وكوچك ضابطلرك

واكر ممكن اولور ايسه ژاندارملرك بيزندن بعض

مستعد لري انتخاب اولوب هر بر عربيه جي باشي به

معين اواق اوزره بري تعيين اولور

اردولره وفرقه لره تعيين ائنان عربيه جي باشيلرك

فريضه ذهتي (ازلا) احوال واثمالك نعلنه مأمور اعلان

(ضبطيه)

ضبطیه ضابطانی ایله بالاتفاف کرک عربہ لک
وکرک اردو خدمتکارلرینک نظام وانتظامی
وقایہ سنہ مقید اولمقدن (ثانی) ارکان حربیہ
رئیس لری طرفلرندن کندیلرینه امر وتنیه
اولندیغی محله عربہ لری سوق ایتمکدن عبارتدر
بریا خود برقاج فرقہ لک احوال واثقانی اردو کاهک
احال واعمال ایله برابرجه کینک لازم کلورایسه
فرقه لک عربہ جی باشیلری اردو کاهک
عربہ جی باشینک معیتندہ اولورلر

اگر برقاج فرقہ لک عربہ لری برابر بریده یورومک
لازم کلورایسه رتبه جهتیه ان بیوک رتبه ده ارلان
عربہ جی باشی ویا خود جله سی هم رتبه اولدقلری
حاله قدم جهتیه ان اسکپسی قوماندا ایدر

(الایلرده اولان عربہ جی باشیلرک احوالی)

(۱۶۱) الایلرک عربہ جی باشیلری خدمات
داخییه بی حاری قانوننامه ده مندرج اولان
قاعدہ موخمنجه تحریرات پوسطه لری خدمتی

(۲۶۸)

اجرا ايتكده و نقل اشيا خصوصنده لازم كلان كافه
وسائلك اجتماع واستحصاليته مأمور اولمغه
باركبرك والايه متعلق عربيه لك وقوشوملك
تنظيم و اداره سى انلك نظارت مخصوصه سنه
محولدر و مارالذڪر عربيه جى باشيلركرك
آرامگاهده و كرك اثنای راهده عربيه لك
حسن ترتيب و نظامنى و قايه ايتكده مشغول اولوب
عربيه لاييله بولسان كوچك ضابطيلر و نفرات
وصايتچيلر و خدمتكارلر هر قنغى طريقده
اولورلر ايسه ازلسونلر مجرد مذكور عربيه جى
باشيلرك زير قوماندا سنده بولنورلر
اثنای راهده الايلرك عربيه جى باشيلرى فرقه
عربيه جى باشيسنك تحت امرنده اولوب انجىق
لوالر بشقه بشقه عزيزت ايتكده اولورلر ايسه
اشبولوالرك عربيه جى باشيلرى يديرنده ايسكېسى
ديكرلرينه قوماندا ايدر
(عربيه لك نظامى)

(۱۶۲)

(۱۶۲) قانوننامه نك تجويز كرده سى اولان مقدار
 عربيه دن ماعدا اردوده زياده عربيه بولنماق ايچون
 پاشا ار و دفتر دار و محاسبه جيلرو سائر اردو
 خدمه لرينه متعلق عربيه لك اوزر لرند ه اصحاب نك
 اسملى اشارت اولنمش اولديغى مثللو هر برالا يه
 متعلق عربيه لك اوزر لرينه اول الايك رقى تحرير
 و تجار و صانيجى عربيه لى دنخى بللوا رلىق ايچون
 بريانته تعليق اولنور مجموع پاشا لك قرار كا ه لرنده
 اشبو اصول و نظامك لايقيه اجرا اولنمش
 اولديغى ژاندار ملك قوماندارى تحقيق ايدوب
 واركان حريميه رئيسى دنخى عربيه استعمالنه
 ماذون اولان ضابطان واردو مامور لر نك برقاعه
 دفتر نى كرك مر قوم قوماندانه و كرك
 عربيه جى باشى يه اعطا ايتك لازم كلور
 (عربيه لك محافظه سى و برلكده كيدن جبه لور لك بيانى)
 (۱۶۳) پاشا لك قرار كا ه لرنه متعلق اولان
 عربيه لك محافظه سنه بر مقدار عسكر تعيين

(۲۷۰)

اولنقى لازم كىلكه اشبو عسكرى قوت و مقدارى
اركان - مرييه رئيسى طرفدن تعيين اولنور
ميرلورده متعلق اولان عربلرگ محافظه سى
تحت اداره لرنده بولنن لوالرگ برنجى الاى عربلرى
محافظه سنه تعيين قلنان ، آمورين واسطه سيله اولور
و حوله لرگ تحمیل و تخليه سى صره لره داخل
اولميانلرايله حسته لكدن قالقوب هنوز سلاح طومغه
مقدر اولميان نفراته حواله اولنديغى مثلاً سواريده
خصوص مزبوره يه رعايت اولنده جغندن بشقه باركبرى
اوليوب پياده قالمش اولان نفراته دخی احاله اولنور
عربلرگ محافظه سنه بر مقدار جبهه لو تعيين
اولنديغى حالده اشبو جبهه لوي قوماندايدن ضابط
بروجه بالا قافله لرگ محافظه سى بچشده بسط
ويان اولان اصول وقاعده لره رعايت مايدر
و عربلرگى باشيلردخی آنك تحت امرنده بولنورلر
ضبطيه عسكرى عربلرگ محافظه سنه آمور اوليوب
نقط آنلرگ نظام وانتظامنه تعيين اولنورلر

(اشاي)

اثنای راهده عربہ لک نعیمی

- ۱۶۴) اردو کاهک عربہ و مکار لری اثنای راهده
بر وجه آتی بیان اولان ترتیب و نظام ایله سوق اولنورلر
- ۱ اردو قوماندانک عربہ و مکاره لری
- ۲ عموم ارکان حربیه رئیسک عربہ و مکاره لری
- ۳ اردو قوماندانی قائم مقاملرینک عربہ و مکاره لری
- ۴ اردو دفتردارینک عربہ و مکاره لری
- ۵ اردو خزینہ داری و وزنه دارینک عربہ و مکاره لری
- ۶ میرلوالرک عربہ و مکاره لری
- ۷ محاسبه جیلرک عربہ و مکاره لری
- ۸ ضبطیه قوماندانک عربہ و مکاره لری
- ۹ ارکان حربیه یمه متعلق و مربوط اولان
میرالایلرک عربہ و مکاره لری
- ۱۰ محاسبه جی معاونلرله کندیلرینه متعلق اولان
مأمورین سائرہ نک عربہ و مکاره لری
- ۱۱ اردو معبته یولان ارکان حربیه و ضبطیه
ضابطلرینک عربہ و مکاره لری

۱۲ اردو مر کزی ملحقاتنک عربہ و مکاره لری

۱۳ طبیب و جراح واجزاجی باشینک عربہ و مکاره لری

۱۴ اردو طبعمخانه سنک عربہ و مکاره لری

۱۵ باش محاسبه جی معرفتیه تعیین و ترتیب اولدان

نظامده اوله رق اداره مأمور لری نک عربہ و مکاره لری

۱۶ تحریرات پوسته سنک عربہ و مکاره لری

۱۷ رخصت و برلش اولان تجاران و صاحبیلرک

عربہ و مکاره لری

فرقه لریک اردو کاهلرینه متعلق اولان عربہ

و مکاره لردخی ینه بالاده تحریرو بیان اولنان ترتیب

و نظامه قیاسله سوق اولنورلر

لسوا و الایلرک صف حرب نظامنده صره لری

قاچنجی اولور ایسه انلرک عربہ و مکاره لری دخی

اول نظامه رعایتله سوق اولنورلر

(عربہ و مکاره لریک اجتماع و عزیمتی)

(۱۶۵) عربہ و مکاره لریک جمعی و یوله چیقارلملریچون

اقتضا ایدن امرلر اردو و فرقه لریک ارکان حریبه

(رئیس لری)

ئیسلی طرفلرندن عربہ جی باشیلرہ ویرلدیکی
 ئالو الایلرک عربہ جی باشلرینہ دخی میر الایلر
 یارفلرندن ویریلور

برفرقه نك عربہ و مكاره لری اکثری كندی
 ردی صره یوردیوب لوالرك عموما جمع اولنه
 جقلری محمله جله سی برلشورلر و اكر آخر وجهله
 و لمق لازم كالور ایسه فرقه لرك و لوالرك و الایلرك
 نزیعت و حرکتلرینہ دائر ویریلان امر لره برینه
 تعلیق اولان عربہ و مكاره لر عسكرك یوردیوشنه
 طلل ویرما مك و فرقه لرك عربہ لر یله برلشمش
 انماق اوزره ترتیب اولنوب اشبو عربہ و مكاره لر
 مرکیمك اولرد ایسه اولسون عسكرك ارقه سندن
 یدوب یوریشلرینك تأخیرینہ بادی اولملری
 یج برو جله جائز دکلدر

(عربہ و مكاره لرك بربرینه تصادفلری)

۱۶۶) ایکی قول عربہ و مكاره لر اثنای راهده
 زبر یله تصادف ایلمدکلی حالده بروجه بالا

(۲۷۴)

(۱۳۳) ماده ده عسـكرك تصادفيچون ذكر ويان
اولئان قاعده يه رعائيله يهر قول عربيه و مكاره لر
معلق اولد قلري لوانك و يا خود الايك صف حرب
نظامنده طوطد يغي صره يه كوره يكد يكر يسه تقدم
و يا خود تعقيب ايدر

(عربه و مكاره لرك نظام و انتظاملري)

(۱۶۷) بر قاج طاقم عربيه و مكاره لرك جمعيتني قوماندا
ايدن هر بر عربيه جي باشي انلرك نظامي وقايله سچون
كرك بر برده اولسون و كرك آيري آيري اولسون
يور ملرينده و طور ملرينده دائر مناسب كورد يكي
تنبيهلري و ير

اركان حريده رئيسلري اردونك و فرقه لرك عربيه جي
باشيلردن بهر يك معيتنده بولئان معينلردن
ماعد اضبطيه نك كو چك ضابطانندن چند نفر
دخمي و يروب اشاي راهده عربيه و مكاره لرك حسن
ترتيب و نظامي وقايله سچون استخدام اولنور *
كونك سايه جي باشي ايدن كرك اضبطيه عربيه لر نه

(۲۷۵)

قیله ایله سورمه‌یان و بارگیر لرینه ذیت و برن و صو
چک و سائر بهانه ایله بولدن آیریلوب کری یه
لمس اعلان های دیبچی و خد دتکار و عربه چی و سائر لر
ملرنده و سائرل جیرییه نك مجموعی استعمال اینککه
ذون و مقدار ایلمر یله بولنلرک یدلرنده ضرب باقرشو
ورمغه جسارت ایدنلری یغما جیلغه طولاسا نلری
یا خود هجوم اراسینده فرار اینک سودا سینده
نلری اخذ ایدوب دیوان حربک حکم و عهد سنه
لیم ایدر لر

(عربه و عکاره لره دائر نهار نك بیانی)

۱۶۸) اردوی یا خود فرقه لری قوماندایدن
وات پاشا لری و ارکان حربیه صابا لری بنک
زیر قوماندالرنده بولسان الایلرک و عسکره
عاق اعلان کیم سنه لریک قانوننامه حکمنجه تعیین
لنن مقصد ایدن زیاده عربه و بارگیر قوللنلرخی
کدا مطالب ایتلریله بو خصوص ایچون انلری
صوص صتیجه صتیجه یوقا ندقد نکره کندیلری دخی

بالنفس یوقلرلر وسوارى نفراتدن هیج بریسی
 النده یدك بار کیرطاشماق و ییاده نفراتدن هیج
 بریسی عربه هایده مغه قوللا تلاق و سوارى
 نفراتی بار کیردن اینوب هیج بریهانه ایله بار کیرینی
 ضابطه و یروب بیدر تمامك خصوصلرینه ذوات
 مشارالیههم کمال دقت و اعتنا یلد کلری مثلا و طویچی
 عربه لر بله اردونك اشیا و مالز مه سنی نفل ایدن
 عربه لر ك اوزر لرینه کندیلریله حیوانلرینه عائد
 و راجع اولان اشیا دن خارج برشی بو کلمتك
 و علی الخصوص طویچی و سوارى نفراتدن فرد
 و احدی و لو موقتاً اولسون سائر عربه هایده مغه
 قوللنمق یا خود بار کیرلرینی خارجدن عربه یه
 قوشمق خصوصلرینی هیج بروجهله تجویز ایتنار
 کرک ارد و قوماندانی و کرک فریقلر قرار کاهلرینك
 عربه جی باشیلری و مأمور اولان ضبطیه نفراتی
 تحت اداره لرنده اولان عربه لر ك عددی حوله لرینك
 نوعی قانوننامه یه موافق اولدیغنی تحقیق ایتکده
 (استیحقاقلری)

بحق قلمری در کار اولوب حتی مفتضی بروقتنده
 خستسز اوله رق عربہ لری توقیف ایدوب اخذینی
 عربرقطعه سند ویره رک بار کیرلری آلوب طوب
 به لرینه طاقد قد نصکربو خصوصی ارکان حربیه
 یسینه انها ایدر لر

(اؤن یدنجی مقاله)

(ضبطیه نفرائی وضبط وربط عمومی)

(وظائف عمومیه)

(۱۶۹) عسکری ضبطینه زمره سناک اردولده
 متخدام اولند قلمری ایشلر عینی امور ملکیده ده
 ستخدم اولد قلمری خدمتله مشابیه اولغله تهمتله
 نثارت ایتک و حقوق دعوالری ضبط ایله مدعی
 رمدعی علیهی احضار ایلک و قباحتلوری ارایوب
 اولوب توقیف ایتک و حسن انعامک و قایه سینه
 ضبط وربط داخلی به مقید ایلایق خصوصلری
 نلرک مأموریتنده و فریضة ذمترلندن معدود در
 ضبطیه لر آغراق محافظه سی و امر چاوش ایلایق خدمتی

مثلاً ودا موریتلره قضا قولا لئلیوب انجق لزومیت
مصلقه واقع اولدیغی حالدده بونلر دخی عسکری کبی
اول مقوله اینسلره استخدام اولنورلر

اگر ضبطیه زمیره سی بر مصلحتدن طولانی عسکری
ضابطلریک اعانه سنه محتاج اولورلر ایسه ضابطان
و کوچک ضابطان عسکرینه انلرک استدعالرینه
مساعدده ایندکه مجبوردرلر

{ ضبطیه باش قوماندانی و ضبطیه
قوماندارلرینک یسانی }

(۱۷۰) اردوده استخدام اولنان ضبطیه زمیره سنه
نصب قنسان قوماندان (ضبطیه باش قوماندانی)
و فرقه لرده استخدام اولنان ضبطیه زمیره سنه نصب
قنسان قوماندانی دخی (ضبطیه قوماندانی) سیمه
و نعییر اولمشدر

{ ضبطیه باش قوماندارینک و ضبطیه
قوماندانینک مأموزیت مخصوصه لری }

(۱۷۱) ضبطیه باش قوماندانینک مأموریتی اردو
(دائرة سنده)

توه سنده وقوعبولان جرم قتمتله دائر خصوصلری
 حامل اولدیغندن قطع نظر اهالی مملکت نهب
 غارت و یاخود سائر هر نوع رنجیده دن حمایت
 صیانت ایتک قوماندان مومی الیهک فریضة
 متلریدر

نبطیه قوماندانلری دخی هر بری متعاق اولدیغی
 رقه لری داره سنده کذلک عینی مأموریتی اجرا
 یدر لر

ردوده مستخدم عسکریدن اولان هر بر کیسه
 رتمتک وقوعندن آکاه اولدقه واروب در عقب
 ضبطیه باش قوماندانه یاخود زاندارم قوماندانه
 و یادیکر بر ضبطیه ضابطنه خبر و یروب بو خصوص
 ایچون قومانداران مومی الیهم طرفندن کندیسنه
 ایراد اولنه جق بالمله سؤالره هیچ یرماده یی کتم
 ایتکسز بن قطعیا جواب ویر مکده مجبور در

ضبطیه باش قوماندانی و یاخود ضبطیه قوماندانی
 برتمتک وقوعتی خبر آلدیغی آنده لازم کلان تجسسله

مبادرت ایٹک اقتضا ایٹکاه اکر متهم اولان کیمسنه
 تهنتی فعله کتور دیکی حالده طوتی اوب برمنقضای
 قانوننامه جزا جزای حقارتیه ویا جزای عقوبتیه
 مستحق اولیق تجویز اولسور ایسه قومانداران
 مومی الیم ازل آنده محلسه واروب تهنتک تبین
 واثباته دلیل اوله جق ادرافی اله کتور دکدنه ککره
 تحقیق ایتدیکی شهادت لری و تحصیل ایده بیلدیکی
 معلوماتک مضبوطه سی ترتیب و تحریر ایدر
 تهنت لری مثبت اولان کیمسنلری آرایوب بولوب
 توقیف ایلدکده انلری متعلق اولدقلری فرقه
 قوماندانی تردینه احضار ایدر

مومی الیم حدن هر قنغی بری جلبه مقتدر اولدیغی
 جمیع سندناتی دیوان حربده اجرا اولسان محاکمه
 مأمور اولان مباشر و مقرر طلب ایتدکلرنده انلری
 تحصیل ایدوب تسلیم ایتدکن قطع نظر شهادت لری
 دخی رسما طلب اولند قده بینه مشابه سندده حضور
 دیوان حربه چقبهغه مجبور درلر

(وینه)

وینه مومی لہم حدن ہرقنغی یری نصارت مخصوصہ
محتاج اولان محللری مناسب کوردجکہ واروب
صقجہ صقجہ یوقلرلر وطولاشدقلری محللرک کیقیتانی
معیتندہ بولندقلری پاشالارہ عینیلہ عرض و بیان ایدرلر

{ ضبطیہ قوماندانلرینہ ویریلان
{ تعظیم قرہ غوالہ مستحقضائیک بانی

(۱۷۲) ضبطیہ باش قوماندانک ساکن اولدیغی
قوناغہ بر تعظیم قرہ غولی تعیین اولنوب کزک اثنای
راہدہ و کزک طولاشدیغی وقتندہ ضبطیہ زمرہ سندن
معیتندہ ایکی ارنباشی طاقی ترفیق و تعیین اولندیغی
مثالو کذلک فرقه لردہ اولان ضبطیہ قوماندانلرک
معیتلرینہ دخی براونباشی طاقی ترفیق و تعیین اولنور
(عسکریدن غیری اولان کسنہ لک کیقیتی)

(۱۷۳) اردوایلہ بولنوب عسکریدن اولیان و تجار
وصاتیجی مقولہ سندن اولان کسنہ لک ضبط و ربطی
مخصوصا ضبطیہ ما مورینلرندن معدود اولور
پاشاروسا اُراردو ما مورلری معیتلرندن بولنان کاتب

و ترجان و خدمه سائرہ نك اسم و شهر تلمی و مسقط
 رأس و اشكال تلمی بر بوسله ایدوب ضبطیه باش
 قوماندانته و یا خود ضبطیه قوماندانته ارسال ایدرلر
 اصنافدن بعض کسیندر ایدوده هر قنغی صنعتی
 ایشلک مراد ایدرلر ایسه رخصت تحصیلی و اذن
 تذکره سی اخذ ایدیه بیلک ایچون بونلر ضبطیه باش
 قوماندانك دفترینه ثبت و قید اولتدقدن صکره حسن
 سلوکلرینی و قابلیت نقدیه لرینی اثبات و ایشلیه چکلری
 ایشك نوعی بیان اییکه مجبور درلر وارد و ایچنیده
 رخصت تحصیل اییکسزین ایش ایشلیکده بولنانلر
 ضبطیه قوماندانك نزدینه کتور یاوب اولارخی
 انلردن معتاد ازره (۲۵۰) غروش جریمه الوب
 اگر مزبورلر بر سوء قصده معنی اردویه گیرمش
 اولمد تلمی تین ایدر ایسه زیاده تکد بر اولمیه رق
 یا لکزمقدار من کور جریمه ایله اردودن طرد و تبعید
 اولتور

اردو مأمورلرندن قانوننامه موجبنجه کندیلریشه
 (مختصر ص)

(۴۸۳)

مخصوص اولان اثواب ایله ایلیم یوب اکثری بشقه
قناقله کزن کسنه لری ضبطیه زمیره سی ارکان حریره
رئیسنه افاده و اشعار ایدر

(تجار و صایعیلرک احوالی)

(۱۷۴) پاشا لار قرار کاهلرنده اولان صایعیلرک
یدلرینه ارکان حریره رئیسک رأیله ضبطیه
قوماندانلری طرفندن برتذکره ویرلدیکی مثللو
الایله اولان صایعیلر دخی مجلس محاسبه طرفندن
تذکره آلوب تذکره لینی فرقه لرد بولنان ضبطیه
قوماندانلرینه امضا ایتدیم که مجبور درلر
بولدن بشقه مذکور صایعیلر ته که اوزرینه تجار
یا خود صایعی دیو یا زیروب یدلرنده بولنان تذکره
هر قنغی رقم ایله دفتره قید و ثبت اولمش ایسه ایل
رقم دخی اشارت اولمش اولان یافته بی اوزرلرنده
کورینه جک بریره طاقوب طاشید قلدن ماعدا
کندی اسملرینی ویدلرینه ویریلان تذکره نک رقمی
و معلق ایلد قلدی الایک یا خود قرار کاهک عنوانی

حاکمی دیگر بر قطعه یافته دخی عربله رینگ اوزرلرینه

ارکان حربیه ریسلری و میرالایر ضبطیه زمهره سی
دائماً صاتیجیلرک انده بولنان ما کولاتک کیتی اعلی
و مقداری کافی و بهاسی معتدل اولمق خصوصلرینه
کرکی کبی دقت و اعتنا برله حتی ما کولاتک بهارلیتی
مجرد بولندقلری محک و وقت حاکم ایجاب و مساعدنه سنه
کوره تقدیر ایدرلر

اکثر یا تجار و صاتیجیلرده صاتلمسی ما موزون اولان
اشیادان خیری نسندی منع و یساغ ایتمک ایچون انلرک
عربله لرینی صقجه صقجه آرا یوب یوقلرلر و بیکباییلر
و قول اغارلی آلا یك صاتیجیلری حقلرنده یا لکنز
بو جهتله خنف ایله معامله اینککه مخصوصاً مورد رلر

{ خلاف قانون اولان حرکت ایچون لازم کلان }
{ تأدیبات ایله بیوک و کوچک جرایمک بیانی }

(۱۷۵) ضبطیه ضابط و کوچک ضابطلری آر شون
و ترازولری صقجه صقجه تجسس و تحقیق ایدوب قانونه

(مخالف)

مخالف اوله رق تمغاسی اولیان زراغ و میزان
 وقتضاری ضبط ایدرلرموی الیهم ضبطیه قوماندانلری
 خلاف قانون حرکتده بولسان تجارت و صاتیجیلری
 قبا حلیینه کوره مناسب کوریلان تأدیباتله تربیه
 ایدرلر فرضا بعضیلرینک الندن وقتا تذکره لینی
 آلوب یرمدت آنلری صاتیجی اقدن منع ایدر و اگر متذبه
 اولیوب تکرار بر قباحت ایشلر رایسه آنلری اراتق
 اردودن عرد و تبعید ایتک لازم کلوب آنجق هر
 حالده **کری** و یرمکه مجبور ایلدقلری مبلغی ادا
 ایتدردکن و یا خود خلق ادا تمق ایلدقلری بچون
 مستحق ایلدقلری آخر بر نوع تأدیب حقترنده اجرا
 ایلدقد نصکره اردودن اجرا اولنورلر

ضبطیه باش قوماندانی و ضبطیه قوماندانی اردو ایله
 برابر اذ نسز کزان کسنه لری و تجارت و صاتیجیلردن
 تمغاسر فقطار و میزان و زراغ ایله اشیایا صاتا نلری
 و یا خود اردو اظلاملرینه مخالف حرکت ایدنلری
 تجریمه مقتدر اولوب ایشو جرایم هر حالده (۵۰۰)

(۲۸۶)

خروش تجاوازايتي سدرک اندن حاصل اولان مبلغي
ضبطيه باس قومانداني رئيس ارکان حرييه نك رآي
و تنسييله كندى خدمته دائر خصوصله صرف ايدر
(خدمه تكارلر ك كيفياتى)

(۱۷۶) ضابطلر ك وارد و مامورلر نك خدمه تكارلى
كندى اغار نك اسميله ممضى و خدمه تارندن بولند قلر يني
مشعر بر قطعه تذكرة المفيد مجبور اولملى ليله انلر اكر
عسكر صا بطلرلى خدمه تارند بولنورلر ايسه متعلق
اولد قلرلى الايك ميرالاي و اكر ارکان حرييه و يا خود
اردو مامورلى خدمه تارنده ايسدلر ضبطيه قومانداني
اول تذكره يني كذلك امضا سيله تصديق ايدروهر
نوقت مذکور خدمه تكارلر دن تذكرة سؤال اولنور
ايسه آنى كوستره كه مجبور درلر و انلر ك اذن تذكره لرى
ينه عيني الوجه ليله اكلوب الده رسمه اذن تذكره سى
اولمده ايدروهر خدمه تكار المنق بالكليله ممنوعدر
اثنای سقرده بر خدمه تكار اغاسى ترك ايدوب ايرلدقده
اول خدمه تكار باشى بوش كزر آواره مقوله سندن حد
(ايرلعه)

(۲۸۷)

اولئغله بولماقور الله بکیرلندکه تادیاتوفیف اولئور
(محبسلرک کیفیاتی)

هربرفرقه قرار کاهنده ضبطیه قوماندانلرینک اهتملامه
برمحبسه تدارک وتعیین اولئوب محبسک نضارتی
ذکری مسـ بوق قرار کاهی قوماندانیدن ذواتک
ضبطیه قوماندانلرینک عهدلرینه احالنه اولئور
والا یلردن کوندریلان هربررتبه ده کی ضابطلر
ودیوان حربک حکمنه مغایر قبا حمله متهم اوللر
وسرسری کشت وکذار ایدنلر ویا شبهه کو اولان
یاخود توقیفی لازم کلان کمنه لرجه سی اول محبسه
وضع اولئور

(توقیف اولئان ویاخود فرارایدن ندرکرینک احوالی)
(۱۷۸) ضبطیه زمره سی واستنه سیله توقیف قنات
حسا کر قبا حمله رینه کرده یادیوان حربه ویاخود متعلق
اولد قلمری الایله کوتور یله جکندن اکر قبا حمله
دیوان حربده فصل ورؤیت اولنه جق قیدر جسیم
اولور ایسه اولحالده تملرینه دلیل قوی اوله جق

اوراقی فرقه ارکان حریبه رئیسینه تقدیم ایلیوب
ارلدخی فرقه قوماندانک امر ورخصتیه اقتضا
ایدنلره اخباراید

کرت فراریلرک وکرت حبسدن صاووشانلرک اشکال
وهیتلرینه دائر اعلان ٴلایم مخصوصه یی ال زیاده
یکرمی دوت ساغت ظرفنده قرقه ده اعلان ضبطیه
قومانداننه کوندریلوب ایلدخی مذکور فراریلرک
توقیفلرینه لازم کلان وسائله تشبث ایدر

(ضبطیه زمهره سنک انئی راهده، اُموریتلری
(۱۷۹) ضبطیه زمهره سی یولده کیدرکن قوللرک
اردیصره یوریوب یاغمه جیه لری توقیف وکریده
قالمش اعلان نفراتی جمع ایدرک قوله الحاق ایدرلر
احمال واثقال عربه لرینک نظام ورابطه سی شدت
اوزره وقایه ایتک وبعض کسنه لرک عربه لرله وحتی
اردوایله برابر بولملری جائز اولوب ایلد یغنی تحقیق
ایلمک ایچون اشبو ضبطیه لردن برقطعه مغره زه
عربه لرله تعیین ادکنور

(اعانی)

(اهالی عربہ لرینک کیفیاتی)

(۱۸۰) ضابطہ لہر دن وارد و مامور لہر دن هیچ برکستہ
 رخصت اولد قچہ اہالیہن عربہ و بارکیر طلب
 اید مزلر ضبطیہ لراشبو عربہ جیہ لمرک و حیوان
 صاحب لرینک کرک بو بایده و کرک ساثر خصوصہ
 واقع ارلان شکایت لرینی استماع ایدوب اسحاق حق
 ایسکہ مامور در لر

(صید و شکار و قومار ایونلری)

(۱۸۱) اثنای سفرده یعنی اردو خانہ ہر بررتبہ دہ
 ارلان عسکریہ صید و شکار مادہ سی بالکلیہ
 ممنوع اولوب قشلاق یرلندہ ضابطہ لر صید ایسک
 مراد ایرلد کلرنده اول محملری قوماندا ایدن باشانک
 رخصتی واصحاب املاک اذنی اولد قچہ آرا و لمغہ
 بقدر اولہ من

ردودہ قوماندارہ لمار بخت ایونلری کذلک کلیہ ممنوع
 و لمغہ ضبطیہ قوماندارای و ساثر ضابطہ لر اشبو
 سانی کرکی کی دوتارہ لغہ مخصوصہ مامور در لر

و بومقوله او بونلره مبتلا اولان کسه نه لر شیددا
تأدیب اولند قلمری مثلاً قوماری اوینادان کسه نه لر
دخی عسکریدن اولند قلمری حالده ارمودن طرد تبعید
اولنور

(دشمندن النان بار کیرلرک احوالی)

(۱۸۲) اثنای محاربه ده دشمندن النان بار کیرلر اکر
طوب و عریبه چکمه یار و طوط قلمری الایلره مقتضی
ایسه لرینه اول الایلرده آلیقونیاب اکر مقتضی دکل
ایسه ارکان حربیه رئیس اولان ذات انلری ایشنه
یرایه جق الایلره کوندرو بار کیرلری اولیان ضابطلر
رتبه جهتله انک اشا غیلردن و هر رتبه ده قدملری
زیاده اولنلردن باشلننه رق جمله سی دشمندن اخذ
و ضبط اولنسان بار کیردن بکشد کلرینی انتخاب ایدوب
المغه مأذوندرلر میرلوا اولان ذات اش-بو بار کیرلر
تقسیمدن حاضر بالمجلس بولننه رق بهر بار کیرلرک
اشکال و علا متنی حاوی ترتیب اولنان دنتری تحقیق
و اصدیق ایدراشوب بار کیرلری مباحعه ایدن ضابطه لر
(ویا خود)

(۲۹۱)

و یا خود قبول ایدن الایلر ادد و قوندانی طرفندن
تعیین و تخصیص اولان فیئات اوزره ثمتی ادا ایدوب
بوندن حاصل اولان مبلغ مارا الذکر بار کیرلری
طوتمش اولان کسسه ره تقسیم اولنور
(دشمن فرارلرینک کیفیتی)

(۱۸۳) دشمن فرارلرینک بار کیرلری سواری
و طوپی خد متلرینه رار اولد قلنده اولبار کیرلر
قوماندان جانبندن اقد مجه تعیین و تخصیص اولنوب
بتون مدت سفرده جاری اولان فیئات اوزره جانب
میریدن مباحه اولنور فریق اولان ذات باقی قلان
بار کیرلرک فروختلریچون فرقه یه معتاد اوزره
ویریله کلان امر نامه ده جمله یه خبر ویرد کد نصکره
انلری بالمزایده فروخت ایتدیر
دشمن طرفندن فرار ایدوب کلا لمر قوماندان
قرارگاهنه کوندلرک لازم کلمکه انلرک سلا حلری
فرقه نک طوپی قوماندانسه و اشیای سائر لری دخی
د مترداره تسلیم اولنور

(۲۹۲)

(نامعلوم اولان وچالسان بارکیرلک کیفیت)
 (۱۸۴) صاحب‌لری بیانیان بارکیرلک صاتون آتشی
 بالکلیه ممنوعدر وصاحبسزبولان بارکیرلک ضبطیه
 قوماندانسه کتوریلوب اولدنی صاحبی چیقوب
 بالاثبات طلب ایلدکده صاحبیه ویرانجق صاحبی
 چیقمان بارکیرلک رئیس ارکان حربیه نیک امریله هر قنغی
 خدمته یارادایسه یعنی بینکده می طوبه می عربیه می
 هر قنغیسته مناسب کوریلور ایسه اکا کوره تعیین ایدر
 چالمنش ویا بولمنش اولان بارکیرلک صاحب‌لری
 حیوانلری طانیوب اثبات ایلدکلرنده کندیلرینه رد
 اولور

(دیوان حربیک بیانی)

(۱۸۵) فریق اولان دانلر هر نوقت عقد مجلس دیوانک
 کزومنی درک واستحساس ایدرلر ایسه دیوان حربی
 دعوات وجع ایتکده مآذوندلر

{ ضبطیه قوماندانلری طرفندن }
 { یایلان تفریروانهارلک بیانی }

(۱۸۶)

(۲۹۳)

(۱۸۶) ضبطیه قوماندانلری خدمت‌لرینک هر بر
خصوصنه دائر اولان اهلاری کندیلرینک باش
قومانداننه کوندر دکلرندن ماعدا خصوص مذکور
ضبط و ربطه دائر عسکر طرفندن ورود ایتمیش اولان
امرلری بهر کون معیت‌لرنده بولند قلمری پاشالره دخی
افاده و تقریر ایدرلر

خدمات بومیه لرچ-ون پاشالار وارکان حریه
رئیس-لمری طرفلرندن ویرله کلان امرلری اخذ
ایدوب موجبجه اجراسنه مباشرت ایدرلر برلوا مقرر
بولند یغنی تدبیرده ضبطیه لری قوندا ایدن ضابط
فربضه مأمورینندن معدود اولان عینی خدمت‌لمری
لدی الاجرا میرلوا یه افاده ایدر

ضبطیه باش قوماندانی اردوق-وماندانی یاخود
ارکان حربیه رئیس-ی طرفندن اخذ ایتمیش اولد یغنی
امرله کندی مطالعه و تعلیماتیری دخی ضم و علاوه
ایدرک انلری ضبطیه قوماندانلرینده و فرقه لرده
ولکان ضبطیه لک سائر ضابطلرینده ارسال ایدرلر

(۲۹۶)

و پوس طه خانه لرك و دكر مانلرك بكنهسچون
الايلردن بر مقدار نفرات انتصاب ايدوب موقتا
ارالحمله تعيين ايتكه مسارعت ايدرلر
وكذلك ما مورار وده بولنه رق كنديلردن
انتفاع اولنوب حقنه حرمت و رعایت لازم كلان
بعض كسندله دخي مارالذ كر موقتا انتصاب اولنان
بكييلردن تعيين ايندكلردن صكره بوخصوصي
اردنك اركان حريمه رئيسه افاده ايدوب اولدخي
در عقب موقتا تعيين اولنان بكييلرك يرينه اصل
بكييلك خدمتچون ترتيب اولمش نفراتدن نصب ايدر
پايسال زير قومانداننده بولسان مللردن ماعدا
محل آخره بكييلر نصب و تعيين ايده مزلر
(بكييلرك يرينه ديكر اركنك موقتا تعيين اولملري)
(۱۸۹) اصل بكييلك خدمتده مامور اولنلر موجود
اولدقلى حالده موقتا تعيين اولملر اولان بكييلرك
يرلرينه ايلردن صكره تعيين اولسته حق الايلرك
نفراتدن اخذ اولنوب كذلك موقتا بكييلك خدمتده
(تعيين)

تعیین قانونر

واکرم مملکت نخلیه اولنورایسه ذکر اولسان
 بکچیلردخی عودت ایدرل انجق اکر دشمن عسکرینک
 ورو دینسه دکین بکچیلرک ناخیری امر و تنبیه
 اولنورایسه بونلر دشمنک ورو دندن صکره کندیلرینی
 ایلری قره غوللره قدر کتورمک ایچون اول دشمن
 عسکرینی قوماندا ایدن ضابطه التماس اتیدیرلر
 (اهالی مملکتک اعانه سی)

(۱۹۰) بکچیلر اکر اقتضا ایدر ایسه کندیلرینه اعانه
 از انق ضمنده اهالی مملکتدن اولان کسسه لری
 استخدام ایده ییلورلر

اگر اهالی طرفندن بکچیلرک حئلرند برنوع تعرض
 و تعدی وقوعه کلورایسه اشبوحقوق ناسه
 مغایر اولان کیفیتدن اهالی بده مسؤل اریق لازم
 کلور

(بکچیلره ویریلان مبالغه بیانی)

(۱۹۱) فریق اولان ذاتلر بکچیلره برمه تضای وقت

(۲۹۸)

ایفا ایلد کلمری خدمت لرینه مکافات اوله رق طرفلر؛
تقدیر و تخصیص اولنان مبلغ وظیفه یی اخذ ایلر
حاوی مهور و مصدق بر قطعه رخصت نامه و پرو
موجنبه مذکورلر دخی اخذ ایلد کلرندن قطع الن
ممشاد ارلان معاشلرینی کذلک بالتام آلورلر و احتی
و مجوزیت حاصل اولد قجه انلرک تعییناتی اعطاسند
قصعا اداره صورتلری ارائه اولماز

(بکچیلرک ضبط و ربطی)

(۱۹۲) بکچیلر دلی الاطلاق ضبطیه قوماندانلر
زیر ضبطنده اولد کلرندن مذکورلر ژاندار
ضابطلرینه اطاعت انقیاد ایدرک حسن نظا
عمومیه نک ابغا و استمراری خصوصنده انلرله برا
بالاتفاق چالشورلر و بکچیلرک باوکنی ترتیب ایدر
ضابطلر و کوچک ضابطلر ضبطیه ضابطلری مثله
عینی استحقاق و اقتداری حائز اوله رق بونلر
تقریرلری دخی مقبول و معتبر طوتیلور

(تحریرا تعیین اولنان بکچیلرک احوالی)

(۱۹۳)

(۱۹۳) اردو قوماندانك وياخود ارکان حربيه
رئيسك مهريله مهور پر قطعه محرور وياخود مطبوع
بيورلدی ايله تعيين قلمش اولان بكجیلر بره عسکره
وارد قلرنده نوبتي نفره لازم کلان حرمت و رعایت
بو مقوله بكجیلر لك حفلرنده دخی تماما و كاملا اجرا
اولنور و بونلر لك مقداری هرقاج ايسه رقم ايله ترفيم
و مخصوصجه بر دفتره قيد و ثبت اولنور

{ بكجیلر لك كیفیتی بندی بشقه جه طبع }
{ اولنوب اردو ازامرينه درج اولمسی }

(۱۹۴) اشبو بكجیلر لك كیفیتی بندی بكجیلك مأموریتنده
استخدام اولانان جمله كسانه نشر و توزیع اولمق اوزره
بشقه جه اوراق اوزرينه طبع و تمثيل اولنديغدن
ماعدا خلاصه مفهومی دخی اثنای سفرده چند دفعه
اردو ازامرينه درج و تسطير اولمق كر كدر

✽ اون طقوزيني مقاله ✽

(محاصره لك بحثی)

(محاصره لك اساس خدمتی)

(۱۹۵) اشوبنده محاصره خدمتی ایکی پیاده فرقہ بر فرقہ و یا خود بر لواء سواریدن تبارت فر اولنان برقہ ول اردو ایچون تنظیم و ترتیب اولوب انجق امر محاصره مقدار مذکور دن نفع و یا خود دهاز یاده عسکر ایله مباشرت اولنمق لاکله ییله ییسه اشوبو قوئے عسکر به اساس انجق اولندرق بو کاقیاسله محاصره خدمتی اجرا اولنه یی

محاصره قوماندانی ییانی

(۱۹۶) بر محاک محاصره سیچون بر قاج فرقہ بر لشمه سیله ترتیب اولنان قوئے عسکر ییله قوماندانایا پاشا هر قنغی رتبه ده اولور ایسه اولسون مأمور حیدیلله باشلی باشلنه حرکت ایدن مستقل بر اردو قومانداننه ممایل اولوب انک رتبه ورخصتیه بر برابر اولور و دیگر پاشا ایسه یالکیز معینلرند بولنان عسکره قوماندانلر

(مترسلریسه مأمور پاشا لک و میرلوا لک احوالی)
(۱۹۷) پیاده میرلوا لری مترس خدمتی یدنلرند
(بالا تفاق)

(۳۰۱)

بالاتفاق اجرا ايتك لازم كلكلا، زمينك مسافه سنه
ويا خود متعدد موقعلرده بشقه بشقه اجرا از له جق
هجو ملرك عددينه كور، هر كون برو يا خود بر قاج
مير لوالراشبو خدمته تعيين اولنـ و رلر و قعه
طر فندن واقع از لان يور و يش و هجو ملري منع ورد
ايتك ايچون مترس بونجه قره غولر تعيين ايتك
و عمله لري صيانت و يور و يش وقتنده اناري دشمن
مضر تندن محافظه و حمايت ايتك خصوصلرينه
مومي اليهم مير لوالر امور از لوب بونمللو خدمتلك
وجه لايقي از زره تأديه و تكميلي و موازي مترسلرينك
ضبط و ربط و قايه سي و امر محافظه نك كان بصيرت
از زره اهتمامي انلرك دقت و اقدالرينه منوط مواد ددر
موازي مترسلرينه تعيين از لنان پاشانك معينه چند نفر
اركان خريبه ضا بصلري دخي تعيين از لئوب بونلر
پاشاي مشار اليهك امر و تنبيهلريني اقتضا ايد نره
تقديره كه و مقرعات خدمتدن از لان خصوصاني
جرا ايتكه مأمور از له رق بالاتفاق ايضا سنه بادر ت ايدر لر

پساده میرالای و قائمقامری مترس خدمتندید
 كذلك بالنسابة چالشحق لازم کلمه زمينك مساه
 و متعدد موقعلرده اجرا اولنده حق هجوملرك د
 كوره بهر يوم برى و يا خود برقاحى بوخه
 ايچون تعيين اولورلر و هر بر ميرالای مترسه
 اولان پاشا طرفندن هجومى كنديسنه حاله
 موقعك و باخصوص الاينك بولنده يغبى محلاك
 وضع و تعيين اولسان قره غوللرك خدمتلىنه
 ولا يقيله اجرا ايتلىرينه دقت ايدر محاصره يه
 ايدن پاشا مناسب و مقتضى كوردىكى حالده ميرالاي
 ميرلوا كرايله برابر مترس خدمتنده بربرلىرينه
 ايتلك اوزره استخدام ايده ييلور او حالده مار
 ميرالايلا امرلرك ابصالى و خدمتك فروعاتى
 معيتلرنده بعض اركان حريميه ضابطلري
 استخدام ايتكبه مآدون اولورلر

{ انشای محاصره ده طوپچى
 و استحکام صنفلرينك خدمتلىرى }

(۳۰۳)

(۱۹۸) استحکام عسکری قوماندانی محاصره به مأمور
قوماندانك تعلیماتی اوزره محاصره نك رسمنی ترسیم
ووجه شروعنه دا ترلایحه سنی ترتیب و ترقیم ایدر
انجیق اکراندن اول یازلمش اوله رق کندیسنه ارا نه
از لنور ایسه اولخالده اقتضاسنه کوره بعض محاملرنی
تبدیل و مباشرتی لازم کلان تدبیر لری اطرافیه تفهیم ایدر
رسم محاصره ووجه شروعی اولاستحکام عسکری
قوماندانی ایله طویچی قوماندانی بیند لرنده مذاکره
و مباحثه اولندقد نصکره بونلر اتفاق و یا خود اختلاف
رأی لرنی قوماندان اولان پاشایه افاده و تقدیم ایدوب
مشارائیه دخی رسم مذکوری قبول و اکر مناسب
کوردرسه بعض ماده لرنی تعدیل برله اولوجهله
قرار و بروب اجرا سنی امر و تنبیه ایدر بعض وقوعات
ظهورینه مبنی هنوز قرار اشد رلمش اولان رسمی
تبدیل و تحویل ایتمکه مجبوریت مس ایدر سه اولخالده
ینه عینی وجهله حرکت اولنور مترسلرده بهر یوم
اقتضایده جلك خدمت لرده و تدبیر کلیه نك اسباب
(اجرا)

اجرا شده دخی نه اشبو قاعده به رعایت اوله دوق
 اسباب ترتیبات استحکام عسکری قوماندانی ایل
 طوبخی قوماندانی یدلرنده اعرافیه مذاکره و مباحثه
 اولند قد ذکره مترسره مأمور پاشایه عرض و افاده
 اولنوب مشارائیه دخی بونلرک رأی مشترک رینه
 و یا خود هر برینک بشقه معالعه سنه کوره قراره بر
 ایسه ده اگر تأخیرنده بر نوع محذور کورنمز ایسه
 کیفیت حالی محاصره به مأمور اولان قوماندانک قرارینه
 تنیق ایدوب مشار الیه دن استیذانه مترقب او حیل
 (مترس ناظری اولان ضابطه احوالی)

(۱۹۹) محاصره به مأمور اولان فرماندان ارکان
 جریه یا خود پیاده ضابطه اندن بر نفر بیوک ضابطه
 انتخاب ایدوب مترس ناظری یا خود مترس امینی اسمیه
 اشبو مأمور رسته مربوط اولان خدمتلی اجرا ایتک
 اوزره نصب و مذکور ضابطه معاونت ایتک اوزره
 معیته برو یا ایکی نفر بوزباشی و یا خود ملازم دخی
 تعیین ایدر

مار الذکر مترس اینندن مطلوب اولان خدمتله
 قره غوللرک و عمله لریک جمع و تعیینه دایر کافیه
 خصوصاته مباشرت ادوب مترسه مأمور پاشانک
 امری اوزره یور ویشک و قوعی ملحوظ اولان
 متعدد موقعلره اقتضا ایدن قره غوللری نصب
 و استحکام و طوبی ضابطلرینه استعدا لری
 اوزره مقدار وافی عمله لری تقسیم اینک مأموریتندن
 عبارت اولوب حتی اشبو قره غوللرک و عمله لریک
 تقسیمده مذکور مترس اینی اولجه تدارک اوزره
 بولنده رق صعوبته دوچار اولماق ایچون یکرمی
 درت ساعت ظرفنده کور یله جک خدمتله لریک برقعده
 دفترخی بهر یوم ارکان حربیه رییسندن اخذ بوله
 اولوجهله حرکت ایدر
 وانلری مأموریتلرینه کوندر رکن انساب وجهه به
 نظام و انتظام اوزره کیملرینه شوبله باقلملیدر که
 قاریشقلیق ایلتمسزینی هر بر قطعده نک تعیین
 اولدیغی محله وصولی دبسر اوله بيله

(۳۰۶)

مترسہ مأمور استحکام عسکری قوماندانی و طویہ
 قوماندانی اقتضاییدن عملہ بی ارکان حربیہ رئیس
 اولان ذاتدن طلب ایتک لازم کلکاه عملہ نک عوا
 و تأخیری حسبیلہ ایشلرینہ خلل کلامک ایچ - و
 ایلری دائماً اولجه جلب ایتد کلرندن قطع نظر
 حق لزومندن زیادہ عملہ استملیدر لکر که بعض
 مستجمل ایشلرده قوشلق ایچ - ون بر مقدار دن
 حاضر بولنه

واکبر مقتضای حال اشبو احتیاطه الیقونلمش اولان
 عملہ دخی غیر کافی اولور ایسه مترسہ مأمور پاش
 و یا حود مترس امینی استحکام عسکری قوماندانی
 و طویہ قوماندانک التماسلرینہ مبنی عملہ نک مقداریه
 تکمیل ایتک ایچون طیشاری قره غوللرندن بر مقدار
 نفر ویردر

مترسہ مأمور اولان پاشا معاینه ذممنده اولحوا
 کلر که مترس امینی عسکرک احوال حالیه سنه دای
 کافه معلومات لازمہ بی تقریر ایلدیکندن ماعد
 (پاشای)

(۳۰۷)

پاشای مشارالیه مترس-لمری کزرکن اولدخی
دفاقت ایدوب مؤخر او قوع بوله بیلن تبدیلات
وتریداته دأر امر لرینی اخذ وبعده میرالایله
ویا خود بیکباشیلره تبلیغ برله انلرک معرفتیه
اجراسنه مبادرت ایدر

مارالذکر مترس ایهی بجرو حمرک نقایچون مقدار
وافی نفرات وتذکره لر دائماً حاضر و مهیا بولمغه
دقت واهتمام ایدوب حسن نظام ورا بطسه نك
وقایه سنه مقتدر اولق ایچون مترس قره غولنه
مأمور ایلان عسکر دن برو یا خود بر قاج بلوکلر انك
معیت مخصوصه سنه تعیین اولنورلر

{ انشای محاصره ده استخدام اولسان پیاده عسکری }
{ کدی خدمتک ترتیبات عمومیه سی قضا عاتبدیل ایتدیکی }

(۲۰۰) فرقه لرو لوالر والایلر و طابورلر انشای
محاصره کندیلرینه مخصوص و معتاد ایلان
صف حرب نظامی اوزره ترتیب اولنورلر
خدمات داخلیه و خارجیه لرینی اشبهو قانوننامده

(۳۰۸)

بسط و بیان اولنان اصول اوزره اجرا ایدر لر
انجق محاصره خدمتلی بشقه جه بر اصول مخصوصه
اوزره تنظیم اولتمش اولمغین اصول مذکور
ذکری آتی وجه اوزره تفصیلا ایضاح و بیان اولنور
(اثنای محاصره پیاده عسکرینک خدمتی)

(۲۰۱) محاصره لرده پیاده عسکرینک خدمتی
ایکی درلو اوله رق بری مترس قره غولی و اولبری
مترس ایشلرندن عبارتدر

(مترس قره غوللری و عمللری)

(۲۰۲) مترس قره غولی بهر کون بر طابوردن
تعیین اولتمق اوزره دکشمک لازم کلوب جمیع الایلر
اشبو خدمتی علی السویه اجرا ایتک و مترس خطنک
بر طرفی کلیا تهی بولتمق ایچون اکریالکیز بر طابور
قره غوله کیرمک اقتضا ایدر ایسه اشبو طابوری
بهر فرقه مناوبه اوزره تعیین ایدر و اکریالکیز بر طابور
تعیین ایتک لازم کلور ایسه هر بر فرقه کندی حصه سنه
اصابت ایدن طابوری و یروب اکراوج طابور
(قره غوله)

(۳۰۹)

قره غوله چیقار مق لازم کاور ایسه بالماویه برفرقه
ایکی طابور و دیگر فرقه بر طابور تعیین ایدر لر
و برفرقه دن تعیین اولسان طابور لرک ایکیبسیده
برلوان اخذ اولنما غسه دقت اولنور و بهرالایده
نوبت صره سی برنجی طابور دن باشلانوب بعده
ایکنجی طابور و هکذا صره سیله مداومت اولنور
مترس عمله لرینک خدمتی بلوک بلوک اجرا اولنوب
اکثری اون ایکی ساعت سور و مذکور خدمت
شو یله تنظیم اولنمشدر که جمیع الایلر علی السویه
یا بریده و یا حود بربری اری صره کندی حصه لرینه
اصابت ایدن مقدار عمله یی ویردر

مترس خدمت چیچون برالایدن ویر یله کلان عمله دن
عبارت اولان قطعۀ مفرزه لر بر بلوک دن نقصان
اولق جائز اولمدیغندن اگر عمله نک مقداری بالفرض
برالایدن یا لکزیارم بلوک ویر یله جک قدر اولور ایسه
هر برالای یارمشر بلوک ویرمکدن ایسه ایکی الایدن
بری بالماویه بر بلوک ویرمک اقتضا ایدن عمله نک

(۳۱۰)

مقدارینی تکمیلًا اعطا ایدرل

اگر مطلوب اولنان عمله نك مقدارى پرو یا خود بر قایم
بلوكلرك مقداريله نسبت تام قبول ایتمز ايسه يعنى كافى
اولمز ايسه ايشـبو عمله لرك قطعه لرى چند قطع اتدن
عبارت الك صكره كى مأمور اولان بلوكدن صكره
تعيين اولنه جق بلوكدن اخذ و اكمال اولنور

مترس خده متنه تعيين اولنان طابورلر مترس قرده غولنه
چيقمازدن يكرمى درت و يا خود اقلی اون ايكي
ساعته قدر عمله و پرمنزل و ايشـبو طابورلرك بلوكلارى
مترس خده متنه كيتمكه صره لرى كلش اولسه بيله ينه
اكر ممكن اولور ايسه يكرمى درت ساعت و يا خود
اون ايكي ساعت استراحت ايتد بجه هيج بر نوع
خده متنه تعيين اولمازلر

مترس خده متندن غيرى ايشـلر ايچون مطـاوب
اولنان عمله لر مجرد مترس خده متنده استخدا م اولنميان
طابورلردن و بلوكلردن اخذ اولنوب بومقوله ايشـلر
اردوخده متنك ايكنجه صره خده متلرندن عد اولنورلر

(كرك)

کړک مټرس قره غواچيون عزيمت ايدن برنجي طابور
و کړک عمله لاک خدمت ته تعيين او لسان ايلک بلوکلر
سائر خدمت لږده قوللا نليوب همان مټرس امينک
ايلک خبرنده جله دن اول بورومکه حاضر بولنق
ايچون بولر قطعه منتظره قره غولي مامور لميته
تعيين اول نورلر

ممتاز او جی بلوکلری مټرس قره غولي خدمت چون
کندی طابورلر يله برابر عزيمت ايدرلر
ممتاز بلوکلری اکثر احتياطه قالوب او جی بلوکلری
ايسه بالتر جيح ايلری قره غول خدمت ته و مټرس
آو جیسی مشابه سنده استخدام اول نورلر واکر
اقتضا ايدرايسه اش به ممتاز و او جی بلوکلرينه
تفنگجی نفرات دن عبارت بعض بلوکلر و يا خود
طاقلردنخي دلاوه اول نور او جی بلوکلری مټرس
ايشلر نده تفنگجی بلوکلر يله بس برابر چال شورلر
انجق محاصره بی قوماندا ايدن پاشا متضای وقت
و حال او جی بلوکلريني ديکر بر خدمت مخصوصه يه

(۳۱۲)

دأ مورد ایتک لازم کلور ایسه اهل حالده انلرک
یورویه جکلری نظامی تعیین ایدر
پیاده الایلرینه مربوط اولان طوپچیلرک نفراتی
و مهمانی مدت محاصره نك ابتدای اثنا سنده
طوپچی قوماندانك معیتده اولورلر
عمله یه اجرت ویرلمك لازم کلد کده اله جفلری اقجه نك
مقداری چا لشدقلری مترسلرک مساحه سنه نظرا
ایلغین استحکام و طوپچی صنفلری قوماندانلرینك
تقریر و استدعاری اوزره محاصره یی قوماندان ایدن
باشا طرفندن تعیین و تخصیص اولنور
محاصره ده لازم کلان دمت و سبت وجیت و قازق
و سائر بوملار و مواد لازمه قوماندان مشارالیه
طرفندن ترتیب ازلندیغی وجه اوزره محاصره ده
بولنان متعدد الایلردن بربرلینه نسبتله اعطا اولنور
اگراشیای مذکور نك اجرتی ویرلمك ایجاب
ایدرایسه کذلک استحکام و طوپچی صنفلری
قوماندانلرینك تقریرلری اوزره هر برایشانك ائمانی
(عدد)

عدد و یا خود یومیہ حسابیلہ قوماندان اولان ذاتک
 تخصیص و تقریر ایلدیکی منوال اوزره نأدیہ اولنور
 اگر طوپیجی و استحکام عسکری لغم آچمقی و بر محلی
 حفر ایتک و یا خود بنا انشا ایتک ایچون عمله
 اعانه سنه محتاج اولور ایسه پیاده عسکرندن
 انلره معین و یریلوب بونلرک اجرتی اصل کندی
 عمله لرینه ویره کلدکاری اجرت مثلوا دا اولنور *
 مترس خصوصنده ترتیب اولنوب کیده جک اولان
 قره غولک و عمله لرک طابورلری ترتیبه سز و موسیقه سز
 اوله رق محل اجتماع تخصیص اولنان میدانده جمع
 اولورلر و خصوصیلہ مترس آچه جقلری کون دشمنک
 دقت و بصرتی موجب اوله بیله جک وسیله لره سر رشته
 ویرما مکه کمال درجه اعتنا ایدرلر حتی محاصره نک
 قوماندانی اولان پاشا بو غرضه مبنی قره غول
 د کشمک معتاد اولان ساعتلرینی بیله دکشدره بیاور
 محاصره قوماندانی اولان پاشا استحکام و طوپیجی
 صفلری قوماندانلری واسطه سیله عمله لری طلب

ایلدکده انلر کیفیتی اردونک ارکان حرییه ریسنه افاده ویسان ایدوب رئیس مومی الیه دخی اردو قوماندانی اولان ذاتک کند و سنه ویرمش اولدیغی امر موجنبجه ایجاب ایدن عمله بی انلر بیان واحضار ایدر ایشلرک بوجه مطلب ایلر و لمسی خصوصنه مانع اولماق ایچون عمله یه دأر اولان استدعالر اولجه یا بلایدرو برده دشمن طرفندن فجئه ظهوری ملحوظ اولان هجوم و سائر یه مقابل اولمق ایچون دائماً براحتیا طک بولنمسی لازمه دن اولدیغدن عمله نک عددی ایجابندن زیاده مطلوب اولماید

اکر بالایجاب بواحتیاط کافی اولمز ایسه مترسه مأمور اولان پاشا یا خود مترس امینی اولان ذات مترس خدمته مأمور بولنان استحکام و طوبی قوماندانلرینک استدعالری اوزره مقدم تعیین قلنان عمله نک مقدارینه احتیاط مقامنده بولنان قطعه منتظره لردن ایجابی قدر عمله بی تدارک اکمال و ارسال ایتدیرر مترس امینی اولان ذات مترس قره غوللرینی و عمله لرینی انشای (عنایتلرنده)

(۳۱۵)

عن یمثلرنده زیاده مناسب بر نظام ایله ترتیب و تنظیم
ایماید که هر بر قطعه مفروضه تخصیص قنات محالرینه
قاریشقسز اوله رق داخل اولسونلر
مترسك محافظه سی خصوصنه مأ مور اولان الای
و یا قطعه مفروضه لردرون مترسده صف حربده کی
نظاملری موجبجه وضع اولنه جق و صاغ و صول
طرفلردن و قوعی ملحوظ اولان هجولره مقابله
ایده جك صورتده ترتیب و تنظیم اولنورلر
مترس قره غولنه تعیین اولنه جق عسکر کندی
صف حرب نظاملری موافقه وضع و نصب اولنور
شویله که صاغده اولان الای و یا خود قطعه مفروضه
مترسك صاغ طرفی قره غوللرینه تعیین اولندیغی
مثالو و صولده بولنان ادخی صول طرف قره غوللرینه
نصب اولنور و قره غوله کیره جك طابور لره برکون
اول تنبیه اولنوب مترس خد متنده اولد قجه سائر
هیچ بر نوع خد متده استخدام اولنور و بر الایک یا لکن
بر طابوری اولوب آتی دخی مترس قره غولی خد متنه

(۳۱۶)

تعیین ایتمک لازم کلدیکی حالده مذکور طابور کندی
اردوسنک نظام قره غولیچون مریض اولوب مترس
قره غولنه چیقمنغه مقتدر اولیان نفراتی تعیین ایدر
مترس خدمته تعیین اولنان عمله بلوکلری ممکن مرتبه
الایلرینک صف حرب نظامنده طوتد قلری صره یه
رعایتله وضع اولنور

عمله لرك احتیاط نفراتی دائماً مترسك ادوات محملده
ویا خود خدمت یرینه یقین اولوب ~~ک~~ندیلرینه
تخصیص اولنان سائر بر محملده طور لر
عمله لر قلیج و چاتنه لرینی اردوده برا غوب فقط تفنک
و پلاسقه لريله مترسه کیدر لر وایشلدکلری وقت
سلاحلرینی یانی باشلرینه قورلر و راحتلنه جقلری زمان
ویا خود یاره لند قلری حالده اورتونمک ایچون
بعمور لقلرینی دائماً برابر طاششور لر کرک قره غوللر
و کرک عمله لر مترسه کیده جکلری اشناده سلاح
ایندر مش اوله رق کیروب انجق اگر عمله لر محاصره
ادوانی و یا خود آلانلریله بوکلوا اولور لر ایسه اولخالده
(تفکلرینی)

تفكر نې قايىلارندن بويلىرىنه طاقارل
 قره غوللر و عمله قطعە لى كندى رلىرىنه كاه جك
 نفراته دلا لت ايتك ايچون مترسك انتھاسننه برنفر
 اونا باشى كوندرد

مترسە اينه جك عسكەر چيقار كن صاغ باشى ايلريده
 بولمق ايچون دائما صول باشى ايلريده اوله رق يان طرفله
 يورومك لازم كلوب انجق اكر مترس دن چيقه جق
 محله صاغ باشى دىخى يقين بولنور ايسه اولخالده
 صاغ باشى ايلريده سلاح ايندرمش اوله رق مترسە كيرد
 قره غول طا بورلى كرك عمله لى وكرك طاييد لى
 محافظه ايتك اوزره وضع و تعيين اولنورل

نوبتچى نفراتى دىخى دشمندن ستر و تحفظ ايچون طوپراقله
 طولى طوپره لى مزخل سكلنده بربرى اوزرىنه ديزه رك
 مترسك بدنى و ديسكلرى اوزرىنه وضع و تعيين
 ايدرلر حتى اشبونو بتچى نفراتك طورد قلرى موقعلر
 دشمن طرفندن بس بللى اكلا شلماق ايچون بومشـ لـلـو
 طوپره لى لوزومندن زياده يابوب مترس بوينجه دبزرل

جمله لری دشمنان ستر و اخسایک ایچون بعض
 قطعاعات عسکریه مترسک ایلر یسنه تمیین اولمق لازم
 کلکله بونلرزمینک کینیتنه کوره دشمنک کوزی ارکنده
 ممکن مرتبه صاوشمق ایچون یا اورتورمش و یا خود
 یا تمش و دائما سلاحرلی المرنده اوله رق بکلر لر
 و توبجی نفری صقجه صقجه و باخصوص کجه وقتنده
 قلعه دن چیقان اولور ایسه اکلایه بیلمک ایچون
 قولقلرخی یره برابر قویوب آتلوو یا خود یا به کلان
 اولور ایسه ایقلری پاتر دیسندن عکس و حس ایدر لر
 و عمله لری سهودن و طایماقلقدن عقیاه ایتک ایچون
 محافظه لرنده اولان عسکری اولجه کندیلرینه کوستروب
 کرکی کبی یه لمدیر لر قطعه مفرزه لر عمله یه اقتضا
 ایدن صوبی طاشیق ایچون مطره لرخی برابرا لور
 مترسده بولسان عسکر تعظیما سلام طور مق رسمی
 اجرا اینزحتی محاصره بی قوماندان ایدن پاشا مترسی
 کزیمک ایچون اولمجه کلکده قره غول عسکری
 قدم نک آردنجه راحت طورمش اوله رق دیریاور لر
 (کرک)

كرك محاصره ازلان دشمنك ايجرودن هجودلريني
 دفع ايتك وكرك اوزرينه يورويش ايتك ايجون
 اكر بتون الاي هيئت مجموعه سيله يورتك لازم
 كلور ايسه ازلانده سنجافلري مترس اوزرينه كتوردك
 جا نزلوب وبوبله بر كيفيتده بيله محاصره بي قوماندان
 ايدن پاشا طرندن رسما امر و برندينجه مارالديكر
 سنجافلر كشاد اولنزلر

(آلات مترس و سبت و مالز مه سائره نك امانتگاهلري)
 (۲۰۳) هر نوع محاصره به لازم كلان كرك انفاض
 وكرك آلات و مالز مه سائره نك بر مقدارى مترس
 امانتگاهنده و بر مقدارى دخی مترسك انتها سنده
 و يا خود خدمتك اقتضا سنجه تعيين ازلنمش ازلان
 هر بر محل آخرده در دست ازللق اوزده طوتيلوب
 بونلر استحكام و طويجي ضابطانندن بر رضا بطلك
 ظارقي تحتنده وضع اولنورلر و بونلر ك محافظه سيچون
 خصوص قمره غ- و لدر و يا خود اشبو ايكي قسم
 عسكرينك كوچك ضابطلرندن مأمورا تعيين.

عمله لری دشمندن ستر و اخفا ایتک ایچون بعض
 قطعاعات عسکریه مترسک ایلرینه تعیین اولمق لاز
 کلکله بونلرزمینک کیفیتنه کوره دشمنک کوزی اؤکنه
 ممکن مرتبه صاوشمق ایچون یا اؤتورمش و یا خو
 یا تمش و دائما سلاقلری المرنده اوله رق بکلرا
 و نوبتی نفری صقیجه صقیجه و باخصوص کیجه وقتند
 قلعه دن چیقان اولور ایسه اکلایه یتمک ایچو
 قولاقلرنی یره برابر قویوب آتلو و یا خود یا به کلا
 اولور ایسه ایاقلری پاتردیسندن عکس و حس ایدرا
 و عمله لری سهودن و طایماق قلدن و قایه ایتک ایچو
 محافظه لرنده اولان عسکری اولجه کندیلرینه کوستر و
 کرکی کی ییلمدیر لر قطعاً مفرزه لر عمله یه اقتض
 ایدن صوبی طاشیق ایچون مطره لرنی برابر اولور
 مترسده بولسان عسکر تعظیما سلام طور مق رسم
 اجرا ایتزحتی محاصره بی قوماندایدن پاشا مترسی
 کزیمک ایچون اولمجه کلکده قره غول عسکری
 قدم: نک آردنجه راحت طور مش اوله رق دیزیاورلر
 (کرک)

كرك محاصره اولنان دشمنك ايجرودن هجودلرني
 دفع ايتك وكرك اوزرينه يورويش ايتك ايجون
 اكر بتون الايي هيئت مجموعه سييله يورتك لازم
 كلور ايسه اولخالده سنجافلري مترس اوزرينه كتورمك
 جائز اولوب وبوبله بر كيفيته ييله محاصره بي قوماندا
 ايدن پاشا طرندن رسما امر وبرند بجه مارالذكر
 سنجافلر كشاد اولتمزلر

(آلات مترس وسپت ومالزمه سائره نك امانتگاهلري)
 (۲۰۳) هرنوع محاصره يه لازم كلان كرك انفاض
 وكرك آلات ومالزمه سائره نك برمقداري مترس
 امانتگاهنده وبرمقداري دخی مترسك انتها سنده
 ويا خود خدمتك اقتضا سنجه تعيين اولمش اولان
 هر بر محل آخرده دردست اولق اوزره طوتيلوب
 بونلر استحکام وطويجي ضابطا نندن برضا بطلك
 نظارتی تحتند وضع اولورلر وبونلر ك محافظه سيچون
 مخصوص قره غوللر ويا خود اشبو ايكي قسم
 عسكرك كوكچك ضابطلرندن مأمورلا تعيين

(۳۲۰)

اولئورلر واکر مارالذکر قره غوللرک ویا کوچ
ضابطلرک مقداری کفایت ایتمز ایسه اولخال
استحکام و طوپی صنفلی قوماندانلرینک التماسلر
اوزره پیاده چاوشلرندن اهلیتولری انتخا
اولئوب مقدار کفایه نک اکمالچون تعیین اولئور
خدمتده بولئان استحکام و طوپی ضابطلری هر نوқта
مطلوب ایدرلر ایسه مترسده ایشلییه جک عمله
مأموریتلرینه کیدرکن محاصره یه دأثر انفاض و آلا
برابر کوتورلر و اشیو ترتیب وقوع بوله جغی خالد
مترس اهینی اولجه خبرالمش بولنه جغندن بو خصوصه
اجراسنه بالذات ویا خود بالواسطه نذارت ایتدر
(جېخانه نک بیانی)

(۲۰۴) مترس خدمتده بولئان نفراتک پلاسقه لرنده
دائما نفراته ویریه کلان عددلری معین فشنکلر
وجود بولمایدروا کمر خدمتک مدتی اثناسنده
فشنکلرینی خرج ایتمش اولورلر ایسه مترس
یکباییلرینک تقریری و مترسی قوماندایدن پاشانک
(رأی)

(۳۲۱)

رای و تند بی اوزره انلره بتکارار بشقه فشنگر و دیلور
(درون قلعه دن دشمنك هجومی)

(۲۰۵) درون قلعه دن دشمنك هجومی وقوع
بولد قده قره غول عسکری کرک ایشک نیلان مترسرك
ایلرینی و کرک طایفه لک مخایره یولارینی و هجومك
یا نلرینی محافظه و حایت ایتك و دشمنك هجومی
یا ن طرفندن و یا خود ایقر لغنه آله بیتك ایچون
در عقب واروب مترسی قوماندا ایدن پاشا طرفندن
کند یلرینه اولجه قعی بن اولمش اولان و محافظه
ایتك یقین بولنان محارری احذاید لر

دشمنك اوزرینه تفنگ انداختی ایچون قدمه لره مقدار
وافی عسکر دیزد کدنصکره اکر آرمش عسکر واریسه
دشمنی قر شولق ایچون مترسرك طایش طرفندن
صف حرب اوزره ط بورایدوب طور دورر

عمله لر کرک کند یلرینه امر وارد اولمش ایه یلرنده
ایات اوزره طور مق و کرک اقتضای حالده آلات
اند و نلرینی آلوب کری به چکاک ایچون سلاخ

آکورلر و عمله ضابطلری مخبره بوللرینک هدمیج
 دشمن طرفندن بذل اولنه جق سعی و اقدامک
 و منعی خصوصنده بالاده ذکر اولنان حرکتلری
 سرعت و حسن نظام اوزره اجرا ایتدردلر د
 طرد و تبعید ایتک ایچون مترسدن طبشاری چیه
 اولان عسکر دشمنک اردیصره قووه لغه دشما
 و مترسه مأمور اولان پاشا محصورلرک کری چک
 قلعه نیک طوبلرینه میدان آچیلوب سربست آتش ا
 وقت اولمزدن اول کندی عسکرینی محلارینه چ
 بغایت دقت ایتلیدر و دشمنک هجومی عائله سی
 اولند قدر نصکره عمله لر کافی السابق ینسه متر
 کتور یلوب وقت فوت وضایع اولمق سرین ایا
 باشلادیلور و اول اراقده قطعات مفرزه نک ض
 و کوچک ضابطلری معیتلرنده اولان کندی نفرلر
 یوقلرلر

(سواری خدمتک احوالی)

(۲۰۶) اگر مقتضای وقت و حال سواری عسکر

(پیاده)

پیاده اوله رق مترس خدمته قوللانمغه مجبوریت
 حاصل اولور ایسه اشبو سواریلر ممکن اولدیغی
 مرتبه مترسک کندی اردو لینه یقین اولان طرفلرینه
 تعیین و پیاده قصه لرینک اراسینه قاریشقی اوله رق
 وضع اولور

سواری عسکری بور ویشلرده خندق طولدرقی
 ایچون دمت و سار اوله لوشیلر طاشیمغه و مرمحلر
 انشا ایتکه و سار بوه قوله خدمتیلرده استخدام
 اولنه بیلور

سواری پاشاری علی الخصوص صرهنک حایه سیچون
 کوزتمکه تعیین اولان قطعهلرک و قره غوللرک
 خدمته مامور اولور

کرک پاشای مشار الیه و کرک سوارینک بیوک
 ضابطلری احوال ائقالک نقل و محافظه سنده تعیین
 قلنان عسکر هر قنغی قسمدن اولور ایسه اولسون
 انلرک قومانداسته دخی تعیین اولوب اشبو مهده
 خدمتیلرکند بلرینی مشغول ایتکه کافی اولور ایسه

آلورلر و عمله ضابطلری مخبره بوللرینک هد میچو
 دشمن طرفندن بذل اولنه جتی سعی و اقدامک د
 ومنعی خصوصنده بالاده ذکر اولنان حرکتلری کم
 سرعت و حسن نظام اوزره اجرا اینددرلر د شه
 طرد و تبعید ایتمک ایچون مترسدن طبشاری چیقمه
 ایلان عسکر دشمنک اردیصره قووه لمغه دشما ملید
 و مترسه مأمور اولان پاشا محصورلرک کری چکلیم
 قلعهنک طوبلرینه میدان آچیلوب سربست آتش ایتمک
 وقت اولمز دن اول کندی عسکرینی محملرینه چکمک
 بغایت دقت ایتملیدر و دشمننک هجومی عائله سی دا
 اولند قد نصکره عمله لر کافی السابقی یسه مترسه
 کتوریلوب وقت فوت و ضایع اولقسمرین ایش-
 باشلادیلور و اول اراقده قطعات مفرزه نک ضایه
 و کوچک ضابطلری معینلرنده اولان کندی نفرلری
 یوقلرلر

(سواری خدمتنک احوالی)

(۲۰۶) اگر مقتضای وقت و حال سواری عسکرینو
 (پیاده)

(۴۲۳)

پیاده اوله رقی مرس خدمته قوللاتمغه مجبوریت
حاصل اولور ایسه اشبوسه واریلر ممکن اولدیغی
مرتبه مترسک کندی اردو زینه یقین اولان طرفلرینه
تعیین و پیاده قصعه لرینک اراسینه قاریشقی اوله رقی
وضع اولئور

سواری عسکری بور ویشلرده خندق طولدرقی
ایچون دمت و سائر اوله لیلوشیلر طاشیمغه و مرمحلر
انشا ایتمکده و سائر بوه قوله خدمتلرده استخدام
اولنه بیلور

سواری پاشالری علی الخصوص صرهنک حایه سیچون
کوزتمکده تعیین اولان قطعهلرک و قره غوللرک
خدمته مالدور اولور

کرک پاشای مشارالیه و کرک سوارینک بیوک
ضابطلری اجمال ائقالک نقل و محافظه سنده تعیین
قلنان عسکر هر قنغی قسمدن اولور ایسه اولسون
انلرک قومانداسنه دخی تعیین اولنوب اشبوسه مدهد
خدمتئر کند یلرینی مشغول ایتمکده کافی اولنر ایسه

اولحالده مترس خد تنه دخی معاونت ایدرل

{ استحکام و طوپی صنفلری }
{ ضابطلریک انهای بویه لری }

(۷۰۵) مترسه مأمور اولان استحکام و طوپی

ضابطلری ایشاندکلری ایشله دائرة مترسه مأمور

پاشا طرفندن مطلوب اولنان معلوماتی تقریر

و کندی دسکرلرندن واقع اولان ضابطلک دفترینی

تقدیر ایتمک مجبور درلر

کندی خدمتلرینه مدارخصوصاتی اصل ضابطلرینه

تفصیلا انها ایتمکدن دخی خالی اولملرلر

هر بر مترسک تکمیلنده مترس امینی اولان ضابطلکری

درت ساعت ظرفنده کوریلان خدمته دائرایکی

قطعه تقریر محتجب و تحریر ایدوب انلردن برنسخه سنی

مترسه مأمور پاشایه تقدیم و دیگرینی دخی اردونک

ارکان حربیه رئیسنه ارسال ایدر

استحکام و طوپی صنفلرینک قوماندالری کندی

طرفلرندن اوله رق بهر یوم ایشلنیلان ایشلرک

(درجه)

(۳۲۵)

رجه سنه وائشای محاصره ده کندیلرینه احاله اولئان
ندملرك اجرا سنه دائر بر قطعه تقرير ترتيب ايدوب
محاصره بی قوماندا ایدن ذاته تقديم ايدرلر
یرالایلدنخی کندی الایلرندن وقوعبولان ضایعات
زیفاتی و مترس محافظه سنه مامور ایلدقلری هنکاده
ضابطلرك و کوچك ضابطلرك و نفقات عسکریه نك
طور و حرکاتلرینی حاوی بر قطعه تقرير تحریر ایدوب
یراوالرینه تقديم ايدرلر

(فوق العاده تعیناتك توزیعی)

(۲۰۸) محاصره بی قوماندا ایدن پاشا مترس
خدا مننده بولئان عسکره فوق العاده ویریله جك
ماگولات و شروباتی تکمیللا ویردرهك خصوصنده
رخصت کاله بی اولمغله قوماندن مشارالیه بوبابده
ایجاب ایدن كافة ترتیبات لازمدی اردود دفتر دارینه
تنبيه و اشعار ايدر

(بحر و حلوه لازم کلان اعانه نك بیانی)

(۲۰۹) ارکان حربیه رئیس ایله اردود دفتر داری

بلا تفاق بجر و حرك نقل و اعانه له بچون لازم كلان
و سائلك استحصا ل و اجر اسنى استشاره ايدرل و اكر
بو حد منك اجر اسى بچون خستنه نه خد متجىلىرى
موجود بولنمزل ايسه انلرك يريه اعاليدين استخدام
ايدرل

(يوريش وقتنده لارم كلان ترتيبا مك يياني)
(۲۱۰) قلعه ديوارندن طوب ضربيله آچيلان كدك
هر نقدر كچه بيلنه جك قدر آچلمش و وراستده كورينان
انواع استخـ كما لره هر نقدر خراب اولمش كورينـ و
ايسه ده ينه قوللرك باشى يوريشه عزيمت اينمزدن اول
موانع غيرما موله ي سهولتله آشه بيلك بچون دائما
بر مقدار نرد بانلر برابر طاشيق لازم كلور

محاصره بي قومادا ايدن پاشا هجوم ايدن عسكر قلعه ده
دخول ايتديكى آنده ابلنه ميريه بي محافظه و هر حالده
لهب و عارت معامله جبريه بي من ايتك خصوصلر بچون
مخصوص آوجى با ووكارى تعيين ايدوب بونلر
بالتخصيص بومـ موريتـ مشـ غول اولـ قلىرى مثلو

(ضابطه لى) -

منا بطلردخی کندی نفرلرینی نظام تختنده طوتوب
 صارقندیلق ایترماماڭ امرنده صرف ما حصل سعی
 واقدام ایدر لر

پاشای مشارالیه بالخصوص محافظه و حایه اولنه جق
 محملاری یعنی جامع و عمارت و مدرسه و مکتب
 و خسته خانه و کیرخانلر و عسکری مخزن و انبارلر
 و سایر بوناو ابلنه میریه نك محافظه سی ملتزم اولدیغنی
 اشعار ایلدیکندن ماعدالاش و تنبیهاتی تجاوازایدنلر
 دیوان حربیه احضار اولنوب مسلح خرسرنامه
 دعوازی فصل و رویت و اولوجهله معامله اولنه جق
 دیوار دو ازامرنده درج و تحریرایت در

{ عسکری انبارلرینک و اموال }
 { میریه صند قلرینک احوالی }

(۲۱۱) بر قلعه کرك یوریشله و کرك استیمان طریقله
 هر نو جهله آلتیش اولور ایسه اولسون اول قاعده ده
 بولسان ذخیره و مهمات و اموال بریه صند قلری
 بحر داردونک احتیاج و خدشته مخصوص اولیق

(۳۸)

لازم کلکله مهمانی طویچی و استقام ضابطلری
و ذخیره بی اردو دفتردارلری و تقودی دخی اردو
خزینہ داری اخذ و حفظ ایدرلر

(بکر منجی مقاله)

(قلعه رک محافظه سی)

{ قلعه قوماندانک و قلعه قوماندانغه }
{ مأمور قلنان یوک ضابطلرک احوالی }

(۲۱۲) اردونک بولدریغی اراغیده کائن بر قلعه نک
محافظه سنه جانب جناب حضرت پاشا هیدن محافظ
نصب اولنماش اولدیغی تقدیرده اردو قوماندانی
اولان ذات اول قلمده محافظه تعیین اینکله مرخصدر
و حتی دشمن طرفندن محاصره سی مخوف اولان
قلعه ره اسکر طرف حضرت شهنشاهیدن هنوز
بر یوک قوماندان تعیین ارنماش اولور ایسه
قوماندان مشارالیه حسب الاقتضا بعض اسباب مهمده
مبنی اول قلعه ده قوماندانلق مأمور بیلر بر یوک ضابط
نصب ایدوب سبب نصیبی در عقب مرض و افاده ایدر
(بروجه)

بر وجه بالا استخدام اولسان بیوک ضابطه لره
 مأموریتلرینه دأر فرمان عالی صدور ایدنجیه دکین
 اردو ضابطاتندن عد اولند قلمرینه مبنی هر قنغی قسم
 عسکریدن اولورلر ایسه و هر قنغی رتبه ده
 بولورلر ایسه اکاکوره آیلقلرینی اخذ ایدوب مکاتبه
 مصادفندن غیره هیچ برشی ادعا ایتمک استحقاقلری
 اولمز

اردو اصولنجه قلعه محافظلری بر مقتضای وقت حال
 اولحوالی به کړک یا لکز و کړک عسکر ایله برلکده
 قمیم مأمور قلمش اولان پاشا لړک امری تحتند
 اولیوب فقط قبعه نک کائن اولد یغی ایاتنده والی
 بولنان پاشا نک امری تحتند اولورلر

بر قلعه بی قوماندایدن محافظک و یا خود بر ایالتی
 اداره ایتمک مأمور والی عنوانیه معنون بر ذاتک
 عسکر قومانداسنه اولان مناسبتی و مداخله سی

(۲۱۳) پاشا لردن و یا خود بیوک صابطلردن بری
 ممتعه بی اولان عسکر ایله برابر بر قلعه نک دروننده

(۳۳۰)

و یا خود محصور بولنان بر قلعه نك دائره محاصره سنه
 یقین بر موقعه بولندیغی تقدیرده اول قلعه بی محافظه
 ایتمک استحقاق تحصیل ایتمک ایچون کندیسنه
 ما موریت امری کلیکسرین قلعه مذکوره نك امر
 محافظه سنه ما مور بولنان قلعه محافظت نك امر
 واستدعاسنه مبنی قلعه نك نظام وانتظام و امر
 محافظه سنه دائر اقتضایدن امر وتنبه لری نشر
 وقره غوللاری نصب تعیین ایتمک مجبور در او یله
 برکیفینده اشبو قره غوللر قهه بی قوماندا ایدن
 محافظت امری تحت نده اولورلر و مذکور قلعه نك
 دروننده بولنان ضابطه لرو کوچک ضابطه لرونقرات
 عسکریه کذلک والی مشار الیهک تحت نظارتنده
 بولغریله اگر فظا مه مغایر بر حرکتده بولورلر ایسه
 انلری حبس ایدوب سبب توقیف لری عسکر قوماندانی
 اولان پاشایه افاده ایدر

بر اردویه متعلق اولان سفر بر فرقده بی و یا خود
 بر لوائی قوماندا ایدن پاشا لرقدم جهنیه هر تقدیر اسکی
 (اولورلر)

اولور ایسه اولسونلر زیر اداره لرنده اولان عسکرک
حرکتی و اقتضا ایدن خد متلرک اجرا سی و ضبط
و ربط و نظام مستحسنه نك وقایه سی و الحاصل
مملکتک استراحت و امنیتنه دائر جمیع خصوصیات
ایچون ایالت محافظه سنده بولنان والی عنوانیه معنوی
دات طرفندن کندیلرینه توار د ایدن امر لری اجرا
و مستحکم لری اولان عساکرک احوال و کیفیت
و مقدار موجود بنه متدائر تقریر لرنی وای* مشار الیه
تقدیم اینککه مجبور درلر

{ محاصره حالنده ایکن محافظ قلعہ }
{ اولان ذاتک درجه نفوذ و اقتداری }

(۲۱۴) محاصره حالده ایکن بیوک قوماندان و یا خود
اصل قلعہ محافظی اولان ذاتک نفوذ و اقتداری
استقلال اوزره اوله رقی الایلرک اداره داخلیه سی
و استحكامات ایشلری و خدمات متعدده سائرمیه دائر
کافه خصوصیه جاری اولیق لازم کلسکله میرالایلر
استحكام عسکری و طویچی صنفی قوماندانی وار دو

دفتر دارلری اداره داخلیه دایر لازم کلان کافه
 و سائک استحصانه قشبت و مباشرت اینک و اینیه
 دایر جمع ایشلری اجرا یتدرمه و حاصل کلام امر
 محافظه نک منافعنه دایر محافظتک مناسب کوروب
 تنبیه ایلدیکی کافه خدمات و ترتیباتی قوه دن فعله
 کتورمه مجبوردرل

و بریوک قلعه یه مربوط اوله رق اطرافنده کائن
 اولان اوقاق قلعدرک و پلنقلدرک و قلدرک و سائر
 استمکاملرک محافظه سند مأمور ضابطه مجرد جله سی
 اول بیوک قلعه محافظتک زیر قومانداسنده اولورل
 (امر محافظه ایچون اولجه لازم کلان ترتیباتک یانی)
 (۲۱۵) هر بر محافظت کندی قلعه سنی دشمن طرفندن
 بغاه اوزرینه هجوم اوله بیلان قلعه لر دن عدایدوب
 اول نظر ایله باقی لازم کلکله امر محافظه نک و خدمات
 متعدده نک رسم و صورتی الزیاده محتمل فرض
 ایلدیکی هجوملره تطبیقاتظیم ایدرک بعض جسم
 کیفیاتک و قوعنده هر کسی کندی برینی و مأمورینی
 (بیان)

يملك ايچون اقتضا ايدن قره غوللري واحتيا طلري
وعسكرك اجرا ايدنه چكي حر كترلريني ومجموع الابلرك
معا ورتني وكافه خدمت لايقيه اجراسني اولحه ترب
وتعين ايدر

محافظ مومي اليه بولندي بني قلعه نك وضع وهيئتني لايقيه
ييلوب خصوصيله مشغول اولمق مقضاي ما موريتي
اولمغه (اولا) قلعه نك دروني واستحكاماتي وحاوي
اولديني ابيده عسكر يدي (ثانيا) زمين خار جند
هجوم ايتكه وقوشاتمه واجر اي حر كت ايتكه
موافق اولان موقعلري (ثالثا) مستحفظلرك وطوللرك
واجتناس مهمات وذخير نك مقداريني (رابعا) محاصره
حالنده بسله جك خلقك وسلاح طاشيمغه مقتدر
اوللرك واقضاي حالده ايشلنكه يار اولان ويا خود
حريق وقوعنده استخدام اولنه بيلن اهل صنعت
وحر فلك مقداريني يملك ونفس شهر دن واطراف
ملك كن دن نيز الدن تدارك وجلب اولانه بيلن
ويا خود بولنه بيلد بكني وقتيله بالاحتياط نحمته ايتك

لازم کلان از زاق و انقاضی و آلات و مدار اوله جنی
اشیای سائره بی تجسس اینک محافظه مومی الیهک
قریضه ذمتدن معدود در
برقلعه یه که دشمن عسکری لا اقل اوج کون یور یوب
پیشگاهنه و اصل اولور اول قلعه نیک محافظی
محاصره حالنی و دولتنک و سر عسکری بولنان ذاتک
وارد و قوماندانک امر لرنی بکلیه رک (اولا) درون
قلعه ده بولنان بی لزوم کیمسنه لی و بیانیچیلری
و حکومتنک عندنده شبهه لو و سابقه لو اولان اشخاصی
قاعددن اخراج الیک (ثانیا) ابشه یرایان عمله و انقاضی
و وسائل سائره بی واکله یرار سوریلری و ذخاثری
و دیگر مواد غذاییه یرایان حیوانات و ذخیره و سوری بی
قلعه یه ادخال و یا خود قلعه دن چیقارلمسنی منع اینک
(ثالثا) مدت مدافعه نیک تمیدینه بادی اولان کافه
وسائلک استحکاماته ضم و علاوه سی (رابعا) درون
قلعه ده طوبیچینک و عسکرک جولان و حرکتنه مغل
و مضر و خارج قلعه ده دخی دشمنی سترایدوب قلعه یه
(تقریب)

(۳۴۵)

تغرب ضمنده اجرا ایدہ جکی اعمالاتک اختصار
وتسہیلنہ باعث و آز و قدہ یا قلاشمسی موجب اولان
شیلری مستحفظلر ویرلو عسکر معرفتیلہ ہدم و تخریب
ایمکہ رخصت لازمہ سی اولغله محافظ مومی الیہ
اشہور خصتک ایدالنے بالاستقلال مأذوندر
(مدافعہ مجلسی)

(۲۱۶) حالات مضایقہ دہ قلعہ قوماندانی اولان
ذات ہسکر قوماندانی واستحکام و طویچی صنفلرینک
قوماندانلری و دفتر دار ایلہ یا بشقہ بشقہ و یا خود
مدافعہ مجلسندہ انلرایلہ استشارہ ایدوب انجق
مومی الیمک رأیلری ہر نوجہیلہ اولور ایسہ
اولسون قوماندان مومی الیہ مستقل بالرأی
اولدیغندن بویابدہ باشلوباشنہ تحقیقات مخصوصہ سندہ
کوردہ قرار ویرر

(قلعہ محافظتک امر مدافعہ دہ طور و حرکتی)

(۲۱۷) قلعہ محافظی اولان ذات اولایلری طایبہ لرینی
وطیش طرفندہ اولان قرہ غول محللارینی و قلعہ تک

اطراف خارجی و متعاقبا حندق مقابلنی و قاعه دیواری
 نهایت الامراک کزیده اولان مترسلرنی پیدر بی محافضه
 و مدافعه اینککه مجبور در محافظه مومی الیه یا لکنر طوب
 ضریرسله آچیلان کد کلرک طبساتی تمیزلدوب
 کسک اغاچلریغدییره رق و کوچک لغم حفرایتدییره رک
 و آتشلر یا قدیره رق و محاصره لره استعمال اولنه
 کلان ساثر و سائله مباشرت ایدرک اول کد کلره
 بکلمیه جک درجه لده تقویت و یرمه کله اکتفا اینیوب
 بونلردن بشقه اوله رق اهل بدن قبعه بی برویا حود
 بر قاج بورویشلره طیاندره بیتک ایچون طاییه و یلرک
 و هجوم جبهه لرینک و راستجه لازم کلان مترسلرک
 انشاسته و قتیله باشلدوب اکلانه مباشرت ایتلیدر
 اشبو مترسلرک حفرینه اهالی بی اسخدام ایدوب
 ابنیه معربه بی و رجال قوناقلرینی و خبره دن خراب
 اولمش اولرک انعامضنی بو خصوصه استعمال ایدر
 قالدیکه اشبو مدافعات متوالیده محافظه مومی الیه
 مسخفتلری و مهمات سفریه بی و ذخایری شو و جمله
 (اداره)

اداره ایتمیدرکد (اولا) کرک یوردویشلرده و کرک استیجکامات
خارجیه نك دشمن طرفدن ضبط و استیلا سنده
و با خصوص اصل بدن قلعه نك از زینه یوردویش
وقوعنده تازه عسکر بولنق ایچون اسکی و منتخب
نفرا تدن عبارت بر احتیاط دائماً حاضر و مهیا بولنده
(ثانیا) صوک یوردویشلره کمال متاتله طیاننه بیلک
ایچون لازم کلان مهمات و ذخیره سی قاش اوله
(قلعه قوماندانلرینک مسئولیتلری)

(۲۱۸) محافظ قلعه اولان ذاتلرک هربری محاصره
ایدن دشمنی بربری آردیصره مترسلر قازوب آغر
آغر ایلر بیلکه مجبور اینکس سزین واصل قلعه نك
دیوارنده پکیله بیله جک کدکلر آچلمش ایکن بیه
اقلی بریوردویشنی ردایتزدن اول قلعه سنی نسیم
ایتمکه متجاسر اولور ایسه اول محافظ قوانین
عسکریه موجنبجه تأدیبات شدیدیه مستحق اولور
استمان طریقیه ضبط و استیلا اولمش اولان
قلعه لرده محافظ اولان ذات ضابطلرندن و عسکرندن

قطعاً ایرلیوب كرك اثنای محاصره ده و كرك
 بعداً المحاصره مستحفظ لك كرفزار اوله كلد كلری
 مشقتلری كندیسی دخی بالاشراك اختیار ایدر نفراتك
 وحسته لك و مجروح لك اصلاح حاللرینه مشغول
 اوله رق وائلره دائر استحصالی ممكن اولان شروط
 مساعدده و مساعدفه نی معاهده استیمانیه درج ایتد در
 قلعه سنی تسلیم ایتش اولان هر بر محافظ قلعه یا خود
 بر قلعه قوماندانی اولان ذات بردیوان تجسس
 حضورنده حرکات و سکناتنی اثبات و تبرئه ذمت
 ایتكه مجبور اولور

❖ یکریمی برنجی مقاله ❖

(ترتیبات عمومیه نك بیانی)

(تعظیبات و مراسم شرعیه نك احوالی)

(۲۱۹) اردو درده تعظیبات عسکریه و تهتیب و ولادت
 و مراسم ماتمی و تعزیه لری و تعویذ ترکه و وصیت
 و دیراث و امور شرعیه به متعلق کافه خصوصیات
 سائره بوبایدہ نأید و نأسبس قلنمش احکام شرعیه
 (وقوا)

(۲۳۹)

وقوانین مرتبه به تطبیقا اجرا اولمقی لازم کلمکاه
اردونک وفرقه لک ارکان حریسه رئیس-لمری
ومحاسبه جیلر والایلرده مجلس اداره ارکانی
اقتضای حالده احکام مرقومیه مراجعت ایله
برر صورت اخراج وخص-یل وقوف تامه ایچون
اش-بوا حکام وقوانینی متضمن برر قطعه مضبوطه بی
یانلرنده طاشرل

(بالوکاله نصب قلنان قوماندانک احوالی)

(۲۴۰) باشال وضا بطان وکوچک ضابطان دن
بری کرک بر قوماندایه وکرک رتبه سنه موافق
ویا خود بالاتر بر ما موریته بالوکاله تعیین اولندیغی
حالدانک رخصت واقفداری وواجبه ذمتی وحتی
مسؤولیتی اصل مأمور بولسان ضابطک عینی کبی
اولور ایسه دخی رسم تعظیمده اصل رتبه سنه عا ند
اولان تعظیمدن زیاده سنه استحقاق وادعای اوله من
(سواری عسکری)

(۲۴۱) رتبه لک اشعاری ماده سننده بو محله دکن

(۳۴۰)

اکثری پیاده به عائد اولان اسهل استعمال اولمش
ایسه ده اشبو خدمت سفریه نك مضبوطجه پیاده کان
رتبه لرینه مقابل اولان سواری رتبه لرینه دخی
خدمت لرینك شامل اولدیغی کافه کیفیاته نظرا عین
رعایتك اجرایی حکم اولور

{ اشبو خدمت سفریه احکامك اصول
نظریات اوزره استعمالی و وقت
حضرده بولان اردورده اجرایی }

(۲۲۲) اشبو خدمت سفریه نك احکامی نظریات
اصولی اوزره انای سفرده دستور العمل طویله جنی
مثالو وقت حضرده دخی اردو تعلیم لرنده ولوا و فیرقه بی
تشکیل ایدن صنوف مختلفه عسکریه ده الحاصل
مخاربه و سفر خدمت لرینه کسب الفت ایتد بریله جک
اولان مجموع الای و طابور لرده دخی احکام
مذکوره به تمامیه رعایت اولسه جنی مثالو نظریاتی
دخی اجرا اولماید

(ترتبات عمومی)

(۲۲۳)

(۳۴۱)

(۲۲۳) خدمت سفريه مذكوره نك صورت اجرا سنده
قرار بولنش و يا خود قرار بوله جق اولان تفصيلاتك
جمله سنده تأييد و تأسيس اولنش اولان قواعد دن
و معتبر طوتيلان اصول دن عدول و بحايت ايتك
برو جمله جائز اولد يغندن اشبو خدمت سفريه نك
احكامنه مغاير اولان ترتيباتك كافه سنده
حواله سمع و اعتبار اولميه

